This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

3 3433 07491697 8

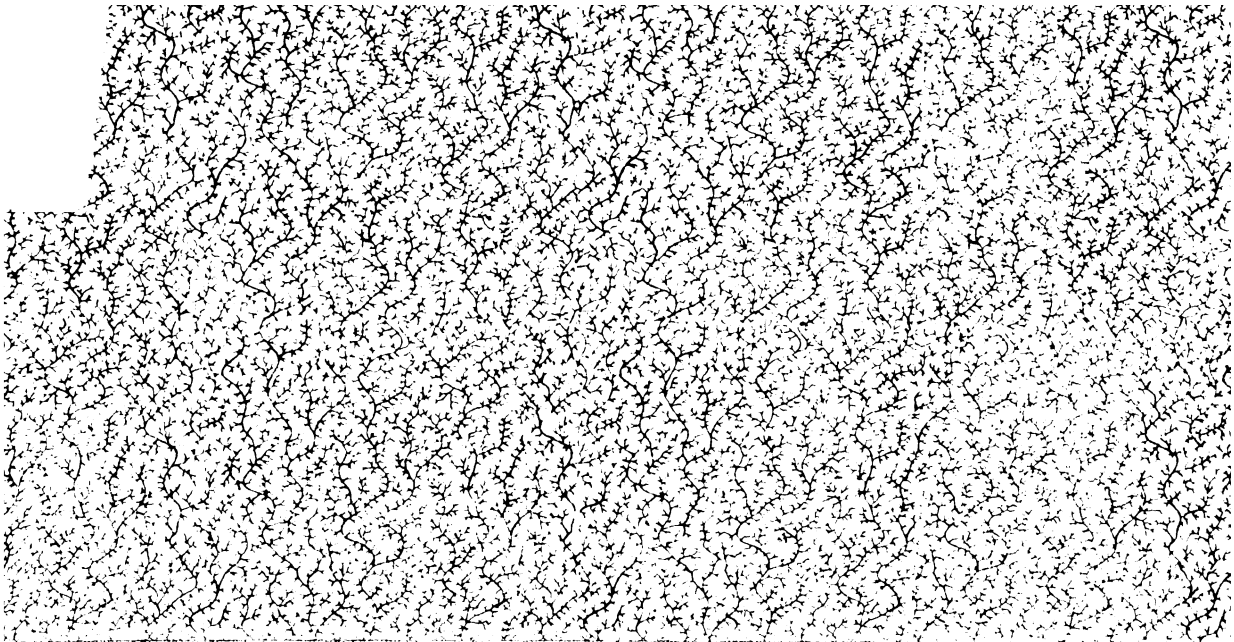

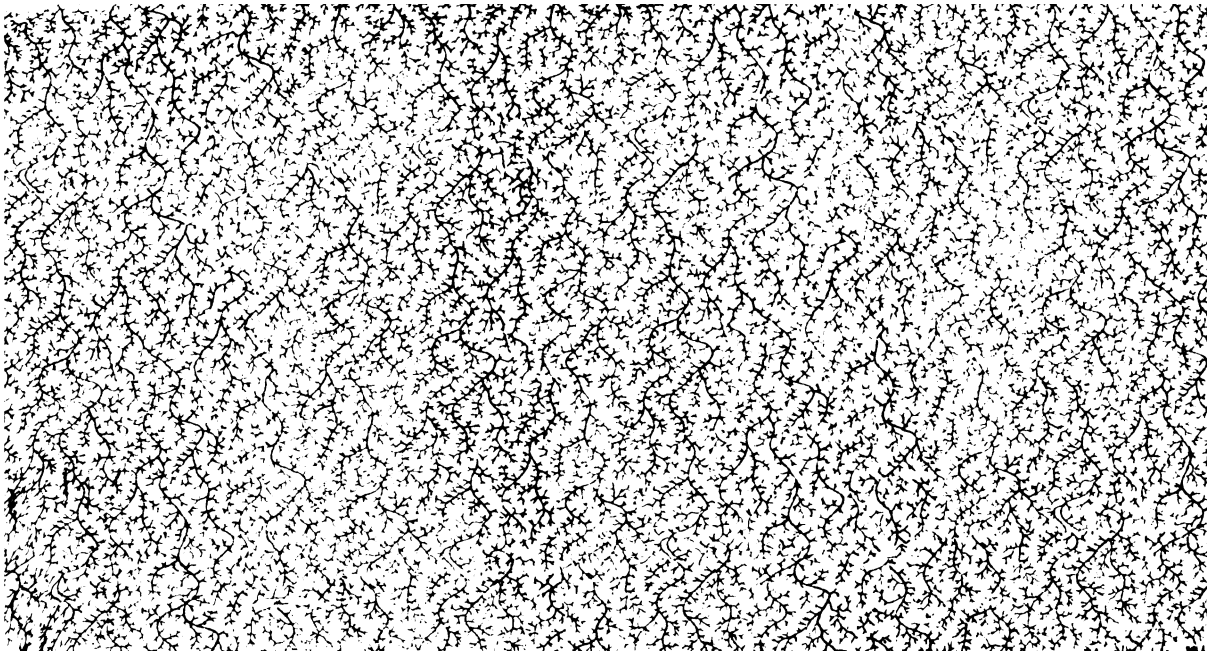

(Haunch -

* N.CB

William Shakspeare's

Tragiske Værker,

oversatte

af

P. F. Wulff,

Capitain i Søe-Etaten.

Syvende Deel.

Kjøbenhavn.

Trykt pda F. Brummers Forlag hos C. Græbe.

1819.

HARVARD
LAW
LIBRARY

Othello.

Personerne

Hertugen af Venedig.
Brabantio, en Senator.
To andre Senatorer.
Gratiano, Brabantios Broder.
Ludovico, Brabantios Sønnesøn.
Othello, Moren.
Cassio, hans Lieutenant.
Jago, hans Fændrik.
Roderigo, en Venetiansk Adelsmand.
Montano, Othellos Formand som Statholder paa Cypern.
En Bondekarl.
En Herold.
Desdemona, Brabantios Datter, Othellos Gemalinde.
Emilie, Jagos Hustrue.
Bianca.
Officierer, Adelsmænd, Bud, Musicantere, Matroser, Følge, &c.

Scenen er: Første Act i Venedig; de andre Fire i en Søehavn paa Øen Cypern.

Othello.

Moren af Venedig.

Første Act.

Første Scene.

Venedig. En Gade.

Roderigo og Jago.

Roderigo.

Fortæl ei stigt; thi det bedrøver mig
at, Jago, Du — Beherſker af min Pung,
ſom det Din egen var — alt dette veed.

Jago.

Guds Blod! men I vil jo ei høre mig;
Afſky mig, dersom jeg har dromt derom.

Roderigo.

Men Du fortalte mig, Du hadede ham.

Foragt mig hvis det ei er saa. Tre Store
af Byen have ydmygt tryglet ham
at tage til sin Lieutenant mig. Mit Værd jeg kiender;
og jeg, paa Ære, denne Post er værdig,
men han, som elsker kun sin egen Stolthed,
undgaaer dem ved høitraven Svulst og Omsvøb,
broderet græsseligt med Kriger-Phraser;
til Slutning, mine Mægleres Begiæring
han afslaaer, thi i Sandhed, siger han,
Min Officier er allerede valgt.
Og hvem er han? Ei dygtig Regnemester,
en Michael Cassio, en Florentiner,
en Karl i Kierlighed op over Øret,
som aldrig har en Trop i Marken bragt,
som en Armees Inddeling kiender ei
meer end en Spinderske; kun Theorien
hvori Raadsherrerne, i Floiels Toga,
er mesterlærd som han. Ei Øvelse, blot Snak
er hans Soldaterskab; men, han er valgt,
og jeg — hvis Mod hans Øie selv har skuet
paa Rhodes, Cypern og paa mangen hedensk
og christen Jordbund, jeg i Læ maa drive
som Vrag, for denne Regnepenge-Tæller,
han, i en heldig Tid, hans Lieutenant bley,
og jeg (Gud staae os bi) hans Sortheds Fændrik.

Rodrigo.

Ved Himlen! Jeg hans Bodsel heller var.

Jago.

Men der er Endring ei; i Tieneſten
man efter Gunſt og Gave nu forfremmes,
ei efter gammel Skik, hvorved den Næſte
i Arv fik Formands Plads. Nu domme I
om jeg, paa noget Vilkaar, er forbunden
at elſke denne Moer.

Roderigo.

Jeg ham ei fulgte.

Jago.

Vær I rolig, jeg kun følger ham
for ham et Puds at ſpille. Alle kan
ei Herrer være, og hver Herſker ei
i Troſkab vorde fulgt. Læg Mærke til
ſaa mangen pligtfuld og knæbsiet Tjener,
forgabet i ſin ſoielige Trældom,
udſlider Tiden ſom ſin Herres-Eſel,
for Foder blot; og gammel bli'er caſſeret;
Piſk ſlig en ærlig Nar. Der Andre ere,
hvis Lader, Miner er med Pligt udſmykket,
dog vogte ikkun eget Vel af Hiertet,
og kaſtende for Herren Skin af Troſkab,
de ſtaae ved ham; men ſluppen Liberiet
dem ſelv de hylde; diſſe have Siæle.

Til denne Race jeg bekiender mig.
Det er saa vist som I er Roderigo:
hvis jeg var Moer, saa var jeg Jago ei;
ved ham at tiene, tiener jeg mig selv;
Gud er min Dommer, ei af Pligt og Troskab,
skinbarlig blot, for mit særdeles Maal;
og naar forstilt min Gierning synes vise
medfødte troe Afbildning af min Siæl
i den udvortes Form, det varer kort;
thi snart jeg bærer Hiertet paa mit Ærme
for Alliker; jeg er ei hvad jeg synes.

Roderigo.

For den Tyklæbe, hvilken Salighed
dersom det lykkes ham!

Jago.

Kald hendes Fader,
opvæk ham; efter ham, forgift hans Held,
raab ham i Gaden ud; opir hans Slægtning,
endskiøndt i frugtbar Himmelegn han boer,
plag ham med Fluer, skiøndt hans Fryd er Fryd,
bland den med Verlen af Fortræd og Uroe,
at den kan Farven tabe.

Roderigo.

Her, jeg troer,
er hendes Faders Huus, jeg raaber høit.

Jago.

Giør det med frygtfuldt Skrig og rædsomt Hyl, som naar, ved Skiodeslosshed, Ild om Natten i fölkerige Stæder bryder up.

Roderigo.

Holla! Brabantio! Signor Brabantio!

Jago.

Vaagn op Brabantio! Hei! Tyve, Tyve! See til Jert Huus, Jer Datter og Jer Pung! Tyve, Tyve!

(Brabantio kommer frem i et Vindue.)

Brabantio.

Siig Grunden frem til rædselsfulde Skrigen! Hvad er paa Færde der?

Roderigo.

Signor, er Eders hele Slægt i Huset?

Jago.

Er Eders Døre alle vel tillukket?

Brabantio.

Hvi sparger I?

Jago.

Guds Blod! I plyndret er; drag Klæder paa; snart Eders Hierte brister; Jer halve Siæl er tabt; Skynd Jer! Just nu, i dette Nu, en gammel kulsort Buk Jert hvide Lam bedaarer. Op, nu op,

med Klokken vaagn hver Borgers døse Snorken,
thi ellers Diævelen til Bedstefader
vil giøre Jer.

Brabantio.

Hvad, har I tabt Forstanden?

Roderigo.

Ærværdige Signor, I kiender mig?

Brabantio.

Nei, hvem er I?

Roderigo.

Mit Navn er — Roderigo.

Brabantio.

Desmere uvelkommen; Du er paalagt,
at holde Dig fra mine Enemærker;
Jeg har Dig sagt med ærlig Aabenhed:
For Dig er ei min Datter, nu i Galskab,
beruset og med Nadveren i Halsen,
Du kommer her i ondskabsfulde Hensigt
min Rolighed at styrre.

Roderigo.

Herre, Herre —

Brabantio.

Men vær Du forsikret
at, ved min Rang i Staten, jeg har Magt
at bringe Dig til at fortryde dette.

Roderigo.

Taalmodighed!

Brabantio.

Hvad taler Du om Plyndring? Vi ere i Venedig; ingen Lade er dette Huus.

Roderigo.

Signor Brabantio, med jevneſt Ærlighed jeg kom til Eder.

Jago.

For Satan, Herre, I er een af diſſe, ſom ikke vil tiene Gud naar Diævelen indbyder Jer, I antager os for Røvere, fordi vi vil giøre Eder en Tieneſte: I vil have Eders Datter bedækket af en barbariſk Hingſt; I vil at Eders Børneborn ſkulle vrinſke ad Jer, I vil have Væddelsbere til Fættere, I vil —

Brabantio.

Hvad er du for en uſſel nedrig Slyngel?

Jago.

Jeg er een, Herre, ſom kommer for at fortælle Jer, at Eders Datter og Moren lege nu Dyret med de to Rygge.

Brabantio.

Du er en Nidding.

Jago.

I er en — Senato

Brabantio.

Du skal tilsvare dette, Roderigo.

Roderigo.

Jeg vil tilsvare alt. Jeg beder Jer,
dersom det er med Eders vise Bifald,
(jeg næsten troer det) at Jer skionne Datter
ved denne Midnats dumpe Slag er bortført,
ved ingen værre eller bedre Vagt
end en Gondolier for simpel Fragt, (1)
til Favnetag af en vellystig Moer;
hvis det er Jer bekiendt, og af Jer tilladt,
da har vi giort Jer fræk og næsviis Uret,
men hvis I veed det ei, jeg siger Jer
I skiælde i Utide. Troe dog ei,
at jeg, i Strid med Høflighedens Bud,
saaledes gantes vil med Eders Naade.
Jer Datter, hvis I ei har tilladt det,
jeg siger det igien, har krænket Eder,
og knyttet hendes Skionhed, Pligt og Skiebne
til en udsvævende, løsagtig Fremmed.
Søg overalt og bring til Eders Kundskab,

om hun er i sit Kammer, i Fert Hums;
lad los imod mig Statens Lov og Ret,
hvis jeg bedrager Eder.

Brabantio.

Holla, slaa Ild!
Giv mig en Fakkel, vaagner mine Folk,
den Hændelse er uliig ei min Drøm,
og Anelsen mig smerter allerede;
Lys! Lys!

(gaaer fra Vinduet.)

Jago.

Farvel, jeg maae forlade Eder,
det er ei godt, ei passer med min Post,
at blive kaldt, (som skeer, ifald jeg bliver)
imod den Moer; jeg sikkert veed at Raadet,
— skiøndt de kan pirre ham med haarde Ord —
ei tør forjage ham; thi han er udvalgt
af vægtig Aarsag til den Krig paa Cypern,
som føres skal; de har, om de end vilde,
ei nogen Anden, med hans dybe Kundskab,
at lede dette Værk; paa hvilken Grund,
endskiøndt jeg hader ham som Helvedqvaler,
dog i Nødvendigheden af min Stilling
jeg viser Flag og Tegn paa Kiærlighed

men ikkun Tegn. For sikkert ham at finde,
til Bueskiotten led den vakte Flok, (2)
der vil jeg være hos ham. Nu, Farvel.
(gaaer.)

(Brabantio og Tienere med Fakler komme.)

Brabantio.

Det er kun alt for sandt, hun borte er.
Hvad bliver nu min svage Alders Lod?
kun Sorg og Bitterhed — Siig Roderigo,
hvor saae Du hende? — O, den arme Pige! —
Med Moren, siger Du? O tunge Skiebne!
Du kiendte hende? — Du bedrager mig!
Hvad sagde hun til Dig? — Bring flere Fakler. —
Vaagn op min hele Slægt. — Troer Du dem gifte?

Roderigo.

Jeg troer det sandelig.

Brabantio.

Hvor kom hun ud? — o Blods Forræderie! —
I Fremtid, Fædre, troe ei Eders Døttre,
ved det I see af dem. — Er der ei Trolddom
hvorved en ung, uskyldig, dydig Moe

forføres kan? har I Del, Roderigo,
om saadant læst?

Roderigo.

Jo, Herre, jo, jeg har.

Brabantio.

Kald op min Broder. — Gid hun Din var bleven!
Nu ad forskiellig Vei — Maaskee I veed,
hvad Sted vi hende træffe kan med Moren.

Roderigo.

Jeg troer at finde dem, hvis det Jer tykkes
med en forsvarlig Vagt at følge mig.

Brabantio.

Viis Veien os. I hvert et Huus jeg kalder,
jeg byder i de Fleste. Bringer Vaaben,
og samler til os nogle Natpatroller.
Jeg vil forskylde Jer. I lede os.

(De gaae.)

Anden Scene.

Venedig. En anden Gade.

Othello, Jago og Følge.

Jago.

Skiøndt jeg i Krig har dræbt saa mangen Mand,
det strider dog mod min Samvittighed
med Overlæg at myrde. Stundom mangler
jeg Ondskab til mit Mod. En halv Snees Gange
jeg ønskte ham at pirre lidt i Siden.

Othello.

Det bedre er ugiort.

Jago.

Dog han mod Eder
udlod sig med saa nedrig lave Udtryk,
at, med det Stænk Godmodighed jeg har,
jeg neppe tilgav ham. Men sig mig, Herre,
er I sandfærdig gift? thi agt derpaa:
at hans Magnifisens er saare elsket
og har en veiende en dobbelt Stemme, (3)
lig Hertugen; han vil adskille Eder,
hvad eller Jer paadrage den Besvær,

som han, med al sin Magt, igiennem Loven fremvirke kan.

Othello.

Lad ham kun handle fiendsk;
de Tieneſter, ſom jeg har Staten giort,
hans Skrig ſkal overdøve. Det ſkal vides,
det høit forkyndes ſkal, — nu, da jeg ſeer
at Pral er Hæder: — at mit Liv udſprang
fra Mænd paa Kongeſtoel. Min Krigerhæder
til vel ſaa ſtolt en Lykke beile kan,
ſom den jeg opnaaet har, og viid, min Jago,
var det ei for min elſkte Desdemona,
ſaa lod jeg ei min Tilſtand, fri ſom Fuglens,
indknibes under Tvangens ſnevre Grændſer,
for Dybets Rigdom. — See, hvo kommer hiſt?

(Caſſio kommer frem i Baggrunden og flere Officierer med Fakler.)

Jago.

Det er den vrede Fader og hans Venner;
bedſt at J ſkiulet Jer.

Othello.

Nei jeg bør findes,
mit Embede, min Rang, min ſunde Sind
kundgiøre ſkal min Ret. Nu, er det dem?

Jago.

Vad Janus, neppe, troer jeg.

Othello.

Vor Hertugs Sendinge og Cassio. —
Gid Fromheds Engle skiærme Jer i Natten!
Hvad bringer I?

Cassio.

Fra Hertugen en Hilse
Han, General, Jer fordrer øiebliklig,
i dette Nu.

Othello.

Hvad er paa Færde, troer I

Cassio.

Fra Cypern Nyt, saavidt jeg gietter kan,
af høiest Vigtighed: Galeierne
i denne Nat har sendt en Mængde Bud,
i Hælene det ene paa det andet;
Endeel Raadsherrer i vor Hertugs Pallads
har allerede mødt. I kaldes ivrigt.
Senatet har, da man ei fandt Jer hiemme,
sendt tre særskilte Bud at søge Eder.

Othello.

Vel Cassio, vel at jeg mødte Jer,
Jeg siger blot et Ord i dette Huus,
saa følger jeg.

(gaaer.)

Cassio.

Fændrik, hvad gior han her?

Jago.

Han entret har i Nat en kostbar Snekke,
hvis den bli'er priisdømt, er hans Lykke givet.

Cassio.

Jeg fatter ei.

Jago.

Han ægtet har. —

Cassio.

Hvem ægtet?

(Othello kommer.)

Jago.

En ægte — General, vi gaae.

Othello.

Jeg følger.

Cassio.

Her kommer nok en Trop, at søge Jer.

(Brabantio, Roderigo og Nat-Patrouller med Fakler og Vaaben.)

Jago.

Det er Brabantio. — General, forsigtig!
Han Ondt i Sinde har.

Othello.

Holla! Staa stille!

Roderigo.

Signor, det Moren er.

Brabantio.

Ned med den Tyv!

(De drage paa begge Sider.)

Jago.

Jeg er for Eder, Signor Roderigo.

Othello.

Skiul Eders blanke Sværde, Dug dem ruster. —
Agtværdige Signor, I bedre kan
ved Eders Alder byde, end ved Vaaben.

Brabantio.

Du frække Tyv, hvor har Du skiult min Datter?
Fordømte Du! Du har fortryllet hende.
I Sagen dømme sund Fornuft og Sands:
Hvis hun ved magisk Lænke ei var hildet,
om nogen Mø — saa om, saa smuk, saa yndig
saa skye for Ægtestand, at hun aflog,
i Venedig, hvor rig og ædel Yngling —
udsatte sig for Spot og Spee, og løb
fra Fædrehuset til en sodet Barm
af slig en Ting som Du, til Frygt, ei Fryd.
Nu dømme Verden om det ei er klarligt,
at Du mod hende Trolddom øvet har,
forført den svage Mø ved saftfuld Urt,
som vækker Lidenskab. Det skal forhandles,

det er sandsynligt, ja haandgribeligt.
Derfor anfalder jeg og fængsler Dig,
som Freds-Forstyrrer, som en fuul Udøver
af Konst for hvilken Loven byder Dødsstraf —
Læg Haand paa ham; hvis han modsætter sig
han derfor staae til Ansvar!

Othello.

Holder inde,
saavel de mig Hengivne, som I Andre;
Var det min Hu at fægte, — uden Varsel
det skedte vist. Hvor vil I jeg skal gaae,
min Idræt at forsvare.

Brabantio.

Til et Fængsel,
til Lov og Ret og et forsamlet Raad
Dig kalder frem.

Othello.

Men om jeg nu adlød,
hvorledes blev vor Hertugs Bud da fuldført,
hvis troe Udsendinge staae her, og fordre
mig strax til ham i Stats Anliggender.

En Officier.

Det Sandhed er, høist værdige Signor,
Hertugen er i Raadet, Eders Naade
selv ventes der.

Brabantio.

Vor Hertug i sit Raad
paa denne Tid af Natten! — Bring ham did.
Min Sag er ingen Spøg. Hans Høihed selv,
hver Broder i Senatet føle vil
min Uret, som om det var deres egen.
Hvis saadan Udaad Raaderum man giver,
da Hedninger og Slaver Statsmænd bliver.

Tredie Scene.

En Raads-Sal.

Hertugen og Senatorer sidde ved et Bord. Officierer og Betiente i Baggrunden.

Hertugen.

Saa, lidet stemme disse Tidender,
at de Troværdigheden derved tabe.

Første Senator.

Ja uden Forhold. Mine Breve sige:
at der er hundrede og syv Galeier.

Hertugen.

Og mit: Et Hundrede og Fyrretyve.

Anden Senator.

Og mit: To Hundrede; dog omendskiøndt
de saa uenige i Tallet ere,
bekræfte og stadfæste de tilhobe:

en tyrkisk Flaade styrer imod Cypern.

Hertugen.

Ja, det ved Overlæg er høist sandsynligt;
dog er jeg ei, i dette Vilderede
saa sikker, at jo Hoved-Sagen selv
mig ængster lidt.

En Søemand

(udenfor) Holla! Holla! Holla!

(En Officier kommer med en Søemand.)

Offizieren.

Bud fra Galeierne.

Hertugen.

Hvad bringer Du?

Søemanden.

Mod Rhodus Tyrkeflaaden stiller Coursen,
saa Signor Angelo bød mig berette.

Hertugen.

Hvad siger I til dette?

Første Senator.

At det vipper
ned paa Fornuftens Vægt; det er kun List,
for os at lede vild. Naar vi betragte,
hvor vigtig Cypern er for Tyrkerne,
fremdeles overveie vi, at den
erobres lettere end Øen Rhodus;
thi den er ikke i den Forsvars Tilstand,

og mangler heelt den Krigers-Konst og Syne,
som hiin besidder — Dette vel betænkt,
vi maae ei Tyrken troe saa ufornuftig,
at gribe det tilsidst som er ham vigtigst,
forsømmende et let Forsøg til Vinding,
og vove paa en Kamp med sikkert Tab.

Hertugen.

Ja, det er klart, han mener Rhodus ei.

Officieren.

Her kommer nok et Bud.

Et Bud kommer.

Budet.

Nu Ottomannerne, I ædle Herrer,
som satte Coursen først mod Øen Rhodus,
har der, sig sluttet til en mindre Flaade.

Første Senator.

Saa tænkte jeg — Hvad Antal gietter I?

Budet.

Tredive Seilere. Nu aabenlyst
de vise sande Hensigt; imod Cypern
de deres Cours har sat. Signor Montano,
Jer troe og krigertappre Vaabentiener
sig anbefaler i Jer høie Gunst,
og beder Eder første Lid til ham.

Hertugen.

Det er da vist at deres Maal er Cypern —

Marcus Luccheſé, er han ei i Byen?

Første Senator.

Han er i Florens nu.

Hertugen.

Skriv til ham og paalæg ham muligſt Haſt.

Første Senator.

Her er Brabantio og den tappre Moer.

(Brabantio, Othello, Jago, Roderigo og Officierer komme.)

Hertugen.

Othello, vi maae bruge Eder ſtrax
imod den fælleds Fiende, Ottómannen;

(til Brabantio)

Jeg ſaae Jer ei, Signor, vær os velkommen,
vi mangled Eders Raad og Hielp i Nat.

Brabantio.

Som Eders jeg. Tilgiv mig, Eders Naade,
at ei min Plads i Raadet; ei Forretning
har kaldt mig fra min Seng, ei Statens Vel
har vækket mig; men min ſærdeles Qval,
er ſaa ſtrømrivende i ſin Natur,
at den opſluger alle mindre Sorger;
den ligner kun ſig ſelv.

Hertugen.

Hvad er paa Færde?

Brabantio.

Min Datter, o, min Datter!

Første Senator.

Død?

Brabantio.

For mig.

Hun er forført, bortstiaalen og fordærvet
ved Tryllerier og Qvaksalver-Draaber;
Naturen, skiøndt hengiven til at feile,
naar den ei er bedaaret, blind og lam,
ei uden Troldom kunde —

Hertugen.

Hvo han end er, som ved en slig Misgierning
saaledes har bedaaret Eders Datter,
saa skal I selv med egen Hu og Sind,
udtyde ham, af Lovens røde Bog,
dens bittre Bogstav, var det end min Søn,
som I beskyldte.

Brabantio.

Eders Naade, Tak.
Her Manden er; den Moer, som nu, det synes,
ved Jert særdeles Bud, er kaldet hid
i Stats-Anliggender.

Hertugen.

Det smerter os.

(til Othello)

Hvad kan I til Undskyldning føre frem?

Brabantio.

Ei andet end at det saaledes er.

Othello.

Høimægtigste, høit agtede Signorer,
I ædle og retvise gode Herrer:
At jeg har bortført denne Oldings Datter,
er vist og sandt; sandt, jeg har ægtet hende;
I sin Udstrækning gaaer min hele Brøde
saa vidt, ei videre. Haardt er mit Sprog,
og ei med Fredens satte Tale signet.
Fra den Tid denne Arm bar syv Aars Marv,
til nu for seie Tid, den har udøvet
sin bedste Kraft i den keltslagne Mark;
den fine Verdens Sprog jeg kiender ei,
kun hvad der angaaer Kamp og Strids-Bedrift;
derfor kun lidt mit Ord, min Sag skal fremme;
dog vil jeg nu, med Eders høie Gunst,
kort, i en ubesmykket Tale, give
min Elskovs hele Løb; ved hvilken Troldom
og Manen, Urt og mægtigt Tryllerie
(thi jeg for saadan Fremfærd er beskyldt)
jeg vandt hans Datter.

Brabantio.

O! en yndig Moe,
saa stille, blye, at selv Bevægelsen,
naar hun sig rørte, blussed. Hun — til Trods

for Ungdom, Fædreland, Natur og Nygte,
nu skulde elske den, hvis Blik hun frygted?
Det er en lam og ufuldkommen Slutning,
at troe: Fuldkommenhed saa vidt kan feile
imod Naturens Bud; nei, den maae søges
i Helveds trædske Underfundighed
og fule List. Derfor jeg atter paastaaer,
at han med Draaber, mægtig over Blodet,
hvad eller anden Drikk, ved Troldom blandet,
har virket det.

Hertugen.

At paastaae ei beviser
naar intet mere sikkert Vidnesbyrd,
end grundløs, svagelig Sandsynlighed,
imod ham fremmes.

Første Senator.

Men, Othello, tael; –
Har I ved noget unaturligt Middel
tiltvungen Eder denne Piges Elskov,
hvad eller ved de rene Følelser
som Sielen Sielen giver?

Othello.

Jeg begierer,
at I fra Skytten henter Desdemona,
at hun om mig kan for sin Fader tale.
Dersom I finder min Beretning falsk,

da tag ei blot fra mig min Rang, mit Embed
og Eders Tiltroe, men lad Dommen falde
selv paa mit Liv.

Hertugen.

Hent Desdemona hid.

Othello.

Følg med dem, Fændrik; I veed Stedet bedst.

(Jago gaaer med Følge.)

Som om jeg stod for Gud jeg vil bekiende,
indtil hun kommer, mine Feil og Laster,
og stille frem for hvert alvorligt Øre,
hvorsedes jeg har kundet vinde hende,
hvorledes hun mig vandt.

Hertugen.

Siig frem, Othello.

Othello.

Tidt Faderen mig indbød, han mig elsked,
han spurgte om mit Livs Tildragelser
fra Aar til Aar; Beleiringer og Feltslag,
og de særdeles Skiebner mig var hændt;
jeg giennemlsb dem fra mit Drengeaar
indtil det Øieblik, han bad mig tale.
Da jeg fortalte sære Hændelser
høist rørende, paa Flod, i Mark, paa Field,
om Haarbreds Frelse fra den nære Død,
hvordan af grumme Fiende jeg blev fangen,

og solgt til Slaverie, om min Udløsning;
mit Livs Historie jeg folded ud.
Om mørke Hvælvinger, om øde Ørkner,
og høien Field hvis Top' i Skyen kneiste,
og dybe Afgrund nær, jeg da fortalte;
om Canibaler som hinanden aad,
kaldt Anthropophagi, om Folk hvis Skuldre
stod ret med Hovedet. Til disse Ting
den skionne Desdemona gierne lytted;
men ofte Husets Syssler hende bortrev,
dog naar det udført var, med muligst Hast
hun kom igien, og med et graadigt Øre
opslugte mine Ord. Da jeg det mærked,
jeg søgte Leilighed, og drog fra hende
den indelige Bøn af hendes Siæl,
at høre uafbrudt min Pilgrimsvandring,
som hun tilforn kun kiendte stykkevis,
men ei i Følgerække; jeg samlykte,
og ofte flød hun hen i milde Taarer,
ved nogen vovsom Idræt af min Ungdom.
Fortællingen til Ende, for min Smerte
talløse Sukke gav hun mig, og udbrød:
det sørsomt var, det var udmærket sørsomt,
det var ynkværdigt, det var høist ynkværdigt,
da ønsked hun, at hun ei havde hørt mig,
dog bad hun Himlen om en saadan Husbond;

hun takked mig, og bad mig, hvis en Ven
jeg havde, som jeg troede, elsked hende,
jeg min Fortælling vilde lære ham,
hun sagde mig: det vilde røre hende.
Da aabned jeg mit Hierte; hun mig elsked
for Farerne jeg havde giennemgaaet;
jeg elsked hende, for hun ynked dem.
See, dette er den Troldom jeg har øvet,
der kommer hun og vil det alt bevidne.

(Desdemona, Jago og Følge komme.)

Hertugen.

Jeg troer, den Tale vandt min egen Datter.
Min Ven Brabantio, tag denne Sag
saa lempelig I kan. Mænd brudte Vaaben
kan bedre nytte end de tomme Hænder.

Brabantio.

Jeg beder Jer, at høre hende tale;
hvis hun bekiender, at hun beiled halv,
fordømt jeg vorde, om min vrede Daddel
Othello ramme skal. — Kom, Desdemona,
sig, hvem især i denne ædle Kreds
Du skylder Lydighed.

Desdemona.

Min ædle Fader
jeg skielner klarlig her en dobbelt Pligt,
Jer skylder jeg Optugtelse og Liv;

Liv og Optugtelſe mig begge lære,
at agte Jer; J er mig Pligtens Herre;
jeg Eders Datter er, men her min Husbond;
den ſamme Pligt min Moder viſte Eder,
da hun Jer for ſin Fader foretrak,
den ſamme fordrer jeg, at være ſkyldig
til Moren, min Gemal.

Brabantio.

Gud være med Dig!
nu har jeg udtalt. Tykkes Eders Naade,
ſaa ville vi afgiøre Statens Sager;
jeg heller lyſte Barn i Kul og Kion
end lod mig det paatvinge. Kom, Othello,
Jeg det Dig giver, af mit ganſke Hierte,
ſom, hvis det ei var Dit, af ganſke Hierte,
jeg vilde nægte Dig. — Juveel, for Din Skyld
er jeg tilfreds, jeg har ei flere Børn,
Din Flugt mig vilde lære Tyrannie,
jeg ſlutted dem i Jern. Nu har jeg udtalt.

Hertugen.

Mit Ord ſom Eders vorde! — Gid min Mening
maae lede diſſe Tvende i Jer Gunſt:
Er Hielpen uden Kraft, bør Sorgen ende,
man fra det Værre maae, i Haab ſig vende.
At græde ved en Qval, ſom er forbi,
er nok engang, at ſtyrte ſig deri.
Naar man ei undgaae kan hvad Skiebnen byder,

man med Taalmodighed dens Bud adlyder;
Beſtaalnes Smiil fra Tyven ſtundum ſtial,
man røver fra ſig ſelv ved ſelvſkabt Qval.

Brabantio.

Saa lad mod Cypern Tyrkeflaaden ile,
ei tabes den, ſaalænge vi kan ſmile;
han bærer Dommen vel ſom trykkes ei,
ſom finder Raad og Troſt paa Alfar-Vei;
men han bær baade Dom og ſine Sorger,
ſom, for at lindre dem, af Taalmod borger,
og denne Dom, endſkiøndt lidt bitterſød,
tvetydig og dog ſtærk, mig Staven brød;
men Ord er ikkun Ord, jeg aldrig hørte,
at det til Troſt, det brudte Hierte rørte.

Nu beder jeg Eder ydmygſt at tage fat paa Statens Anliggender.

Hertugen.

Med en høiſt mægtig Udruſtning, retter Tyrkerne deres Cours mod Cypern — Othello, Stedets Styrke er Eder bedſt bekiendt. Omendſkiøndt vi have der en Mand af udmærket Dygtighed, ſaa hæver dog den offentlige Mening, denne Virkningernes almægtige Herſkerinde, ſin Stemme for Eder. I maae derfor være tilfreds med, at formørke Glandſen af Eders nye Lykſalighed med denne halsſtarrige og mere ſtormende Daad.

Othello.

Tyrannen Vane, høie Senatorer,
har for mig dannet Krigens haarde Leie
til Seng af blødeſt Duun. Jeg mig vedkiender
en hærdet, en naturlig Drift til Kamp
og Slagets Larm, og derfor villig gaaer
i denne Strid mod Ottomannerne.
I det jeg bøier mig for Statens Styrer,
jeg fördrer frieſt Villie for min Huſtrue,
et værdigt Opholdsſted og Underholdning,
tilbørlig Agtelſe, og ſaadant Følge,
ſom egner hendes Rang.

Hertugen.

Hvis I det ſynes:
hos hendes Fader.

Brabantio.

Jeg det ønſker ei.

Othello.

Ei heller jeg.

Desdemona.

Ei min Nærværelſe
min Faders Rolighed forſtyrre bør.
Min ædle Hertug, laan et naadigt Øre
til min Begiering; lad, i Eders Stemme,
mig finde aabent Fribrev, ſom kan ſtyrke
mit ſvage Ord.

Hertugen.

Hvad ønsker Desdemona?

Desdemona.

At jeg Othello elsker, at jeg attraaer
at leve med ham, vil min Skiebnes Storm,
og min Forglemmelse af andre Pligter,
basune ud i Verden. Dette Hierte
gav efter for hans Hiertes store Værd.
Jeg saae Othellos Ansigt i hans Siæl,
og til hans Ære og hans Krigerdaad
min Skiebne og mit Liv jeg har indviet.
Hvis jeg, I ædle Herrer, blev tilbage,
et Fredens Møl, og han i Krigen gik,
da blev min Elskoys Grundvold mig berøvet,
og jeg, i hans Fraværelse, skal føle
et blytungt Savn; thi lad mig følge ham.

Othello.

Samtykker, Senatorer! Hør min Bøn;
Giv hendes Villie frit uhindret Løb,
Bekræft med mig, o store Gud i Himlen,
ei for at tilfredsstille Ganens Lyster,
ei for at mætte nogen Ungdoms Drift,
og sandselige Lidenskabers Udbrud;
men for at fremme hendes eget Ønske.
Forbyde Himlen, at I skulde troe

jeg vigtigt store Kald forglemme kunde
fordi hun er med mig. Hvis Elskovs Gud,
letvinget kaad, med Slaphed, dorsk besudler
min senestærke Haand, mit sunde Øie,
og jeg mit store Hverv med Lesten skader,
da Qvinder kaage Lindser i min Hielm,
og lad uværdig, lav og trøven Modgang
fremstaae som Fiende mod mit Kriger-Nygte.

Hertugen.

Hun reise eller blive, dette I
bestemmer selv; men Sagen fordrer Hast,
og Jil maa svare den; i Nat I reiser.

Desdemona.

I Nat?

Hertugen.

I denne Nat.

Othello.

Jeg er her

Hertugen (til Senatorerne.)

I Morgen Klokken ni vi mødes her. —
Othello, lad en Officier tilbage,
som Eder bringe kan beskreven Fuldmagt,
samt flere Ting, som angaae Eders Embed.

Othello.

Om Eders Naade synes saa, min Fændrik,
det er en Mand af Ærlighed og Tiltroe,

jeg giver i hans Vaerelse min Hustrue,
Befaling, Budskab, alt hvad Eders Høihed
vil sende efter mig.

Hertugen.

Lad det saa være.
God Nat til Alle her.
(til Brabantio)
God Nat Signor,
Om Dyd og Storhed kun hos Skionhed boer,
da er Othello mere Blank end Moer.

Første Senator.

Othello hør: vær god mod Desdemona.

Brabantio.

Farvel Othello, pie med Din Mage,
som hun har mig, saa kan hun Dig bedrage.
(Hertugen, Senatorer, Officierer &c. gaae.)

Othello.

Mit Liv paa hendes Troskab — gode Jago,
Jeg anbetroer til Dig min Desdemona,
og beder at Din Hustrue følger hende,
Du bringe dem til Cypern snart og sikkert. —
Kom Desdemona, jeg har kun en Time
til Kiærlighed og til Aftale mundtlig,
at give Dig. Vi maae adlyde Tiden.
(Othello og Desdemona gaae.)

Roderigo.

Jago.

Jago.

Hvad ſiger Du, ædle Siæl?

Roderigo.

Hvad troer Du jeg vil foretage mig?

Jago.

Jeg formoder Du vil gaae til Sengs, og ſove.

Roderigo.

Jeg vil gaae hen og drukne mig.

Jago.

Derſom Du gior det ſkal jeg hereftter aldrig mere lide Dig. Du taabelige Menneſke.

Roderigo.

Det er Taabelighed at leve, naar Livet er en Plage, og vi have en Recept paa at doe, naar Døden er vor Læge.

Jago.

Flaut! Jeg har nu beſkuet Verden i fire Gange ſyv Aar, og fra den Tid, jeg kunde ſkielne en Velgierning fra en Fornærmelſe, har jeg endnu ikke funden nogen Mand, ſom forſtod at elſke ſig ſelv. Forend jeg vilde drukne mig ſelv af Kiærlighed til en Perle-Høne, vilde jeg hellere bytte min Menneſke-Skikkelſe bort med en Bavians.

Roderigo.

Hvad skal jeg giøre? Jeg tilstaaer at jeg skammer mig ved at være saa forelskèt; men jeg har ikke Dyd nok til at raade Bod derpaa.

Jago.

Dyd? Sladder! det ligger i os selv, om vi ere saaledes eller saaledes. Vort Legeme er vor Have, og vor Villie er Gartner; hvad enten vi vil plante Nælder eller saae Laktuk; pleie Isoppen eller luge Timian; nedlægge een Slags Sæd, eller forstyrre den ved flere; lade den være ufrugtbar ved Lediggang, eller dyrke den med Vindskibelighed; Magten og den vilkaarlige Myndighed til at udrette dette, ligger i vor Villie. Dersom vort Livs Vægtskaal ikke havde et Gran Fornuft til at opveie hver Gran Sandselighed med, da vilde Blodet og vor Naturs Svaghed forlede os til at giøre de vrangeste Slutninger; men vi have Fornuft for at kiøle vore Tilbøieligheder, Kiødets Drift og vore selvraadige Lyster; derfra slutter jeg at det I kalder Kiærlighed er kun en Spire, en Podeqvist.

Roderigo.

Det kan ikke være saaledes.

Jago.

Det er blot Hidsighed i Blodet, og en Villie

delse af Villien. Kom; vær en Mand, drukne Dig? Du skal drukne Katte og blinde Hundehvalpe. Jeg har erklæret mig for Din Ven, og jeg bekiender mig bunden til Dine Fortieneſter med Ankertouge af den varigſte Styrke; jeg har aldrig kundet være Dig saa nyttig som nu; Fyld Din Pung og følg med i denne Krig; giør Dig ukiendelig ved et paataget Skiæg; jeg siger, fyld Din Pung; det er umuligt, at Desdemona kan længe vedblive at elske denne Moer — fyld Din Pung — heller ikke Moren hende. Det var en voldsom Begyndelse, Enden vil svare til den; — Fyld Din Pung med Penge — Den Fede, som nu er ham saa sød som Honning; skal, inden kort Tid blive bitter som Malurt. Hendes Ungdom maae skifte; naar hun er mæt, vil hun opdage Vildfarelsen i sit Valg. Hun maae have Forandring, hun maae; derfor, put Penge i Din Pung. — Dersom Du endelig vil have Ende paa Dig selv, saa lad det skee paa en behageligere Maade, end ved at drukne Dig. Saml alle de Penge Du kan; dersom Skinhelligheb og et svagt Løfte imellem en omlebende Barbar og en superfiin Venetianerinde ikke er min Liſt og hele Helvedlauget overlegen, skal Du nyde hende, derfor, skaf Penge. Pokker i Vold med at drukne Dig, det er her alheles paa

urette Sted; søg Du hellere at blive hængt ved at opnaae Dit Ønske, end at drukne, uden at naae det.

Roderigo.

Vil Du indestaae for Udfaldet, naar jeg vover paa dette?

Jago.

Du kan stole paa mig. Gaae, skaf Penge. Jeg har ofte sagt Dig, og jeg siger Dig det atter og atter: jeg hader Moren; min Aarsag ligger dybt i Hiertet, Du har ikke mindre Grund. Vi vil forene os i vor Hevn imod ham; dersom Du kan giøre ham til Hanrei, giør Du Dig selv en Fornøielse og mig en Spøg. Endnu ere mange Tildragelser skiulte i Tidens Skiød, som skal fødes. Omkring! Gaae; skaf Penge; i Morgen mere; Farvel.

Roderigo.

Hvor skal vi mødes i Morgen?

Jago.

Hos mig.

Roderigo.

Jeg skal være der i Tide.

Jago.

Godt; Lev vel. — Hører Du Roderigo?

Roderigo.

Hvilket?

Jago.

Ikke mere om at drukne sig; forstaaer Du?

Roderigo.

Jeg er forandret; jeg vil sælge mine Godser.

Jago.

Gaae, Gaae; Farvel. Penge nok i Pungen.

(Roderigo gaaer.)

Saaledes Tosserne min Pung skal fylde;
thi jeg vanhelliged min vundne Kundskab,
dersom jeg oded Tid paa saadan Sneppe,
naar det ei Fordeel gav. Jeg hader Moren,
og det er spredt omkring, at i min Seng
han hvilet har; om dette Sandhed er,
det veed jeg ei; men handler som om Tvivlen
var Sikkerhed. Othello agter mig, —
desbedre skal mit Anslag paa ham virke,
og Cassio er Manden. Lad mig see, —
At faae hans Plads, og Hevnen tilfredsstille;
en dobbelt Riddingstreg, lad see; hvorledes? —
Først jeg Othellos Øre saare vil:
At Cassio er med hans Viv fortrolig. —
Smuk er han, mild og smigrende, han let
mistænkes kan — skabt til at daare Qvinder;
Othello af en aaben fri Natur,

tror hver Mand ærlig, der blot synes saa,
og kan som Æsket let ved Næsen ledes —
Det er undfanget — Helved raaber: Gys!
naar den fuldbaarne Daad seer Dagens Lys.

Anden Act.

Første Scene.

En Søestad paa Cypern. En Platform.

Montano og to Adelsmænd.

Montano.

Hvad kan til Søes I see fra Udkiksstedet?

Første Adelsmand.

Aldeles intet, Bølgen ruller høit,
jeg kan ei; mellem Himmelen og Havet,
opdage nogen Seiler.

Montano.

Ja Vinden har raabt overlydt paa Landet,
ei før en Storm saa rysted vore Taarne;
Hvis den saaledes raset har til Søes,
hvad Egeribbens Laskning splittes ei, (4)
naar Bierge tørne mod dem. Hvad bli'r Følgen?

Anden Adelsmand.

dskillelse af Tyrkernes Galeier;
i staae engang paa den fraadkiædte Strandbred
n vrede Bølge fnyser imod Skyen;
raadsoerne med høi utrolig Magt
kaster Skummet mod den lille Biørn,
m vil de slukke Nordre Polens Vægter;
g aldrig Havet saae i saadant Oprør.

Montano.

Dersom den tyrkiske Udrustning ei
ar søgt i Havn, de sikkert ere druknet,
et dem umuligt var at holde Soen.

(En tredie Adelsmand kommer.)

Tredie Adelsmand.

it Glædens Bud! Vor Krig til Ende er.
Zed Storm Orkanens Vold er Tyrkens Planer
ilintetgiort. En Seiler fra Venedig
ar seet den største Deel af deres Flaade,
om Vrag, at drive om.

Montano.

Er det bekræftet?

Tredie Adelsmand.

Det Skib som kom, en Veroneser-Snekke,
r alt i Havnen, Michael Cassio,
Othellos Lieutenant kommet er i Land;
den kampforsøgte Moer, endnu til Soes,

ankommer som Statholder her til Cypern.

Montano.

Det glæder mig, det er en værdig Styrer.

Tredie Adelsmand.

Den samme Cassio — endskiøndt han taler
med Fryd om Tyrkens Tab — er høist urolig
for Morens Sikkerhed; de skiltes ad
i Storm og Uveir.

Montano.

Himmel staa ham bi
Jeg under ham har tient; Feltherre er han,
kiæk og krigerdiærv. Vi gaae til Stranden,
for at besee det nys ankomne Skib,
og spile vore Øine mod Othello,
ud i det Fierne, hvor det svage Blaae
i Horizonten spiller.

Tredie Adelsmand.

Lad os det;
thi hvert Minut er, i Forventning, svanget
med flere Skibes Ankomst.

Cassio (kommer.)

De Tappre Tak, paa denne tappre Øe,
at I Othello hylde. O, lad Himlen
mod Elementerne beskytte ham!
høit rulled Bølgen, da vi skiltes ad.

Montano.

an i Sikkerhed ei inden Borde?

Cassio.

i Snekke bygget er af stolteſt Tømmer,
f bekiendt Forfarenhed hans Styrmand,
r mit Haab, skiøndt i Uvished sygt
u til Redning staaer.

(Raab uden for.)

En Seiler, en Seiler.

(Nok en Adelsmand kommer.)

Cassio.

d Nyt?

Tredie Adelsmand.

i Byen er. Paa Strandens Bred staaer Folket
tte Rad, de raabe høit: en Seiler.

Cassio.

s ei mit Haab staaer feil, er det Othello.

(Skud høres.)

Anden Adelsmand.

høflig Hilsen sende os med Skud,
Venner er.

Cassio.

Jeg beder Jer, gaae ned;
ig os sandfærdigt Budskab hvo der ankom.

(Anden Adelsmand gaaer.)

Montano.

Siig, Lieutenant, mig: er Generalen gift?

Cassio.

Høist lykkelig. Han har en Møe sig hvervet,
som overgaaer Beskrivelse og Rygte,
hun giør til Skamme sindrigste Lovtaler,
og denne Skabelsens fuldkomne Dragt
besidder hver en Dyd — Hvad nu? Hvem kommer

(Anden Adelsmand kommer tilbage.)

Anden Adelsmand.

Det er en Jago, Generalens Fændrik.

Cassio.

Da har han havt en saare heldig Reise,
Uveiret, voldsom Sø og Vindens Hyl,
de nøgne Klipper og de skiulte Banker,
— Forrædere, paa Luur, mod Skibets Kiel —
som om de havde Sands for himmelsk Skiønhed
har aflagt deres dræbende Natur,
og ladet seile ubehindret, frit
den fromme Desdemona.

Montano.

Hvem er det?

Cassio.

Det er vor høie Herskers Herskerinde,
ledsaget af den mandig kiække Jago,
hvis snare Fart, een Uge før vi vented,

)ar bragt ham hid. O Himmel, skierm Othello,
)g fyld | hans Seil med Din almægtige Aande,
)t han maae snart velsigne denne Havn,
)ans Hierte slaae ved Desdemonas Hierte,
vore Sixle gyde Modets Ild,
)g bringe Cypern Tilfredshed. O skuer!
[Desdemona, Emilie, Jago, Roderigo og Følge.)

See Skibets Rigdom stegen er i Land!
I Mænd af Cypern, boier Eders Knæe!
Hil, hil Dig, Frue! Himlens Gunst og Maade
gaae foran, følge, og til begge Sider
omgive Dig!

Desdemona.

Tak tappre Cassio!
Hvad Budskab kan fra min Gemal Du bringe?

Cassio.

Hans Skib kan end ei sees. Saavidt jeg veed
saa er han vel, og vil snart være her.

Desdemona.

Jeg frygter — Siig, hvorledes blev I skilte?

Cassio.

I Striden mellem Bølgerne og Skyen
adskiltes vi; men lyt: en Seiler.
(Raab udenfor: en Seiler; der høres Kanonskud.)

Anden Adelsmand.

Det ogsaa Venner er, de give Hilsen
til Havnens Citadel.

Cassio.

See hvem det er.

(Anden Adelsmand gaaer.)

Velkommen gode Fændrik;

(til Emilie)

Vær velkommen —
Lad det ei Eders Taalmod sløve, Jago,
naar jeg min Vane følger; man har lært mig
i Barndoms Aar, pligt Høflighed Bevis.

(Han kysser Emilie.)

Jago.

Hvis hun af Læben Eder gav saa meget,
som jeg af hendes Tunge tit maa døie,
da fik I nok.

Desdemona.

Ak, hun ei Mæle har.

Jago.

I Sandhed, alt for meget. Jeg det tilstaaer:
jeg føler det naar jeg har Lyst til Søvn.
For Eders Naade skiuler hun sin Tunge
i Hiertets Rum, og skiælder kun i Tanken.

Emilie.

I har ei nogen Grund at tale saa.

Jago.

I Selskab er I Koner Materier;
Stormklokker hiemme; Katte i Jert Kiokken;
naar I fornærme — Helgener; men Diævle
naar I fornærmes; Skuespillerinder
i huuslig Syssel; men Hunsholdersker
i Eders Senge.

Desdemona.

Fy, Bagtaler, skam Dig.

Jago.

Jeg er en Tyrk, hvis det ei Sandhed er,
I færdes meer om Natten end om Dagen.

Emilie.

Ei min Lovtale I forfatte skal.

Jago.

Lad mig ei det.

Desdemona.

Hvad vilde Du da skrive,
dersom Du tildømt blev, at rose mig?

Jago.

O, ædle Frue, sæt mig ei paa Prøve,
thi jeg er intet, naar jeg ei er eritisk.

Desdemona.

Kom, et Forsøg. — Er En til Havnen sendt?

Cassio.

Signora, ja.

Desdemona.

Jeg er ei munter; men mit Hiertes Tilstand
jeg skiuffe vil og synes anderledes. —
Hvorledes, Jago, vil Du rose mig?

Jago.

Jeg grunder alt, men min Opfinde-Evne,
som Fugleliim paa Tag, ved Hov'det klæber,
den river Hiernen ud og alt med sig;
men nu min Muse færdes, saa den føder:
Hun som er skiøn, og som er vils tillige,
hiint Fortrin lader klogt for dette vige.

Desdemona.

Hvorledes, dersom hun var styg og fornuftig?

Jago.

Hun finder, som er styg og har Forstand,
en Smuk, som ei det Stygge skue kan.

Desdemona.

Det var værre.

Emilie.

Hvorledes en smuk og taabelig?

Jago.

Saa taabelig var Ingen som var skiøn,
at hun so fik ved Daarskab sig — en Søn.

Desdemona.

Det er gamle eenfoldige Paradoxer, for at bringe Narre til at lee i et Ølhuus. Hvad skeer dig Lovtale vil Du give hende som er styg og taabelig?

Jago.

En Styg og Dum paa Jorden findes ei,
som Klogskab jo har bragt paa rette Vei.

Desdemona.

O tykke Uvidenhed! Du roser det værste bedst; men hvorledes vilde Du berømme en virkelig fortient Qvinde, som i fast Overbeviisning om sine Fortieneſter trodsede Bagtalelsen selv?

Jago.

Hun som var altid skion og aldrig stolt,
sin Tunge frie, dog den i Skranker holdt;
som var ei glad, skiondt hun ei mangled Guld,
som fra sit Ønske flyi med Pungen fuld.
Hun, som fortornet, var for Hevnen skye,
forglemte Uret og lod Vreden flye.
Hun som i Viisdom aldrig var saa svag,
at hun en Karpe for en Sild bortgav;
som tænkte selv; men skiulte viist sin Dom,
som efter Øielerhær ei saae sig om.
Hun gavner — paastaaer jeg — hun gavner dog —

Desdemona.

Hvorved, hvorved?

Jago.

, Ved at opfostre Drog,
og øver Skillings-Øl at holde Bog.

Desdemona.

O, hvilken høist vrang og afmægtig Slutning? Lær ikke af ham, Emilie, omendskiøndt han er Din Husbond. Hvad siger I, Cassio, er han ikke en meget ugudelig og frittalende Mand?

Cassio.

Han taler diærvt, min Frue, I maae domme ham mere som Kriger, end som Morgliſt.

Jago (afſides.)

Han tager hende ved Haanden — Vel talt, — hviſt I kun — Med en Spindelvæv saa lille som denne, vil jeg fange en Flue saa stor som Cassio. Smil Du kun, — ret saa — Jeg vil fange Dig i Din egen Høflighed. Ja vist, Du har Ret. — Dersom slige Streger berøver Dig Dit Lieutenantskab, havde Du handlet klogere, ikke at kysse Dine tre Fingre saa ofte, hvorved Du nu atter vil vise Din fine Opdragelse. Fortrefferligt — vel kysset! Meget galant, i Sandhed! Igien Dine Fingre til Læberne? Gid de vare Pysteerpiber for Din egen Skyld. (Trompetstød

høres) (høit.) Det er Moren, jeg kiender hans Trompet.

Cassio.

Saa er det virkelig.

Desdemona.

Kom vi vil møde og modtage ham.

Cassio.

See, han kommer!

(Othello kommer med Følge.)

Othello.

O, min Heltinde!

Desdemona.

Elskede Othello!

Othello.

Stor min Forundring er, stor, som min Glæde,
at see Dig her før mig. Fryd for min Siæl!
Naar efter hver en Storm sligt Havblik følger,
gid Vinden raste til den vaagner Døde!
og Snekken løfte sig paa biergstor Sø,
høi som Olymp, og dukke ned saa dybt,
som Helved er fra Himlen! O, nu var det
Lykksalighed at synke; thi jeg frygter
at Siælen har sin Fryd, i saadant Maal,
at ingen anden Salighed, som denne,
i den uvisse Skiebne boer.

Desdemona.

Forbyde Himlen,
at ei vor Kiærlighed tiltage skulde
med vore Dages Tal.

Othello.

Sig Amen, hellige Magter!
Jeg har ei Udtryk for min Salighed,
her standser den, for stor for jordisk Støv.
Gid dette — og gid dette stedse blive
(kysser hende)
den største Strid imellem vore Hierter!

Jago (afsides.)

Nu stemmer I, jeg Strengene vil klappe
saa at de skurre skal, hvis jeg er ærlig.

Othello.

Kom, vi til Borgen gaae — Nyt, mine Venner,
vor Krig er endt; thi Tyrkerne er druknet.
Hvor gaaer det gamle Venner her paa Øen? —
Man vil Dig vnde her paa Cypern, Elskte.
Jeg har mødt meget Venskab her. Tilgiv mig,
jeg taler uden Sammenhæng. Jeg sværmer
ved min Lyksalighed. Min gode Jago
besørg fra Skibet mine Ting i Land;
Styrmanden bringe Du til Citadellet,
det er en dygtig Mand, hans Mod og Klogt
har Krav paa Agtelse. Kom Desdemona,

Endnu engang, velkommen her til Cypern.

(Othello, Desdemona og Følge gaae.)

Jago (til en af Følget.)

Mød mig i Havnen, jeg kommer strax. (til Roderigo). Dersom Du er tapper; — thi man siger, at lave Mennesker, naar de elske, have noget Ædelt i Naturen som ikke er dem medfødt — saa hør mig. Lieutenanten besætter i Nat Slotsvagten; men først maae jeg fortælle Dig at Desdemona elsker ham af Hiertet.

Roderigo.

Ham! Det er umuligt.

Jago.

Læg Din Finger saaledes, (lægger sin Finger paa Munden) og lad Din Siæl blive underrettet. Læg Mærke til med hvilken Heftighed hun først elskede Moren, kun for hans Pralerie og hans eventyrlige Løgne; vil hun stedse elske ham fordi han kan sladdre? Er Du en smule fornuftig, saa troe ikke det. Hendes Øie maae nyde, og hvad Fryd kan det give hende, at see paa Djævelen? Naar Blodet er blevet slovt ved Giekkerie, maae der være — for atter at opflamme det, og for at give Mættelsen nye Begiærlighed — udvortes Elskværdighed, Overeenstemmelse i Aar, Sæder og Tækkelighed; i alt dette staaer Moren aldeles tilbage.

Nu vil hendes fine Følelse, ved Mangelen af disse fornødne Egenskaber, finde sig bedragen, hun vil begynde at drage Aanden svært, faae Væmmelse for, og afskye Moren; Naturen selv vil blive hendes Læremester, og tvinger hende til at giøre et andet Valg. Nu, dette afgiort, (og det er en meget sandsynlig og ufremtvungen Slutning,) hvem staaer saa fremmelig til at nyde denne Lykke, som Cassio? En Slyngel som er godt skaaren for Tungebaand, med netop saa megen Samvittighed, at han vedligeholder de udvortes Sædeligheds Former, for destobedre at opnaae Nydelsen af sine skiulte letfærdige Lyster? — Ingen — Ingen! — En ustadig, en fiin Slyngel, en Leilighedsjæger som selv kan præge og udfinde Fordele, om de end ikke fremstille sig af sig selv. En diævelsk Slyngel, tilmed er Slyngelen ung og smuk, og har alle de Egenskaber, som Daarskab og umodent Sindelag spørger efter. En forførisk topmaalt Slyngel, og Qvinden har allerede funden ham.

Roderigo.

Jeg kan ikke troe det om hende, hun har det meest velsignede Hierte.

Jago.

Velsignet Skadder! Vinen hun drikker er pereset af Druer. Dersom hun var velsignet, havde

hun aldrig elsket Moren. Saae Du ikke hvorledes hun vinkede med den sladne Haand? lagde Du ei Mærke dertil.

Roderigo.

Jo; men det var kun af Høflighed.

Jago.

Daarlighed var det; en dunkel Prolog til hendes lystne Tankers Historie. De mødtes saa nær med Læberne, at deres Aande kyssede hinanden. Fordømte Tanker, Roderigo! naar disse Fortroligheder saaledes bane Veien, følger Tingen selv det endelige Udslag snart bag efter. Men — lad Eder styre af mig, jeg har bragt Jer fra Venedig. Drag paa Vagt i Nat, jeg skal besørge Eder Befaling dertil. Cassio kiender Jer ikke — jeg skal være i Nærheden; søg Leilighed til at gjøre ham vred, enten ved at tale for høit, udsætte paa hans Disciplin, eller hvad anden Aarsag I kan udfinde, som Tiden og Omstændighederne frembyde.

Roderigo.

Vel.

Jago.

Han er opfarende og heftig, og vil maaskee i sin Vrede slaae efter Eder. Dril ham til han gjør det, og deraf vil jeg tage Anledning til at bringe

Cypreerne i Oprør, saaledes at de kun skal lade sig tilfredsstille ved Cassios Afsættelse. — Derved skal I have en kortere Reise til Eders Ønskers Maal, ved de Midler, hvilke jeg da skal have i Hænde for at fremme det; og Forhindringen er fordeelagtigen bortryddet, uden hvilken der ikke var noget Haab om, at vort Forehavende vilde trives.

Roderigo.

Jeg vil søge Leilighed til at udrette det.

Jago.

Derfor indestaaer jeg. Mød mig snart i Citadellet, Farvel, jeg maae besørge hans Ting i Land.

Roderigo.

Farvel. (gaaer.)

— Jago.

At Cassio elsker hende, troer jeg vist;
hun ham igien, — det er ei usandsynligt;
og Møren — omendskiøndt jeg hader ham —
er af en troe, elskværdig, blid Natur,
og bliver sikkerlig for Desdemona
en kiærlig Mand. Jeg ogsaa elsker hende
dog ene ei af Vellyst; (skiøndt maaskee,
jeg staaer til Regnskab for saa stor en Synd;)
men, for en Deel, tilskyndet af min Hevn,
da jeg mistroer den kaade Moer, at have
paa min Vildbane jaget. Denne Tanke,

liig tærende Forgift, mit Indre gnaver;
og intet kan og skal mig tilfredsstille,
for jeg er lige med ham, Viv for Viv,
og feiler det, vil jeg dog lede Moren,
i saadan Grad, ind i Skinsygens Irgang,
at ei Fornuft ham læger. Til det Med,
— hvis denne Roderigo, som jeg standser
i sin Parforce-Jagt, ei taber Modet —
vil jeg vor Michael Cassio tage vist,
beskylde ham for Moren uden Skaansel;
— thi Cassio har jeg mistænkt som Othello —
og Moren skal mig elske og belønne
fordi jeg plat ud giør ham til et Æsel,
og danner om hans Roe til Raserie.
Her hviler det; i Tiden det udruges,
skiult lurer Skurkens Plan, til den skal bruges.

(gaaer.)

Anden Scene.

En Gade.

En Herold (kommer med en Bekiendtgiørelse; endeel af Folket følger ham.)

Herolden.

Det er Othellos, vor ædle og tappre Generals Villie, at, i Følge tilforladelige Efterretninger om den tyrkiske Flaades aldeles Undergang, hver Mand viser sin Glæde offentlig, nogle ved Dands, andre ved Fyrværkerie, eller paa hvilkensomhelst Maade enhver kan opfinde; thi foruden denne velgiørende Efterretning, holdt alligholder han sin Formæling. Dette bekiendtgiøres efter hans Befaling. Alle Slottets Værelser ere aabne, og fuld Frihed til Festen der, som overalt, fra dette Nu, Klokken fem, indtil den slaaer elleve. Himlen velsigne Øen Cypern, og vor ædle General, Othello!

(gaaer.)

Tredie Scene.

En Gal paa Slottet.

Othello, Desdemona, Cassio og Følge.

Othello.

ɔee efter Vagterne i Aften, Cassio.
ad os ei overskride Klogskabs Bud;
ɛn agte paa hvad Maadehold os byder.

Cassio.

lt Jago har derom Befaling faaet;
ɛn desmagtet skal jeg selv personlig
lt efterse.

Othello.

En ærlig Mand er Jago.
ɔod Nat, Michael; naar Dagen gryer i Morgen
g taler med Dig — kom min Desdemona,
lu Frugten moden er, den uden Harme
l Nyden kalder os, i Elskovs Arme.
ɔod Nat.

(Othello, Desdemona og Følge gaae.)

(Jago kommer.)

Cassio.

Velkommen Jago; vi maae til Vagten.

Jago.

Det er for tidligt, Lieutenant, Klokken er ikke endnu; Generalen forlod os saasnart af Kiærghed til Desdemona; men vi vil ikke laste hende

derfor; det er hans første Nat, og hun er en Jupiter værdig.

Cassio.

Hun er en sielden fortræffelig Qvinde.

Jago.

Og fuld af Spøg, det staaer jeg inde for.

Cassio.

I Sandhed! hun er en særdeles om og blid Skabning.

Jago.

Hvilket Øie hun har! Mig synes ret der udfor drer til Strid.

Cassio.

Et indbydende Øie, dog synes mig, særdeles ærbart.

Jago.

Og naar hun taler, er det ikke en sand Kiærlighedens Lyd?

Cassio.

Hun er, i Sandhed, luttet Fuldkommenhed.

Jago.

Vel. Meget Held til deres Bryllupsnat! Kom, Lieutenant, jeg har en Flaske Vin, og her uden for er et par cypriske Ynglinger, som gierne vilde have en Leilighed til, at drikke den sorte Othellos Skaal.

Cassio.

Ikke i Aften, min gode Jago, jeg har et

meget syge Hoved, og jeg vilde ønske at Høflighed havde udfunden en anden Maade at forlyste sig paa.

Jago.

De ere vore Venner; kun eet Bæger, jeg vil drikke for Eder.

Cassio.

Jeg har i Aften kun drukket eet Bæger, blandet med Vand, og see hvad Forandring det har giort paa mig; det er ulykkeligt for mig at jeg intet kan taale; jeg vover ikke at sætte min Svaghed paa nogen yderligere Prøve.

Jago.

Ei hvad! Det er Glædens Nat! Cyprerne ønske det.

Cassio.

Hvor ere de?

Jago.

Her uden for, jeg beder Jer, kald paa dem.

Cassio.

Jeg vil giøre det; men meget ugierne.

(Cassio gaaer.)

Jago.

Hvis jeg ham end eet Bæger kan paaønde,
til det han alt i Aften drukket har,
saa bliver han saa fuld af Kiv og Trætte,
som nogen Frue-Hund. Nu Roderigo,
min syge Ræv, af Kiærlighed fortumlet,

I Aften har nedsvalget mangen Flaske
paa Desdemonas Held; han er paa Vagt;
de trende Cyprier, — opbrusende,
til Strid for deres Ære saa beredte,
som Elementerne — er alt halv drukne.
Nu mellem denne Flok af Svirebrødre,
jeg, i en Strid, som kan fortørne Hen,
let leder Cassio, men tys de komme.
Hvis rigtig Udgang denne Indgang følger,
da seiler stolt min Baad paa Medgangs Bølger.
(Cassio kommer tilbage med Montano og flere Adelsmænd.)

Cassio.

Ved Himlen, de have allerede givet mig en Raus,

Montano.

I Sandhed kun en lille; ikke over en halv Pot, saa sandt jeg er en Kriger.

Jago.

Holla, Viin!

(synger.)

Kom Venner, med Bægerne klinker,
kom Venner, med Bægerne klinker,
en Krieger er en Mand,
ham Livet er et Spand,
ham Vinen til Glæderne vinker.

Viin, Drenge!

(Viin bringes.)

Cassio.

Ved Himlen, en herlig Sang.

Jago.

Jeg har lært den i England, der er de mægtigste Drankere. De Danske, de Tydske, de tykvede Hollændere — pyt — i at drikke staae de e tilbage for Engelskmændene.

Cassio.

Er Engelskmanden saa erfaren deri?

Jago.

Ja glubsk. Det er ham en let Sag at drikke ed en Dansk til han ligger død som en Sild, in svæder ikke ved at faae Bugt med en Tydsker, ; Hollænderne maae kaste op, førend den næste ;ande kan fyldes.

Cassio.

Paa vor Generals Sundhed.

Montano.

Det er just min Mening, Lieutenant, jeg vil lære Beskeb.

Jago.

O Du velsignede England!

(synger.)

Kong Stephen mægtig, ei beleven,
gav kun en Krone for sin Brog,
dog fandt han Prisen overdreven,

og kaldte Skræderen — et Drog.

Han var berømt og kiek tillige;
Du ringe og uhæderlig.
Kun Stolthed styrter Land og Rige —
i pialtet Vams Du svøbe Dig!
Mere Viin, Holla!

Cassio.

Den Sang er endnu fortreffeligere end den forrige.

Jago.

Vil I høre den endnu engang?

Cassio.

Nei; thi jeg holder den sin Bestilling uværdig, som kan foretage slige Ting. Vel, Himlen er over os alle, og der er Siæle, som blive salige og Siæle som ikke blive saltge.

Jago.

Det er sandt, gode Lieutenant.

Cassio.

For min Deel — men uden at træde Generalen eller nogen Mand af Stand for nær — jeg haaber ogsaa at blive salig.

Jago.

Og jeg med, Lieutenant.

Cassio.

Med Eders Tilladelse, ikke førend jeg; thi Lieutenanten maae blive salig førend Fændrikken.

Vi vil ikke tale mere herom, lader os gaae til vore Forretninger. — Tilgiv os vore Synder! — Kom, I Herrer, lader os passe vor Dont; — troer ikke at jeg er fuld; der staaer Fændrikken; — dette er min høire Haand, og dette er min venstre Haand. Jeg er ikke drukken, jeg kan baade staae, og tale ret godt.

Alle.

Overmaade godt.

Cassio.

Ja meget godt, derfor maae I ikke troe at jeg er beskiænket.

(Gaaer.)

Montano.

Til Slotsgaarden I Herrer; kom, lader os besætte Vagterne.

Jago.

I vist ei kiender denne Cassio; —
han er Soldat, han værdig er at stride
ved Siden af en Cæsar; men hans Feil
staaer med hans Fortrin i bestandigt Soelhverv,
og lige vatig begge; det er Skade!
Jeg frygter — da han har Othellos Tillid, —
at han engang, i en uheldig Stund
vil ryste Øen.

Montano.

Er han ofte saa?

Jago.

Det stedse er Prologen til hans Sovn;
han vaager Skiven tvende Gange rundt,
naar Viin ei rører Buggen. (5)

Montano.

Det var vel,
hvis Generalen herom Kundskab fik,
maaskee han seer det ei, hans ædle Hierte
kun skatter Cassios gode Egenskaber,
og ei hans Feil og Laster skue kan.
Er det ei sandt?

(Roderigo kommer.)

Cassio (afsides.)

Hvorledes, Roderigo?
jeg beder Eder, skynd Jer, efter ham!

(Roderigo gaaer.)

Montano.

Og det er Skade, at den ædle Mohr
saa vigtigt Embed, som sin Nærmeste,
betroer til Een med saadan indgroet Lyde;
At underrette ham derom i Tide
var ærlig Daad.

Jago.

Jeg ei, for hele Øen;

g elſker Caſſio, og vil giøre meget
r hans Helbredelſe; men hør, hvad Larm?

(Raab uden for): Hielp! Hielp!
(Caſſio kommer tilbage og følger Roderigo.)

Caſſio.

u Slyngel! Skurk!

Montano.

Hvad er paa Færde, Lieutenant?

Caſſio.

en Nidding, ſom vil lære mig min Pligt!
eg i en Flaſke vil ham prygle ned.

Roderigo.

vem? Mig!

Caſſio.

Du mukker Slyngel!

(ſlaaer efter Roderigo)

Montano

(vil holde ham tilbage.)

Gode Lieutenant
jeg beder Jer, hold inde.

Caſſio.

Slet Jer ſelv,
vis ei, jeg lægger til Jer over Kiæven.

Montano.

om, I er drukken,

Cassio.

Drukken!

(De fægte.)

Jago (afsides til Roderigo.)

Bort, siger jeg,
Skynd Eder bort, raab overlydt: et Oprør.

(Roderigo gaaer.)

(høit) Nei, gode Lieutenant — Stille, Venner, Stille!
Hielp Lieutenant, Hielp! — Montano, Rolig!
I Herrer, hielp — her er en herlig Vagt —

(Klokkerne lyde.)

Hvem ringer med Stormklokken? Holdt, Diablo!
I Oprør bringes Byen — Lieutenant, rolig!
Skam I paadrager Jer.

(Othello kommer med Følge.)

Othello.

Hvad er paa Færde?

Montano.

Jeg blyder mig til Døde; — han skal døe!

(vil angribe Cassio.)

Othello.

Vær rolige, hvis Livet er Jer kiært.

Jago.

Holdt, Lieutenant holdt! — Montano, holdt! — I
Herrer —
Har Pligtens Bud og Stedet I forglemt?

ldt! Generalen taler; — Skammer Eder!

Othello.

lla! Hvorledes? Hvem har yppet Trætten?
vi nu Tyrker vordne, og udrette
d Himlen har forbuden Ottomannen?
Skiændsel! Ender slig barbarisk Kiv!
n som sig rører for sit Nag at fremme,
is Liv er endt, han falde paa sin Gierning!
stands den Klokkelyd, den Øens Folk
vandte Hvile skræmmer. Hvad er hændet?
el, gode Jago, Du er bleg af Sorg,
har begyndt? Er jeg Dig kiær, sig Sandhed?

Jago.

veed det ei, de nylig vare Venner
Posten her, som Brud og Brudgom enig,
Sengen søge vil; men strax derpaa
m om en ond Planet dem rovet Sandsen)
d dragne Sværde mod hinandens Bryst,
staae i blodig Strid. Jeg veed ei ret
gyndelsen til denne lede Trætte;
t ønsker, jeg i hæderværdigt Slag
Fodder havde mistet som mig bragte,
en Deeltager, hid.

Othello.

Siig frem Michael
har saaledes Du forglémt Dig selv?

Cassio.

Jeg beder, tilgiv mig, jeg kan ei tale.

Othello.

Hoitagtede Montano, velopdragen,
er Eders Ungdoms Stilhed, Eders Alvor
i Verden kiendt, og Eders Navn er stort
i viseste Dommers Mund; hvor gaaer det til,
at I beſudler Eders skionne Rygte,
og bytter Roes, Berommelse og Ære
med Navn af Natteſværmer? Svar herpaa.

Montano.

Jeg haardt er saaret, værdige Othello;
men Jago, Eders Officier kan sige
— imens jeg sparer Ord som smerter mig —
alt hvad jeg veed; ei heller veed jeg noget,
af mig urigtigt handlet eller sagt,
naar ei Selv-Omsorg stundum er en Last,
og Eget-Forsvar være skal en Brode,
naar Voldsomhed angriber.

Othello.

Nu ved Himlen!
mit Blod begynder voldelig at svulme,
og Lidenskab, som har Fornuften kuet,
vil gribe Roret brat. Hvis jeg mig rører,
og løfter kun min Arm, den Bedste af Jer
skal synke for min Brede. Stig paa Stand,

hvo denne skiønne Opstand har begyndt,
og den, som er bevislig Skyld deri,
mit Venskab tabe skal, om han end var
min Tvillingbroder. — I en krigersk Bye,
urolig end, hvert Hierte fuldt af Frygt,
ved natlig Stund, at yppe Kiv og Tvedragt,
paa Vagten, som skal Sikkerheden vogte!
Afskyeligt! Siig Jago, hvo begyndte?

Montano.

Hvis Du for Gunst, for Venskab eller Slægtskab
udsiger mindre eller meer end Sandhed,
Du er ei Kriger.

Jago.

Frist mig ei saa haardt;
Jeg før vil rive Tungen af min Mund,
end at den skulde skade Michael Cassio,
dog haaber jeg, at ved at følge Sandhed
han lider ei — Saa er det, General:
Imedens jeg samtalte med Montano,
kom der en Karl, som raabte høit om Hielp,
og Cassio fulgte ham med draget Sværd,
for ham til Roe at bringe; nu Montano
til Cassio gik og bad ham vorde rolig,
og jeg den Skrigende forfulgte selv
at ei hans Raab forfærde skulde Byen,
(som skeedte virkelig) — Han, snel til Fods,

undløb mit Med; jeg vendte ſtrax tilbage,
da hør jeg hørte Sværde-Fald og Klirren,
og Caſſio bande hvit, ſom aldrig jeg
før denne Nat har hørt, jeg kom igien
tilbage ſtrax, og fandt dem mod hinanden,
med Stik og Stød, ſaaledes ſom de vare,
da Eders Naade ſelv dem ſkildte ad.
Om dette jeg ei mere kan berette,
men Mænd er Mænd, den Bedſte kan ſig glemme;
ſkiøndt Caſſio giorde ham maaſkee lidt Uret,
thi Vredens Mand tidt ſlaaer ſin bedſte Ven,
dog troer jeg ſikkert, Michael Caſſio blev,
af ham ſom flygted, haardere fornærmet,
end Taalmod bære kan.

Othello.

Jeg veed, min Jago,
Din Ærlighed, Dit Venſkab mildner Sagen
for Caſſio — Jeg, Caſſio, er Din Ven;
men Du ei længer er min Officier. —

(Desdemona kommer med Følge.)

See, er min Desdemona blevet vækket?

(til Caſſio.)

Du et Exempel vorde ſkal for den,
ſom bryder Krigstugt.

Desdemona.

Hvad er hændet, Elſkte?

Othello.

Nu alt er vel, min Brud, følg med til Hvile.
(til Montano)
Jeg Læge være vil for Eders Saar;
Han bringes til sit Hiem. — Hør, gode Jago,
see til at alt i Staden er i Orden,
bring dem til Roe, som er ved Larmen skrækket, —
Kom Desdemona; det er Krigsmands Liv,
at Slumren brydes af ved Kamp og Kiv.
(Alle gaae uden Jago og Cassio.)

Jago.

Er I saaret, Lieutenant?

Cassio.

Ja, ulægeligt.

Jago.

Det forbyde Himlen!

Cassio.

Rygte, Rygte, Rygte! O, jeg har tabt mit Rygte! Jeg har tabt den udødelige Deel af mig selv, og hvad der er tilbage er kun dyrisk. Mit Rygte Jago, mit Rygte.

Jago.

Jeg troede, saa sandt jeg er en ærlig Mand, I havde faaet noget legemligt Saar; det var langt farligere end Rygtet. Rygtet er et tomt og yderst falsk Hiernespind, som oftest erholdt uden

Fortjeneste, og tabt uskyldigen. I har i Grunden intet Rygte tabt, naar I ikke selv indbilder Eder det. Troe mig, Ven, der er Midler til at vinde Generalen igien. Han er kun lidt fortørnet paa Eder, mere af Politik end af Vrede, just som naar Een slaaer sin logrende Hund for at skrække en overmodig Løve; fald ham til Fode og han bliver atter Eders Ven.

Cassio.

Jeg vil heller bede om at blive foragtet, end bedrage en saa god General med en saa slet, saa fordrukken og saa uforsigtig Officier. Fordrukken? og sludre som en Pappegoie? og skryde, og sværge? og skiælde? og snakke dumt Toi med eens egen Skygge? O, Du usynlige Vinens Aand, der som Du intet Navn har, hvorved man kan kiende Dig, saa lad os kalde Dig — Diævel!

Jago.

Hvem var det, som I forfulgte med Sværdet? Hvad havde han giort Eder?

Cassio.

Det veed jeg ikke.

Jago.

Er det muligt?

Cassio.

Jeg erindrer en Hoben Ting; men intet ty-

ligt: en Strid, men ikke hvorfor. O, at en
Mand putter en Fiende i sin Mund, for at bort-
ræle sin Hierne! O, at vi kan ved Forlystelse og
læde, Nattesviir og Støien omskabe os selv til
mælende.

Jago.

Men nu er I jo ret vel; hvorledes er I
a pludselig kommet Eder?

Cassio.

Det har behaget Diævelen: Drukkenskab, at
ge Pladsen for Diævelen: Forbittrelse. Een Ufuld-
mmenhed viser mig en anden, og bringer mig
, plat ud at foragte mig selv.

Jago.

Du er for streng en Sædelærer. Som Ti-
n, Stedet og Landets Tilstand nu er, kunde jeg
ve ønsket det ei var hændet; men skeedt er
edt, derfor, see til at arbeide for Eders eget
edste.

Cassio.

Jeg vil bede om min Plads igien; han vil
rtælle mig at jeg er en Drukkenbolt, hvis jeg
vde saa mange Munde som Hydra, vilde saadant
var stoppe dem alle. Nu at være en fornuftig
Mand, derpaa en Nar, og strax efter et umælende
yr! O afskyeligt! Ethvert Bæger man drikker

for meget, er forbandet, og dets Indhold er — Diævelen.

Jago.

Snak; God Viin er en god selskabelig Ting, naar den bruges vel; tael ikke mere imod den. Jeg haaber, gode Lieutenant, I er overbeviist om, at jeg er Eders Ven.

Cassio.

Jeg har havt Prøver derpaa, jeg var — drukken!

Jago.

I, og ethvert levende Menneske kan nu og da blive drukken. Jeg vil fortælle Jer hvad I skal giøre. Vor Generals Hustrue er nu General; jeg udtrykker mig saaledes, da han har ganske hengivet sig til Beskuelsen af, og Opmærksomheden for hendes Ynde og Fuldkommenheder. Betroe Jer aabenhiertig til hende, vær paatrængende; hun vil hielpe Jer til Eders Plads igien, hun er af et saa godmodigt, aabent og velsignet Sindelag, at hun vil holde det for en Pleie paa hendes Tænkemaade, ei at giøre mere end hun bliver bedet om; overtael hende til at sammenfuge dette brudte Led imellem hendes Hussond og Eder, og jeg vædder alt hvad jeg eier imod hvilken Ting I vil nævne, at Eders Venskab skal knytte sig endnu fastere end tilforn.

Cassio.

I raader mig godt.

Jago.

Jeg forsikrer Eder derom, ved mit Venskabs Oprigtighed og min velmeente Ærlighed.

Cassio.

Derom er jeg overbeviist; i Morgen tidlig vil jeg bønfalde den dydige Desdemona, at paatage sig dette for mig; min hele Velfærd er spildt, dersom dette ei lykkes.

Jago.

I har Ret. God Nat, Lieutenant, jeg maae til Vagten.

Cassio.

God Nat, ærlige Jago.

(Cassio gaaer.)

Jago.

Og hvem er han, som kalder mig en Slyngel?
Naar dette Raad er frit, og ærligt givet,
sandsynligt, og den rette Vei, i Sandhed,
at vinde Moren atter? Lettelig
den milde Desdemona kan bevæges
til ærlig Bøn. Som Elementerne (6)
hun er velgiørende, og Moren villig
frasværger sig for hende, Daabens Pagt
med Segl og Sikkerhed paa sin Forlosning —

Hans Sind saaledes lænket er til hendes,
at hun kan giøre, lade hvad hun vil,
og efter eget Tykke, spille Giek
med Morens Svaghed.
Er jeg da en Slyngel,
at raade Cassio denne gienne Vei
ret til hans Ønskes Maal? Du Helveds Guddom!
Naar Dine Diævle vil for Alvor synde,
i himmelsk Skikkelse de friste først,
som jeg nu her; thi medens denne Nar
om hendes Forbøn, beder Desdemona,
og hun med Iver, for ham trygler Moren,
Skinsygens Gift jeg gyder i hans Øre:
At Kiøbets Lyst kun virker hendes Forbøn;
Jo meer hun sig anstrænger for hans Vel,
jo mere vil hun dræbe Morens Tiltroe.
Saaledes hendes Dyd med Beg jeg sværter,
og hendes Godhed væve skal det Næt,
som Alle fange skal. — Hvad, Roderigo?

(Roderigo kommer.)

Roderigo.

Jeg følger med her paa Jagten, ikke som en Hund, der jager, men som en, der formerer Larmen. Mine Penge ere næsten borte, jeg har i Nat faaet dygtig Prygl, og jeg tænker at Udfaldet bliver, at jeg

rfarenhed for min Umage, og at jeg med en tom
og lidt mere Vid vender tilbage til Venedig.

Jago.

den en Stakkel er, som mangler Taalmod!
Saar kan læges uden gradeviis?
iver Værket kun og Troldom ei,
af nøiagtig Tid afhænger.
det ei godt? Dig Cassio slaget har,
, ved disse, Prygl har ham casseret.
ange Ting i Skyggen trives bedst;
rugt som blomstrer først, bli'er tidligst moden
aalmod kun. — I Sandhed, det er Morgen,
yd og Arbeid Tiden hastig svinder.
ern Dig strax, gaae flux i Dit Quarteer,
siger jeg, Du snart skal høre mere;
aae Din Vei. (Roderigo gaaer.)
To Ting udrettes maae:
Hustrue skal formaae sin Herskerinde,
Cassios Sag, jeg driver hende;
tilside jeg vil skaffe Moren
nge ham, netop naar Michael Cassio
r Desdemona — saa det prøves, —
inkent Ophold skal ei Listen sløves.
(gaaer.)

Tredie Act.

Første Scene.

Uden for Borgen.

Cassio med nogle Musikantere.

Cassio.

Spil, Karle, her, jeg vil forskylde Eder; ret noget smukt og kort, som hilse kan vor gode General med en god Morgen.

(Musik. En Bondekarl kommer.)

Bondekarlen.

Siger mig, Karle, have Eders Instrumenter været i Neapel, siden de snakke saaledes igiennem Næsen?

Første Musikant.

Hvorfor det?

Bondekarlen.

Jeg beder Jer, ere disse ikke Vind-Instrumenter?

Første Musikant.

Jo vist ere de.

Bondekarlen.

O, derved hænger en Hale.

Første Musikant.

Hvorved hænger en Tale?

Bondekarlen.

En Hale, siger jeg, ved mangt et Vind-Instrument, saavidt jeg veed. Men her er Penge for Eders Umage, Generalen lider Eders Musik saa ilde, at han beder Jer, ei at giøre mere Støi ved den.

Første Musikant.

Vel, saa vil vi holde op.

Bondekarlen.

Dersom I har nogen Musik som ikke kan høres, saa spil op igien; men hvad det angaaer, at høre Musik, deraf er Generalen ingen synderlig Elsker.

Første Musikant.

Vi have ingen saadan Musik.

Bondekarlen.

Saa stik Piben i Sækken, før jeg vil videre frem. Gaae! Forsvind! Bort!

(Musikanterne gaae.)

Cassio.

Hører Du, min ærlige Ven?

Bondekarlen.

Nei, jeg hører ikke Eders ærlige Ven; jeg hører Eder.

Cassio.

Jeg beder Dig, hold op med Dine Narrestreger. Der er et lille Guldstykke for Dig. Dersom det Fruentimmer, som følger Generalens Hustrue er tilstæde; fortæl hende, at der er en vis Cassio, som udbeder sig Tilladelse at tale med hende, vil Du udrette dette?

Bondekarlen.

Hun er tilstæde, jeg skal bringe til hendes Kundskab, at I ønsker, hun skal være tilstæde her.

(gaaer.)

Cassio.

Gjør det min Ven.

(Jago kommer.)

Som I var kaldet, Jago.

Jago.

Hvorledes? I ei været har til Sengs?

Cassio.

Nei, Dagen brød alt, før vi skiltes ad.
Jeg var saa dristig nu, at sende Bud
til Eders Viv; jeg hende bede vil,
at hun vil til den dydige Desdemona
mig skaffe Adgang.

Jago.

Strax jeg sender hende;
og jeg vil see, at drage Moren bort,
at I kan mere frit forklare Jer.

(Jago gaaer.)

Cassio.

Jeg takker Eder. — Selv en Florentiner
jeg aldrig før har kiendt saa god og ærlig.

(Emilie kommer.)

Emilie.

God Morgen, gode Lieutenant, Eders Uheld
mig smerter dybt; men alt kan blive godt.
For Eder Desdemona taler fyndigt;
men Moren svarer hende: Den I saared
har et udmærket Rygte her paa Cypern
og Slægtskab stort; at Klogskab byder ham,
at give Eder Afsked; men han paastaaer,
han elsker Eder, at hans egen Drift
tilstrækkelig er Talsmand, for at tage
Jer an igien, naar Leilighed sig byder.

Cassio.

Dog, hvis I troer det passende kan skee,
jeg beder Jer, at skaffe mig den Gunst,
at tale kort med Desdemona ene.

Emilie.

Følg med, og jeg et Sted anviser Eder,
hvor Eders Hierte I kan aabne frit.

Cassio.

Og jeg af Hiertet inderligt Jer takker.

(De gaae.)

Anden Scene.

Et Værelse paa Borgen.

Othello, Jago og Adelsmænd.

Othello.

Til Skibets Fører, Jago, disse Breve;
Senatet min Hengivenhed han bringe!
Det giort, Du møde mig paa Fæstningen,
did hen jeg gaaer.

Jago.

Skal skee, min Gener

Othello.

Skal vi, I Herrer, Værkerne beskue?

Adelsmænd.

Vi følge med som Eders Naade byder.

(De gaar)

Tredie Scene.

Uden for Borgen.

Desdemona, Cassio og Emilie.

Desdemona.

Vær vis paa, gode Cassio, jeg vil gjøre,
Alt hvad min Forbøn mægter til Dit Bedste.

Emilie.

Ak ja, min ædle Frue; thi det smerter
Min Husbond, dybt, som det ham angik selv.

Desdemona.

Det er en ærlig Karl, — men tvivl ei Cassio
At I og min Gemal jo knyttes skal
Ved Venskabs Baand, som før.

Cassio.

Min ædle Frue,
Hvad der end vorde skal af Michael Cassio,
Saa bli'er han Eder stedse høist forbunden.

Desdemona.

Jeg takker Jer; I elsker min Gemal,
I længe kiendte ham; thi vær forsikret,

han skal fra Eder sig ei fierne længer
end Klogskab byder ham.

Cassio.

Ak, ædle Frue,
den Klogskab enten vare kan saa længe,
og af saa fiin og vandig Føde næres,
hvad eller tære paa saa mange Biting'
at Pladsen, mens jeg borte er, besættes,
og Generalen min Tienstiver glemmer.

Desdemona.

Frygt ei derfor. Emilie er mit Vidne,
Din Plads jeg Dig forsikkrer, vær Du rolig;
Hvad jeg i Venskab lover, holder jeg
til sidste Punct. Han skal ei kiende Nøe,
han vaage skal til han bli'er saielig, (7)
min Bøn skal plage ham; hans Seng en Skole,
hans Dagestund et Skriftemaal skal være;
Jeg Cassios Sag, i hvad han foretager,
indblande vil; derfor vær munter Cassio;
thi Din Forbederinde heller dør
end hun sit Løfte sviger.

(Othello og Jago lade sig see i Fraskand.)

Emilie.

Ædle Frue,
her kommer Generalen.

Cassio.

Jeg mig bukker

st til Afsked.

Desdemona.

Bi, og hør mig tale

Cassio.

, min Frue, jeg er slet tilmodr,

t til at handle for mig selv.

Desdemona.

vel da, gior som Eder tykkes bedst.

(Cassio gaaer.)

Jago.

det jeg lider ei.

Othello.

Hvad siger Du?

Jago.

intet, eller — jeg det veed ei selv.

Othello.

det ei Cassio, som forlod min Hustrue?

Jago.

o? Sikkert ei, jeg kan ei troe,

n, som en Strafskyldig, naar I kommer,

ister sig.

Othello.

Dog troer jeg, det var ham.

Desdemona.

Hvor gaaer det min Gemal? Jeg talte nu
med En som beiler til Jer Naade, med en Mand
som ved Jer Vrede lider.

Othello.

Hvem er det?

Desdemona.

Jer Lieutenant Cassio. O, min elskte Husbond,
hvis jeg har nogen Magt at røre Jer,
I lytte til min Bøn om hans Udsoning;
thi hvis han ikke trofast elsker Jer
og feiled af Uklogskab, ei med Forsæt,
kan jeg ei domme om et ærligt Ansigt.
Kald ham tilbage, Elskte.

Othello.

Gik han nu?

Desdemona.

Ja saa ydmyget, at han efterlod
endeel af sin Bekymring paa mit Hierte,
jeg lider med ham, o kald ham tilbage.

Othello.

En anden Gang, ei nu, min Desdemona.

Desdemona.

Men snart?

Othello.

For Din Skyld, Elskte, snart.

Desdemona.

ed Nadvertiden?

Othello.

Nei, i Aften ei.

Desdemona.

Morgen Middag da?

Othello.

Jeg er ei hiemme;
ied Høvedsmændene jeg spise skal.

Desdemona.

Da Morgen - Aften eller Tirsdag tidlig,
aa Tirsdag - Middag, Aften, Onsdag - Morgen;
lævn, Tiden blot, lad den ei overskride
re fulde Dogn, han er saa angerfuld;
og er hans Feil, sædvanligviis bedømt,
— naar Krigens Tugt ei et Exempel fordrer,
blandt de Bedste — næsten intet Feiltrin,
om Straf fortiene kan. Naar maae han komme?
Othello, tael! Ei noget er paa Jord,
naar Du mig bad derom, jeg kunde nægte,
i heller staae i Tvivl. Den Cassio,
som beilede for Dig, og mangen Gang,
naar jeg har talet om Dig lidt ugunstig,
Dit Forsvar tog. Ham med Dig at udsone
jeg tænkte ei saa svært. Troe mig, jeg kunde —

Othello.

Ei meer derom; han komme naar han vil,
Dig kan jeg intet nægte.

Desdemona.

Du bønhører,
som bad jeg Dig at drage Handsker paa,
at pleie Dig, at vogte Dig for Kulden,
hvad eller agte paa Dit eget Vel.
Nei, maar jeg en Begiæring bringer Dig,
hvorved Din Kiærlighed jeg ret vil røre,
saa skal den være veiende og svær
og vanskelig at tilstaae.

Othello.

Dig intet nægter jeg;
men derimod jeg beder Dig, min Elskte,
lad med mig selv en Stund mig ene være.

Desdemona.

Skal jeg afslaae det? Nei, Farvel, min Husbond.

Othello.

Farvel min Desdemona, snart jeg følger.

Desdemona.

Emilie kom. — Giør som Du synes bedst,
jeg er tilfreds med hvad Du end beslutter.

(gaaer med Emilie.)

Othello.

Du huldе Siæl! Fordærvelse mig ramme,

naar jeg Dig elsker ei; da bryde atter
det gamle Chaos ind.

Jago.

Min General —

Othello.

Hvad, vil Du, Jago?

Jago.

Har Michael Cassio
kiendt Eders Kiærlighed, dengang I beiled?

Othello.

Fra først til sidst; men hvorfor spørger Du?

Jago.

Kun for at tilfredsstille mine Tanker,
ei videre.

Othello.

Hvad er Din Mening, Jago?

Jago.

Jeg tænkte ei, han var bekiendt med hende.

Othello.

Jo vist, og han gik ofte mellem os.

Jago.

I Sandhed?

Othello.

Ja, i Sandhed; har Du Tvivl?
Er han ei ærlig?

Jago.

Ærlig, ædle Herre?

Othello.

Ja, ærlig?

Jago.

Jo, saavidt jeg veed, det er han.

Othello.

Hvad tænker Du da Jago?

Jago.

Tænker, Herre?

Othello.

Ja, tænker; han, ved Himlen, er mit Ekko,
som om der i hans Bryst laae et Uhyre,
for rædselsfuldt at see. Du mener noget;
Du sagde nylig: Jeg det lider ei,
da Cassio gik; Sig, hvad Du lider ei?
Da jeg fortalte Dig, han var mit Raad
dengang jeg beiled, raabte Du: I Sandhed?
og sammentrak og rynkede Dit Bryn,
som havde Du indsluttet i Din Hierne
et græsseligt Bedrag. Hvis Du mig elsker
saa sig Din Mening mig.

Jago.

Min ædle Herre,
I veed jeg elsker Eder.

Othello.

Ja, jeg troer det,
[illegible] juſt forbi Du er en ærlig Karl,
[illegible] Ord for Du dem giver Aande,
juſt derfor ſkrække mig de korte Udbrud;
thi ſaadant, af en falſk og utroe Nidding
er vanlig Liſt; men den Nettænkende
forraader derved Kamp og Strid i Hiertet,
ſom det ei tæmme kan.

Jago.

For Michael Caſſio,
jeg ſværge vil, jeg troer han ærlig er.

Othello.

Saa tænker jeg.

Jago.

Mænd burde være hvad de ſynes,
og ikke ſynes det, de ikke ere.

Othello.

Ja ſandt, Mænd burde være hvad de ſynes.

Jago.

Da troer jeg Caſſio er en ærlig Mand.

Othello.

Du Dig udtrykker ſkiult, jeg beder Dig,
tael frit med mig ſom med Din egen Siæl,
ſiig hvad Du troer, og giv den værſte Tanke
det værſte Udtryk.

Jago.

O, tilgiv mig, Herre,
ſkiøndt jeg ved hver en Pligt til Jer er bundet,
er jeg dog frie hvor ſelv en Slave er:
Min Tanke yttre! — Sæt at den er falſk —
Hvor er det Slot, ſom ſtundom æn Uværdig
betræder ei? Hvo har et Bryſt ſaa luttret,
at ei en ureen Tanke ſig indſniger,
og ſtundom tager Plads paa Hiertets Domſtoel,
ved Siden af den bedre Dømmeevne?

Othello.

Du, Jago, er Forræder mod Din Ven,
naar Du ham troer bedragen, og ei vælger
hans Øre til Fortroelig af Din Tanke.

Jago.

Jeg beder Jer — da jeg kan giette feil,
iſær da min Natur er at udſpeide
Forbrydelſer; og tidt min Nidkiærhed
Bedrag kan finde der, hvor intet er —
Derfor jeg beder Jer, ei lægge Mærke
til En, ſom ſaa urigtig ſlutte kan,
og aldrig danne Jer en dunkel Tvivl
af hans uſikkre, vaklende Formodning.
Det var for Eders Fred og Roe ei godt,
ei for min Ærlighed og for min Klogſkab,
at lade Eder ſkue mine Tanker.

Othello.

Hvad mener Du?

Jago.

En Mands, en Qvindes gode Navn og Rygte
er Siælens uskatteerligste Juveel;
den som mit Guld bortstiæler, stiæler Tant:
et usselt Grau; det var mit, det er hans,
det har af Tusinder en Slave været;
men han, som rover mig mit gode Navn,
bortraner det, som ei beriger ham
og gior mig arm, i Sandhed.

Othello.

Ved Himlen, jeg vil vide hvad Du tænker.

Jago.

I kan det ei, var dette i Jer Haand,
(pegende paa Hiertet.)
ei heller skal I medens det er mit.

Othello.

Ha!

Jago.

O, vogt Jer for Skinsyge, ædle Herre;
det irrgronsiede Uhyre, som
sig stedse selv fortærer. O, lyksalig
er den bedragne Ægtemage, som,
sin Skiebne vis, Fornærmeren ei elsker.

Men o, hvad Uheldstimer tæller han,
som elsker høit og tvivler, som mistænker
og elsker dog af Hiertets hele Fylde.

Othello.

O Elendighed!

Jago.

Arm og tilfreds, er rig og meer end rig;
men største Rigdom selv er arm som Vintren,
for ham, som stedse Fattigdommen frygter.
O Himmel, Du bevare Mines Hierter
fra fuul Skinsyge!

Othello.

Hvad betyder dette?
Troer Du jeg leve vil et skinsygt Liv,
og i Mistanke følge Maanens Vexten?
Nei, nei, at tvivle engang, er at være
engang bestemt. Forbyt mig med en Daare,
naar dette Hierte vorde skal et Rov
for saadan sæbeboblende Formodning,
som Du angiver. Ei det gier mig skinsyg
naar Mængden siger, at min Viv er skiøn,
veltalende, og dandser, synger godt;
selv dette hos den Dydige er Dyd.
Ei heller mine Mangler mig indskyder
den mindste Frygt og Tvivl om hendes Troskab;
hun saae mig da hun valgte mig. Nei, Jago,

ørst see, saa tvivle; efter Tvivl, Beviis,
g faaer jeg dette, da paa eengang bort
med Nidkiærheden og med Kiærligheden.

Jago.

Det glæder mig, nu har jeg Ret at tolke
en Pligt, den Kiærlighed, jeg skylder Eder,
ned, aaben Hu. Derfor, som jeg det giver
modtag mit Ord. Beviis jeg mangler end —
Das paa Jer Viv naar hun med Cassio er; —
ned agtsomt Blik, ei skinsygt, men ei sikkert.
Jeg vil ei, Eders skionne, frie Natur
Kal i sit rene Ædelmod bedrages.
Jeg kiender vore Qvinders Skik og Sæder;
Venedig de lader Himlen see
e Synder, som for Ægtemanden skiules.
Samvittigheden byder: intet ugiort,
men kun ukiendt.

Othello.

Det mener Du?

Jago.

Da hun Jer ægted, hun bedrog sin Fader;
og da hun lod, som Eders Blik hun frygted,
hun elsked høiest.

Othello.

Sandt.

Jago.

Nu følgelig:
Hun, som saa ung, sig saa forstille kunde,
og i sin Faders Øine sætte Blaar —
han Trolddom troede det — men jeg maae lastes,
jeg beder, tilgiv, at jeg elsker Eder
saa høit.

Othello.

For evig er jeg Dig taknemlig.

Jago.

Jeg seer det har Jer bragt lidt ud af Fatning.

Othello.

O nei, aldeles ei.

Jago.

Jeg frygted dog.
Jeg haaber, I vil see min Tvivl udspringer
af Troskab kun — men, Herre, I er rørt —
jeg beder Jer indstændigt, ei at drage
meer end Formodninger af hvad jeg sagde.

Othello.

Det vil jeg ei.

Jago.

Dersom I gjorde det,
saa har min Tale bragt til værre Udfald,
end jeg har meent; thi Cassio er min Ven —
men I er rørt.

Othello.

O nei, ei ſynderligt;
jeg bygger trygt paa Desdemonas Troſkab.

Jago.

Den vorde hendes Deel! og Tryghed Eders!

Othello.

Og dog — ſaaledes kan Naturen feile —

Jago.

Det Knuden er — hvis det er ei for driſtigt —
Ei ſigter jeg til mangt et Ægteſkab
blandt hendes Landsmænd, af de første Grader,
hvor vi Naturens Drift kan klarligt ſkielne;
i ſlige ſporer man den lyſtne Villie,
og Misforholdet ſmudſigt, unaturligt.
Men tilgiv mig, ved denne Sætning jeg
juſt hende mener ei; endſkiondt jeg frygter,
naar hun med kiølnet Sind det overveier,
Jer ſammenligne vil med ſine Landsmænd,
og da maaſkee fortryde.

Othello.

Nu, Farvel
hvis Du opdager meer, da ſig mig det,
Din Huſtrue give Agt! Farvel, min Jago.

Jago.

Jeg gaaer, min ædle Herre.

(gaaer nogle Skridt bort.)

Othello.

Hvi ægted jeg? — Den' brave Jago ſikkere
veed mere, meget meer end han udfolder.

Jago.

Jeg beder, jeg bønfalder Eder, Herre,
o grubl ei meer! Lad Tiden alt opklare.
Skiøndt Caſſio have bør ſin Pladſ igien,
(da ved ſin Dygtighed han er den mægtig,)
hold ham dog endnu for en Stund i Tvivl,
derved I klart opdage kan hans Henſigt.
Giv Agt om Eders Hyſtrue trygler for ham,
med trængende og voldſom Heftighed;
derved opklares meget. Midlertiid
tænk at jeg driver Frygten alt for vidt,
— ſom viſt jeg gior, da jeg har mægtig Aarſag, —
og antag hende ſkyldfri, ædle Herre.

Othello.

Mistroe mig ei, jeg viſt ſkal holde Maade.

Jago.

Endnu engang, min Generał, lev vel.

(gaaer.)

Othello.

Han er af ufædvanlig Ærlighed,
erfaren, klog, og kiender Folderne
i Menneſkets Natur. — Hvis hun er troløs,
endſkiøndt hun ved mit Hiertes bedſte Strenge

end kiærest er, hun søge hvor hun vil
sin Lykkes Maal. Maaskee, da jeg er sort,
og har ei disse fine Talegaver,
som Spradebasser, eller og fordi
min Manddoms Eed nedvaler — dog end ei —
— Væk er hun, jeg bedragen, og min Trøst,
kun den at hade og at afskye hende.
O Ægtestands Forbandelse, at vi
kan kalde disse ømme Væsner vores,
og deres Hierter ei. — Nei, heller Tudse,
og leve hen i et forpestet Fængsel,
end med vor hele Siæl tilbede den
som elsker andre. O, de Stores Plage,
hvori de for den Ringe Forret har —
liig Døden, er den uundgaaelig;
ulægelig som Saar af giftig Dolk —
det er vor Skiebne. Desdemona kommer.

(Desdemona og Emilie komme.)

Hvis hun er falsk, sig Himlen selv bedrager! —
Jeg troer det ei.

Desdemona.

Hvorledes, min Othello?
Jert Maaltid og de ædle Cyprier,
som er indbudne har alt ventet længe.

Othello.

Jeg er at laste.

Desdemona.

Hvi taler I saa mat? Er I ei vel?

Othello.

Jeg føler Smerte i mit Hoved her.

Desdemona.

I vaager alt for meget; det forgaaer
naar jeg det haardt forbinder; om en Time
er det forbi.

Othello.

Dit Klæde er for lidet.
(Han tager sig til Panden, hvorved Tørklædet falder.)
Lad det kun være. Jeg vil gaae med Eder.

Desdemona.

Hvor det bedrøver mig, I er ei vel.

(Othello og Desdemona gaae.)

Emilie.

Det glæder mig at jeg det Klæde fandt,
det var den første Skiænk hun fik af Moren.
Min stemme Husbond bad mig hundred Gange
at stiæle det; men saa hun elsked Klædet,
— thi han formaned hende, det at giemme —
at stedse hun det bærer, kysser det,
og taler ofte til det. Broderiet
jeg lader bilde af, og giver Jago;
hvi han det ønsker, Himlen veed, jeg ikke,
min Grund er kun hans Lune at forneie.

(Jago kommer.)

Jago.

Hvad nu? hvad gior I her saa ene?

Emilie.

Naa Kiænd kun ei; jeg noget har for Eder.

Jago.

For mig, det er vel noget ret sædvanligt.

Emilie.

Hvad mener I?

Jago.

En narrisk Viv at have.

Emilie.

O, er det alt? Hvad vil I give mig
for dette samme Klæde?

Jago.

Hvilket Klæde?

Emilie.

Hvilket Klæde?
Ei! det som Moren Desdemona gav,
som I saa tidt har bedet mig at stiæle.

Jago.

Du har det nu?

Emilie.

Uagtsom hun det tabte,
til Lykke var jeg nær, og tog det op,
see her det er.

som den Ærgierrige til Dyden løfter!
Farvel, Du modige Hingst, Trompetens Klang,
høirøsted Tromme og Du skarpe Pibe!
Farvel Du høie, kongelige Banner,
Du Pragt og Stolthed af glorværdig Krig!
Farvel, I dødelige Mordervaaben,
hvis vide Svælg saa herligt efteraber
udødelige Zeus's Tordenstemme!
Farvel, Farvel! endt er Othellos Dagværk!

Jago.

O, er det muligt? — Herre —

Othello.

Beviis Du Nidding, at hun troløs er,
beviis det, eller giv mit Die Prøver,
(griber ham i Struben)
hvis ei, saa vist min Siæl skal aldrig døe,
Du havde bedre været født en Hund,
end staae for min af Slummer vakte Vrede.

Jago.

Ha, er det saavidt kommet?

Othello.

Lad mig see det,
hvis ei, da viis mig en Sandsynlighed,
som har en Knage, hvorpaa Tvivl kan hænges;
kan Du det ei, da vee, da vee Dit Liv.

Jago.

Min ædle Herre! —

Othello.

Hvis Du bagtaler hende og mig piner,
bed aldrig meer, dræb Din Samvittighed,
dyng skrækfuld Rædselsdaad paa Rædselsdaad,
hvorover Himlen græder, Jorden gyser;
thi Du tilføie kan Fordømmelsen
ei større Synd.

Jago.

O Himmel! O forsvar mig!
Er I en Mand? har I Fornuft og Sands?
Gud være med Jer; tag min Post. — O Daare,
at leve hvor Din Ærlighed er Last!
O Skiændsels Verden! Mærk det, mærk, o Verden,
Oprigtighed og Ærlighed er farlig;
Jeg takker for den Klogskab, den mig lærer:
Bort Kiærlighed som ikkun Hadet nærer.

Othello.

Nei bliv — Du skulde være ærlig.

Jago.

Nei klog; thi Ærlighed er kun en Daare,
som gior forgieves Arbeid.

Othello.

Nu, ved Himlen,
min Viv jeg skyldfri troer, og troer det ei,
jeg Dig *retfærdig troer*, og troer den ei,

Jeg vil Beviis! Puurt, Desdemonas Navn
var som Dianes Ansigt, som mit eget
det nu er sort. Hvis der er Strikker, Dolke,
Gift eller Ild og Hav til Qvælen rede,
jeg vil ei taale det — jeg vil kun Vished.

Jago.

Jeg seer hvor Lidenskaben hos Jer svulmer;
det smerter mig, at jeg saavidt har bragt det.
I Vished vilde?

Othello.

Vilde? Nei jeg vil.

Jago.

Og skal — men dog, hvorledes kan I faae den?
Vil I som Opsynsmand Tilskuer være,
ved Tingen selv?

Othello.

Død og Fordømmelse!

Jago.

Det var et kiedsomt Arbeid, tænker jeg,
at bringe det dertil. De var fordømte,
naar flere Øines Blik, end deres egne
saae dem tilsammen. Nu hvorledes da?
Beviis og Sikkerhed I have vil?
Men det umuligt er om de end vare
som Bukke kaade og som Aber gelle,
som Ulve lystne og saa dyrisk plumpe

m drukken Dumhed selv. Dog siger jeg:
vis rigtig Slutning, stor Sandsynlighed,
- som leder Jer bestemt til Sandheds Dør, —
n Eder tilfredsstille, skal I faae den.

Othello.

iv mig afgiort Bevis at hun er utroe.

Jago.

:g hader den Bestilling;
en da jeg er saa dybt i denne Sag,
forført ved narrisk Ærlighed og Troskab —
a gaaer jeg fort. Jeg kaæ hos Cassio nylig,
da jeg piintes af en lumpen Tand,
ɜ kunde ikke sove.
er gives Mennesker af Stæl saa slappe,
de i Søvne bralle aking ud;
denne Slags er Cassio;
Drømme sagde han: Min Desdemona,
ıd os vor Kiærlighed for Alle skiule!
erpaa han greb min Haand og trykte den,
| raabte: Hulde Skabning! kyste mig,
m om han Kysse op med Roden rev,
r voxte paa min Mund. Sin Fod han strakte
n over mig, og sukked, kyssed, skreg:
ordømte Skiebne, som Dig gav til Moren!

Othello.

radsomt! Radsomt!

Jago.

Det var blot en Drøm.

Othello.

Men den beviser forhen øvet Daad,
jeg tvivler ei, endskiøndt det var kun Drøm.

Jago.

Det hielper til at styrke de Beviser
som, svage er.

Othello.

Jeg sønderriver hende.

Jago.

Nei, Nei, vær klog! End see vi intet skeet —
Hun kan end være skyldfri. Siig mig noget:
Har I ei stundom et Tørklæde seet,
med Jordbær spættet, i Jer Hustrues Haand?

Othello.

Som første Skiænk jeg hende gav et saadant.

Jago.

Det veed jeg ikke; men et liggende
— det sikkert var Jer Hustrues — saae jeg Cassio
at tørre Skiægget med.

Othello.

Hvis det var dette —

Jago.

Hvis det var dette, eller et af hendes,
det taler med de øvrige Beviser.

Othello.

O, gid den Slave havde tusind Liv!
Eet er for svagt, for fattigt for min Hevn!
Nu veed jeg det er sandt; — See Jago, see,
Saa blæser jeg min Kiærlighed i Lusten; —
Forsvunden er den.
Op sorte Hevn, op fra Din Helved-Grube!
Viig bort, o Kiærlighed, viig bort fra Hiertet,
Din Throne stander paa tyrannisk Had!
Svulm Bryst, svulm op med Odderstangens Gift!

Jago.

Bær rolig, beder jeg.

Othello.

Blod, Jago, Blod!

Jago.

Taalmodighed, maaskee Jert Sind forandres.

Othello.

Nei aldrig Jago, nei. Liig Pontisk Hav
vis Lynildsnelle Strøm med sine Jisfield
ilbagevender aldrig; men for evig
if Helleſponten og Propontis svælges,
aa min blodsvangre Hu med Pilens Fart,
ei seer tilbage, ei til bloden Elskov
skal ebbe, for en blodig Nødsels Hevn
har opslugt dem. (knæler.)

H

Ved Marmor-Himlen hist,
med skyldig Ærefrygt for helligt Løfte,
jeg her mit Ord besværger.

Jago (knæler.)

Staae ei op —
Vær Vidne til, I evig klare Lys,
I Elementer, som omgive os,
vær Vidne til at Jago her indvier
til den høitkrænkede Othellos Hevn,
sin Haand, Forstand og Hierte. Lad ham byde,
af Ømhed, ei af Grusomhed jeg lyder
hvert blodigt Bud.

Othello.

Dit Venskab hilser jeg
erkiendtligen, ei med tomhændet Tak;
jeg sætter Dig i dette Nu paa Prøve:
Du inden trende Dage tilraabe mig,
at Cassio lever ei.

Jago.

Min Ven er død; I byder og det skeer,
dog lader hende leve!

Othello.

Til Helved med den Utroe! Ned til Helved!
Kom følg mig, Jago; jeg udfinde vil
en hurtig Vei, for denne skiønne Diævel,
til Dødens Porte. Nu er Du min Lieutenant.

Jago.

g er for evig Eders.

(De gaae.)

Fierde Scene.

(Samme Sted.)

Desdemona, Emilie og Bondekarlen.

Desdemona.

Veed I, min Ven, hvor Lieutenant Cassio ger i Qvarteer?

Bondekarlen.

Jeg vover ikke at sige, at han ligger noget steds.

Desdemona.

Hvorfor?

Bondekarlen.

En Soldat bør altid staae; det er halsbrø tierning for mig at sige, at en Soldat ligger.

Desdemona.

Hvor bør han da?

Bondekarlen.

Jeg veed ikke hvor han bør; Maar jeg gde, at jeg kunde udspeculere en Boepæl, saa lei eg i min egen Hals.

Desdemona.

Kan Du finde ham, og give rigtig Beskeed?

Bondekarlen.

Jeg vil catechisere hele Verden, det er: giøre Spørgsmaale, og derpaa faae Svar.

Desdemona.

Søg ham op, og bed ham komme hid; sig ham, at jeg har talt til min Gemal paa hans Vegne, og haaber at Alt skal blive godt.

Bondekarlen.

Dette er inden for en Mands Virkekreds, og derfor vil jeg forsøge paa Udførelsen deraf.

(gaaer.)

Desdemona.

Hvor kan jeg have tabt det Lommetørklæde, Emilie?

Emilie.

Det veed jeg ikke min naadige Frue.

Desdemona.

Troe mig, jeg havde heller tabt min Pung
fuld af Cruſader. Var min ædle Moer
ei ædelſindet, var hans Siæl ei frie
for lav Skinſyge, kunde dette let
til Mistroe bringe ham.

Emilie.

Er han ei ſkinſyg?

Desdemona.

Jeg troer den varme Zone hvor han fødtes,
hentørred disse Vædsker.

Emilie.

See, han kommer.

Desdemona.

Nu vil jeg ham ei slippe førend Cassio
bli'er kaldt til ham.

(Othello kommer.)

Hvor gaaet det, min Othello?

Othello.

Jer takkes, vel. (afsides) Forstillelse, o Qvæl!
(høit)
Og J, min Desdemona?

Desdemona.

Sær vel, min Husbond.

Othello.

Giv mig Jer Haand; den Haand er klam og fugtig.

Desdemona.

Den har ei Alder eller Modgang følt.

Othello.

Det tyder Frugtbarhed og gavmildt Hierte —
heed, heed og fugtig; saadan Haand udfordrer
Afholdenhed fra Frihed, Bøn og Faste,
streng Selvfornægtelse og ivrig Andagt;
Her er en ung og stormfuld Frister, her,

som ofte Opstand giør. Den Haand er rund, den giver gierne bort.

Desdemona.

Ja, det er sandt; det var den Haand, som gav til Dig mit Hierte.

Othello.

En gavmild Haand; tilforn gav Hiertet Haanden; nu er det nye Valgsprog: Haand ei Hiekte. (12)

Desdemona.

Jeg kan ei fatte det. Kom, Eders Løfte.

Othello.

Hvilket Løfte?

Desdemona.

Jeg har sendt Bud til Cassio, her at møde.

Othello.

Jeg af en hæslig Snue plaget er, laan mig Dit Tørklæde. (13)

Desdemona.

Her, min Othello.

Othello.

Det jeg Dig gav.

Desdemona.

Jeg har det ei hos mig.

Othello.

Ikke?

Desdemona.

I Sandhed ei min Husbond.

Othello.

Det var Skade,

et Lommetørklæde,
v en Zigeunerinde til min Moder;
n kunde spaae og læse skiulte Tanker.
un sagde til min Moder, at saalænge
un det bevarede, blev hun elskværdig,
sikker paa min Faders Kiærlighed;
en om hun tabte eller gav det bort,
a blev hun ækel for ham. Da hun døde,
v hun mig det og bad mig, hvis min Skiebne
Hustrue skienked mig, at give det
l hende kun. Derfor mit Ord Du mærke:
iør dette Klæde til Din Øiesteen;
ortgive eller miste det var Tab,
om intet kan opveie.

Desdemona.

Er det muligt?

Othello.

a sikkert; i dets Væv er Tryllekraft;
hi en Sybille, som to hundred Gange
ar Solens Omløb rundt om Verden talt,
helligt Raserie har virket det;
ndvied var de Orme som spandt Silken,

det farvet var med Saft af Mumier,
som man af Jomfrue-Hierter opbevarte.

Desdemona.

Hvad? er det sandt?

Othello.

Høist sandt, derfor pas paa det.

Desdemona.

Da give Gud, jeg aldrig havde seet det.

Othello.

Ha! hvorfor?

Desdemona.

Hvi taler Du saa frygteligt, saa ivrigt?

Othello.

Forloren, tabt? Siig, siig mig er det borte?

Desdemona.

Gud naadig staae os bi!

Othello.

Hvad siger Du?

Desdemona.

Det ei forloren er; men om saa var?

Othello.

Hå!

Desdemona.

Det er ei borte.

Othello.

Hent det, lad mig se d

Desdemona.

kan jeg; men ei nu; det er kun List,
at afholde mig fra min Begiæring,
beder Dig tag Cassio an igien.

Othello.

t mig Tørklædet strax; jeg ahner rædsomt.

Desdemona.

, kom;
nder aldrig nogen bedre Mand.

Othello.

lædet —

Desdemona.

Jeg beder, tael om Cassio.

Othello.

lædet —

Desdemona.

En Mand, som al sin Tid
ykke grundet paa Jer Kiærlighed,
Farer deelte med Jer —

Othello.

Tørklædet —

Desdemona.

ior mig Uret.

Othello.

Bort (gaaer.)

Emilie.

Er han ei finsyg?

Desdemona.

Saaledes har jeg aldrig seet ham før.
Der sikkert Troldom er i dette Klæde,
jeg er høist ulykkalig ved dets Tab.

Emilie.

I flere Aar man ei en Mand udgrunder;
de er blot Maverne og Føden vi,
de æde os begierlig, men først mætte,
de spye os ud. — See, Cassio med min Husbond.

(Jago og Cassio komme.)

Jago.

Det Veien er, hun gior det vist; men see:
hvor lykkeligt! Gaae at bestorme hende.

Desdemona.

Hvor gaaer det, gode Cassio, hvad Nyt?

Cassio.

Min gamle Sogen. Jeg besværger Eder,
at jeg ved Eders Forbøn maae gienfødes,
og blive Medlem af hans Kiærlighed,
hvem jeg af Hiertets Fylde høilig ærer.
Oplættelse heri jeg kan ei taale.
Hvis min Forbrydelse er saa straffværdig,
at hverken Fortids Troskab, Nutids Sorg
og Fremtids Iver mig hans Gunst kan skaffe,
saa er mit Ønske kun at vide det,
da jeg i tvungen Munterhed mig forer
og søger Lykken paa en anden Bane

g trygler dens Almisse.

Desdemona.

Stakkels Cassio,
i denne Gang min Forbøn nytter Jer;
an ligner ei sig selv, jeg ham ei kiendte,
ersom hans Ansigt som hans Hu var skiftet.
Saa staae mig alle gode Engle bi,
aa vist som jeg af al min Magt har talet,
g staaet som Skive for hans Vredes Udbrud,
or mine Ord, Men kun Taalmodighed;
alt hvad jeg kan, jeg vil, og jeg vil mere
end for mig selv jeg vorød; stoel derpaa!

Jago.

Er Generalen vred?

Emilie.

Han gik just nu,
og sandelig i usædvanlig Uroe.

Jago.

Han blive vred? Jeg har ham rolig seet,
naar Kuglerne hans Linier henhvirvled,
og, liig den onde Aand, tæt ved hans Side,
hans Broder rive bort. Han blive vred?
da Ting af Vægt! — jeg gaaer at møde ham.
Det har Betydning, naar han bliver vred.

Desdemona.

Jeg beder, gior det. Sikkerlig en Statssag

(Jago gaaer.)

fra Venedig; maaskee et farligt Oprør
opdaget her paa Cyperns Øe imod ham,
hans klare Aand har mørknet. I saa Fald
Naturen i de mindste Ting sig blander,
skiøndt større er for Haanden; ja, saa er det.
Naar kun vor Finger smerter, virker det
i samme Forhold paa de sunde Lemmer;
Vi vide bør at Mænd ei Guder ere,
ei kan de altid bære slige Blikke,
som Brudgom sømmer. Skiænd paa mig, Emili
Anklagerinde er jeg, høist ubillig,
mit Hierte ham beskyldte for Ublidhed,
nu finder jeg at Vidnet var bestukket,
han falskelig anklaget.

Emilie.

Bed til Himlen,
at det er Statens Sager, som I troer,
og ei Mistanke eller Tvivl mod Eder.

Desdemona.

O stern den Dag! Jeg aldrig gav ham Grund.

Emilie.

Saaledes vil en skinsyg Siæl ei svares;
O, aldrig de for Grunden skinsyg er,
men kun fordi de er det. Et Uhyre
som avles og som fødes af sig selv.

Desdemona.

O Maadens Himmel, afhold det Uhyre
fra min Othellos Barm!

Emilie.

Amen! Amen!

Desdemona.

Jeg gaaer at søge ham. (til Cassio)
Bliv her saa længe,
Hvis jeg ham finder skikket, skal jeg atter,
med muligst Flid, Jert Ønske bringe frem.

Cassio.

Jeg takker, ædle Frue.

(Desdemona og Emilie gaae.)

(Bianca kommer.)

Bianca.

God Dag, Ven Cassio.

Cassio.

Hvad bringer I?
Hvor gaaer det min særdeles skiønne Bianca?
Snart, meget snart, jeg kommer var til Eder.

Bianca.

Og jeg eik just til Eders Bopæl, Cassio.
Een Uge borte? Hvad? Syv hele Dage,
meer end syv Sneſe Timer — Timer tabte
for Kiærlighedēn er syv Sneſe Gange
kiedsommeligere end Uhrets Timer.

O, forhadte Regning.

Cassio.

Tilgiv, Bianca;
jeg nedtrykt været har af blytung Sorg;
dog skal jeg i en mindre afbrudt Time,
en Snees Fraværelser udstryge, — Bianca,
tag deraf Mønster.

(giver hende Desdemonas Tørklæde.)

Bianca.

Hvorfra kommer dette?
Maaskee en Gave fra en nye Veninde;
nu til Fraværelsen jeg mærker Grunden,
kom det saa vidt? vel, vel!

Cassio.

Gaae, Bianca, gaae;
Kast Eders falske Gisninger for Satan,
fra hvem I har dem. I er skinsyg, Bianca,
som om det var en Kiærligheds Erindring.
Nei, paa min Ære.

Bianca.

Nu, hvis er det da?

Cassio.

Jeg veed ei, Barn, jeg fandt det i mit Kammer;
jeg liker Broderiet, før det fordres,
(som snart kan skee) jeg ønsker det afregnet;
Ubret det, Bianca; lad mig nu' alene.

Bianca.

rfor det?

Cassio.

Jeg venter Generalen,
kan ei troe det ønskeligt, ei gavnligt,
mig med Qvinder seer.

Bianca.

Af hvilken Aarsag?

Cassio.

for jeg Dig ei elskte.

Bianca.

Men, for I elsker ei; (14)
beder Eder, følg mig lidt paa Veien,
sig, at jeg skal see Jer snart i Aften.

Cassio.

n Vei er kort, som jeg kan følge Jer,
venter her, men jeg skal komme tidlig.

Bianca.

a faaer jeg vel at lempe mig derefter.

(De gaae.)

Fierde Act.

Første Scene.

Samme Sted.

Othello og Jago.

Jago.

Kan I troe det muligt?

Othello.

Muligt Jago?

Jago.

Ja,

et Kys i Londom.

Othello.

Et ulovligt Kys.

Jago.

Hvad eller nogen med sin Ven i Sengen, en Time eller længer, uden Brøde.

Othello.

I Sengen nogen, Jago, uden Brøde?
Det er Skinhellighed mod Diævlen selv;
hi de, hvis Maal er Dyd og handle saa,
dem friſter Diævlen; men de friſte Himlen.

Jago.

Naar intet ſkeer, 'er det en ringe Feil;
men naar min Viv jeg giver et Tørklæde —

Othello.

Hvad da?

— —

Jago.

Saa er det heydes Eiendom,
og hun kan give det til hvem hun ſynes.

Othello.

Hun er Beſkytterinde af ſin Ære,
kan hun bortſkiænke den?

Jago.

Den Ære, det er noget heelt uſigtbart;
de har den meget tidt, ſom har den ei;
men et Tørklæde — —

Othello.

Ved Himlen, jeg ſad gierne vilde glemt det.
Du ſagde — O, det ſvæver for mit Minde,
ſom Ravnen over et forpeſtet Huus,
med Varſelsſkrig — han haydе mit Tørklæde,

Jago.

Hvad, nu igien?

Othello.

Det er dog ei saa vigtigt

Jago.

Hvad om jeg sagde, at jeg havde seet det,
og hørt ham sige, — som saa mangen Nidding
der har, ved egen fræk Paatrængenhed,
hvad eller ved frivillig Gunst erobret
et Qvinde-Hierte, og kan ei aflade
at sladdre ud — —

Othello.

Har han sagt nogen Ting

Jago.

Det har han, Herre; men vær vel forsikret,
ei mere end han kan fraſværge sig.

Othello.

Hvad har han sagt?

Jago.

At han — At han — i Sandhed
jeg veed ei hvad han giorde.

Othello.

Hvilket? Hvilket?

Jago.

Laae — —

Othello.

Hos hende?

Jago.

Hos eller paa — Alt hvad J vil.

Othello.

Hos hende — det er væmmeligt — afskyeligt — mmetsrklæde — Bekiendelse — Lommetørklæde — ilstaae, og blive hængt for sin Umage — Først, enges og siden tilstaae — jeg skiælver ved Tan- n — Naturen vilde ei føre sig i slige mørke lelser uden Ahnelser som grændsede til Vished — et er ei Ord alene som ryste mig saa voldsomt — a! — Næser, Øren og Læber — Er det muligt! Tilstaae! — Tørklæde! — O Diævel! —

(falder i Afmagt.)

Jago.

irk, min Medicin! med Kraft Du virke! aa fanger man Lettroenhed og Daarer; mangen kydsk og værdig Qvinde har aledes, skyldfrie mødt Bebreidelse. — olla! min Herre! General! Othello! — vem kommer? Cassio.

(Cassio kommer.)

Cassio.

Hvad er paa Færde?

Jago.

ys Generalen falden er i Afmagt,

det er hans andet Anfald fra i Gaar.

Cassio.

Gnid ham i Tindingen.

Jago.

Nei, lad det være.
Besvimelsen sin stille Gang maae have,
thi ellers træder Fraaden ham i Munden,
og han i vildest Raserie udbryder.
Han rører sig. Gaae, for en Stynd, tilside.
Snart er han rask igien; naar han er gangen,
vil jeg om vigtig Sag med Eder tale.

(Cassio gaaer.)

Hvor gaaer det nu? Har I ei stødt Jert Hoved?

Othello.

Du tirrer mig?

Jago.

Jeg tirre! Nei, ved Himlen.
Gid I Jer Skiebne bar, som Mand sig sømmer.

Othello.

En hornet Ægtemand er kun et Dyr,
ja et Uhyre.

Jago.

Da er der mange Dyr i store Stæder,
og mangt et tamt og høflig-fromt Uhyre.

Othello.

Har han bekiendt?

Jago.

Vær Mand, min General!
Viid, at hver skiægget Svend, som Aaget bær,
maae drage med Jer. Millioner leve,
som hver Nat hvile paa besudlet Leie,
og sværge, det er reent. Nei bedre dette!
O, det er Helved-Spøg og Satans List,
i sikker Seng at kysse trolos Qvinde,
som bli'er formodet kydsk. Nei, vide alt;
thi veed jeg hvad jeg er, saa veed jeg Følgen.

Othello.

O, Du er viis, i Sandhed.

Jago.

Gaae tilside,
og svøb Jer Sind i Taalmod for en Stund.
Imedens I laae rasende af Sorg,
— en Lidenskab som saadan Mand ei sømmer —
kom Cassio her; jeg skaffede ham bort,
og gav ham gyldig Grund for Eders Sygdom;
og bad ham snart at vende hid tilbage,
som han mig loved. Skiul Jer ikkun her,
og mærk den Haan, den Spot, den treffende Foragt,
som spiller i hver Folde af hans Ansigt;
thi jeg vil forfra lade ham fortælle —
hvorledes, hvor, hvor tidt, hvor længe siden
og naar han favned og skal favne hende.

Læg Mærke til hans Miner; men vær rolig,
at jeg ei sige skal, I er kun Flamme
og intet af en Mand.

Othello.

Hør, Jago, hør,
Jeg være vil høist snedig i min Taalmod;
men, hører Du, høist blodig.

Jago.

Det ei skader;
dog alt til rette Tid! — men nu tilside.

(Othello trækker sig tilbage.)

Nu vil jeg spørge Cassio om Bianca,
et Fruentimmer, som ved Salg af Gunst
sig kiøber Brød og Klæder, en Letfærdig,
som elsker Cassio. Det er Skiøgens Lod
at narre fleer, og blive det af Een,
og han kan ei, naar man blot nævner hende,
fra Latter holde sig — Hist kommer han.

(Cassio kommer tilbage.)

Alt som han smiler skal Othello rase;
hans blinde Nidkiærhed udlægge vil
hver Mine, Smiil og muntert Ord af Cassio
aldeles falsk. Hvorledes gaaer det, Lieutenant?

Cassio.

Desværre, da I giver mig den Tittel,
hvis Tab mig netop dræber.

Jago.

Desdemona
bestormes maae, og J er sikker paa den.
(taler saatere.)
Nu, dersom dette stod i Biancas Magt,
det vilde lykkes snart.

Cassio.

Den arme Daarel

Othello (afsides.)
See, see, hvor han alt leer.

Jago.
Jeg aldrig før har seet en saadan Elskov.

Cassio.
Den Stakkel, ja, hun elsker mig, i Sandhed.

Othello (afsides.)
Han nægter det kun svagt, og leer det bort.

Jago.
Hører J Cassio?

Othello (afsides.)
Nu frister han ham til,
at sige det igien. Ret saa, vel talt.

Jago.
Hun spreder ud, at J vil ægte hende,
er det Jer Hensigt?

Cassio (leer.)
Ha, Ha, Ha!

Othello (afsides.)

Du triumpherer, Romer? Du triumpherer? (8)

Cassio.

Jeg ægte hende! — Et offentligt Fruentimmer! Jeg beder Jer, hav en Smule Medlidenhed med min Forstand, og troe den ikke saa aldeles ringe. Ha, ha, ha!

Othello (afsides.)

Saa, saa; Saa, saa; De lee som vinde.

Jago.

Da siger Rygtet bestemt, at I vil gifte Jer med hende.

Cassio.

Jeg beder Jer, tael Sandhed.

Jago.

Jeg vil være en Slyngel, hvis det ei er sandt.

Othello (afsides.)

Har Du nu opgiort min Regning? vel.

Cassio.

Den Abekat spreder det selv ud; hun holder sig forsikret om at jeg vil ægte hende; det er hendes Egenkiærlighed og ei mit Løfte, der driver hende til at troe det.

Othello (afsides.)

Jago vinker til mig, nu begynder Historien.

Cassio.

Hun var her nylig; hun jager efter mig
eralt. Jeg stod forleden Dag ved Strandbredden,
Samtale med nogle Venetianere, did kom den
ukke og faldt mig saaledes om Halsen.

Othello (afsides.)

Raabende: O, min kiære Cassio! som hans
ebærder vise.

Cassio.

Saaledes hang hun og græd over mig, og
og og slæbte mig, ha, ha, ha! →

Othello.

Nu fortæller han, hvorledes hun drog ham
mit Kammer; O, jeg seer nok Din Næse;
en ei den Hund, jeg vil kaste den for.

Cassio.

g maae rive mig los fra hende.

Jago.

ee, der kommer hun.

(Bianca kommer.)

Cassio.

Det er en Vildkat, i Sandhed, ret en Des-
erkat. Hvad er Jeres Mening med, saaledes at
iae paa Jagt efter mig?

Bianca.

Gid Diævelen og hans Oldemoder gaae paa

Jagt efter Jer! Hvad mener I med det Lommetørklæde I gav mig nylig? Jeg var en godtroende Nar, at jeg tog det. Jeg skulde aftegne det hele Mønster? Jo, det er meget sandsynligt at I skulde finde saadan et Stykke i Eders Kammer, uden at vide hvem der efterlod det! Det er en Gave fra en eller anden Tærne, og jeg skulde aftegne det? Der — giv det til Eders Kiæledegge; hvorfra I end har det, vil jeg ikke tage Mønster deraf.

Cassio.

Hvad nu, min smukke Bianca? Hvad nu?

Othello (afsides.)

Ved Himlen, det skulde være mit Tørklæde!

Bianca.

Dersom I vil komme og spise til Aften hos mig, kan I; dersom I ikke vil, saa kom naar I synes, (gaaer.)

Jago.

Efter hende, efter hende.

Cassio.

Jeg faaer vel, ellers vil hun skiælde hele Gaden igiennem.

Jago.

Spiser I der i Aften?

Cassio.

Jeg troer, ja.

Jago.

Maaskee jeg skal møde Jer der; thi jeg vilde gierne tale med Eder.

Cassio.

Jeg beder Jer, kom; vil I?

Jago.

Ja, farvel.

(Cassio gaaer.)

Othello.

Hvorledes skal jeg dræbe ham, Jago?

Jago.

Saae I hvorledes han loe af sin Misgierning?

Othello.

O, Jago!

Jago.

Og saae I Lommetørklædet?

Othello.

Var det mit?

Jago.

Ebers, paa min Ære; I saae hvad Priis han sætter paa den bedaarede Qvinde, Ebers Hustrue! Hun gav det til ham og han har givet det til sin Skiøge.

Othello.

O, gid jeg kunde dræbe ham i ni samfulde

Aar! — En ſmuk Qvinde! en yndig Qvinde! En øm Qvinde!

Jago.

Nei, det maae I forglemme.

Othello.

Ja, lad hende døe og raadne og blive fordømt endnu i Aften; hun ſkal ikke leve! Nei, mit Hiærte er blevet til Steen; naar jeg ſlaaer derpaa, ſaarer det min Haand. — O! Verden ejede ingen elſkværdigere Skabning; hun kunde ligge ved en Keiſers Side, og byde over ham.

Jago.

Det er i Utide nu;

Othello.

Hæng hende! Jeg ſiger kun hvad hun er. — Saa færdig ved Naalen — Muſik forſtaaer hun fortræffeligt. O, hun kan ſynge Vildheden ud af en Biørn! Af en ſaa høi, ſaa henrivende Aand! —

Jago.

Saa meget desværre.

Othello.

Ja, tuſinde og tuſinde Gange — og dog af ſaa mildt og føleligt Gemyt!

Jago.

Kun alt for føleligt.

Othello.

Ja det er vist; men dog er det Skade Jaa
)! O Jago, det er Skade, Jago!

Jago.

Dersom I er saa forgabet i hendes Ugude-
ghed, saa giv hende Fribrev paa at synde; thi
ersom det ei rører Jer, kommer det Ingen ved.

Othello.

Jeg vil sønderrive hende. — At gjøre mig
l Hanrei!

Jago.

Det er slet giort af hende.

Othello.

Med min egen Officier!

Jago.

Det er endnu værre.

Othello.

Skaf mig noget Gift i Aften, Jago; jeg
il ikke tale med hende, at hendes Skiønhed ikke
al forandre min Beslutning. — I Aften Jago.

Jago.

Brug ikke Gift, qvæl hende i sin Seng; i
en samme Seng som hun har besmittet.

Othello.

Godt, godt, det er retfærdigt, meget godt.

Jago.

Hvad Cassio angaaer, lad mig om det; I skal høre fra mig ved Minat.

(En Trompet høres.)

Othello.

Fortreffeligt — Hvad Trompet Lyd er dette?

Jago.

Vist fra Venedig. — — Det er Lodovico, fra Hertugen, og see, Jer Hustrue med ham.

(Lodovico, Desdemona, og Følge komme.)

Lodovico.

Hil Eder, General!

Othello.

Velkommen, Herre.

Lodovico.

Venedigs Hertug og Senat Jer hilser.

(Giver ham en Pakke.)

Othello.

Jeg kysser dette deres Villies Redskab.

(Aabner Pakken og læser)

Desdemona.

Hvad Nyt, min gode Fætter Lodovico?

Jago.

Signor, det glæder mig at see Jer vel; til Cypren velkommen!

Lodovico.

Tak. Hvor gaaer det Lieutenant Cassio?

Jago.

i lever.

Desdemona.

er imellem ham og min Othello
Misforstaaelse, som I skal jevne.

Othello.

i saa vis derpaa?

Desdemona.

Min elskte Husbond?

Othello.

eile ei Udforelsen, saa vil I — —

Lodovico.

i kaldte ei; han læser sine Breve.
mellem Cassio og Din Husbond Brud?

Desdemona.

høist uheldigt, og jeg vilde ønske
stort forligte, da jeg agter Cassio.

Othello.

og Svovl!

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Er I klogtig?

Desdemona.

Hvad er han vred?

Lodovico.

Maaskee har Brevet vendt ham;
jeg troer, det er Befaling at gaae hiem,
og at indsætte Cassio i sit Stæd.

Desdemona.

Det glæder mig.

Othello.

Ei Virkelig?

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Det glæder mig, at see Jer rasende.

Desdemona.

Hvorledes, min Othello?

Othello.

Diævel!

(slaaer hende)

Desdemona.

Det har jeg ei fortient.

Lodowico.

Min General,
det i Venedig vil ei blive troet,
om jeg end svørger paa, at jeg har seet det.
Det er formeget, gior det godt; hun græder.

Othello.

Diævel, Diævel! Dersom Jorden kunde
ed Qvindegraad besvangres, hver en Taare (9)
un falde lod, en Krokodille blev.
Bort fra mit Syn.

Desdemona.

Hvis jeg fortørner Eder,
aa vil jeg gaae.

(vil gaae)

Lodovico.

I Sandhed meget lydig —
jeg beder Jer, kald hende atter hid.

Othello.

Madam —

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Nu, hvad vil I hende?

Lodovico.

Hvem, jeg, min General?

Othello.

I ønskte jo,
eg skulde kalde hende hid tilbage.
Hun komme kan, og komme, gaae igien,
g komme atter, hun kan græde — græde;

og hun er lydig, siger jeg, ret lydig,
ja meget lydig; — græd I kun, græd fort!
— Hvad dette angaaer. — O Forstillelse! —
Jeg er befalet hiem. — Gaae I Jer Vei,
I seer mig snart — Befalingen jeg lyder,
og reiser til Venedig. — Bort herfra!

(Desdemona gaaer)

Min Plads skal Cassio have — Hør! — i Aften
Jeg beder Jer, vi spise maae tilsammen.
Velkommen her til Cypern. — Bukke, Aber! (10)

(gaaer.)

Lodovico.

Er det den ædle Moer, hvem vort Senat
kun nævner: Alt i Alt? Er det den Aand,
som Lidenskab ei naaer? Den rene Dyd
Tilfældets Skud og Farens diærve Piil
kan hverken streife eller giennembore?

Jago.

Han er forandret.

Lodovico.

Er hans Hierne sikker?

Jago.

Det som han er, det er han: dog jeg veed.
Gid han kun var — hvis han ei er des meer —
det som han burde være!

Lodovico.

Slaae sin Hustrue!

Jago.

I Sandhed, Uret; men, jeg ønsker dog,
at dette var det værste.

Lodovico.

Skeer det ofte?

Maaskee har Brevet virket paa hans Blod,
og frembragt denne Vrede?

Jago.

Ak, desværre! — —
Det er ei ret af mig, at tale om
hvad jeg har hørt og seet. Agt selv paa ham;
I af hans Færd vil lære ham at kiende,
og jeg mit Ord kan spare. Følg ham kun,
og mærk hvorledes han fremdeles handler.

Lodovico.

Det gior mig ondt at jeg tog Feil af ham.

Anden Scene.

Et Værelse paa Borgen (11)

Othello og Emilie.

Othello.

I har da intet seet?

Emilie.

Og intet hørt, og ei Formodning havt.

Othello.

I hende dog og Cassio saae tilsammen.

Emilie.

Da saae jeg intet ondt, da hørte jeg
hvert Ord som fik ved deres Aande Lyd.

Othello.

Hvordan? De hvisked ei?

Emilie.

Nei aldrig, Herre.

Othello.

Ei sendt Jer ud af Stuen?

Emilie.

Aldrig, nei.

Othello.

At hente Vifte, Maske, Handsker eller sligt?

Emilie.

Nei aldrig, nei.

Othello.

Det var besynderligt.

Emilie.

Jeg vædde tør mit Liv, hun er Jer troe,
ja Sielen med til Pant; hvis I troer andet,
omskift Jer Tanke, den bedrager Hiertet.
Hvis nogen Skurk har forebragt Jer dette,
saa hvirvle Gud ham ned blandt Slangers Hvislen!
Hvis hun ei ærlig er og kydsk og troe,
er ingen Mand lykkalig; reenest Qvinde
sort som Bagvaskelsen.

Othello.

Bed hende komme.

(Emilie gaaer.)

Hun siger nok; men hvem kan fæste Lid
til saadan Koblerske; det er en listig Skiøge,
til Londoms Synder er hun Laas og Nøgle;
dog knæler hun og beder, jeg har seet det.

(Emilie kommer tilbage med Desdemona.)

Desdemona.

Hvad er Jer Villie, Herre?

Othello.

Kom, Due, kom.

Desdemona.

Siig Eders Ønske.

Othello.

Lad mig see Jert Ø
see i mit Ansigt.

Desdemona.

Hvilken rædsom Gril

Othello (til Emilie)

Fort, gaae til Jer sædvanlige Forretning;
Lad Elskerne alene, og luk Døren;
Høst heftigt og raab; Hem, naar nogen komme
Din Hemmelighed! Gaae! Din Hemmelighed!

(Emilie gaaer.)

Desdemona.

Paa mine Knæe; sig, hvad betyder dette?
Jeg fatter Vreden vel i Eders Ord;
men Ordet ei.

Othello.

Hal Hvad er Du?

Desdemona.

Din Hust
Din tro, Din skyldfrie Hustrue, elskte Husb

Othello.

Kom, sværg derpaa, fordøm Dig selv; at ei,
— da Du dog ligner en af Himlens Engle
selv Djævle frygte for at gribe Dig;
thi bliv tofold fordømt, sværg — Du er tro

Desdemona.

Det Himlen veed, jeg er.

Othello.

Nei, Himlen veed, at Du er falsk som Helved.

Desdemona.

For hvem? Mod hvem? Hvorledes er jeg falsk?

Othello.

O, Desdemona! — Bort, for evig bort!

Desdemona.

O, tunge Vanheldz Dag! Hvi græder J?
Othello, er jeg Skyld i disse Taarer?
Maaskee formoder J, min Fader er
det Redskab hvorved J er kaldt tilbage.
Læg Bræden ei paa mig. Hvis J har tabt ham,
har ogsaa jeg.

Othello.

O var det Himlens Villie,
at prøve mig med Sorg, og lade regne
ned paa mit nøgne Hoved Skam og Skiændsel;
i Fattigdom vedstyrte mig til Læben,
og fængsle mig med mine bedste Haab;
jeg skulde finde i en Krog af Hiertet
en Draabe Taalmod; men at gisre mig
til et Skambillede for Tidens Hoan,
at pege paa med ubevæget Finger, —
O! O!
dog endnu bar jeg det; vel, meget vel;
men der — der hvor mit Haab til Hiertet klæbed

der — hvor jeg levede, og hvorved jeg døer,
der — Kilden, hvorfra Livets Strømme flød,
som styrkner nu og brat tilintetgjøres,
hvad eller vorder til et Yngleſted
for Tudſer og for Øgler. — Sku hiſt hen!
Cheruben Taalmod med ſin Roſenlæbe,
der grinet fælt ſom Helved.

Desdemona.

Ædle Husbond,
jeg haaber dog, I mig formoder troe.

Othello.

Lig Sommerfluer i en Slagterbod,
ſom ſelv i Fødſlen avler. O, Du Ukrud,
ſaa elſkelig; af Lugt ſaa ſød, at den
bedaarer Sandſerne. Gid Du var aldrig født!

Desdemona.

Hvad Feiltrin har jeg ubevidſt begaaet?

Othello.

Var dette ſkiønne Snee-Papir ſkabt til,
at ſkrive Skiøge paa? — Hvad! hvad begaaet
Begaaet! O Du Indviede i Utugt! —
Da mine Kinder bleve Smedeeſſer,
ſom brændte Sædelighed op til Aſke,
naar jeg Din Daad udtalte. Hvad begaaet!
Sig Himlen ſtøder mork, ſig Maanen ſkiuler,
den laade Vind, ſom kyſſer hvad den møder,

ysset ned i Jordens dybe Hvelving
il ei høre det. O! hvad begaaet!
ase!

Desdemona.

Ved Gud, I gior mig Uret.

Othello.

roles?

Desdemona.

Nei, saasandt jeg er en Christen;
s, for min Husbond, at bevare mig
hver foragtelig unreen Berøren
— ei at være skyldig, er jeg skyldfri.

Othello.

ld, ei en Skiøge?

Desdemona.

Nei, saavist jeg venter
vorde salig, Nei.

Othello.

See, er det muligt?
i tog Jer for den Tærne fra Venedig,
i ægtede Othello.

(Emilie kommer)

Hør I Qvinde,
i har det Embed, modsat Sancte Peters,
vogte Helved-Porten; I, ja, I! —
enig er — tag Lønnen for Jer Møie;

jeg beder Jer, drei Kogleн. — Holder Raad.
(gaaer.)

Emilie.

Ak hvad betyder det? — Min elskte Frue,
hvor gaaer det Jer?

Desdemona.

Jeg drømmer halv, i Sandhed.

Emilie.

Sig mig, hvad er paa Færde med min Herre?

Desdemona.

Med hvem?

Emilie.

Ei, Frue, med min Herre!

Desdemona.

Og hvem er han?

Emilie.

Han, som er ogsaa Eders.

Desdemona.

Jeg ingen har; tael ei til mig, Emilie;
jeg kan ei græde, har dog intet Svar
undtagen giennem Taarer. — Hør! i Aften,
læg mine Brudelagener paa Sengen, —
Mind det — kald Jago hid.

Emilie.

O hvor forandret!
(gaaer.)

Desdemona.

uden Grund mig neppe saa behandled; —
hvad har jeg da giort, som hæfte kan
Tanke til saa rædselsfuld Ugierning?
(Emilie kommer med Jago.)

Jago.

d er Jert Ønske, Frue, hvordan gaaer det?

Desdemona.

veed det ei; naar Børn bli'er underviste,
det med foielig Sagtmodighed,
burde jeg behandles; thi for vist,
er kun Barn endnu ved haarde Ord.

Jago.

d er paa Færde?

Emilie.

Han har skiældet hende;
gt Navn saa haanligt, saa foragteligt,
intet skyldfrit Hjerte kan udholde.

Desdemona.

o, er jeg det Navn?

Jago.

Siig, hvilket Navn?

Desdemona.

som hun sagde at min Husbond gav mig.

Emilie.

Skiøge, sagde han. I Drikkenskab

en Betler kan ei bruge saadant Udtryk.

Jago.

Hvorfor har han det giort?

Desdemona.

Det veed jeg ei;
men jeg er sikker paa, jeg er ei stigt.

Jago.

O græd ei, græd ei, Gud forbarme sig!

Emilie.

Har hun forsmaaet saa mange ædle Tilbud,
forladt sin Fader, Fædreland og Venner,
og nævnes stigt. O, det til Graad kan bringe.

Desdemona.

Det er min Skiebne.

Jago.

Skiænd paa ham derfor!
hvor kom han paa det Indfald?

Desdemona.

Himlen veed det.

Emilie.

Hæng mig, hvis ei en nedrægtig Slave,
en sledsk, bedragerisk og hykkelsk Kryber,
en ussel Skurk, for at indsmigre sig,
har saadan frækt Bagvaskelse udruget.

Jago.

Fy! Slig en Mand ei findes. Fy! umuligt.

Desdemona.

O hvis der er, da Himlen ham tilgive!

Emilie.

En Strikke for ham! Helved gnave ham!
Hvi skiælde hende? Hvem er hendes Selskab?
Hvad Sted? hvad Tid og hvad Sandsynlighed?
af nedrig Slyngel Moren er beført.
Bring Himmel slige Niddinger for Dagen,
og giv hver ærlig Mand i Haand en Svøbe,
lad Skurken piskes nøgen giennem Verden
fra Østen indtil Vesten!

Jago.

Raab ei saa.

Emilie.

Skam over ham! En saadan Karl det var,
som vendte ud og ind paa Eders Sands,
da I mistænkte mig for Morens Elskov.

Jago.

I er en Daare; gaae.

Desdemona.

Hør gode Jago,
hvorledes skal jeg atter vinde ham?
Gaae til ham, Ven, Ved Himlens klare Lys,
jeg kiender ei min Feil. Her knæler jeg:
Hvis mod hans Kiærlighed min Villie synded,
i Tanker eller Ord hvad eller Gierning,

Hvis mine Øine, Øren, nogen Sands
har ved en fremmed Skikkelse sig frydet;
hvis jeg ei elsked ham, og elsker end,
og stedse vil ham elske høit og helligt,
— skiøndt som en Tiggerqvinde jeg forskydes —
da bort al Trøst. Hans Koldsind meget kan,
ja, den kan dræbe mig; men aldrig plette
min Kiærlighed. Jeg kan vi sige: Skiøge;
jeg afskyer det; dog nu jeg nævner det;
men Daaden hvorved Titlen fortienes,
dertil kan Verdens Alt ei bringe mig.

Jago.

Taalmodighed, thi det er kun hans Lune;
da Statens Sager ere ham imod,
saa skiænder han paa Jer.

Desdemona.

Gid det var saa.

Jago.

Det er saaledes, troe mig paa mit Ord.

(Lyd af Trompeter.)

Trompeten nu til Aftentaffel kalder,
forsamlet er Venedigs Sendinge;
gaae ind og grund ei meer; alt bliver godt.

(Desdemona og Emilie gaar. Roderigo kommer.)

Nu Roderigo.

Roderigo.

Jeg finder ikke at I handler redeligt imod mig.

Jago.

Hvori bestaaer det?

Roderigo.

I blænder mig hver Dag med nye Planer, Jago; og snarere bortfierner enhver Leilighed fra mig, end skaffer mit Haab den mindste Fordeel. Jeg vil, i Virkelighed, ei længere taale det, heller ikke er jeg enig med mig selv om jeg vil lade fredelig passere, alt hvad jeg, som en Daare har lidt.

Jago.

Vil I høre mig, Roderigo?

Roderigo.

Jeg har hørt for meget; thi Eders Ord og Handlinger stemme ikke med hverandre.

Jago.

I beskylder mig ubillig.

Roderigo.

Intet uden Sandhed. Jeg har forødt min hele Formue. De Juveler I har faaet af mig, for at give Desdemona, vare tilstrækkelige til at forføre en Nonne. — I har fortalt mig, at hun har modtaget dem, og givet mig Haab om en hurtig Bønhørelse; men den udebliver.

Jago.

Vel; videre; meget vel.

Roderigo.

Meget vel! Videre! Jeg kan ei videre, Mand, heller ikke er det meget vel; ved min Ære, jeg siger, det er meget nedrigt, og jeg begynder at troe I gior Nar af mig.

Jago.

Meget vel.

Roderigo.

Jeg siger Jer jo, det er ikke meget vel. Jeg vil selv skaffe mig Bekiendtskab med Desdemona. Dersom hun vil give mig Juvelerne tilbage, vil jeg opgive mine Efterstræbelser og forkyde min ulovlige Paatrængenhed; hvis ikke, saa vær vis paa, at jeg vil søge Fyldestgiørelse hos Jer.

Jago.

Har I udtalt?

Roderigo.

Ja, og jeg har intet talt, uden hvad jeg har i Sinde at iværksætte.

Jago.

Vel, nu seer jeg der er Kraft i Dig, og fra dette Øieblik faaer jeg en bedre Mening om Dig, end jeg havde tilforn. Giv mig Din Haand,

Roderigo, Du har med Rette mistænkt mig, og dog paastaaer jeg at have behandlet Dig ærligt.

Roderigo.

Det har ikke vist sig endnu.

Jago.

Jeg tilstaaer, i Sandhed, at det har ikke vist sig endnu; og Eders Mistanke er ikke uden Vid og Skarpsindighed. Men Roderigo, dersom der virkelig stikker det i Dig, som jeg nu har større Grund til at formode, end tilforn — jeg mener: Beslutning, Mod og Tapperhed — saa vilt det i Nat: dersom Du den følgende ikke nyder Desdemona, saa tag mig fra denne Verden som en Falskner, og opfind nye Midler til at skaffe mig af Dage.

Roderigo.

Godt, hvad er det? Lader det sig forstaae og udføre.

Jago.

Der er kommen udtrykkelig Befaling fra Venedig, at Cassio skal have Othellos Post.

Roderigo.

Er det sandt? saa vender vel Othello og Desdemona tilbage igien til Venedig.

Jago.

Nei, han gaaer til Mauritanien og tager den skionne Desdemona med sig, hvis han ikke bliver opholdt her ved noget Tilfælde, og intet kan være mere afgiørende, end at skaffe Cassio bort.

Roderigo.

Hvad mener I med at skaffe ham bort?

Jago.

At giøre ham uduelig til Othellos Post; at slaae Hiernen ud af Hovedet paa ham.

Roderigo.

Og det vil I have mig til at giøre?

Jago.

Ja, dersom I har Mod til at skaffe Jer selv Fordeel og Ret. Han spiser i Aften hos en Skiøge, og der møder jeg ham — han veed endnu intet af sin ærefulde Forfremmelse; dersom I vil passe paa ham, naar han gaaer derfra, (jeg skal besørge, at det bliver imellem tolv og et,) saa kan I expedere ham i Mag. Jeg skal være i Nærheden for at understøtte Jert Anfald, og han skal falde imellem os. Staae nu ikke der saa forundret, kom og gaae med mig. Jeg vil giøre Jer Nødvendigheden af hans Død saa indlysende, at

ſkal finde Jer forpligtet til ſelv at dræbe ham.
et er alt Aften og Natten ſtunder til. Kom.

Roderigo.

For dette maae jeg høre flere Grunde.

Jago.

Og I ſkal blive tilfredsſtillet.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Et andet Værelſe paa Borgen.

Othello. Lodovico. Desdemona. Emilie og Følge.

Lodovico.

Jeg beder Jer, naadige Herre, giør Jer ikke dere Uleilighed.

Othello.

Tilgiv mig, det giør mig godt at ſpadſere.

Lodovico.

God Nat, min Frue, jeg takker Eders Naade.

Desdemona.

I har været os ſærdeles velkommen.

Othello.

Naar I behager, Herre! — O! Desdemona!

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Gaar til Sengs siebliklig, jeg kommer snart tilbage. Vær alene; see til, det skeer.

Desdemona.

Det skal jeg, min Husbond.

(Othello, Lodovico og Følge gaae.)

Emilie.

Han synes mildere end før. Hvor gaaer det?

Desdemona.

Han sagde, at han kom tilbage strax,
og han befalte mig at gaae til Sengs,
og ene vente ham.

Emilie.

Hvorledes? Ene!

Desdemona.

Saa vil han det, og derfor, min Emilie,
giv mig mit Nattøi hid og saa Lev vel;
nu bør vi intet, som mishager ham.

Emilie.

Jeg vilde at J aldrig havde seet ham!

Desdemona.

Saa vil jeg ei; jeg elsker ham saa høit,
at selv hans Haan, hans Skiænd, hans Pandes Rynker,

— tag Naalene af mig — har noget yndigt.

Emilie.

De Lagener, I bad mig, har jeg lagt
paa Eders Seng.

Desdemona.

Nu er det ligegyldigt.
O Naadens Gud! Du gav os svage Hierter! —
(til Emilie)
Dersom jeg doer for Du, indsvøb mig da
i et af disse Lagener.

Emilie.

Hvilken Tale!

Desdemona.

Min Moders Pige hedde Barbara,
hun elsked høit, og Elskeren blev troløs;
Om Grædepilen havde hun en Sang,
skiøndt gammel, den udtrykte hendes Skiebne,
hun sang den da hun døde. Den, i Aften,
for min Erindring svæver. Bort dermed,
jeg vil ei være sorrigfuld og synge
som stakkels Barbara. Jeg beder, skynd Dig!

Emilie.

Skal jeg da hente Eders Nattoi hid.

Desdemona.

Nei bliv, og tag mig disse Naale bort. —
Den Lodovico er en vakker Mand.

Emilie.

Ja, meget smuk.

Desdemona.

Og taler kraftfuldt for sig.

Emilie.

Jeg kiender en Dame i Venedig, som gierne havde vandret barfodet til Palæstina, for et Tryk af hans Underlæbe.

Desdemona (synger.) (15)

„Maria hun sukked ved visnende Træe,
„sang: Græder I grædende Pile!
„Med Haanden paa Brystet og Hov'det paa Knæe,
„sang: Græder I grædende Pile!
„Brat Strømmen bortrulled og mumlede Død;
Agt derpaa:
„sang: Græder I grædende Pile!
Skynd Dig! Skynd Dig! han kommer strax.
„Og Taaren, som nedrandt, i Bølgerne flød.
„De nynned: flæt Krandsen af grædende Piil.

„Lad Ingen ham laste, hans Haan er fortient—
Nei, det kommer ikke endnu. — Hør! hvem er det som banker?

Emilie.

Det er Vinden.

Desdemona.

„Jeg kaldte ham utroe, hvad svarte han mig?
„da ryfted de grædende Pile,
„Jeg elfked Dig engang, nu er det forbi — —
Saa — gaae Din Vei; god Nat. Mit Øie værker,
det tyder Taarer, troer jeg?

Emilie.

Tael ei saa.

Desdemona.

Det har jeg hørt. O Mænd! O disse Mænd!
Siig paa Samvittighed, Emilie, troer Du,
at der er Qvinder, som saa grovelig
fornærme deres Mænd?

Emilie.

Ja, sikkerlig.

Desdemona.

Vil Du begaae slig Daad for hele Verden?

Emilie.

Nu, vilde I ei?

Desdemona.

Nei, ved Himlens Lys.

Emilie.

Ei heller vilde jeg ved Himlens Lys,
thi det var nok saa gódt i Mørke.

Desdemona.

Vil, for al Verden, Du begaae slig Daad?

Emilie.

Stor, meget stor er Verden, og det var en Priis uhyre, for en ringe Feil.

Desdemona.

For Alvor troer jeg dog, Du det ei gjorde.

Emilie.

I Sandhed, jeg troer jo; saa gjorde jeg det ugjerne, naar det var gjort. Ikke for en Ring, heller ikke for nogle Alen Kniplinger, ikke for Kioler, Skjørter eller for Kapper eller for slige Smaating; men for den hele Verden — Hvem vilde ei gjøre sin Husbond til Hanrei for at gjøre ham til en Monark? Jeg vilde vove Skiersilden derfor.

Desdemona.

Nei aldrig, Emilie, vilde jeg gjøre en saadan Uret for den hele Verden.

Emilie.

Hvorfor ikke? Det er kun en Uret i Verden, og da I har Verden for Eders Moie, er det en Uret i Eders egen Verden, hvilken I hurtig kan gjøre til Ret igien.

Desdemona.

Jeg kan ei troe der findes saadan Qvinde.

Emilie.

Jo, et heelt Dusin, og end i Tillgift

saa mange at de kan befolke Verden;
men jeg har altid troet det Mandens Feil
naar Qvinden sgldt. Naar han sin Pligt forsømmer
og ødsler med sin Elskov andensteds,
hvad eller med Skinsyge plager os,
og holder os som Fangne, ja, gar slaaer os;
saa har vi ogsaa Galde; endskiøndt bløde,
ei uden Hevnelyst. Lad Manden vide,
at ogsaa Viv har Sands, kan see og lugte,
og Gane har, saavel for Suurt som Sødet,
nøiop som han. Nu, hvad er da hans Grund,
naar han for andre verle os? Kun Spøg?
Saaledes er det; virker Lidenskaben?
Jeg tænker, jo; vildledes han af Svaghed?
— Ja sikkert! — Nu, har vi ei Lidenskab
og Lyst til Spøg og Svaghed, som en Mand?
Thi vider, Mænd, hvad I Jer selv bereder:
Kun Eders Feil til samme Feil os leder.

Desdemona.

God Nat, god Nat. Gid Himlens Gud mig lære,
at drage Godt af Ondt og Had ei nære!

Femte Act.

Første Scene.

En Gade.

Jago og Roderigo.

Jago.

Træd hid bag denne Muur, han kommer strax;
bær blottet Din Rapier og brug den tappert;
Nu stink, frygt ei; jeg bliver i Din Nærhed,
tænk paa det hæver eller styrter os,
thi hold ved Din Beslutning mandig fast.

Roderigo.

Bliv nær hos mig, jeg lettelig kan feile.

Jago.

Ja, gandske tæt; vær tapper, tag Dit Sværd!
(gaaer lidt tilside.)

Roderigo.

Jeg seer ei Nytten klart af denne Handling,
dog har han stærke Grunde givet mig —
og kun et Menneske — mit Sværd; han dør!

(gaaer bag Muren.)

Jago (kommer frem)

Jeg har den Fregne gnedet saa det værker,
han bliver vred. Nu, om han dræber Cassio,
om Cassio myrder ham, om begge falde, —
alt til min Fordeel. Lever Roderigo,
saa fordrer han Erstatning for det Guld
og de Juveler jeg fraraned ham
som Skiænk til Desdemona;
Det gaaer ei an. Hvis Cassio hytter sig,
fornærmer han mig daglig med sin Skionhed,
som gior mig grim; desuden kunde Moren
forraade mig til ham; derved er Fare;
nei, han maae dø; men tys, jeg troer han kommer.

Roderigo.

Hans Gang jeg kiender — Nidding, Du skal dø!

(løber frem og anfalder Cassio.)

(Cassio kommer frem.)

Cassio.

Det Stød min Fiende sandelig var blevet,
hvis ei min Kiortel havde staaet sin Prøve,
nu vil jeg Din forsøge.

(trækker og saarer Roderigo.)

Roderigo.

Jeg er dødsens!

(Jago lister sig frem fra sit Baghold, saaer Cassio i Hasen og forsvinder.)

Cassio.

Jeg er lemlæstet; Hollo, Mord! Holla!

(falder.)

(Othello kommer frem i Baggrunden.)

Othello.

Cassios Stemme: — Jago holder Ord.

Roderigo.

Vee mig, jeg er en Skurk.

Othello.

Hør, hør, saa er det.

Cassio.

Hielp, Hielp! Lys! en Læge!

Othello.

Ja, det er ham. O brave, tappre Jago,
som har saa ædel Sands for Vennens Uret;
Du lærer mig: — Mignon, død er Din Elsker,
Din Skiebne haster, Ha! jeg kommer, Utroe!
Dit Billed af mit Hierte skal udslettes,
og Syndens Seng med syndigt Blod beplettes.

(Othello gaaer.)

(Lodovico og Gratiano i nogen Afstand.)

Cassio.

Vagt? Ei Nogen gaaer forbi? Mord! Mord!

Gratiano.

Udaad er begaaet, det Skrig er rædsomt.

Cassio.

Hielp!

Lodovico.

Lyt!

Roderigo.

O, ryggesløse Skurk!

Lodovico.

trende Steder Skrig. Mørk Natten er,
kee forstilte Raab; det er usikkert
n at nærme os foruden Bistand.

Roderigo.

Ingen kommer, bløder jeg til Døde.

(Iago kommer med Lys.)

Lodovico.

!

Gratiano.

kommer afklædt En med Lys og Vaaben.

Iago.

n der? Hvad Larm er her? Hvem raaber
Mord?

Lodovico.

)eed det ei.

Jago.

Har I ei Raabet hørt

Cassio.

For Himlens Skyld, her — hielp mig.

Jago.

Hvad er dette?

Gratiano.

Jeg sikkert troer det er Othellos Fændrik.

Lodovico.

Ja det er ham, en tapper, dygtig Karl.

Jago.

Hvem er I da, som raabe saa fortvivlet?

Cassio.

O, Jago? jeg lemlæstet er af Skurke;
kom hid, og giv mig Hielp.

Jago.

Hvorledes? Lieutenant
hvor er de Slyngler som har dette giort?

Cassio.

Jeg troer at en af dem er endnu nær,
og kan ei komme bort.

Jago.

O, Helved Skurke!

(til Lodovico og Gratiano.)

Hvem ere I? kom hid og giver Hielp.

Roderigo.

O hielp mig, hielp!

Cassio.

Hør, der er een af dem.

Jago.

Du morderiske Slave, o Du Nidding!

(Jago stikker Roderigo.)

Roderigo.

Fordømte Jago! Blodhund, O! o!

Jago.

I Mørke, Mord! Hvor ere de Blodtyve? —
Hvor stille her i Byen! — Holla, Mord!
Hvem ere I der? Onde eller Gode?

Lodovico.

Dem os som I os finder.

Jago.

Signor Lodovico?

Lodovico.

Just ham. —

Jago.

Tilgiv! — Her ligger Cassio saaret af Voldsmænd.

Gratiano.

Cassio?

Jago.

Hvor gaaer det, Broder?

Cassio.

Mit Been er saaret haart.

Jago.

Det Gud forbyde!

Bring Lys! Jeg med min Skiorte ham forbinder.

(Bianca kommer.)

Bianca.

Hvad er paa Færde? Hvem var det som skreg?

Jago.

Hvem det var som skreg?

Bianca.

Min kiære Cassio, o min elskte Cassio,

O Cassio! Cassio! Cassio!

Jago.

Du offentlige Skiøge! (til Cassio) Gietter I,

hvem det kan være, som har Jer lemlæstet?

Cassio.

Nei.

Gratiano.

Det smerter mig at finde Jer saaledes;

Jeg har Jer søgt.

Jago.

Laan mig et Strømpebaand!

En Stoel for lempelig ham at bortbære.

Bianca.

Ak, Ak han svimler; Cassio! Cassio! Cassio!

Jago.

I Herrer, jeg det Afskum hist formoder,
at have Deel i denne Skiændighed. —
Taalmodighed en Stund, min gode Cassio —
Laan mig et Lys — Mon vi det Ansigt kiende?
Min Ven, min kiære Landsmand Roderigo,
dog nei, ak jo; — o Himmel, Roderigo.

Gratiano.

Hvad? fra Venedig?

Jago.

Den Samme; har I kiendt ham?

Gratiano.

Kiendt ham? Sikkert.

Jago.

Signor Gratiano? O tilgiv mig;
Aarsagen hvi jeg Eder kiendte ei,
var disse fæle Optrin.

Gratiano.

Det glæder mig at see Jer.

Jago.

Hvor gaaer det, Cassio? o, en Stoel, en Stoel!

Gratiano.

Roderigo!

Jago.

Ja det er ham. — O det var herligt, — Stolen: —

(en Stoel bringes.)

nu bære Nogle ham forsigtig bort;
jeg Lægen hente vil.

(til Bianca) For Jer, Mamsel,
spar Eders Møie. — Cassio, denne Dræbte,
han var min Ven, hvad var imellem Eder?

Cassio.

I Verden intet; jeg ham kiendte ei.

Jago (til Bianca)

Hvi er I bleg? — O, bær ham bort fra Luften!

(Cassio og Roderigo bæres bort.)

I Herrer bliv. — Hvorfor saa bleg, Mamsel? —
Seer I Forfærdelsen i Hyndes Øie; —
ja; dette Stirre-Blik betyder noget —
Jeg beder Jer, læg Mærke vel til hende;
Seer I det vi? Samvittigheden taler,
skiøndt Tungen, lam, har mistet alt sit Brug.

(Emilie kommer.)

Emilie.

Hvad er paa Færde? Hvad er hændet, Mand?

Jago.

Her Cassio blev i Mørket af Rodrigo
og Nogle, som bortflygted, overfaldet,
han saaret er og Roderigo død.

Emilie.

Ak, ak! den stakkels Mand den gode Cassio!

Jago.

er Skiorlevnets Frugt. — Hør, gaae Emilie,
Cassio hvor han har i Aften spist —

Bianca) Hvi zittrer I derfor?

Bianca.

var hos mig; men derfor jeg ei zittrer.

Jago.

vår han der? jeg byder Eder: følg mig. —

Emilie.

n over Dig, Du Skiøge.

Bianca.

Ingen Skiøge,
Levnet er, skiøndt I beskylder mig,
Eders, ubeplettet.

Emilie.

Hvad? Som mit!

Jago.

, lader os see Cassio forbunden. —
med, Mamsel, snart skal Jer Tunge lyse.
snelt, Emilie, til Generalen
I hans Frue, meld hvad hændet er. —
beder, skal vi gaae?

(afsides)

I denne Nat,
nten høves eller styrter brat.

Anden Scene.

Et Sovekammer. Desdemona sovende i Sengen. Et Lys brænder. Othello kommer.

Othello.

Det stunder til — det stunder til — mit Hjerte —
lad mig ei nævne det, I kydske Stierner!
Det stunder til. — Ei hendes Blod skal flyde,
ei vidses skal den Hud saa hvid som Snee,
saa fiin som Æremindets Alabaster.
(sætter sit Sværd fra sig.)
Dog maae hun døe, hun ellers Fleer bedrager.
Jeg slukker Lyset — derpaa — slukker Lyset:
Naar jeg Dig qvæler, o Du Flammestraale,
jeg kan gienginve Dig Dit Fordums Skin,
naar jeg det angrer. Engang Dit Lys udslukt,
o Du Naturens ypperligste Værk,
hvor finder jeg Prometeus's Glød da atter,
som Dig oplive kan. Først Rosen plukket,
saa kan jeg ei gienvinde den sin Vært,
den visne maae
(kysser hende) Jeg vif paa Stilk den lugte, —
O Balsom Duft! Du næsten overtaler
Retfærd, sit Sværd at bryde. Eet — end eet —
Vær saa naar Du er død, og jeg Dig dræber,

og siden elsker Dig. End eet — det sidste.
Saa sødt og dog saa sorgfuldt. Jeg maae græde;
men det er Ædselstaarer. Haarde Skiebne,
at dræbe den man elsker. O hun vaagner.

Desdemona.

Hvem er der? min Othello?

Othello.

Desdemona.

Desdemona.

Vil nu min Husbond gaae til Sengs?

Othello.

Har Desdemona læst sin Bøn i Aften?

Desdemona.

Ja, mit Othello.

Othello.

Hvis nogen Brøde Du erindrer Dig,
som ei ved Himlens Naade er forsonet,
saa anraab strax derom.

Desdemona.

Ak, min Gemal, hvad mener Jeg?

Othello.

Vel, giør det, iil dermed; jeg gaaer tilside;
jeg vil ei dræbe Dig uforberedt;
Nei, Gud forbyde, at Din Siæl jeg dræbte,

Desdemona.

Om Døden taler Du?

Othello.

Ja.

Desdemona.

Da, Gud i Himlen,
forbarm Dig over mig!

Othello.

Af gandske Hierte, Amen!

Desdemona.

Naar saa Du taler, vil Du mig vi dræbe?

Othello.

Hm!

Desdemona.

Dog frygter jeg; thi Du er skrækkelig,
naar saa Dit Øie ruller. Hvorfor frygte,
jeg kiender ingen Brøde, dog jeg føler,
at jeg maae frygte.

Othello.

Tænk paa Dine Synder.

Desdemona.

Det er den Kiærlighed jeg bær til Dig.

Othello.

Derfor Du dør!

Desdemona.

O det er unaturligt,
at straffe ømmest Kiærlighed med Døden.
Hvi gnaver Du Din Underlæbe saa?

Et blodigt Forsæt ryster stærkt Dit Indre,
og varsler ængsteligt, dog haaber jeg;
jeg haaber, at det mig ei rammer.

Othello.

Stille!

Desdemona.

Jeg tier; hvad er hændet?

Othello.

Det Tørklæde,
hvorpaa jeg satte Priis, som jeg Dig gav,
fik Cassio af Dig.

Desdemona.

Nei, ved mit Liv,
send efter ham, og spørg ham.

Othello.

Huldе Sjæl,
vogt Dig for Meeneed, Du er paa Din Dødsseng.

Desdemona.

Men ei, for end at dø.

Othello.

Jo øieblikkelig;
derfor bekiend oprigtig Dine Synder;
om end med Eed hver Brøde Du benægted,
saa kan det ei den faste Vished ryste,
som knuger mig til Jorden. Du maae dø.

Desdemona.

Da Gud, hav Naade med mig!

Othello.

Amen! Amen!

Desdemona.

O, viis Du ogsaa Naade. Aldrig, aldrig
har jeg forkørnet Dig, ei elsket Cassio
med meer end søsterlig, af Himlen tilladt
Kiærlighed. Jeg gav ham aldrig Pant.

Othello.

Ved Himlen! i hans Haand jeg saae mit Klæde.
O falske Qvinde, Hiertet Du forstener;
Du tvinger mig, at sende Dig fra Verden,
som Synderinde uden Bod og Anger.
Jeg Klædet saae.

Desdemona.

Saa har han fundet det.
jeg gav ham intet; — Lad ham blive kaldt
og sige Sandhed her.

Othello.

Han har bekiendt.

Desdemona.

Hvad, min Gemal?

Othello.

At han har Omgang med Dig havt.

Desdemona.

g?

Othello.

Ja.

Desdemona.

Det kan han aldrig sige.

Othello.

hans Mund er lukt. Den brave Jago
)erfor sørget.

Desdemona.

Anelse, Du varsler!
?' er han død?

Othello.

Hvis hvert hans Haar var Liv,
Hævnelyst er hungrig efter alle.

Desdemona.

Ak! han er forraadt, og jeg forloren.

Othello.

:! Du ham begræder for mit Øie.

Desdemona.

yd mig, Herre, s, men dræb mig ei.

Othello.

ose, bort!

Desdemona.

b mig i Morgen, und mig Liv i Aften.

Othello.

Hvis Du gior Modstand —

Desdemona.

O, ikkun en Time!

Othello.

Naar det er skeet, Frist unødvendig er.

Desdemona.

Kun mens jeg beder.

Othello.

Nei, det er for sildig.

(han qvæler hende.)

Emilie (uden for)

Min Herre, Herre, hør dog, Herre, Herre.

Othello.

Hvad Larm er det? Ei død? ei gandske død?
Vel er jeg grusom, men ei ubarmhiertig;
jeg vil ei Du skal pines i Din Dødskamp; —
Saa, saa. —

Emilie (uden for.)

Holla min Herre, Herre.

Othello.

Hvem er det?

Emilie.

Ak, gode Herre, lad mig tale med Jer.

Othello.

Det er Emilie — Strax. — Ha! hun er død! —

Hun vil fortælle mig om Cassios Drab;
stærk Larmen var. — Ei meer Bevægelse?
Som Graven stille — Skal hun komme ind?
Jeg troer hun rører sig: — Nei — Hvad er bedst?
Hun sikkerlig vil tale til min Hustrue —
Hustrue! Hustrue! jeg har ingen Hustrue —
O uudholdeligt! O Rædsels Time!
Nu burde Soel og Maane brat fordunkles
ved en uhyre stor Formørkelse,
og Jordens dybe Svalg af Rædsler gabe.

Emilie (uden for)

Jeg beder, Herre, lad mig tale med Jer.

Othello.

Jeg havde Dig forglemt; kom ind, Emilie.
Tys, stille — Strax — Omhænget tæt jeg drager. —
Hvor er Du? Hvad er paa Færde nu?

(aabner Døren, Emilie træder ind.)

Emilie.

Et blodigt Mord er hændet, gode Herre.

Othello.

Hvad? Nu?

Emilie.

Just nu.

Othello.

Da Skylden er i Maanen,
den nærmer Jorden sig meer end sædvanlig,

og har forrykket Menneskenes Hierner.

Emilie.

Cassio har dræbt en ung Venetianer
kaldt Roderigo.

Othello.

Roderigo dræbt?
og Cassio dræbt?

Emilie.

Nei, Cassio er ei dræbt.

Othello.

Ei Cassio dræbt, da er ei Drab i Moden,
og Hevnens bedste Strenge skurre rædsomt.

Desdemona.

Uskyldig, høist uskyldig myrdet! (16)

Emilie.

Ak, hvilket Raab var dette?

Othello.

Dette! Hvilket?

Emilie.

O Himmel! Ak, det var min Frues Stemme.
Hielp, Hielp! min elskte Frue, tael igien!
O fromme Desdemona, Frue, tael!

Desdemona.

Jeg dør en skyldfri Død.

Emilie.

Hvem har udrettet

fule Daad?

Desdemona.

Ei Nogen — jo, jeg selv;
min Othello fra mig, o Fyrsel!

(døer.)

Othello.

ledes er hun myrdet?

Emilie.

Ak, hvem veed det?

Othello.

sagde jo, at det var ikke mig.

Emilie.

sagde hun, jeg maae berette Sandhed.

Othello.

som en Løgner foer til hede Helved,
ræbte hende.

Emilie.

O hun var en Engel,
du den forteste blandt lede Diævle.

Othello.

vandred Lastens Vei, hun var en Skiøge.

Emilie.

lyver hende paa, Du er en Diævel.

Othello.

Som Skum paa Vandet falsk.

Emilie.

Du flammende som Ild,
at sige hun var falsk; nei, himmelsk sandrue.

Othello.

Hun drev med Cassio Utugt; spørg Din Husbond.
Jeg var fordømt langt under Helveds Afgrund,
hvis uden skiellig og retfærdig Aarsag
saa vidt jeg gangen var. Din Mand veed alt.

Emilie.

Min Mand?

Othello.

Din Mand.

Emilie.

At hun sit Løfte brød?

Othello.

Med Cassio, ja. O, var hun bleven troe,
om Himlen skiænked mig nok saadan Verden
af en fuldkommen ægte Chrysolit,
dog jeg for denne ei bortbyttet hende.

Emilie.

Min Husbond?

Othello.

Ja, han sagde mig det først;
han er en ærlig Mand, han hader Slimet,
som, ved Utroskab klæber sig.

Emilie.

Min Husbond?

Othello.

l det Ekko, Qvinde? Ja, Din Husbond.

Emilie.

ie, List Din Kiærlighed har haanet.
des hun for Falskhed af min Husbond?

Othello.

husbond, Qvinde; fatter Du ei Ordet?
Ven, din Mand, den ærlig brave Jago.

Emilie.

an det sagt, gid hans fordømte Sigl
ran hver Dag forraadne. O, han lyver,
rtet frækt. Hun elsked alt for høit
ne Bytte.

Othello.

Ha!

Emilie.

Gior Du Dit Værste;
handling er ei Himlen saa uværdig,
Du var hende.

Othello.

Bedst det var, Du taug.

Emilie.

r ei halv den Kraft at skade mig,
g at høre det. O Daare, Daare

som Dyud saa hierneles — O denne Daad,
— jeg frygter ei Dit Sværd — giør jeg bekiendt,
om tyve Liv jeg tabte. Hielper! Hielp!
Af Moren er min Frue dræbt. Mord! Mord!
(Montano, Gratiano og Jago komme.)

Montano.

Hvad er paa Færde, General? Hvad nu?

Emilie.

I kommer Jago? I har bragt det vidt,
naar Andres Mordbaad paa Jer Skulder dynges.

Gratiano.

Hvad er hændet?

Emilie.

Modstig den Diævel, hvis Du er en Mand;
han paastaaer Du hans Hustrue har beskyldt;
jeg veed, det er ei sandt; en saadan Nidding
er aldrig Du. O, tael, mit Hierte svulmer.

Jago.

Jeg sagde min Formodning, og ei mere
end hvad han selv sandsynligt fandt og troligt.

Emilie.

Har Du ham sagt at hun var utroe?

Jago.

Ja.

Emilie.

Da foer af Dig den skammeligste Løgn,

den meest fordømte, meest forhadte Løgn!
Hun tvlos? Hun? Med Cassio sayde Du?

Jago.

Med Cassio, Qvinde; gaae og tæm Din Tunge.

Emilie.

Jeg tæmmer ei min Tunge, jeg vil tale;
min Frue ligger her i Sengen myrdet.

Alle.

O! det forbyde Himlen!

Emilie.

Og Eders Ænker dette Mord har stiftet.

Othello.

Nei, stirrer ei! Det er i Sandhed saa.

Gratians.

En rædsom Sandhed!

Montano.

En uhyre Daad!

Emilie.

O Niddingsværk! O fule Niddingsværk!
Jeg minder mig — saa er det — Rædsels-Handling! —
Jeg tænkte strax — O, jeg af Sorg mig dræber.
O Niddings, Niddingsværk!

Jago.

Hvad, raser I? jeg byder Jer, gaaer hiem!

Emilie.

I ædle Herrer, tillad mig at tale;
jeg bør adlyde ham; men ikke nu. —
Høist mulige, Jago, jeg gaaer aldrig hiem.

Othello.

O! o! o!

(kaster sig over Liget.)

Emilie.

Ja læg Dig ned og brøl;
Du myrdet har Uskyldighed saa reen,
som end Har aabnet Øie.

Othello.

Hun var troløs.

(reiser sig.)

Her ligger, Onele, Eders Broderdatter,
hvis Aande denne Haand har nylig standset,
Jeg veed, den Daad vil synes rædselsfuld.

Gratiano.

O stakkels Desdemona! Det mig glæder
Din gamle Fader gik for Dig i Graven.
Din Bortgang blev hans Død; thi Sorg og Kummer
den skiøre Traad afklipped. Lever han,
det Syn ham bragte til Fortvivlelse,
forsøg maaskee fra ham hans gode Engel,
hvis han imod det høie Forsyn knurred.

Othello.

Det er beklageligt; men Jago veed,
at hun med Cassio har bedrevet Utugt
vel tusind Gange; Cassio har bekiendt;
og hun belønnet har hans kielne Flamme,
selv med det Underpant paa Kiærlighed
jeg hende gav; jeg saae det i hans Haand,
det var et Klæde fra den fierne Fortid,
min Fader engang til min Moder gav.

Emilie.

O Himmel! O I Himlens Magter!

Jago.

Tie!

Emilie.

Det vil ud, det vil ud, jeg tier ei,
Nei, jeg vil tale frit som Nordenvinden,
Lad Mennesker og Diævle, lad dem Alle
nedraabe Skam paa mig, dog taler jeg.

Jago.

Vær klog og skynd Dig hiem.

Emilie.

Det vil jeg ei.

(Jago giør Mine til at dræbe sin Hustrue.)

Gratiano.

Fy! Sværd mod Eders Hustrue.

Emilie.

Du hierneſyge Moer, jeg Klædet fandt
ved Hændelſe, og gav det til min Husbond;
tidt bad han mig i uſædvanlig Alvor,
— meer end en ſaadan Smaating vel var værd, —
at ſtiæle det.

Jago.

O Du fordømte Skisgel!

Emilie.

Hun give det til Cassio! Nei, jeg fandt det,
og gav det til min Husbond.

Jago.

Skarn, Du lyver.

Emilie.

Ved Himlen hist, jeg taler nogen Sandhed. —
O myrdelyſtne Daare, alt for god
hun var for Dig!

(Jago ſaaer Emilie og løber.)

Othello.

Har Himlen ingen Kiler,
undtagen dem som Tordnen ſlynger ned?
Du gyſelige Nidding!

Gratiano.

See, hun falder,

dræbt er hun.

Emilie.

Læg mig ved min Frues Side!

Gratiano.

Hans Hustrue myrdet er, og han er flygtet.

Montano.

Den Ryggesløse! — Tag I dette Sværd,
som jeg berøved Moren; følg med mig,
nogt Døren uden fra. Ham dræbes før
I lade ham undslippe. — Jeg den Nidding
opsøge vil.

(Montano og Gratiano gaae.)

Othello.

Jeg er ei længer tapper,
nu hver spædlemmet Dreng mit Sværd kan tage. —
Hvi skulde Ære overleve Dyden?
Nei bort med alt!

Emilie.

Hvad, Desdemona, har Din Sang betydet?
nyt, kan Du høre mig; Din Svanesang
ig synger i min Død: „O græder Pile!" —
Noer, hun var kydsk, hun elsked Dig, Du Grumme.
Saa vist min Siæl, Lykksalighed tør vente,
na vist jeg taler sandt; jeg dør, jeg dør.

(dør.)

Othello.

Jeg har et andet Sværd i dette Kammer,
det Sværd er spansk, i Ebro-Floden hærdet.
Her er det. — Gratiano, jeg maae ud.

Gratiano (uden for.)

Det staaer Dig dyrt hvis Du forsøger det,
Du har ei Vaaben, Du maae bukke under.

Othello.

Luk op, og see herind, og tael med mig,
hvis ikke, jeg anfalder Dig uvæbnet.

(Gratiano kommer)

Gratiano.

Hvad er paa Færde?

Othello.

See, jeg har et Sværd;
et stoltere, ved nogen Krigers Hofte
har aldrig hængt. O, jeg har seet den Dag,
da denne Arm og dette gode Sværd
sig gjennem Hindringer har banet Vei,
vel tyvefold Din Styrke. — Usselt Pral!
Hvem kan sin Skiebne styre? — Alt forbi —
Bliv ei forfærdet skiøndt I seer mig væbnet,
Her er min Reises Ende, her mit Maal,
den yderligste Pynt for min Seilads.
Tilbagebæver Du? Din Frygt er grundløs;
Hold blot et Sivsor mod Othellos Bryst,

saa rædde's ham; — Hvor skulde han vel gaae? — —
Nu, Piet hen mod Dig, Du Jamrens Qvinde!
Bleg som Dit Liin! Naar vi for Dommen mødes,
da vil Dit Blik min Siæl fra Himlen hvirvle,
og onde Aander flux vil gribe den. —
Kold, kold! min Pige; som Din Kydskhed kold! —
Fordømte Slave! — Pidsker mig, I Diævle,
langt bort fra dette himmelrene Aasyn!
Sus om mig, Vinde! Smelter mig i Svovl!
Vask mig i bundløst Dyb af Flamme-Ild! —
O Desdemona! Desdemona! Død?
Død? O! O! O!

(Lodovico, Montano, Cassio leder, og Officierer med Jago, som Fange, komme.)

Lodovico.

Hvor er den svage, jammerfulde Mand?

Othello.

Ham som engang Othello var, her er jeg.

Lodovico.

Hvor er den Slange? Bring den Nidding frem.

Othello.

Jeg, til hans Fadder seer — men det er Fabel:
Er Du en Diævel, kan jeg Dig ei dræbe.

(Othello saarer Jago.)

Lodovico.

Vrist Sværdet af hans Haand.

Jago.

Jeg bløder, men jeg lever.

Othello.

Det glæder mig; jeg vil at Du skal leve;
thi nu det er Lyksalighed at døe.

Lodovico.

Othello, Du, som eengang var saa ædel,
og faldt i denne frække Slaves Snarer;
hvad skal man sige Dig?

Othello.

Alt hvad I vil:
At jeg er en agtværdig, ærlig Morder,
som Æren drev til Alt, men Had til Intet.

Lodovico.

Den Nidding har tildeels bekiendt sin Udaad;
Har I med ham ei aftalt Cassios Død?

Othello.

Jo.

Cassio.

Min General, jeg gav Jer aldrig Aarsag.

Othello.

Jeg troer det, og jeg beder Jer: tilgiv mig.
Vil I ei spørge denne halve Diævel,
hvi han mig saa har Siæl og Legem hildet.

Jago.

Spørg mig om intet; hvad I veed, det veed I;

fra denne Stund jeg taler ei et Ord.

Lodovico.

Hvad? ei til Bøn.

Gratiano.

Hans Læbe aabnes skal
paa Pinebænken.

Othello.

Det var bedst, Du tilstod.

Lodovico.

I bør erfare hvad der siden hændtes,
som I endnu ei veed. Her er et Brev
som fundet er i Roderigos Lomme,
og her end et; det Førstes Indhold er
at Cassio skal af Roderigo myrdes.

Othello.

O Skurkestreg!

Cassio.

Ugudeligt og hedensk!

Lodovico.

Her er end et Papir, som i hans Lomme
fremdeles fundet er, og Roderigo,
høist rimeligt, har det tilbageholdt,
da den fordømte Jago midlertiid
hans Tvivl har hævet.

Othello.

Nederdrægtige! —

Hvorledes kom I, Cassio, til det Klæde,
som var min Hustrues?

Cassio.

I mit Hiem jeg fandt det;
og han har selv bekiendt, i dette Nu,
at han det falde lod, i sikker Hensigt,
derved at naae sit Mødl.

Othello.

O Daare, Daare!

Cassio.

I Roderigos Brev frembeles findes,
Bebreidelser til Jago, at han drev ham
paa Vagten mig at tirre, som var Aarsag
jeg afsat blev. Just nu fortalte han,
— da han kun syntes død — at Jago har
til Trætten ægget ham og saaret ham.

Lodovico.

I kan ei blive her, kom følg med os,
Jer Magt og Vælde her, er nu forbi;
paa Cypern hersker Cassio. — — Denne Slave,
hvis der kan findes trygtelige Pinsler,
som kan ham martre grumt og mangfoldige,
de vorde hans. — I bliver her som Fange
indtil det Nærmere ved Eders Feil er kundgiort
Senatet i Venedig; følg mig nu.

Othello.

Tys, Stille! Kun et Ord; — Jeg Staten har
giort nogle Tienester, det veed Senatet.
Ei meer derom. — Jeg beder, i Jert Brev,
naar I skal denne Sorgens Daad fortælle,
tael om mig som jeg er, forring ei Brøden;
men overdriv den ei. Om Een I tale,
som elsked ikke klogt, men alt for varmt,
om Een, ei skinsyg let, men da han blev det,
gik til det Yderste; om Een, hvis Haand,
liig Jøden fordum, (17) kasted bort en Perle,
den bedste af sin Skat; om Een, hvis Øie,
endskiøndt uvant at smelte hen i Graad,
dog fælded Taarer, liig arabisk Træe
sin styrkerige Saft. Sæt dette ned,
og siig dertil, at eengang i Aleppo
da en forvorpen Tyrk beskiæmmed Staten,
og slog i Ondskab en Venetianer,
jeg den omskaarne Hund i Halsen greb
og giennembored ham — saaledes.

(stikker sig.)

Lodovico.

En blodig Ende!

Gratiano.

Ord er nu forgiæves.

Othello.

Jeg, Elsk'e, kyssed Dig for jeg Dig dræbte;
(synker ned ved Desdemona.)
Min Siæl med Din og Evigheden stræber,
og Veien didhen er paa Dine Læber!
(doer.)

Cassio.

Det frygted jeg; men troede ham uvæbnet;
thi han bar Hiertet høit.

Lodovico.

Spartanske Blodhund,
End mere grum end Hunger, Pest og Havet,
Sku dette Leies sørgelige Byrde;
det er Dit Værk; o, det forgifter Synet; —
Indhyller det — Tag Huset, Gratiano,
thi Morens Eiendom og Gods, ved Arv
tilfalder Jer. — I, Øens Gouverneur,
bestemmer Straffen for den Helved-Nidding,
dens Tid, dens Sted, dens Marter, lad den skiærpes.
Jeg gaaer ombord, for til Venedigs Raad,
med Hiertet tungt, at melde tunge Daad.

Dm Othello.

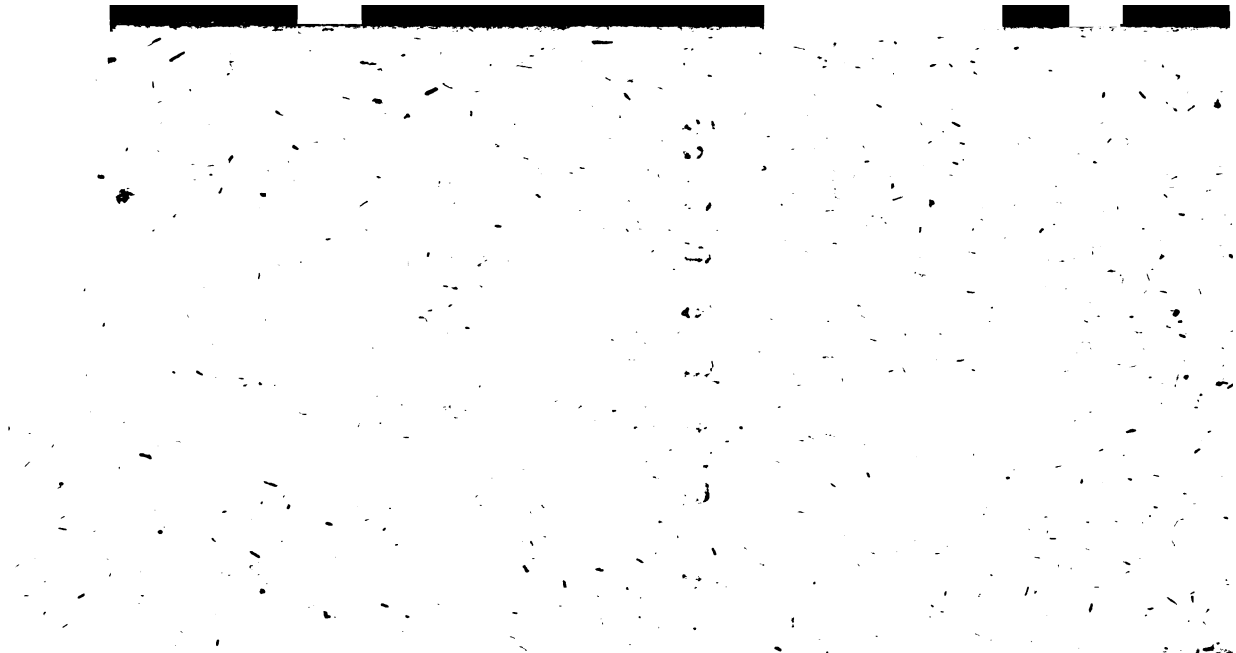

Denne Tragoedie, siger Malone, har jeg henregnet — men ei paa nogen meget sikker Grund — til Aaret 1611, er altsaa skrevet, saafremt Formodningen er rigtig, i Digterens 47de Aar. Pope angiver, hvori Steevens og Farmer ere enige, at Ideen er taget af Cyntios Noveller, som hsist rimelig er omplantet paa engelsk Grund igiennem en slet fransk Oversættelse af Gabriel Chappuys. Reed sætter Sørgespillets Tid til 1570, og beviser med historiske Data, efter Knolles's history of the Turks, at i dette Aar blev af Tyrkerne et Angreb foretaget mod Cypern.

Samuel Johnson omtaler Othello saaledes:

„Skionhederne i dette Stykke virke selv med saa stærk Indtryk paa den opmærksomme Læser, at de intet kan vinde ved kritiske Oplysninger.

Othellos varme Aabenhiertighed, heltemodig, konstløs og lettroende, uden Grændser i sin Fortrolighed, brændende i sin Hengivenhed, ubøielig i sin Beslutning og haardnakket i sin Hevn; Jagos kolde Ondskab, taus i sin Fortrydelse, snedig i sine Planer, arbeidsom paa engang til sin Fordeel og sin Hevn; Desdemonas blide Simpelhed, hendes rene Overbeviisning om sin Uskyld, hendes konstløse Vedholdenhed i sin Forbøn, og hendes Langsomhed til at formode at hun kan mistænkes, ere saadanne Prøver paa Shakspeares dybe Blik i det menneskelige Hierte, at jeg formoder det er forgieves at søge dem hos nogen nulevende Forfatter. Den stedse tiltagende Stigen, som Jago fremvirker i Morens Overbeviisning, og de Midler han anvender for at opflamme ham, ere saa konstig naturlige, at, uanseet man vil neppe dømme ham, som han siger om sig selv, at han er en Mand, ei letteligen sinsyg, kan vi dog ei andet end have Medlidenhed med ham, naar vi til Slutning see ham bragt til det Yderste.

Det er stedse at befrygte, at Ondskab, naar den er forbunden med Dygtighed, skal tilstiæle sig Agtelse, endskiøndt den mangler Bifald; men Jagos Caracteer er saaledes fremstillet, at han fra den første til den sidste Scene er hadet og foragtet.

Selv de underordnede Caracterer vilde være me
et fremstikkende, i ethvert andet Stykke, ikke ales
e for deres Sandhed, men for deres Styrke.
assio er ædelmodig, tapper og ærlig, ødelagt ene
ed sin Mangel paa Haardnakkenhed til at mode
aae en listig Indbydelse. Roderigos mistænkelige
ettroenhed og utaalmodige Underkastelse ved de
edragerier, som udøves imod ham, og som han
ed Overtalelse tillader at blive igientaget, frem
iller et udmalet Billed af en svag Siæl, forraadt
ed ulovlige Begiærligheder, af en falsk Ven; og
milies Dyd er saaledes som vi ofte see den: kun
seligen baaren, men ei ganske bortkastet, let til
t begaae smaae Forbrydelser, men oprørt og for
ærdet ved gruelige Misgierninger.

Scenerne ere fra Begyndelsen til Enden le
ende, og varierede ved lykkelige Afverlinger, som
regelmæssig fremskynder Historiens Forløb, og
ortællingen ved Slutningen, — omendskiøndt den
in siger os, hvad vi alt vede — er nødvendig for
t frembringe Othellos Død.

Havde Scenen begyndt paa Cypern, og de
regaaende Tildragelser blevne fortalte, vilde dette
Drama have manglet meget lidet i at besidde den
slagtigste og punctligste Regelmæssighed.

Nu træder Malone frem og efter at være fuldkommen enig i Johnsens Characteristik tillægger han, at Othello er maaskee det fuldkomneste af Shakspeares Arbeider.

Steevens, i hvor høi Rang han end giver Othello, fordrer dog Palmen for Macbeth, og drager i denne Henseende følgende Parallele:

„Dersom det var nødvendigt at veie disse to Stykkers pathetiske Udbrud mod hinanden, er det almindelig antaget at Desdemonas Sorger overbalanceres af Macduffs.

Dersom Læsere, ligesom bekiendte med Poesiens og Malerkunstens Fortræffeligheder, vil afsige Dommen over disse store Frembringelsers indbyrdes Værd, formoder jeg de vil finde dem af ganske forskiellig Slags. De vil tilstaae at det Ene er af Raphaels, det Andet af Michael Angelos Skole; og at, dersom den stadige Sophocles og Virgil havde erklæret sig for Othello, vilde den dristige Æschylos og Homer have fordret Laurbær-Krandsen for Macbeth."

A. W. Schlegel sammenligner Othello med Romeo og Julie og udtrykker sig, som følger:

„Naar Romeo og Julie straaler i Morgenrødens Glands, men en Morgenrøde hvis Purpur Skyer allerede bebude den lumre Sommerdags Tor-

den Uveir, saa er derimod Othello et Malerie med stærke Skygger, man kunde kalde det en tragisk Rembrand. Hvilken lykkelig Misforstand, at Shakspeare af Moren, hvorunder Novellen ustridig forstaaes, en døbt Sarazener fra de afrikanske Nord-Kyster, har skabt en egentlig Sort.

Man gienkiender i Othello de vilde Naturanlæg fra hine brændende Zoner, som udruge de glubende Rovdyr, og den meest dræbende Gift, kun tilsyneladende tæmmet ved Stræben efter Hæder, ved høiere Love for Æren, ved ædlere og blidere Sæder. Hans Skinsyge er ikke hiin Hiertets Skinsyge, som forbinder sig med de ømmere Følelser, eller med Tilbedelsen af den elskede Gienstand; den er af den sandselige Natur, der i de hede Himmelstrøg har foranlediget hiin uværdige Bevogtning af Qvinderne, og saamange unaturlige Skikke. En Draabe af denne Gift gydet i hans Aarer, bringer hans hele Blod i et brusende Oprør. Moren synes ædel, aaben, tillidsfuld, taknemlig for ydet Kiærlighed, og han er det ogsaa virkelig, og end mere, han er en alle Farer trodsende Helt, en sand Høvedsmand for sine Krigere, en troe Tiener af Staten; men Lidenskabens blotte physiske Magt kuldkaster i eet Øieblik alle hans erhvervede og med-

fødte Dyder, og det vilde Menneske i Ham, seirer ganske over det dannede og sædelige. Ogsaa i Udbruddet af hans Hevn mod Cassio rober dette Blodets Tyrannie over Villien sig.

Tilsidst udtrykker han i sin Anger, den sandeste Ømhed for sin myrdede Hustrue, og Smerte over sin tilintetgiorte Ærgsfølelse, i Overværelse af Vidnerne til hans Udaad, og anfalder sig selv med en Afsindighed, liig den med hvilken en Tyran piner sin oprørske Slave. Han lider som et dobbelt Menneske, paa eengang i den høiere og lavere Sphære, hvorimellem hans Væsen er deelt. Imedens Moren kun bærer Underfundighedens og Mistankens natlige Farve paa sit Ansigt, er Jago sort i sit Inderste. Han staaer som en ond Genius ved Othellos Side, og forutoliger ham idelig, ved sine lette, og derved desto farligere Indgivelser. Det er som om et ulykkeligt, og i Naturen grundet Slægtskab, formaaede at give disse Indskydelser mere Magt over ham end hans gode Engels Desdemonas Stemme. En mere snue Nidding er, endnu aldrig skildret, han lægger sine Faldstrikker med en Konst som intet kan undgaae.

Den Uvillie som hans Hensigter opvække bliver fordragelig derved, at Tilskuerens Opmærksomhed henledes paa hans Midler, og disse skienke Forstø-

den en uendelig Beskiæftigelse. Kold, af et ondt og misfornøiet Lune, trodsig hvor han tør tillade sig det, ydmyg og indsmigrende hvor han anseer det nødvendigt, er han en fuldendt Mester i Forstillelses Kunsten; selv kun tilgiængelig for Egennyttens Tilskyndelser, forstaaer han fuldkommen efter sit Behag at opvække Lidenskaber hos Andre, og at nytte Øieblikket naar disse stille sig blot; han er saa fortrefelig Jagttager af Menneskene, som det er mueligt at være, naar man ei af egen Erfaring kiender til de høiere Drivefiære for Virken og Handlen; i hans spottende Bemærkninger over disse ligger næsten stedse noget sandt. Haardnakket Mistroe til Qvindedyd foregiver han ikke alene, han nærer den virkelig, og, ogsaa dette er overeensstemmende med hans øvrige Tænkemaade, og gior ham end mere skikket til at udføre sin Plan. Da han i Alt stedse kun seer den hæsligste Side, berøver han paa den raaeste Maade, Indbildningskraften det Tryllende i Forholdet mellem de forskiellige Kiøn; han søger derved at bringe Othellos hele Sandseelighed i Oprør, hvis Hierte ellers let vilde have opklaret ham om Desdemonas Uskyldighed. Dette maae retfærdiggiøre de mange Udtryk i Jagos Repliquer, hvorved Sædeligheden strækkes. Havde Shakspeare skrevet i vor Tid, vilde han maaskee have udelabt

disse; men sikkert ikke uden Tab for Sandhedens i hans Fremstillelse. Desdemona er et ubeplettet Offer, vel ikke det høie Ideal af Ynde og begeistret Lidenskab som Julie; men fuld af Blidhed, Ydmyghed og Sagtmodighed, og saa uskyldig at hun knap kan giøre sig Begreb om Muligheden af en Utroskab, er hun derved ganske skikket til at være den ømmeste og hengivneste Ægtefælle. Det qvindelige Hang til ganske at slutte sig til et andet Væsens Skiebne, har forledet hende til det eneste Feiltrin i hendes Liv, at formæle sig uden sin Faders Samtykke. Hendes Valg synes at være en Vildfarelse, og er just det som har vundet hende for Othello, det samme som almindelig bringer Qvinden til i Manden at høitære sin Beskytter og sit Overhoved: Beundring for hans mandige Heltemod, og Deeltagelse i hans overstandne Mistommeligheder. Med stor Kunst er det saaledes indledet, at hun, just fordi hun ikke ahner Muligheden af en Mistanke imod sig, stedse forsøger Morens Skinsyge ved sine Forbønner for Cassio.

For endnu mere at hæve Desdemonas Engleg Reenhed, har Shakspeare givet hende en Selskabsrinde af en tvetydig Dyd; kun ved dennes synsdefulde Letsindighed bliver det begribeligt at hun

ikke tilstaaer Rovet af Torklædet, da Othello med saamegen vild Heftighed fordrer det. Dette vilde ellers være den Omstændighed i Stykket som bleb vanskeligst at retfærdiggjøre. Ogsaa Cassio er fuldkommen saaledes skildret, som han maatte være, for uden virkelig Brøde at opvække Mistanke: elskværdig og ædel, men meget forførende. De offentlige Begivenheder i de to første Akter vise os Othello fra sin hædkværdigste Side, som Vennedigs Støtte, og Tyrkernes Skræk; og tiene til, ligesom Partieaanden mellem Montaguerne og Capuletterne i Romeo og Julie at trække Begivenhederne udenfor Grændserne af den blotte huuslige Kreds.

Men ingen Veltalenhed formaaer at skildre den alt omstyrtende Kraft i Catastrophen i Othello — denne Sammentrængen af Følelser der i eet Øieblik udmaaler alle Evighedens Afgrunde."

Saavidt Schlegel.

Efter at have formildet de haarde og Sædeligheden stødende Udtrykke, fremdeles udeladt Jagos Domme over Fruentimmerne i anden Act, strax før Othello kommer, og Emilies Betragtnin-

ger over, hvad hun vilde giøre for at eie den hele Verden, hvilke begge Steder jeg anseer saarende for Desdemonas kydske Øre, samt nogle faa ubetydeligere Forandringer, er dette Stykke indleveret til den kongelige Theater Direction, og antaget til Opførelse.

Noter til Othello.

(1) Pag. 10.

Gondolier.

En Færgekarl i Venedig, hvor man gaaer til Baads fra et Huus til et andet.

Overs.

(2) Pag. 12.

Buefkytten.

Husets Skilde eller Navn, hvorhen Othello havde bragt Desdemona.

Overs.

(3) Pag. 14.

En dobbelt Stemme lig Hertugen.

Det synes, efter Thomas's History of Italy 4to. 1560, at have været en almindelig Mening, omendskiøndt falsk, at Hertugen af Venedig havde to Stemmer ꝛc.

Malone.

(4) Pag. 42.

Hvad Egeribbeens Laskning, splittes ei naar Bierge tørne mod dem.

Laskning er Endernes Sammenføining af Bielker, Planker ꝛc. i Skibet; Bierge ɔ: bierge. høie Søer.

Overs.

(5) Pag. 68.

Han vaager Skiven tvende Gange rundt, naar Viin ei rører Vuggen.

Naar han ei er drukken kan han vaage i fire og tyve Timer.

Johnson.

(6) Pag. 79.

— — — Som Elementerne hun er vekgiørende.

Rund, gavmild, som Elementerne, hvorved alt frembringes.

Johnson.

Shakspeare tillægger Elementerne Pag. 64, endnu en anden og ganske forskiellig Egenskab.

Overs.

(7) Pag. 88.

Han vaage skal til han hli'er fielig.

Man har sagt, at vilde Dyr, paa anden Maade utæmmelige, tvinges ved at holde dem fra Søvn.

Johnsen.

Falke og andre Fugle tæmmes ved at afholde dem fra Søvn, og hertil hentyder Shakspeare.

Steevens.

(8) Pag. 136.

Du triumpherer, Romer, Du triumpherer?

Othello kalder ham ironisk en Romer. Triumph, som var en romersk Ceremonie, bragte

Romeren i hans Tanker. Hvad, siger han, Du triumpherer nu i samme Grad som en Romer?

Johnsen.

n) Pag. 145.

— — — Dersom Jorden kunde ved Qvindegraad besvangres. — —

I Følge Læren om problematisk Production, var det formodet at nye Dyr kunde frembringes ved Forbindelse af nye Materie. See Bacon.

Johnson.

o) Pag. 146.

Bukke, Aber!

Ved dette Udtryk har Shakspeare viist stor Konst. Da Jago i den første Scene, hvori han søger at vække Othellos Mistanke, trænges paa at give Beviser paa Cassios og Desdemonas Forbrydelse, siger han ham, at det vilde være umuligt at faae siensynligt Beviis, om de end vare saa kaade som Bukke, eller saa geile som Aber. Disse Ord maae vi formode lyde end i Othellos Øre, og nu, da han er fuldkommen overbeviist om sin Hustrues Utroskab, udbryder han med dette Udraab: Jagos Ord ere kun alt for sande, nu er jeg fuldelig overbeviist om at de ere saa kaade som Bukke og Aber.

Malone.

Omendskiøndt Othellos Ord, anført af Malone, ikke kunne have undgaaet den tænkende Læsers Erindring, stemmer dog en Henhydning til en fiern Scene saare slet med Othellos nærværende Sindsforfatning. Hans Ind-

bildningskraft, forurolliget ved stedse voxende Ideer om Ukydskhed, vilde neppe have udtrykt sine Følelser ved at erindre sig Phraseologie.

Steevens.

I hvor høi Grad jeg end er overbeviist om, at Steevens næsten stedse har Ret imod Malone, er dog Tilfældet her omvendt; thi det er til Vished usandsynligt at Othello netop brugte disse — i Forbindelse med Hovedtanken, og uden foregaaende Sammenligning, saa fierne — Ord, naar det ei svævede for hans Hukommelse, at han havde hørt dem før, og i hvilken Mening.

Overs.

(11) Pag. 148.

Et Værelse paa Borgen.

Det medfører stor Vanskelighed at bestemme denne Scenes Plads. Nær Enden af den, siger Jago til Desdemona: „Gaae ind og grød ei meer," hvilket kunde lede os til at antage den uden for Othellos Borg. Disse Ord kunde forklares at mene; „Gaae ind i Spiseværelset," (hvilket jeg dog ikke troer); men strax efter kommer Roderigo og taler med Jago, hvilket afgiørende bestemmer Scenen ikke at være i Othellos Huus; thi Roderigo som gav den første Underretning til Brabantio, om hans Datters Flugt, og kørt efter drog Sværd imod Othello og hans Partie, vilde sikkerlig ikke tage sig den Frihed at spadsere ud og ind af Othellos Huus, efter sin Lyne.

Paa den anden Side: At Othello siger til Emilie; „Lad Elskerne alene og luk Døren," bestemmer Scenen ligesaa afgiørende i et Værelse paa Borgen, og nøder os til at lade den

forblive der. Sandheden er, at Poeten saavelsom Tilskuerne, vare tilfredse med, formedelst den Tids Mangel paa Theater-Machinerie, at antage det samme Sted og paa samme Tid, saavel uden for som inden i Huset. See the historical account of the english Stage &c.

Malone.

Denne Anmærkning forekommer mig at være, som næsten alle Malones, af liden Betydenhed, og jeg seer intet usandsynligt i, at den saatænkende Roderigo vover at liste sig ind paa Othellos Borg.

Overs.

1) Pag. 118.

En gavmild Haand; tilforn gav Hjerterne Haanden,
nu er det nye Valgsprog: Haand et Hjerte.

I Originalen staaer:

A liberal hand: the hearts, of old, gave hands,
but our new heraldry is — hands, not hearts.

Det er afgiort at den første Linie bør læses saaledes: the hands of old gave hearts; thi ellers svarede det ikke til den foregaaende Replik. Udtrykket new heraldry er en satirisk Allusion paa Tiden. Strax efter Jacob den Første kom paa Thronen, oprettede han en ny Barons Værdighed for Penge. Iblandt flere Forrettigheder blev dem tillagt i deres Fadrenevaaben en rød Haand i Sølv-

felt. Hertil sigter Digteren og siger at nogle af disse have Hander, men ingen Hierter.

Warburton.

(13) Pag. 118.

Torklæde.

Hvad enten dette udtales Torklædet eller Torklædet, faaer det ikke sit naturlige Tonehold; men da det spiller en saa vigtig Rolle i Stykket, har jeg ikke vovet bestandig at kalde det blot Klædet, og har hellere vildet skrive nogle flere jambiske Linier, end forfeilet Hovedideen.

Overs.

(14) Pag. 127.

Cassio. Ei for jeg Dig ei elskte.

Bianca. Men for I elsker ei;

Og disse to Linier maaskee ikke vil møde Bifald, vedføies Originalens Ord:

Cas: Not that I love you not.

Bianca. But that you do not love me.

Jeg har i den Første skrevet „elskte," hvorved det Hele forekommer mig at blive lidt mindre uforstaaelig.

Overs.

(15) Pag. 166.

Desdemona synger.

Desdemona føler sig, da hun omtaler Sangen, fristet til at synge den; hun søger med Forsæt at henvende sine Tanker paa andre ubetydelige Gienstande, men omsider faaer Indbildningskraften Overhaand, og hun synger den.

Johnson.

16) Pag. 188.

Uskyldig, høist uskyldig myrdet.

Det kan ikke formodes, at et Menneske som virkelig har været qvalt, kunde tale igien; thi dersom Aandedraget vendte tilbage, havde ingen Voldsomheds Handling virkelig fundet Sted, som kunde foraarsage Livets Opløsning. Jeg formoder at nogle Theater-Forskrifter ere misstede, og at, naar Othello siger:

— — — Ei død? ei ganske død?
vel er jeg grusom, men ei ubarmhiertig;
jeg vil ei Du skal pines i Din Dødskamp; —
Saa, — saa. —

han da stikker hende to Gange, i det han igientager de to sidste Ord. Saaledes Virgil:

— — sic, sic, juvat ire sub umbras.

Efter at være saaret, kan Desdemona med megen Sandsynlighed tale, og dog snart derefter døe. Othellos første Beslutning var at give hende Gift; men fraaades dette ved Jagos Politik. Han bestemmer sig dernæst til at bruge Dolken; men, da hans Ømhed vaagner, kan han ikke overtale sig til at plette med Blod de Skiønheder, som han har saa ofte nærmed sig til, med ganske modsatte Følelser. Derfor siger han:

— — — Ei hendes Blod skal flyde,
ei ridses skal den Hud, saa hvid som Snee,
saa fiin som Æremindets Alabaster.

og denne Beslutning maae vi antage, han havde fulgt, dersom det ikke havde oprørt ham, at bruge de Midler igien, hvis usikkre Virkning han alt havde seet.

Steevens.

(17) Pag. 203.

Litg Jøden.

Jeg er sikker paa at ved Jøden menes Herodes, som i et Anfald af blind Skinsyge, bortkastede sig en Perle af Kone, som Mariamne var for ham. ꝛc.

Theobald.

Jeg har læst i en Bog fra Shakspeares Tid, følgende Fortælling; dog erindrer jeg mig hverken Bogens eller dens Forfatters Navn: „En Jøde, som i mange Aar havde været „Fange i et langt fraliggende Land, medbragte ved sin Tilbagekomst til Venedig, en stor „Mængde Perler, som han paa een nær, solgte „med Fordeel til Kiøbmændene paa Børsen. „Paa denne Perle, som var ualmindelig stor, „fastsatte han en umaadelig Priis, og var ikke „at overtale til at afstaae det Ringeste. Mange Adelige saavel som Handlende tilbøde ham „betydelige Summer for den, men han var „ubevægelig. Endelig, efter flere frugtesløse „Forsøg paa at sælge den, lod han alle Byens „Kiøbmænd forsamle sig paa Broen Rialto, „hvor han endnu engang bød den til Salg „paa det forrige Vilkaar; men uden Nytte. „Efter at have længe udbredt sig over dens „særdeles Skiønhed og Værd, kastede han den „pludselig, for Alles Øine, i Søen. ꝛc. ꝛc.

Steevens.

Coriolanus.

Personerne:

Caius Marcius Coriolanus, en romersk Adelsmand.

Titus Lartius } Generaler imod Volskerne.
Comminius }

Menenius Agrippa, Ven af Coriolanus.

Sicinius Velutus, } Folke-Tribuner.
Junius Brutus, }

Unge Marcius, Søn af Coriolanus.

En romersk Herold.

Tullus Aufidius, Volskernes General.

En Lieutenant hos Aufidius.

Sammensvorne med Aufidius.

En Borger fra Antium.

To volskiske Skildvagter.

Volumnia, Coriolans Moder.

Virgilia, Corrolans Hustrue.

Valeria, Virgilias Veninde.

En Kammerfrue hos Virgilia.

Romerske og Volskiske Senatorer, Patricier, Ædiler, Lictorer, Soldater, Borgere, Bud, Tienere hos Aufidius, Følge.

Scenen er deels i Rom, deels paa Volskernes og Antiaternes Territorium.

Coriolanus.

Første Act.

Første Scene.

Rom. En Gade.

Et Antal oprørske Borgere komme, med Stave, Koller og andre Vaaben.

Første Borger.

Hør mig tale, førend vi gaae videre.

Borgerne.

Tael! Tael!

(Flere tale paa eengang.)

Første Borger.

I have da alle besluttet, hellere at døe end at hungre.

Borgerne.

Besluttet, besluttet.

Første Borger.

For det første veed I, at Caius Marcius er Folkets Erke-Fiende.

Borgerne.

Det vide vi, det vide vi.

Første Borger.

Lader os dræbe ham, saa faae vi Korn til vor egen Priis. Er det en Doms-Act?

Borgerne.

Ei meer derom, lad det skee; bort, bort.

Anden Borger.

Kun et Ord, gode Borgere.

Første Borger.

Vi betragtes som fattige Borgere, Patricierne som gode; det som Magten overfylder sig med, kunde lindre os; dersom de tilstode os deres Overflødighed, før den raadnede, kunde vi sige, at de lindrede os paa en menneskelig Maade; men dette holde de enddog for dyrt. Vor Magerhed er vor Ulykke; men den er et Særkiende paa deres Overflødighed; vore Lidelser er Vinding for dem. Lader os hevne os, førend vi blive Beenrade; Guderne veed, jeg taler af Hunger efter Brød, ei af Tørst efter Hevn.

Anden Borger.

Vil I fare frem mod Caius Marcius i Særdeleshed?

Borgerne.

Ja, først mod ham; han er en Hund imod Almuen.

Anden Borger.

Lægger I Mærke til de Tieneſter, han har giort Landet?

Første Borger.

Meget vel; og jeg vilde tilſtaae ham et godt Rygte derfor, naar han ikke giorde ſig ſelv betalt ved ſin Stolthed.

Anden Borger.

Bliv ei ondſkabsfuld.

Første Borger.

Jeg ſiger Jer: hvad navnkundigt han har udrettet ſkeedte til dette Maal; endſkiøndt ſlaptdømmende Mennesker kan være tilfreds med at ſige, at det var for hans Land, giorde han det dog for at behage ſin Moder, og for at være ſtolt deraf, hvilket han er i den Grad, at det langt overgaaer hans Dyder.

Anden Borger.

Det ſom han ikke kan forandre i ſin Natur, regner I for en Lyde hos ham; I maae paa ingen Maade ſige, at han er gierrig.

Første Borger.

Derſom jeg ikke maae det, mangler jeg dog

ei Beskyldninger; han har Feil i Overflødighed, som kiede ved Gientagelse. (Skrig uden for.) Hvad Stoi er dette? Den anden Deel af Byen er i Oprør; hvorfor staae vi og prate her? Til Capitoliet.

Borgerne.

Kom, kom.

Første Borger.

Stille, hvem kommer der?

(Menenius Agrippa kommer.)

Anden Borger.

Den værdige Menenius Agrippa; han var stedse Folkets Ven.

Første Borger.

Han er ærlig nok; gid de Alle vare saaledes!

Menenius.

Hvorledes, mine Landsmænd? Hvi bevæbned med Stang og Kolle? Tael, jeg beder Jer.

Første Borger.

Vort Foretagende er ei Senatet ubekiendt; de have i fiorten Dage havt Varsel om vor Hensigt, som vi nu vil vise dem i Handling. De sige, at fattige Ansøgende have stærk Aandedrag; de skal vide at vi have ogsaa stærke Arme.

Menenius.

Hvorledes, Naboer, og gode Venner?

I bringe selv Ulykken paa Jert Hoved.

Første Borger.

Det kan vi ei, den er der allerede.

Menenius.

Hør, Venner, mig; Patricierne tage
sig Eders Mangler nær. Med lige Grund,
for Eders Lidelser i Hungersnøden,
I Vaaben løfte kan mod Himlen selv,
som mod Senatet, det gaaer Retfærds Vei.
For sprænges skal ti tusinde Skumkiæder,
af Malm end mere stærk end Eders Magt,
før I kan standse det; thi Hungersnøden
Patricier ei, men Guderne fremskynde.
Kun bøiet Knæe, ei Armens Magt kan hielpe.
I ledes af Elendighed didhen
hvor større venter Eder. Statens Roer
I saare, ved at bande dem som Fiender,
der Fædre liig, for Eders Nødtørft sørge.

Første Borger.

Sørge for os! — I Sandhed! De have endnu ikke sørget for os. Lade os dø af Sult og fylde deres Forraadshuse med Korn; give Befalinger mod Aager for at understøtte Kornpugerne; daglig tilbagekalde Edicterne mod de Rige, og daglig skabe trykkende Statuter for at lænke de Fattige.

Dersom Krigen ei æder os op, giøre de det, og det er al den Omsorg de have for os.

Menenius.

Tilstaae mig dog, at et særdeles Nag,
hvad eller Daarskab nu behersker Eder.
Jeg vil fortælle Jer et gammelt Sagn,
maaskee I kiende det; men da det tiener
min Hensigt, vil jeg vove meer udførlig,
at bringe det til Eders Kundskab.

Første Borger.

Vel, jeg vil høre det; men I maae ikke troe at vor Misfornøielse lader sig afspidse med et Eventyr, dog fortæl, vi høre.

Menenius.

Der var en Tid, da alle Lemmerne
af Legemet, mod Bugen giorde Opstand;
bebreided den, at liig et Svælg, uvirksom
i Midten af Legemet den var,
og slugede al Føden, deeltog ei
i noget Arbeid med de andre Lemmer,
som saae og hørte, opfandt, gik og følte,
og i Forening samtligen forvalted
det hele Legems smaae Fornødenheder
og fælleds Nydelser; men Bugen svared' —

Første Borger.

Lad os høre, hvad svarede Bugen?

Menenius.

Bær kun taalmodig — med en Art af Smiil,
som ei fra Hiertet kom; men saa omtrent,
(thi seer I, jeg kan lade Bugen smile
saavel som tale,) med Foragt den svared
de vrede Lemmer, de oprørske Dele
som nærede Avind mod den, just saaledes
som mod Senatet I, fordi det ei
har Eders Sindelag —

Første Borger.

Hvad svared Bugen?
Det kronte Hoved, det aarvaagne Øie,
Raadgiver Hiertet, og vort Forsvar Armen,
vor Ganger Foden, Tungen vor Trompet,
med flere Støtter og smaae Hielpere
i denne vor Fabrik, hvis de —

Menenius.

Hvad nu? —
Han snapper Ordet fra mig, — Nu —? hvis de —

Første Borger.

Indskrænket blev af dette Rovdyr Bugen
som kun er Legemets Cloak —

Menenius.

Hvad da?

Første Borger.

Hvis alle Lemmer i Forening klaged,

hvad kunde Bugen svare?

Menenius.

Nu det kommer,
naar I kun har (Jert Forraad er kun lidet)
Taalmodighed, at høre Bugens Svar.

Første Borger.

I er vel længe om det.

Menenius.

Mærk, min Ven,
Den alvorsfulde Bug betænksom var,
ei rask som Klagerne, og saa den svared:
Sandt er det mine Venner, mæled den,
at jeg modtager al den Føde først,
som nærer Eder; men saa bør det sig,
da jeg er Forraads Huus og Oplagsbod
for hele Legemet; men I bør mindes,
jeg sender det igiennem Blodets Floder
til Hoffet: Hiertet, ja til Thronen: Hiernen,
og sætter alle Hiulene i Gang.
De stærke Nerver og de mindre Aarer
ved mig den fælleds Kraft og Styrke faae
hvorved de leve. Skiøndt paa eengang ei,
I, mine Venner, — sagde Bugen, — Mærk det.

Første Borger.

Vel, Vel, vi mærke —

Menenius.

Skiondt paa engang ei
I see, alt hvad jeg deler ud til hver,
kan jeg dog klart bevise, at I Alle
fra mig annamme Blomsterne af Alt,
kun Kliset jeg. Hvad sige I til dette?

Første Borger.

Det var et Svar; men hvortil sigter det?

Menenius.

Det romerske Senat er denne Bug,
I, de oprørske Lemmer. Kom ihu
dets Omsorg for Jer Alle. Tænker efter
vor Stats Bestyrelse, og I skal finde, —
hver offentlig Velgierning, som I nyde
derfra sin Kilde og sit Udspring har,
ei fra Jer selv. Hvad siger I dertil,
I der, den store Taae af dette Selskab?

Første Borger.

Den store Taae, hvorfor den store Taae?

Menenius.

Fordi Du nedrigst, værst og usselst er
i dette vise Oprør, Du gaaer forrest;
Du Skurk, skiondt sidst af Herkomst, løber Du
som frøk Anfører, kun af Egennytte;

men holder rede Eders Spær og Kollor,
Rom og dets Rotter prøve vil en Dyst
nu med hinanden; et Parti vil styrte.

(Caius Marcius kommer.)

Hil, hil Dig Marcius.

Caius Marcius.

Tak min Agrippa.
Hvad er paa Færde, I oprørske Slyngler,
at I Jer Menings usle Fnat opkradser,
saa det bli'er Skab?

Første Borger.

Jert gode Ord vi kiende.

Caius Marcius.

Den som Jer giver gode Ord, han smigrer
afskyeligt. — Hvad vil I Niddinger?
I vil ei Krig, ei Fred; I frygte hiin,
og denne gior Jer stolt. Den som Jer troer,
han finder Harer hvor han søger Løver,
og Giæs for Ræve. Mere paalidelige
I aldrig er end Ildens Glød paa Jis,
end Hagl i Solens Skin. Det er Jer Dyd,
at rose ham, som Udaad gior strafværdig,
og bande Retfærds Arm. Nei, ikkun Storhed
Jert Had sig hverver. Eders Ønsker ere
den Gyges Madlyst, som kun attraaer det
hans Onde meest kan skade. Dem som stoler

paa Eders Gunst han svømmer med Blye-Finner,
og fælder Eeg med Nægle. Hæng dem! — Troe Jer?
I skifte Sind hver Gang Jert Øie blinker,
og kalder ædel ham I nylig haded,
ham fuul som I bekrandste. Hvad er Grunden,
at I paa Byens Torv og Gader skrige
imod det ædle Raad, som styrer Jer
ved høie Guders Bistand. I, som ellers
opaad hinanden. Hvad forlanger I?

Menenius.

Bestemme Kornets Priis; 'hvormed de sige,
at Staten er forsynet.

Caius Marcius.

Lad dem, dael
Bag deres Ovn de troe at vide alt
hvad skeer paa Capitolet; troe at vide,
hvo synke bør, hvo stige; stifte Kiv,
og Ægteskab, som eet Parti kan styrte,
imens det Andet under Fod de træde
med sønderrevne Saaler. — Nok af Kornet!
Gid Adelen var mindre ædelmodig
og lod mig Sværdet bruge; tusindviis
jeg dynged op de Usle i en Mødding
saa høit min Landse rakte.

Menenius.

De næsten ere bragt til Roligheds

thi omendskiendt Forsigtighed, de mangle,
er de særdeles feige; men hvad siger
den anden Horde?

Caius Marcius.

Den er adskilt. Hæng dem!
paa Sult de skrege, sukked Ordsprog frem:
At Hunger bryder Steen, at Hund maae æde,
at Mad for Mund er skabt, at Guderne,
for Rigmand har ei ene Kornet sendt.
Med slige Stumper deres Harm udsstes.
Nu man tilstode dem en sær Begiæring,
som giver Adelen det sidste Stød,
og Magten' blegne vil; de Huerne,
som vilde de paa Maanens Horn dem hænge,
opkasted i Triumph.

Menenius.

Hvad blev dem tilstaaet?

Caius Marcius.

For deres Psbelviisdom at bevogte,
at vælge fem Tribuner; Junius Brutus,
Sicinius Velutus, og hvad veed jeg?
For skulde hvert et Huus gaae op i Flammer,
før jeg det havde tilladt; det vil eengang
paa Magten hærge, udstrøe Sædekorn
til Oprør overlagt.

Menenius.

Besynderligt!

Caius Marcius.

Gaaer hiem I Stumper af et raadent Folk!

(Et Bud kommer.)

Budet.

Er Caius Marcius her?

Caius Marcius.

Ja, hvad er hændet?

Budet.

Det Nyt, at Volskerne i Vaaben ere.

Caius Marcius.

Det glæder mig; saa kan vi blive qvit
vor mugne Overflod. See, vore Ældste.

(Cominius, Titus Lartius og flere Senatorer; Junius Brutus og Sicinius Velutus komme.)

Første Senator.

Ja Marcius, det er sandt hvad I har sagt os,
at Volskerne sig væbne.

Caius Marcius.

Deres Leder,
Tullus Aufidius, mit Ord vil sande,
jeg synder naar hans Mod jeg ham misunder,
men var jeg Marcius ei, jeg vilde ønske
at være Tullus.

Cominius.

I har fægtet sammen,

Caius Marcius.

Stod Verdens ene Halvdeel mod den Anden,
og paa min Side han, jeg giorde Oprør
for at bekrige ham; det er min Stolthed
at jage denne Løve.

Første Senator.

Gode Marcius,
da følg Cominius i dette Slag,

Cominius.

Det er Jer fordums Løfte.

Caius Marcius.

Ja, saa er det,
jeg holder Ord. — Og Titus Lartius, Du
skal see mig ramme Tullus nok engang.
Hvad, er Du stiv, Du svigter?

Titus.

Caius, Nei,
jeg staaer ved een, staaer med den anden Krykke,
før jeg tilbage bliver.

Menenius.

Ædelt talt!

Første Senator.

Følg med til Capitolict, vi ventes
af vore Venner der.

Titus.

I viser Veien,
derpaa Cominius, siden følge vi,
I værdigst er at føre.

Cominius.

Ædle Lartius!

Første Senator (til Borgerne)

Gaaer hiem.

Caius Marcius.

Nei, følger, Volskerne har Korn,
tag disse Rotter med til deres Lader,
for der at gnave. — Værdige Oprørsmænd,
Jert Mod i Blomster staaer, kom, følger os.
(Patricierne gaae. Borgerne liste sig bort.
Sicinius og Brutus blive.)

Sicinius.

Var nogen Mand saa stolt som denne Marcius?

Brutus.

Han har ei Lige.

Sicinius.

Da vi Tribuner valgte blev for Folket —

Brutus.

Laae I da Mærke til hans Læber, Øine? —

Sicinius.

Nei, men hans Trudsler.

Brutus.

Naar han bliver opbragt,
han Guderne aflader ei at haane.

Sicinius.

Ja den beskedne Maane selv han spotter.

Brutus.

Gid Krigen sluge ham! Han er for stolt
med al sin Tapperhed.

Sicinius.

En slig Natur,
af Lykken kildret, Skyggen selv foragter
han træder paa ved Middag; det mig undrer
hans Overmod tillader ham at lystre
Cominius.

Brutus.

Til Rygte staaer hans Hu;
dermed begunstiget til fuldest Maal,
han sikkrest vogter det og hverver mere,
ved at befale næst; thi hvert et Uheld
Feltherren bli'er til Last, gior han end alt
hvad muligt er; og svimmel Dadlesyge
vil raabe ud: „O, hvis man Marcius havde
betroet det Hværv!

Sicinius.

Og dersom alting lykkes,
saa vil, da Mængdens Mening er for Marcius,

Caminius Prisen roves.

Brutus.

Det er sandt,
Cominius vinder Rygte kun for Marcius,
som ei fortiener det, og hver hans Feil
for Marcius vorder Ære, skiendt, i Sandhed,
han den ei værdig er.

Sicinius.

Kom, vi maae vide
hvorledes Toget skeer, samt paa hvad Maade,
og med hvor stor en Magt han drage skal
i denne Volsker-Krig.

Brutus.

Vi gaae tilsammen.
(De gaae.)

Anden Scene.

Corioli. Senatets Forsamlings Huus.

Tullus Aufidius, adskillige Senatorer.

Første Senator.

Saa det, Aufidius, er Eders Mening,
at til vort Raads Beslutning Rom har lyttet,
og vore Anslag veed.

Aufidius.

Er det ei Eders?
Har vi vel noget her i Raadet afgiort,
der sig udføre lod, og Rom ei Kundskab
derom har havt? For fire Dage siden
man meldte mig; saa lyde Ordene,
jeg Har vist Brevet hos mig, ja her er det:
(læser.)
„De samlet har en Hær, end ubestemt
„For Østen eller Vesten; Dyrtid hersker,
„og Folket er i Oprør; Rygtet hviskер;
„Cominius, Marcius Eders gamle Fiende,
„Hvem Rom end hader høiere end Jo,
„og Titus Lartius, en udmærket Romer,
„skal være Høvedsmænd for denne Magt,
„hvorhen ei vides, rimeligt mod Eder,
„vær opmærksom."

Første Senator.

Vor Styrke er i Marken
vi tvivlte aldrig at jo Rom var rede,
at svare os.

Aufidius.

Ei heller troe det Daarskab
at holde skiult vor Hensigt, indtil den
nødvendig maae afsløres; denne Opstand
Roms Hiemed har revet, hvorved vi

forhindres fra vort hemmelige Forsæt,
at tage Stæder fra dem, før de vidste,
at vi til Slag stod rede.

Anden Senator.

Ædle Tullus,
tag Jer Bestalling, hast til Eders Hær,
vi Corioli ene vil forsvare;
hvis de beleire os, da jil herhid
til vor Undsætning flux; dog haaber jeg,
de ruste ei mod os.

Aufidius.

O, tvivl dog ei,
jeg Vished har derom, og endnu mere:
en Deel af deres Hærmagt er paa Marchen
mod denne Stad. Jeg maae forlade Eder;
hvis Marcius og jeg i Marken mødes,
vi svoret har: til Een har bukket under,
vi kæmpe vil.

Alle.

Dig Guderne bevare!

Aufidius.

Og skiærme Eder!

Første Senator.

Nu, Farvel.

Anden Senator.

Farvel.

Alle.

Farvel.

Tredie Scene.

Rom. Et Værelse i Marcius's Huus.

Volumnia og Virgilia sidde paa lave Stole og sye.

Volumnia.

Jeg beder Jer, min Datter, syng og vær munter, eller tael i det mindste med mere Tillid. Dersom min Søn var min Ægtemand, vilde jeg fryde mig mere ved hans Fraværelse, hvorved han vandt Ære, end ved hans Favnetag, som viste mig hans Kiærlighed. Da han endnu var Barn, og min eneste Søn, da han ved sin Ungdom og Tækkelighed tilvendte sig Alles Blik — dengang lod hans Moder ham ikke en Time ud af sit Øiesyn, om end en Konge bad derom en heel Dag. Jeg — som tidlig mærkede hvorledes Æren vilde smykke ham, men at den var kun et smukt malet Billede, hængende paa Vægen; naar ei Lyst til Navnkundighed bragte den i Virksomhed — lod ham søge

Fare, hvor det var sandsynligt han vilde finde Ære. I blodig Krig jeg sendte ham, hvorfra han kom tilbage, med Egelov om Issen. Jeg siger Dig, min Datter, mit Hierte slog ei stærkere af Glæde, da jeg ved hans Fødsel hørte han var af mandligt Kiøn, end da jeg første Gang hørte at han havde øvet mandig Daad.

Virgilia.

Men om han var falden i Slaget, min Moder? Hvad da?

Volumnia.

Da var hans Eftermæle blevet min Søn, og deri havde jeg fundet min Afkom. Hør mig tilstaae oprigtig: Havde jeg et Dusin Sønner, alle lige i min Kiærlighed, og ingen mindre elsket end Din og min tappre Marcius, lod jeg heller de Elleve stolteligen døe for Fædrelandet, end at een bortsdøede sit Liv uden Bedrift.

(En Kammerfrue kommer)

Kammerfruen.

Valeria ønsker at besøge Eders Naade.

Virgilia.

Tillad mig, Moder, at gaae lidt tilside.

Volumnia.

I Sandhed, nei, —
Din Husbonds Tromme, synes mig, jeg hører,

seer ham ved Haaret styrte ned Aufidius,
og Volsker flye for ham, som Born for Ulv;
saaledes stampende han raaber til dem:
„I Feige frem, som avledes i Frygt,
skiondt I bley fodt i Rom"; med smalmdækt Haan
blodstænkte Bryn han torrer; farer frem,
som Høstens Mand der skal afmeie alt,
hvis ei, sin Daglon miste.

Virgilia.

Et blodstænkt Bryn! O, Jupiter, ei Blod!

Volumnia.

Du Daare, Manden klæder det langt bedre
end Guld paa hans Trophæ. Hecubas Bryst
da Hector died det, var ei saa skiønt
som Hectors Pande, da den sprudled Blod
ved græske Kamper; Sværde — Siig Valeria,
han er velkommen.

(Kammerfruen gaaer.)

Virgilia.

Skiærm, o Naadens Himm
min Husbönd fra Aufidius den Grumme!

Volumnia.

Han slaaer Aufidius's Hoved ned til Foden,
og træder paa hans Nakke.

(Kammerfruen kommer tilbage med Valeria
ledsaget af en Adelsmand.)

Valéria.

Jeg hilser Eder, mine Damer begge.

Volumnia.

Frue —

Virgilia.

Det fryder mig at see Jer.

Valeria.

Hvorledes lever I begge? I ere til Yderlighed uslige. Hvad sye I her? I Sandhed en herlig Beskjæftigelse. Hvor gaaer det Eders lille Søn?

Virgilia.

Jeg takker Eder, godt.

Volumnia.

Han holder mere af at lege med Sværd og ire Trommen end at see paa sin Skolemester.

Valeria.

Paa min Ære, Faderens Søn; jeg sværger aa, det er en rask Dreng. Jeg var i Onsdags pmærksom paa ham i en halv Time, han har et rdeles bestemt Udvortes. Jeg saae ham løbe fter en spraglet Sommerfugl, og naar han fanede den, slap han den strax, og efter den igien, a snublede han, var strax oppe, og fangede den tter; hvad enten Faldet gjorde ham vred, eller vad det var, nok, han satte Tænderne i den; O, eg forsikrer Eder, han søndersled den med Iver.

Volumnia.

Eet af hans Faders Luner.

Valeria.

I Sandhed, det er et fortrefflelligt Barn.

Virgilia.

Et vasmt Hoved.

Valeria.

Kom, læg Eders Baldyren tilside; jeg maae have Eder med mig, at lege Ledigiængerinder i Eftermiddag.

Virgilia.

Nei, tilgiv mig, jeg vil ikke ud af Døren?

Volumnia.

Hun skal, hun skal.

Virgilia.

Med Eders Tilladelse, nei; jeg vil ikke over Dørtærskelen førend min Husbond kommer tilbage fra Feltet.

Valeria.

Fy! I indeslutter Jer meget ufornuftigen; kom, I maae besøge den gode Dame, som ligger i Barselseng.

Virgilia.

Jeg ønsker hende hastig sine Kræfter, og besøger hende med mine Bønner; men at gaae til hende, kan jeg ikke.

Volumnia.

Siig mig, hvorfor?

Virgilia.

Ikke af Mageligheð, heller ikke af Mangel a Venskab.

Valeria.

I vil være en anden Penelope; dog siger an, at alt det Garn hun spandt i Ulysses's Fra:relse, fyldte kun Ithaca med Mol. Jeg vilde Kammerduget havde Følelse som Eders Fingre, a lod I, af Medlidenhed, være at prikke det. om, I maae gaae med os.

Virgilia.

Nei, tilgiv mig, jeg kan, i Sandhed ikke.

Valeria.

Dersom I vil følge os, skal jeg fortælle Jer :rligt Nyt fra Eders Husbond.

Virgilia.

O, kiære Valeria, der kan endnu intet være.

Valeria.

I Alvor, jeg spøger ei; der kom Efterretning a ham i Aftes.

Virgilia.

Er det virkelig?

Valeria.

Alvorlig, det er sandt; jeg hørte en Senator

tale derom. Saaledes er det: Volskerne have en Armee paa Benene, imod den drager Feltherren Cominius med en Deel af vor Magt; Eders Husbond og Titus Lartius belcire Corioli, de tvivle ei om Udfaldet og Krigens hastige Ende. Saaledes er det paa min Ære, kom derfor, og følg med os.

Virgilia.

Undskyld mig; jeg vil i Fremtiden adlyde Eder i enhver Ting.

Volumnia.

Lad hende blive tilbage; som hun nu er, vil hun kun forstyrre vor Moerskab.

Valeria.

Jeg troer ogsaa hun vilde det — Farvel da — kom min gode Veninde — Hør Virgilia, jag Dit høitidelige Lune paa Døren og følg med os.

Virgilia.

Nei, med et Ord, Valeria; jeg kan, i Sandhed, ikke; jeg ønsker Eder megen Fornøielse.

Valeria.

Nu da, lev vel.

(De gaae.)

Fierde Scene.

Uden for Coriolj.

Med Faner og klingende Spil komme Marcius, Titus Lartius, Officierer og Soldater. Et Bud kommer.

Marcius.

Hist kommer Nyt, jeg vædder, de har kæmpet.

Lartius.

Min Hest mod Eders, nei.

Marcius.

Top.

Lartius.

Det gielder.

Marcius.

Siig os, har vor Feltherre Fienden mødt.

Budet.

De staae hinanden nær; men har ei kæmpet.

Lartius.

Saa er den Ganger min.

Marcius.

Jeg kiøber den.

Lartius.

Jeg den ei sælger, ei den giver bort;
men laaner Eder den halvhundred Aar. —

Til Overgivelse I fordre Byen!

Marcius.

Hvor langt staae Hærene herfra?

Budet.

Halvanden Miil.

Marcius.

Saa kan vi høre deres Krigsmusik
og vores, de; Judgyd os Kraft, o Mars!
Med Sværdet dampende, herfra vi drage
til vore Venners Hielp! — Stød i Trompeten!
(Der blæses til Underhandling; Raadsherrer og Andre komme frem paa Murene.)
Er Tullus i Jer Stad?

Første Senator.

Nei; heller Ingen
som større Frygt for Eder bær end han,
det mindre er end lidt.

(Krigslyd i det Fierne.)

Hør, vore Trommer
vor Ungdom kalde frem. Vi bryde Muren
før vi indsperre os. See Porten hist,
som synes lukt, kun bunden er med Siv,
den aabnes af sig selv. Lyt, i det Fierne;

(Tummel.)

det er Aufidius; hør, hvor han færdes
i Eders deelte Hær.

Marcius.

De fægte alt!

Lartius.

Det være Tegn for os. — Stormstiger hid!

(Volskerne drage, væbnede, over Skuepladsen.)

Marcius.

De frygte ei, men drage ud af Staden.
For Hiertet Eders Skiolde; fægt med Hierter
skudfrie som Skioldene. — Frem, brave Titus, —
den over Tanken gaaer, den Ringeagt —
Af Harm jeg sveder Blod — Følg, Vaaben-Brødre;
hver Flygtling jeg behandler som en Volsker,
han skal min Sværdsod smage.

(Tummel. Romerne og Volskerne fægte. Romerne blive slagne tilbage i deres Forskandsninger. Marcius kommer.)

Marcius.

Gid Sydens Pest Jer svælge, Romas Skiændsel!
Gid I af Skab og boldne Saar ophovne,
saa man Jer afskyer før I vorde seet;
og gid den ene smitte maae den anden,
en Miil mod Vinden. — O, I Gaase-Siæle,
med Mandens Skabning; I for Feige flygte,
som Aber tugte kan. I Bagen saaret,
O Helved! Ryggen rød og Fiæset blegt
af Feberfrygt. Staaa! Griber an paa ny,

Hvis ei, — ved Himlens Ild, jeg slipper Fienden,
og vender mig mod Jer. Hvis I er tappre,
vi slaae tilbage dem til deres Qvinder.
som de til vor Forskandsning fulgte os.
(Nok et Angreb. Volskerne og Romerne komme tilbage og Fegtningen fornyes. Volskerne flygte ind i Corioli, Marcius følger dem til Porten.)
See Porten aaben er; Staldbrødre Nu!
For de Angribende den Lykken aabner,
ei for de Flygtende. Som jeg, I Alle!
(Han styrter ind af Porten, den lukkes efter ham.)

Første Soldat.

Dumdristighed! ei jeg.

Anden Soldat.

Ei heller jeg.

Tredie Soldat.

Han indelukket er.

(Tummelen vedbliver.)

Alle.

Han er forloren.

(Titus Lartius kommer.)

Lartius.

Hvad blev af Marcius?

Alle.

Slagen, uden Tvivl.

Første Soldat.

I Hælene de Flygtende han fulgte,
og ind han foer med dem, de pludselig
lod Porten i; der ene staaer han nu
mod hele Staden.

Lartius.

O, med Følelse,
Du Ædle, trodser følesløse Sværd,
og staaer, naar det sig bøier. Du er svigtet.
Carbunklen af Din Størrelse var ei
saa kostelig som Du. Dit Krigerblik
som Cato foreskrev, i ei stolt og barsk, (1)
kun naar Du slog; men med et ædelsomt Blik
og med Din Stemmes Drøn, en Torden lig,
Du Fienden indjog Skræk, og hele Verden,
som febergreben, skiælved.

(Marcius blodig, forfølges af Fienden.)

Første Soldat.

Sec.

Lartius.

O Marcius;
Kom, vi ham redder, eller synker med ham.

(De fægte, og Alle trænge ind i Byen.)

Femte Scene.

Inde i Byen. En Gade.

Adſkillige Romere med Bytte.

Første Romer.

Dette vil jeg bringe til Rom.

Anden Romer.

Og dette jeg.

Tredie Romer.

Pokker i Vold med det, jeg antog det for Sølv.

(Tummelen vedvarer i det Fierne.)

(Marcius og Titus Lartius komme med en Trompeter.)

Marcius.

See, disse Oprørsmænd med ringe Bytte
hortøsle Tiden. Hynder, Messing-Skeer,
Jernkram og sligt, som sikkert Bødlen selv
begrov med Eieren, de usle Trælle,
før Slagets Ende, plyndre. — Ned med dem! —
Feltherrens Larm os kalder; haster did!
Der er Aufidius, som mit Hierte hader,
han dræber Romere. O, ædle Titus,
bevogt Du Staden med et lidet Antal,
mens jeg, med de som have Hierte, iler
Cominius til Hielp.

Lartius.

Du bløder, Marcius;
Dit Dagværk alt for voldsomt været har,
for nyk et Slag.

Marcius.

Nei, Titus, roes mig ei;
min Daad har end ei varmed mig, Farvel;
det Blod jeg taber er mig Lægedom,
og farligt ei. — Saaledes, for Aufidius
jeg stiller mig og staaer.

Lartius.

Gudinden Lykke
forelske sig i Dig; hun med sin Troldom
Din Fiendes Sværd mislede! Tappre Caius,
Held følge Dine Skridt!

Marcius.

Ei mindre, Titus,
hun være Din Veninde! Nu, Farvel.

Lartius.

Glorværdige Marcius! —

(Marcius gaaer.)

Gaa, lad Trompeten hist paa Torvet lyde;
Kald did hver Høvedsmand og Stadsbetient,
der vi vor Villie dem erklære vil.

(gaaer.)

Siette Scene.

I Nærheden af Cominius's Leir.

Cominius med Tropper dragende sig tilbage.

Cominius.

Drag Aande, Venner; Som sig Romer bør,
vi daarligt ei vedblev uheldigt Slag,
ei flygtede som Feige; troer mig, Brødre,
de snart igien angribe. Mens vi fægted,
jeg hørte vore Vaabenbrødres Larm,
da Vinden bar mod os. I Romas Guder,
Det Held vi selv os ønske, giv og hem,
at vore Hære maae med Smiil paa Læben
Takoffer bringe Eder!

(Et Bud kommer.)

Tael, hvad Nyt?

Budet.

En Magt fra Corioli har giort Udfald,
og byden Lartius og Caius Slag;
jeg saae vor Magt bag deres Vognborg dreven,
da jeg forlod dem.

Cominius.

Hvis Du taler Sandhed,
da klinger den ei godt. Naar skeedte det?

Budet.

Time er omtrent forløben siden.

Cominius.

knap en Miil, jeg hørte nylig Trommen;
kan Du bruge til en Miil en Time?
kommer seent.

Budet.

Volskiske Speidere
jaget mig, og nødt mig til en Omvei
re til fire Mile; Budskab ellers
engst jeg havde bragt.

(Marcius kommer.)

Cominius.

Hvo kommer hist,
tusind Saar og Skrammer? O, J. Guder!
Præget bær af Marcius; just saaledes
har ham seet tilforn.

Marcius.

Er det for sildig?

Cominius.

Hyrden skielner Tordnen fra en Bøffer,
godt som jeg kan Marcius's Stemme kiende
hver en anden Mands.

Marcius.

Er det for sildig?

Cominius.

Ja, naar I farvet er med Eders eget,
og ei med Fiende-Blod.

Marcius.

Lad mig indslutte
Dig i min Arm saa karsk, som da jeg beiled,
og Hiertet froe, som paa min Bryllups-Dag,
da Kiertgn lyste mig til Ægte-Sengen.

Cominius.

Du Helte-Blomst, hvor gaaer det Titus Lartius?

Marcius.

Som med en Mand i Statsforvaltning svet:
til Død han dømmer eller Landsforviisning,
frigiver En, beklager, truer Andre;
I Romas Navn han Corioli halder,
som i et Kobbel en Vindspiller Hund,
Han slipper naar han vil.

Cominius.

Hvor er den Træl,
som sagde at I blev tilbagedrevne?
Hvor er han? Kald ham hid.

Marcius.

Lad ham i Roe;
Han sagde Sandt; men vore tappre Helte,
Stridsknegtene, (en Pest! — For dem Tribuner! —)
saa Muus for Kat ei flyer, som de for Slyngler

t feigere end de.

Cominius.

Dog seired J?

Marcius.

Tid nu til Fortælling? Neppe, troer jeg. —
fienden nær? Er J af Marken Herre?
ei, hvi tøve J at vorde det?

Cominius.

Uheld fægted vi, og droge os
je kun for at opnaae vor Hensigt.

Marcius.

ligger deres Magt? Paa hvilken Side
deres bedste Mænd?

Cominius.

Saavidt jeg veed:
Spidsen stander Antiaterne,
eest Forsøgte; over dem Aufidius,
— deres Sieles Haab.

Marcius.

Jeg beder Jer,
)vert det Slag vi deelte med hinanden,
Blodet, vi udøste, ved de Løfter
or hinanden til om Venskab, sæt mig
Aufidius og hans Antiater,
i denne Stund, og lad os fylde Luften
dragne Sværd og lynildsnelle Pile,

og slaae i dette Nu.

Cominius.

Endskiøndt jeg ønsker
Jer i et lunkent Bad, og Eders Saar
med Balsom gnedet, vover jeg dog aldrig
at nægte slig Begiæring; vælg blandt Disse
hvo passer Eder bedst.

Marcius.

De Villigste
især jeg attraaer; hvis her Nogen er
— jeg tvivler ei — som elsker denne Sminke
hvormed jeg farvet er; hvis Nogen frygter
en Skramme mindre end et Feigheds Rygte;
hvis Nogen veed, at Heltedød opveier
et nedrigt Liv, og sætter Fædrelandet
høit over sig, han ene, eller Flere
tilvinke mig saaledes (vinker med Haanden.)
sin Beslutning,
at følge Marcius!

(De juble Alle, klirre med Sværdene, løfte Marcius op i Armene og kaste deres Huer i Veiret)

Giør I mig til et Sværd?
Er denne Ytring sandrue, hvo af Jer
ei tager fire Volsker? Hver af Eder
kan bære mod Aufidius, den djerve,
et Skiold saa svært som hans. Et lidet Antal

d Tak til Alle, jeg udvælge vil;
Resten, hvor Omstændighed det fordrer,
l slaae for Fædrelandet. Fremad nu;
underveis skal Frygten pege ud
mindst Behiertede. (2)

Cominius.

Bortiler strax,
eviser Eders Ord ved Daad og Handling,
I deeltage skal i Alting med os.

Syvende Scene.

Uden for Porten af Corioli.

fter at Titus Lartius har lagt Besætning i Corioli, drager han med Krigsmusik mod Cominius og Caius Marcius; en Høvedsmand, nogle Soldater og en Veiviser.

Lartius.

bevogter Portene, udsæt Forposter,
m jeg befalet har. Hvis I faae Bud,
ffend Centurierne til vor Hielp,
un Nogle vogte Byen, tabes Slaget
en borte er.

Høvedsmanden.

Frygt ei vor Agtsomhed

Lartius.

Nu lukker Portene vel efter os. —
Til Romersk Leir, Veiviser, Du os lede.

(De gaae.)

Ottende Scene.

En Kampplads imellem den romerske og volskiske Leir. Tummel. Marcius og Aufidius mødes.

Marcius.

Kun Dig jeg vil bekæmpe, Dig jeg hader
langt over Løgn og Pest.

Aufidius.

Vort Had er lige.
Ei afrikanske Slange afskyer jeg
meer end Dit Overmod. Tag Fodefæste.

Marcius.

Den Vigende dør som den Andens Slave,
og vente Guders Dom!

Aufidius.

Dersom jeg flygt
da jag mig som en Hare.

Marcius.

Ene, Tullys,
jeg inden Corioli Mure sagted,

for trende Timer ſiden: Er mit Blod
er det ſom ved mig klæber. Hevn Dig derfor
af al Din Magt.

Aufidius.

Hvis Du end var den Hector,
ſom Dine Fædre ſtedſe ſkrydede af,
ſaa ſkal Du ei undſlippe. —
(De ſagte, adſkillige Volſkere komme Aufidius til Hielp.)
Tienſtagtig, men ei tapper; Ebers Hielp,
— o gid den var fordømt — har ſkiændet mig.
(Marcius driver dem tilbage.)

Niende Scene.

Den romerſke Leir.

Tummel. Der blæſes til Tilbagetog. Lyd af Trompeter. Fra den ene Side kommer Cominius med Romere; fra den anden Marcius med ſin Arm i et Klæde over Skulderen, ſamt flere Romere.

Cominius.

Hvis jeg fortalte Dig Dit eget Dagværk
Du troede ei Din Daad! Den ſkal udraabes,
hvor Raadet Smiil med Taarer blande ſkal;
hvor Adelsmænd paa Skuldrene vil drage,

tilsidst beundre; Qvinderne forfærdes,
dog lytte til, og hvor Tribuner stove,
med stinkende Plebeier som Dig hade
modvillig sige skal: Tak høie Guder,
fordi vort Rom en saadan Helt besidder!
dog kom Du til en Bid ved denne Fest,
skiøndt Du ei hungrig var.

(Titus Lartius kommer med sine Tropper, efter at have forfulgt Volskerne.)

Lartius.

Feltherre, see:
her Ørnen er, vi vare ikkun Gjenter. —

Marcius.

Jeg beder Jer ei meer derom; min Moder,
som har et Fribrev paa sit Blod at prise,
mig kranker med sin Roes. Jeg har udrettet
ei meer end I, det er hvad I har kunnet;
vi stred til samme Maal: vort Fædreland;
Den som har sat sin Villie heelt igiennem
har mere giort end jeg. (3)

Cominius.

Du skal ei see
Din Daad i Graven jordet. Rom skal vide
hvad det i Dig besidder. Det var Taushed,
som Tyverie, ja som Forræder-Idræt,
Din Daad at skiule, og fortie den;

blev den end løftet paa Loytalens Tinding
udtaltes den dog slet. Derfor jeg beder,
til Tegn paa hvad Du er, ei til Belønning,
at Du vil høre mig for hele Hæren.

Marcius.

Jeg nogle Vunder har, de vaande sig
naar de erindret blive.

Cominius.

De bør mindes;
thi de ved Utaknemlighed ophovne
og smerte dødeligen. Mange Hingster,
(af sær udmærket Værd,) og megen Rigdom
i Leiren og i Staden blev erobret,
deraf en tien'de Deel Du forud tage,
før den almindelige Deling skeer.

Marcius.

Feltherre, Tak til Eder; men mit Hierte
Stikpenge ei tillade kan mit Sværd;
jeg følgelig maae afstaae det, og fordrer
min Deel med dem, som Daaden skuet har.

(En udholdende Lyd af Trompeter; de raabe Alle: Marcius! Marcius! kaste deres Huer og Landser iveiret; Cominius og Lartius staae med blottede Hoveder.)

Marcius.

Gid disse Værger I vanhellige

maae aldrig klinge meer! Naar Angrebsmarchen
som Smiger lyder, saa lad Leir som Stad
i Hyklerie nedsynke! Naar vort Pantser
som Snyltegiæstens Silke vorder blødt,
da Harnisket af Atlask forarbeides!
Jeg siger: Ikke meer. Fordi ei Blodet
er vasket af min Næse, fordi jeg
en eller anden Svagling slog til Jorden,
— det giorde mange Fleer — I bryde ud
i overdrevne Yttringer og Raaben,
som om min smule Daad kun næres skulde
ved løgnbesprængt Lovtale.

Cominius.

For beskeden,
ja grusom mod Jer selv; I utaknemlig
vil qvæle Sandheds Stemme; men tillad mig:
I dette Fald vi binde Eders Hænder;
— liig een, der søger kun sin egen Skade —
og saa tiltaler Jer. Det være kundbart
for Verden, som for os, at Caius Marcius
bar Krigens Laurbærkrands; til Tegn herpaa
jeg skiænker ham min kampforsøgte Ganger,
som den opsadlet staaer; fra denne Stund
han kaldes — som Coriolis Betvinger —
med Hærens Bifald, ved dens Jubelraab:
— Caius Marcius Coriolanus;

Bær stedse ædel dette Nygtets Tilnavn!

(Lyd af Pauker og Trompeter.)

Alle.

Caius Marcius Coriolanus!

Coriolanus.

Jeg gaaer at tvætte mig, og naar mit Ansigt
er reent og frit for Blod, da skal I see
om jeg kan rødme. Midlertiid hav Tak!
Jer Ganger tager jeg, og stræbe vil
til hver en Tiid at giøre mig fortient
Jer gode Mening.

Cominius.

Nu, til vore Telte,
hvor, før vi hvile os, vi om vor Fremgang
vil underrette Rom. I, Titus Lartius,
igien til Corioli; send til Rom
de Ypperste, (4) med hvem vi kan afhandle
vort eget Vel og deres.

Lartius.

Strax; jeg iler.

Coriolanus.

Mig drille Guderne. Jeg, som ei modtog
den fyrsteligste Gave, nødes til
at trygle min Feltherre.

Cominius.

Tag det, sig, hvad er det?

Coriolanus.

En fattig Mand mig stundum huset har
i Corioli, og mig vel behandlet;
han raabte til mig da han fangen blev;
men dengang stod Aufidius for mit Blik,
og Harm Medlidenheden overdøved;
giv denne Stakkel frie.

Cominius.

En ædel Dant!
Var han min Afkoms Morder, dog som Vinden
han skulde være frie. Løslad ham, Titus.

Lartius.

Marcius, hans Navn?

Coriolanus.

Ved Jupiter, forglemt;
jeg mødig er, Hukommelsen er svøvet,
har I ei nogen Viin?

Cominius.

Kom i mit Telt;
see, Blodet storkner i Dit Ansigt, kom,
Tid at Du bli'er forbunden.

(De gaae.)

Tiende Scene.

Volskernes Leir.

ó af Trompeter. Tullus Aufidius klodig, fulgt af to eller tre Soldater.

Aufidius.

óbret Staden er!

Første Soldat.

ıa gode Vilkaar den tilbagegives.

Aufidius.

ode Vilkaar!

gid jeg var en Romer: som en Volsker kan et døie dette. — Gode Vilkaar! ad Vilkaar kan den Overvundne finde, n Naade trygle skal? Fem Gange, Marcius, fægtet har, fem Gange Du mig slog, troer det skeedte, hvis vi stødte sammen hvert et Maaltid. Nu ved Himles Himle, s jeg end engang Bryst mod Bryst hans modes, er hgn min, hvad eller jeg er hans; n Roes har tabt sin Glands, min Hu tilforn, kun at knyste ham med lige Magt, Sværd imod Sværd; — nu skee det som det kan, Landse eller List.

Første Soldat.

Han er en Diævel.

Aufidius.

Vel saa tapper, men ei nær saa listig,
Mit Mod, forgiftet og ved ham beplettet,
fornægter sin Natur. Ei Søvn, ei Fristed,
ei Sygdom, Nøgenhed, ei Capitolet,
ei Tempel, Præstebøn og Offertid
og alle Grumheds Fiender ei skal hindre,
med ældet Fribrev og forraadnet Vane,
mit Had mod Marcius. Hvor jeg ham finder,
selv i mit Huus, selv i min Broders Arme,
mod alle Gjestfrihedens Love vil jeg
min vrede Haand afsvætte i hans Hierte.
Gaae Du til Byen, bring mig Kundskab om,
den endnu er besat, og hvilke Gidsler,
Rom har udtaget der.

Første Soldat.

Gaaer I ei selv?

Aufidius.

Nei, i Cypresse-Lunden ventes jeg,
i Syd for Stadens Møller; lad mig vide
hvad siden hændet er, at jeg min Plan
derefter lægge kan.

Første Soldat.

Skal skee, Felthærre.

Anden Act.

Første Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Menenius, Sicinius og Brutus.

Menenius.

Augurerne varsle, at vi skal have Nyt i Aften.

Brutus.

Godt eller ondt?

Menenius.

Ikke efter Folkets Ønske; thi de elske ikke Marcius.

Sicinius.

Naturen lærer vilde Dyr at kiende deres Venner.

Menenius.

Sig mig, hvilket Dyr elskes af Ulven?

tilsidst beundre; Qvinderne forfærdes,
dog lytte til, og hvor Tribuner stove,
med stinkende Plebeier som Dig hade
modvillig sige skal: Tak høie Guder,
fordi vort Rom en saadan Helt besidder!
dog kom Du til en Bid ved denne Fest,
skiøndt Du ei hungrig var.
(Titus Lartius kommer med sine Tropper, efter
at have forfulgt Volskerne.)

Lartius.

Feltherre, see:
her Ørnen er, vi vare ikkun Gienter. —

Marcius.

Jeg beder Jer ei meer derom; min Moder,
som har et Fribrev paa sit Blod at prise,
mig kranker med sin Roes. Jeg har udrettet
ei meer end I, det er hvad I har kunnet;
vi stred til samme Maal: vort Fædreland;
Den som har sat sin Villie heelt igiennem
har mere giort end jeg. (3)

Cominius.

Du skal ei see
Din Daad i Graven jordet. Rom skal vide
hvad det i Dig besidder. Det var Taushed,
som Tyverie, ja som Forrædersidræt,
Din Daad at skiule, og fortie den;

blev den end løftet paa Loytalens Tinding
udtaltes den dog slet. Derfor jeg beder,
til Tegn paa hvad Du er, ei til Belønning,
at Du vil høre mig for hele Hæren.

Marcius.

Jeg nogle Vunder har, de vaande sig
naar de erindret blive.

Cominius.

De bør mindes;
thi de ved Utaknemlighed ophovne
og smerte dødeligen. Mange Hingster,
(af sær udmærket Værd,) og megen Rigdom
i Leiren og i Staden blev erobret,
deraf en tiende Deel Du forud tage,
før den almindelige Deling skeer.

Marcius.

Feltherre, Tak til Eder; men mit Hierte
Stikpenge ei tillade kan mit Sværd;
jeg følgelig maae afslaae det, og fordrer
min Deel med dem, som Daaden skuet har.

(En udholdende Lyd af Trompeter; de raabe Alle: Marcius! Marcius! kaste deres Huer og Landser iveiret; Cominius og Lartius staae med blottede Hoveder.)

Marcius.

Gid disse Værger I vanhellige

maae aldrig klinge meer! Naar Angrebsmarchen
som Smiger lyder, saa lad Leir som Stad
i Hyklerie nedsynke! Naar vort Pantser
som Snyltegiæstens Silke vorder blødt,
da Harnisket af Atlask forarbeides!
Jeg siger: Ikke meer. Fordi ei Blodet
er vasket af min Næse, fordi jeg
en eller anden Svagling slog til Jorden,
— det giorde mange Fleer — I bryde ud
i overdrevne Yttringer og Raaben,
som om min smule Daad kun nærer skuldt,
ved løgnbesprængt Lovtale.

Cominius.

For beskeden,
ja grusom mod Jer selv, I utaknemlig
vil qvæle Sandheds Stemme; men tillad mig:
I dette Fald vi binde Eders Hænder,
— liig een, der søger kun sin egen Skade —
og saa tiltaler Jer. Det være kundbart
for Verden, som for os, at Caius Marcius
bar Krigens Laurbærkrands; til Tegn herpaa
jeg skiænker ham min kampforsøgte Ganger,
som den opsadlet staaer; fra denne Stund
han kaldes — som Coriolis Betvinger —
med Hærens Bifald, ved dens Jubelraab:
— Caius Marcius Coriolanus;

or stedse ædel dette Rygtets Tilnavn!

(Lyd af Pauker og Trompeter.)

Alle.

ius Marcius Coriolanus!

Coriolanus.

eg gaaer at tvætte mig, og naar mit Ansigt
reent og frit for Blod, da skal I see
n jeg kan rødme. Mildertid hav Tak!
er Gange tager jeg, og stræbe vil
I hver en Tid at giøre mig fortient
er gode Mening.

Cominius.

Nu, til vore Telte,
oor, før vi hvile os, vi om vor Fremgang
I underrette Rom. I, Titus Lartius,
ien til Corioli; send til Rom
: Ypperste, (4) med hvem vi kan afhandle
ort eget Vel og deres.

Lartius.

Strax; jeg iler.

Coriolanus.

Rig dette Guderne. Jeg, som ei modtog
en fyrsteligste Gave, nødes til
t trygle min Feltherre.

Cominius.

Tag det, sig, hvad er det?

Coriolanus.

En fattig Mand mig stundum huset har
i Corioli, og mig vel behandlet;
han raabte til mig da han fangen blev;
men dengang stod Aufidius for mit Blik,
og Harm Medlidenheden overdøved;
giv denne Stakkel frie.

Cominius.

En ædel Bøn!
Var han min Afkoms Morder, dog som Vind
han skulde være frie. Løslad ham, Titus.

Lartius.

Marcius, hans Navn?

Coriolanus.

Ved Jupiter, forgiv
jeg modig er, Hukommelsen er svøvet,
har I ei nogen Vin?

Cominius.

Kom i mit Telt
see, Blodet storkner i Dit Ansigt, kom,
Tid at Du bli'er forbunden.

Tiende Scene.

Volskernes Leir.

Lyd af Trompeter. Tullus Aufidius klodig, fulgt af to eller tre Soldater.

Aufidius.

Erobret Staden er!

Første Soldat.

Paa gode Vilkaar den tilbagegives.

Aufidius.

Gode Vilkaar!
O, gid jeg var en Romer; som en Volsker
jeg kan ei døie dette. — Gode Vilkaar!
Hvad Vilkaar kan den Overvundne finde,
som Naade trygle skal? Fem Gange, Marcius,
vi fægtet har, fem Gange Du mig slog,
jeg troer det skeedte, hvis vi stødte sammen
ved hvert et Maaltid. Nu ved Himles Himle,
hvis jeg end engang Bryst mod Bryst kan møde,
da er han min, hvad eller jeg er hans;
min Roes har tabt sin Glands, min Hu tilforn,
var kun at knyste ham med lige Magt,
— Sværd imod Sværd; — nu skee det som det kan,
ved Landse eller List.

Første Soldat.

Han er en Djævel.

Aufidius.

Vel saa tapper, men ei nær saa listig,
Mit Mod, forgiftet og ved ham beplettet,
fornægter sin Natur. Ei Søvn, ei Fristed,
ei Sygdom, Nøgenhed, ei Capitolet,
ei Tempel, Præstebøn og Offertid
og alle Grumheds Fiender ei skal hindre,
med ældet Fribrev og forraadnet Vane,
mit Had mod Marcius. Hvor jeg ham finder,
selv i mit Huus, selv i min Broders Arme,
mod alle Gjestfrihedens Love vil jeg
min vrede Haand afkvætte i hans Hierte.
Gaae Du til Byen, bring mig Kundskab om,
den endnu er besat, og hvilke Gidsler,
Rom har udtaget der.

Første Soldat.

Gaaer I ei selv?

Aufidius.

Nei, i Cypresse-Lunden ventes jeg,
i Syd for Stadens Møller; lad mig vide
hvad siden hændet er, at jeg min Plan
derefter lægge kan.

Første Soldat.

Skal skee, Feltherre.

Anden Act.

Første Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Menenius, Sicinius og Brutus.

Menenius.

Augurerne varste, at vi skal have Nyt i Aften.

Brutus.

Godt eller ondt?

Menenius.

Ikke efter Folkets Ønske; thi de elske ikke Narcius.

Sicinius.

Naturen lærer vilde Dyr at kiende deres Venner.

Menenius.

Sig mig, hvilket Dyr elskes af Ulven?

Sicinius.

Lammet.

Menenius.

Ja, for at opfluge det, som de hungrige Plebeier gierne giorde ved den ædle Marcius.

Brutus.

Han er et Lam, i Sandhed, der bræger som en Biørn.

Menenius.

Han er en Biørn i Sandhed, der lever som et Lam. I ere to gamle Karle, fortæl mig en Ting, jeg vil spørge Jer om.

Begge.

Nu vel.

Menenius.

Sig mig en Lyde som Marcius mangler, og som I et besidde i Overflødighed?

Brutus.

Han mangler ikke nogen Lyde; men er vel forsynet med alle.

Sicinius.

I Særdeleshed, med Stolthed.

Brutus.

Og overgaaer alle Andre i Skrydemie.

Menenius.

Det er snurrigt nok; veed I To hvorfor I dadles

her i Byen; jeg mener af os, sverst paa Straaet? Veed I det?

Begge.

Slig frem, hvorfor dadles vi?

Menenius.

Siden I nu tale om Stolthed — I blive vel ei vrede?

Begge.

Videre, videre.

Menenius.

Det er ogsaa temmelig ligegyldigt; thi en meget liden Leilighed Tyv vil røve Jer en stor Deel Taalmodighed; giv Eders Lidenskaber Tøilen, og bliver vrede efter Eders Behag, eller i det mindste, dersom I finder Behag i at være det. I beskylder Marcius for at være stolt?

Brutus.

Det er ei ene os, som finde det.

Menenius.

Jeg veed, det er saare lidet I kan gjøre ene; men Eders Hielpere ere mange, ellers vilde Eders Handlinger blive særdeles enkelte. Eders Kræfter ere alt for barnagtige til at kunde udrette meget alene. I tale om Stolthed, gid I kunde stikke Øinene ned i Sækkene paa Eders Nakker,

og ret bekiffe Eders indvortes Selv! o, gid I kunde!

Brutus.

Hvad da?

Menenius.

Da skulde I opdage et Par saa fortieneste-løse, stolte, heftige, vrangsindede Øvrighedspersoner (alias Narre,) som Nogen i Rom.

Sicinius.

Menenius, I er ogsaa vel nok bekiendt.

Menenius.

Jeg er bekiendt for en lystig Patricier, som holder af et Bæger heed Viin, uden at blande en Draabe af Tiberen deri; som een der har den Ufuldkommenhed at begunstige den første Klager; hastig og fængende ved Smaating; som een der lider bedre Aftenens Nakke end Morgenens Pande. (6) Hvad jeg mener, siger jeg, og udaander min Galde. Naar jeg møder to saadanne Statsmænd som I ere — Lycurger kan jeg ikke kalde Jer — og den Drik I byder mig er mig vederstyggelig, vrænger jeg Mund ad den. Jeg kan ikke sige at Eders Velviisheder have godt fremsat Sagen, da jeg finder Eget indblandet i den største Deel af Eders Stavelser, og omendskiøndt jeg maae bequemme mig til at taale dem, som sige at

I ere ærværdige, alvorsfulde Mænd, lyve de dog mordisk som sige at I have godlidende Ansigtstræk. Dersom I see dette i mit microcosmiske Kaart, følger deraf, at jeg ogsaa er vel nok bekiendt? Hvad Ondt kan Eders blinde Oplysthed uddrage af det Skudsmaal, at jeg er vel nok bekiendt?

Brutus.

Vel, vel; vi kiende Jer nok.

Menenius.

I kiende hverken mig, Jer selv, eller nogen anden Ting. I sætte Jeres Ære i Usselrygges Huer og Fødder; (7) I tilbringe en heel For-middag med at dømme imellem en Citronkiærling og en Urtekræmmer, og henvise en Trestillings Strid til næste Retsdag. Naar I ere i Færd med at høre begge Parter, og I angribes af Bug-vrid, giøre I Grimacer ligesom Bajadser; lader Blodflaget vaie mod Taalmodighed, og i det I brøle efter et Stikbækken, slippe I den omtvistede Sag, endnu mere indviklet end før. Alt den Fred I giør, er at udskiælde begge Parter. I ere et Par snurrige Krabater.

Brutus.

Snak, Snak; hver Mand veed at I er en bedre Spottefugl ved Bordet, end en duelig Raads-giver paa Capitoliet.

Menenius.

Selv vore Præster blive Spottere, naar de skal beseire slige latterlige Personer, som I ere. Naar I tale allerfornuftigst, er det ikke saa meget værd som Bevægelsen af Eders Skiæg, og Eders Skiæg fortiener ikke saa ærefuld en Grav som at blive stoppet i en Skoflikkers Hovedpude, eller at blive jordet i et Æsels Paksadel. Dog sige I, at Marcius er stolt, som efter et ringe Overslag er mere værd end alle Eders Forfædre lige fra Deucalion; hvoraf maaskee nogle af de Bedste vare arvelige Bødler. God Aften, Eders Velviisheder; længere Samtale med Eder vilde angribe min Hierne, da I ere de tyriske Plebeiers Hyrder. Jeg giver mig den Frihed at tage Afsked med Eder.

(Brutus og Sicinius gaae tilside, Volumnia, Virgilia og Valeria komme.)

Menenius.

Hvorledes mine ligesaa skionne som ædle Fruer — og Maanen selv hvis den var jordisk var et ædlere — hvorhen følge I Eders Øie saa hastig?

Volumnia.

Værdige Menenius, min Søn Marcius nærmer sig; for Junos Skyld, ophold os ikke.

Menenius.

Ha! kommer Marcius hiem?

Volumnia.

Ja, værdige Menenius, og med det meest forønskte Bifald.

Menenius.

Tag min Hue, Jupiter, (kaster sin Hue i Veiret.) jeg takker Dig — Ho! Marcius kommer hiem.

Virgilia og Valeria.

Ja det er Sandhed.

Volumnia.

See her er et Brev fra ham, Raadet har faaet et, hans Hustrue et andet, og jeg troer der er et til Eder.

Menenius.

Mit hele Huus skal juble i Aften af Glæde; — et Brev til mig?

Virgilia.

Ja, visselig er der Brev til Eder, jeg saae det.

Menenius.

Et Brev til mig? det lægger syv Aar til min Alder, i al den Tid vil jeg give Lægerne en god Dag; den bedste Recept, af Galenus (8) er kun Qvaksalverie, og er imod dette Lægemiddel, ei af mere Værd end en Hestemixtur. Er han saaret? Han pleier sædvanlig at komme saaret hiem.

Virgilia.

O, nei, nei, nei.

Volumnia.

Jo, han er saaret, jeg takker Guderne derfor.

Menenius.

Jeg ogsaa, dersom det ikke er farligt. Ar klæder ham godt — Bringer han en Scier i sin Lomme?

Volumnia.

Paa sin Pande, Menenius; han kommer tredie Gang hiem med Egekrandsen om Issen.

Menenius.

Har han dygtig kugtet Aufidius?

Volumnia.

Titus Lartius skriver, at de have fegtet; men Aufidius flygtede.

Menenius.

Det var den høie Tid for ham, det svaret jeg for. Var han bleven, vilde jeg ikke været saaledes fidiuset for alle Pengekister i Corioli, med samt det Guld der er i dem. Har Senatet Underretning derom?

Volumnia.

Kom Veninder, lad os gaae, — Ja, ja, Senatet har Breve fra Feltherren, hvori han giver min Søn den hele Ære for Krigen, han har ved

denne Leilighed udrettet det dobbelte af sine forrige Bedrifter.

Valeria.

Man fortæller underfulde Ting om ham.

Menenius.

Underfulde? Jeg staaer inde for: ikke meer end efter Fortieneste.

Virgilia.

Guderne give at det var Sandhed!

Volumnia.

Sandhed? Ho, ho!

Menenius.

Sandhed? Jeg sværger paa, at det er sandt. — Hvor er han saaret? (til Tribunerne) Gud bevare Eders Velvillieder! Marcius kommer hiem; nu har han end mere Grund til at være stolt. — Hvor er han saaret?

Volumnia.

I Skuldren og i den venstre Arm, der vil være store Skrammer at vise Folket, naar han søger Consulværdigheden. Da han tilbageslog Tarquin fik han syv Hug i Legemet.

Menenius.

Et i Nakken og to i Hoften, — der er ni, som jeg veed.

Volumnia.

For det sidste Felttog havde han fem og tyve A

Menenius.

Nu er det syv og tyve; hver Ridse er
Fiendegrav. (Raab. Lyd af Trompeter.) H
Trompeterne.

Volumnia.

Hans Ankomst de forkynde: Fryderaab
ham baner Vei, mens bag ham falde Taarer.
Den mørke Død omkring hans Arm sig snoer,
han løfted den, og Tusind sank til Jord.

(Trompeterne lyde. Cominius og Tit
Lartius komme med Coriolan
imellem sig, kronet med en Egekrands; H
vedsmænd, Soldater og en Hero
følge.)

Herolden.

Vild Rom, at inden Corioli Mure
har Marcius ene fægtet; der han vandt,
med Ære, nok et Navn til Caius Marcius,
og Rygter døbte ham: Coriolanus;
Hil Dig navnkundige Coriolanus!

(Lyd af Trompeter.)

Alle.

Hil Dig navnkundige Coriolanus!

Coriolanus.

Ei meer derom, det saarer kun mit Hierte,
jeg beder Jer, hold op.

Cominius.

See Eders Moder.

Coriolanus.

O!

I har, jeg veed det, anvagt Guderne
om Held for mig. (knæler.)

Volumnia.

Stat op, min brave Krieger,
min gode Marcius, min værdige Caius,
og nylig nævnet for bedriftfuld Daad,
— hvorledes sagde de? — Coriolanus;
Din Viv —

Coriolanus.

Hil Dig, Du ynderige Taushed!
Slig, smilte Du, som græder ved sit Held,
var jeg bragt skriinlagt hiem? Sligt Øie, Elskte,
maae Enkerne i Corioli bære,
og Modrene for deres uhøie Sønner.

Menenius.

Dig krone Gudene!

Coriolanus.

Du lever end!

(til Valeria.)

Tilgivelse min Frue.

Volumnia.

Jeg er svimmel
ved Glædens fulde Maal. Velkommen hiem;

velkommen General, velkommen Alle.

Menenius.

Velkommen tusindfold. Jeg kunde græde,
jeg kunde lee. O, jeg er let og sværr.
Forbandelser det Hierte treffe dybt,
som ved Dit Syn ei frydes! I er' tre,
som Rom skal pleie; men vi har her hiemme
en Stok, Galæble-Træer, som ei podes
vil efter Eders Smag. Dog vær velkommen,
I Krigere. En Tidsel bliver Tidsel,
og Daare-Daad kun Daarskab.

Cominius.

Altid eens.

Coriolanus.

Menenius, stadse, stedse.

Herolden.

Gior Plads.

Coriolanus.

(til sin Moder og Hustrue.)

Min Moder, Eders Haand, og Eders,
For i vort eget Huus mit Hoved hviler,
Patricierne jeg besøge vil,
fra hvem jeg modtog ei Lykønskning ene,
men Agtelse og Hylding.

Volumnia.

Jeg har lovet,
og i Opfyldelse feet mine Ønsker

og Hver en Tanke Phantaſien danneb,
dog mangler eet, hvorom jeg dog ei tvivler
at Rom jo giver Dig.'

Coriolanus.

Viid, gode Moder,
jeg heller paa min egen Viis vil tiene,
end efter deres, herſke.

Cominius.

Nu til Capitolet.

(Lyd af Trompeter og Horn; de drage bort i Optog som tilforn. Tribunerne komme frem paa Skuepladſen.)

Brutus.

Hver Tunge taler om ham. Hver Klatſke
bebrilles for at ſee ham. Maren Amme
laer Barnet ſkrige til det faaer et Stag
imens hun ſladrer om ham. Kiøkken-Daſen,
ſodſorte Hals med vaſket Karklud ſmykker,
og Murene beſtiger for at ſkåne
Stald, Vinduer og Døder er fuldproppet,
og Gavl beſaaet med alle Slags Perſoner,
ſom alle gloe. Selv ſkikken ſkete Praſter,
blandt Pøblen trænge ſig og puffe, ſtode,
for laveſt Plads at faae. Tilſorte Damer
la'er Lilier og Roſer føre Krig
paa den bemalte Kind, til kaadeſt Rov

og Tvarme Kys af Phœbus. Saadan Tumult,
som om en god Skytsengel laante ham
sin himmelske Gestalt og Tryllе-Aasyn.

Sicinius.

Jeg vædder, pludselig han bliver Consul.

Brutus.

Da maae vor Magt, mens han regierer, sove.

Sicinius.

Med Maadehold han kan dog ei begynde
sin Æresbane, ved dens Endemaal;
naar han i Fabe vil hvad han har vundet.

Brutus.

Det trøster mig.

Sicinius.

Det Folk, hvis Tolk vi ere,
— jeg tvivler ei — af gammelt Had forglemmer
nyehvervet Ære ved den mindste Aarsag,
den han vil give dem, saa vist som han
sin Stolthed deri sætter.

Brutus.

Jeg har hørt det;
han svor, at hvis han skulde være Consul,
han ei paa Torvet stod, ei sig iførte
nedladen Ydmygheds lugtfidte Kaabe,
ei viste sine Saar, som Skikken er,
ei bad om Folkets stankbefængte Aande,

Sicinius.

saa!

Brutus.

Det var hans Ord; dog før han undgik
modtog det, som skeer kun for at føie
rige' Middelstand og Adelen.

Sicinius.

attraaer intet meer end at han vilde
Forsæt blive troe.

Brutus.

Det vil han sikkert.

Sicinius.

skal han, som vi ønske det, sig styrte
delæggelse.

Brutus.

Ja, den vil ramme
eller os. Til første Øiemed
Had til Folket maae indblæses dem,
stod det i hans Magt, de Trælle bleve,
an Ordførerne forstumme vil,
:ane deres Frihed, at han troer
eres Kræfter, deres Færdigheder
den Siæl, ei gavner Verden mere
Æslet i en Krig, som gives Foder
for at bære Byrder, og bli'er pidsket

naar det ved Vægten synker.

Sicinius.

Dette indblæst
til rette Tid, naar hans hoitstegne Stolthed
forhaaner Folket — bringe ham dertil
er lettere end Hund paa Faar at hidse —
den Ild skal vorde, som antænde vil
de tørre Stubbe, og de raske Flammer
skal svide ham for stedse.

(Et Bud kommer.)

Brutus.

Hvad er hændet?

Budet.

Skynd Jer til Capitolet; der man troer
at Marcius bliver Consul; jeg har seet
de Stumme trænge til for ham at skue,
de Blinde lytte for at høre ham;
Matronerne nedkaste deres Handsker,
og Fruer, Moer deres Axelhelter,
i det han gaaer forbi. Dybt Ad'len bukker,
som for et Billede af Jupiter;
og Folkets Hueskasten, Frydeskrig,
som Regn og Torden er. Sligt saaes ei før.

Brutus.

Til Capitoliet; for hvad der skeer

vi nytte Blik og Øre; men i Hjertet staaer vor Beslutning fast.

Sicinius.

Ja kom, jeg følger.

Anden Scene.

Rom. Capitolium.

To Statsbetiente lægge Hynderne til Rette.

Første Betient.

Vær hurtig, de komme strax. Hvor mange attraae Consul-Værdigheden?

Anden Betient.

Man siger: Tre; men enhver troer at Coriolanus faaer den.

Første Betient.

Det er en dygtig Karl; men han er urimelig stolt, og elsker ikke Folket.

Anden Betient.

Der har sandelig været mange store Mænd, som smigrede for Folket, uden at elske dem, og Mange som de elskede uden at vide Aarsagen; saa at: dersom de elske uden at vide hvorfor, have de det af ingen bedre Grund. Da Coriolanus nu

ikke bekymrer sig om, enten de elske eller hade ham, er det et Beviis paa den dybe Kundskab han har om deres Tænkemaade, og hans ædle Sorgløshed lader dem tydelig see det.

Første Betient.

Dersom han ikke brød sig om, enten de elskede ham eller ei, vilde han ligegyldig have svævet imellem at gjøre dem: hverken Godt eller Ondt; men han søger deres Had med større Anstrængelse end de kan skiænke ham den; og lader intet ugjort som fuldelig kan vise, at han er deres Modstander. Men, at hade som han ønsker, at paadrage sig deres Fiendskab og Misfornøielse, er ligesaa stemt som det han afskyer; nemlig: at smigre dem, for at opnaae deres Gunst.

Anden Betient.

Han har giort sig værdigen fortient af sit Fædreneland; og han er ei stegen paa saa lette Trin som Disse, der, smidige og sledske, stode med Huen i Haanden, uden nogensomhelst Daad, hvorved de kunde hverve sig Agtelse og Rygte; men han har saaledes plantet sine Fortienester for deres Øine, og sin Daad i deres Hierter, at det var et Slags utaknemlig Nedrighed naar deres Tunger blede stumme, og de ei erkiendte det. At sige det Modsatte var en Ondskab som, straffende sig selv

med Løgn, erhvervede sig Daddel og Beskiæmmelse af ethvert Øre som hørte det.

Første Betient.

Ei mere om ham, han er en værdig Mand. Gior Plads, de komme.

(Consul Cominius kommer med Lictorer foran sig; Menenius, Coriolanus og Flere Senatorer følge; Sicinius og Brutus. Senatorerne tage Plads, Tribunerne ligeledes, for dem selv.)

Menenius.

Nu Volsker-Sagen afgiort, samt besluttet,
at sende Bud til Lartius, staaer tilbage,
som Hoved-Øiemed for denne Samling,
at lønne hans Fortieneſter, som tappert
flog for sit Fædreland. Hvis I det tykkes,
høistædle Statens Fædre, at formaae
vor Consul nu, og vor Feltherre seneſt,
— da Seiren blev vort Lod — her at fremsige
en Smule af det Helteværk, udrettet
ved Caius Marcius Coriolanus,
at vi kan takke og erindre ham
med Ærestegn og Hæder.

Første Senator.

Tael, Cominius.

For Længde Skyld I udelade nitet;
Mag at vi troe vor Stat langt snarere
i Mangel staaer paa Middel til Belønning,
end vi paa Lyst og Villie. I Tribuner,
giv os et villigt Øre nu, og siden
stil Sagen saa godmodig frem for Folket,
at det sit Bifald giver.

Sicinius.

Vi er stevned
for enig Pagt at slutte; vore Hierter
er stemte for at ære og forfremme
Forsamlingens Beslutning.

Brutus.

Som vi ogsaa
skal troe os hædred ved, naar han vil vise
mod Folket større Kiærlighed og Venskab
end hidindtil.

Menenius.

Det har ei hiemme he
Gid I var bleven taus; behag blot nu
Cominius at høre.

Brutus.

Hiertens gierne;
dog min Indvending var af mere Vægt
end Jer Afvisning.

Menenius.

Folket elsker han,
skal Sengefællesskab han med det sværge? —
Begynd Cominius — (Coriolanus vil gaae.)
Nei, gaae ei bort.

Første Senator.

Ei skamme sig Coriolan at høre
sin Krigerdaad fremsagt.

Coriolanus.

Tilgiver mig,
jeg heller mine Saar end engang læger,
end mindes jeg dem fik.

Brutus.

Jeg haaber ei,
mit Ord fra Bænken prey Jer.

Coriolanus.

Nei, dog ofte,
naar jeg i Slaget stod, for Ord jeg flygted;
I smigred ei og derfor skjæd ei;
men Folket elsker jeg som det fortiener.

Menenius.

Jeg beder Jer, tag Plads.

Coriolanus.

Jeg heller vil,
at En, i Solens Skin, mig Hov'det kradser

naar Stormmarch slages, end rolig lytte til
Opramsen af min Vandel.

(Coriolanus gaaer.)

Menenius.

Folkets Piller,
hvor kan han smigre Ebers Rogne-Flok,
— Tituſind mod Een god — da her I ſee,
at han ſit Liv for 2Eren heller vover,
end kun et Øre, for at høre den?
Tael nu Cominius.

Cominius.

Jeg mangler Ord;
Coriolani Daad i ſvage Toner
ei nyttes bør. Det ofte blev fortalt,
at Tapperhed er ſtørſte Helte-Dyd
og høieſt ſin Eier høver; er det ſaa:
da kan han eiki Verden veies op
af enkelt Mand. Da han var ſexten Aar
han fægted, da Tarqvin mod Rom ſig reiſte,
ſom hærdet Krieger alt. Den Tids Dictator,
ſom end med Agt hvo mindes, ſaae ham ſtride;
duunhaget, mangent Sølvbørſte-Skiæg
paa Flugt han jog. En næſten ſiunken Rømer
hav frelſte kiært, og for ſin Conſuls Aaſyn
ſlog tre Modſtandere, og ſelv Tarqvin
ſank, for hans Slag, i Knæe. Til Dagens Feſt,

da Qvinde, han paa Scenen kunde spille, (9)
var han i Felten Mand, og for sit Storværk
hans Tidd bar Egelov. Hans Ungdoms Aar
var Manddoms Daad, han voxed liig en Soe,
og siden, han i sytten Slag har rovet
Seirskrandsen fra hvert Sværd. Hans sidste Vandel
ved Corioli, værdeligen ei
udtrykkes kan. De Flygtende han standsed;
ved hans Exempel de Feighiertede
med Frygten dreve Giek. Som Bølger vige
for Skibet under Seil, saa Mænd adlød ham,
og fulgte Heltens Stevn. Hans Sværd, — dødstemplet, —
faldt kæmpetungt. Han var fra Fod til Issen,
en blodbestænkt Pendul som Takten holdt
til Slagnes Dødning-Skrig. Han trængte ene
ind i dødsvangre Port, som han bemalte
med Undergang; dog uden Hielp han undslap
og med Forstærkning, han, liig en Planet,
tog Corioli hort. Nu alt er hans;
men neppe Krigens Larm har atter naaet
den vaagne Sands, før med fordobblet Kraft
— de trætte Lemmer føle ingen Trætthed —
han midt i Slaget staaer, og dampende,
han deler Døden ud i Fiendens Rækker
som Byttet efter Seir; og ei før Staden

og Marken vores var, han stille stod,
for Aande-Puft at drage.

Menenius.

Værdige Mand!

Første Senator.

Ei Ære, ei Belønning er for stor,
som vi kan tilstaae.

Cominius.

Han foragter Bytte,
og rigeste Klenod han ikkun anseer,
som usselst Ting; selv mindre fordrer han
end Gierrighed kan give, og han finder
sin Tapperheds Belønning hos sig selv.

Menenius.

Han er, i Sandhed ædel; lad ham kalde.

Første Senator.

Kald hid Coriolanus.

En Betient.

Alt han kommer.

(Coriolanus kommer tilbage.)

Menenius.

Coriolanus hør: Senatet tykkes
at hæve Dig til Consul-Værdigheden.

Coriolanus.

Mit Liv og Tieneste jeg skylder det.

Menenius.

Da mangler kun at I til Folket taler.

Coriolanus.

Skaan mig for denne Skik; thi jeg kan ei
Gevantet bære, nogen stgae og trygle:
For mine Munders Skyld giv mig Jer Stemme;
jeg beder: fritag mig.

Sicinius.

Nei, Folket maae
om Stemme bedes; det vil ei bortgive
en Toddel af sin Ret.

Menenius.

Forsøg det ei. —
Foi mig deri og klæd Jer efter Skikken;
Modtag, som Eders Formænd giorde det,
tildeelte Ære i sædvanlig Form.

Coriolanus.

Jeg rødme skal ved slig uværdig Rulle;
den Ret bør Folket miste.

Brutus.

Mærker I?

Coriolanus.

At prale for dem — det og det jeg giorde,
de lægte Saar, som Skules bør, fremvise,
som om jeg havde faaet dem, for at lønnes
af deres Aandedrag —

Menenius.

Paastaae det ei —
I Folkets Talsmænd, Eder anbefales
til dem vort Forslag — og vor ædle Consul
vi vil tilønske Ære, Held og Hæder.

Senatorerne.

Coriolanus Ære, Held og Hæder!

(Lyd af Trompeter. Senatorerne gaae.)

Brutus.

I seer hvorledes han vil drille Folket.

Sicinius.

Gid ikkun de hans Hensigt skielne kunde!
Han forbre vil, som om han med Foragt
modtog, hvad var i deres Vold at give.

Brutus.

Kom', vi herom vil underrette Folket;
til Torvet strax, jeg veed de vente os.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Forum.

Adskillige Borgere.

Første Borger.

Engang for alle, dersom han begierer vort Stemmer, bør vi ikke nægte det.

Anden Borger.

Dog kan vi, om vi vil.

Tredie Borger.

Vi have Magt inden i os, til at giøre det; men det er en Magt, som vi ikke have Magt til at bruge; thi dersom han viser os sine Saar og fortæller os sine Bedrifter, bør vi putte vor Tunge i Saarene og tale for dem; og dersom han fortæller os sine ædle Bedrifter, bør vi ogsaa være saa ædle at erkiende dem. Utaknemlighed er et Uhyre, altsaa, naar Folket var utaknemligt, blev det et Uhyre, og da vi ere Medlemmer af Folket, giorde vi os selv til uhyre Medlemmer.

Første Borger.

Han behøver kun lidt for ei at tænke bedre om os; thi engang, da vi giorde lidt Allarm angaaende Korn, tog han ikke i Betænkning at kalde os — et mangehoved Folk.

Tredie Borger.

Vi have været saaledes kaldet af Mange, ikke fordi vore Hoveder ere: nogle brune, nogle sorte, nogle graae, og nogle skaldede; men fordi vor Forstand er saa mangehoved, og jeg troer virkelig at dersom alle vore Tanker og Flugten ud af en Hierneskal, vilde de flyve i Øster, Vester, Synder og Nord, og deres Dragen til det samme Maal blev paa eengang i alle Streger af Compasset.

Anden Borger.

Tænker I det? Hvilken Vei troer I da at min Forstand vilde flyve?

Tredie Borger.

Eders Forstand vil ikke saa snart ud som Andres; thi den er stærk forkilet i et Dumhoved; men fik den Frihed, fløi den vist mod Synder.

Anden Borger.

Hvorfor den Vei?

Tredie Borger.

For at tabe sig selv i Taage, hvorfra, naar de tre Dele var smeltet hen i raadden Dug, vendte den Fierde samvittighedsfuld tilbage, for at hielpe Dig til en Hustrue.

Anden Borger.

I er stedse saa spøgefuld; brug Jer Frihed.

Treðie Borger.

Have I nu alle beſluttet at give ham Eders Stemme; men ligemeget, de fleſte Stemmer gielde. Jeg ſiger, derſom han vilde blive Folket hengivent, var der ingen værdigere Mand. (Coriolanus og Menenius i Baggrunden.) Her kommer han, og ſee, i Ydmyghedens Dragt; læg Mærke til ham. Vi maae ei ſtaae tilſammen i en Klynge, men gaae ham forbi een, to eller tre ad Gangen. Han ſkal ſige ſit Forlangende til hver iſær, ſaa faaer enhver iſær af os den Ære at give ham vor egen Stemme med vor egen Mund; følg mig derfor, og jeg vil anviſe Jer, hvorledes I ſkal gaae imod ham.

Alle.

Herligt, herligt.

(De gaae.)

Menenius.

I Uret har. I veed ſo det er giort ſelv af de Værdigſte.

Coriolanus.

Hvad ſkal jeg ſige? Jeg beder, Ven, — Fordømt! — jeg kan ei bringe det over Tungen — See Ven — Mine Saar; — dem fik jeg da jeg ſlog for Fædrelandet, dengang da Eders Brødre ſkreg, og rendte

for Larmen af vor egen Tromme.

Menenius.

Nei dog;
dersom I maae ei tale, I maae bede
dem tænke paa Jer.

Coriolanus.

Tænke paa mig? Helved
Gid de forglemme mig, saavist som de,
den Dyd forglemmer Præsten præker for dem.

Menenius.

Jeg gaaer; fordærv ei alt; tael smukt til dem;
taal fataligt.

(han gaaer.)

Coriolanus.

Vask Jeres Ansigter,
hold Jeres Tænder rene —

(To Borgere komme)

See, et Par
— I Grunden veed hvorfor jeg stander her.

Første Borger.

Aa ja; sig os, hvad bragte Jer dertil?

Coriolanus.

Mit eget Værd.

Anden Borger.

Jert eget Værd?

Coriolanus.

Ja, sikkert;
men ei mit eget Ønske.

Første Borger.

Ei Eders eget Ønske?

Coriolanus.

Nei, aldrig var mit Ønske at besvære
den Fattige med Bøn.

Første Borger.

Godt; I bør vide,
naar vi Jer giver noget, haabe vi
at vinde ved Jer.

Coriolanus.

Nu vel an, jeg beder,
sig, hvad er Prisen vel paa Consulskabet?

Første Borger.

Dets Priis er blot at bede derom høfligt.

Coriolanus.

Høfligt! — Lad mig faae det; jeg har Skrammer,
som I skal see i Londom. Giv mig Stemme;
hvad siger I dertil?

Anden Borger.

Vor, skal I have,
I er en værdig Mand.

Coriolanus.

Det er et Ord
der er nu alt to værdige Stemmer tigget;
Almisse gav I mig, Farvel.

Første Borger.

Besynderlig

Anden Borger.

Naar dette skeer igien — men ligemeget.

(De to Borgere gaae

(To andre Borgere komme.)

Coriolanus.

Hør et Ord: dersom det passer med I
af Eders Stemmer, at jeg bliver Consul, saa
jeg her den sædvanlige Kiortel.

Første Borger.

I har værdigen tient Eders Fædreland;
I har intet værdigt fortient.

Coriolanus.

En Gaade?

Første Borger.

I har været et Riis for dets Fiender;
I har været en Pisk for dets Venner, I h
Sandhed, ikke elsket det almindelige Bedste.

Corjolanus.

Desto mere fortienestefuld burde I fore
mig, siden jeg ikke har været almindelig i

Klærlighed. Jeg vil smigre min Fostbroder Folket, for at erhverve mig et bedre Vidnesbyrd af dem; de kalde det at være høflig; og da deres Visdom vælger heller at have min Hue end mit Hierte, vil jeg øve mig i den indsmigrende Nik, og stedse være forstilt imod dem, det er at sige: jeg vil efterligne en eller anden sødkalende Mands Hexekunst, og give den i Overflødighed til Enhver som attraaer det. Derfor beder jeg Jer, lad mig blive Consul.

Anden Borger.

Vi haabe at finde en Ven i Jer, og derfor give vi Eder gierne vore Stemmer.

Første Borger.

I har faaet mange Saar for Eders Fædreneland.

Coriolanus.

Jeg vil ikke besegle Eders Kundskab, med at vise dem. Jeg sætter megen Prris paa Eders Stemmer; men vil ei giøre Eder videre Ulelighed.

Begge Borgerne.

Guderne glæde Eder; det ønske vi af Hiertet.

(Borgerne gaae.)

Coriolanus.

Fortræffelige Stemmer! —

Til Hungersdød længt heller vorde sendt,

end krœve Lønnen naar den er fortient.
Skal jeg i Ulvedragt mig selv forstemme,
for at tiltrygle mig en usel Stemme
af Per og Paul? (11) Sædvane kaldes det;
hvis man den stedse fulgte, var det Ret?
Da laae end Støv paa Fortid uaftørret;
Vildfarelser til Bierge var forstørret,
hvor Sandhed laae i Skiul. — Som Nar at
for Consul-Værdigheden at opnaae,
lad andre gisre det; — dog halv paa veie,
det sidste lides maae for den at eie.

(Tre andre Borgere komme.)

Her komme flere Stemmer. —
Giv Stemmer mig; for Stemmer har jeg fo
for Stemmer vaaget, og for Stemmer bør
Saar, to Dusin; og Feltslag, tregang sex
jeg har bivaanet, og for Stemmer giorde
sær mange Ting af meer og mindre Værd.
Giv Stemmer; jeg bestemt vil være Consul.

Første Borger.

Han har handlet ædelt og bør have hve
lig Mands Stemme.

Anden Borger.

Lad ham derfor blive Consul. Gudernе
ham og gisre ham til Folkets Ven!

Alle.

Amen, Amen, Gud velsigne Dig, ædle Consul!

(Borgerne gaae.)

Coriolanus.

Værdige Stemmer!

(Menenius, Brutus og Sicinius komme.)

Menenius.

ædvanens Forskrift fulgt; Tribunerne
ig sikkrer Folkets Stemme. Nu kun mangler
, smykket I, med Værdighedens Tegn,
ienaset møder strax.

Coriolanus.

Er alt nu afgiort?

Sicinius.

vad gamle Skikke fordre, I har opfyldt,
l Folket Jer antager, de bli'er kaldet
dette Nu, at give samlet Bifald.

Coriolanus.

Raadets Huus?

Sicinius.

Just der, Coriolanus.

Coriolanus.

:an jeg da disse Klæder skifte?

Sicinius.

Ja.

Coriolanus.

Det vil jeg gjøre strax; og naar jeg kiender
mig atter selv, begive mig derhen.

Menenius.

Jeg Eder Selskab giør. — Vil I ei følge?

Brutus.

Vi Folket oppebie her.

Sicinius.

Farvel.

(Coriolanus og Menenius gaae.)

Han har det nu, men efter Blikket, troer jeg,
det gik ham nær.

Brutus.

Med stolteste Hierte bar han
ydmyge Dragt. Afskediger I Folket? —

(Borgerne komme.)

Sicinius.

Hvorledes? denne Mand I have valgt?

Første Borger.

Ja, han har vore Stemmer.

Brutus.

Gid han maae Eders Kiærlighed fortiene!

Anden Borger.

Det skee! men hør: i mine ringe Tanker,
han drilte os, da han os bad om Stemmer.

Tredie Borger.

Haandgribeligt han os forhaanede.

Første Borger.

Nei, det er kun, saa hans Maneer at tale.

Anden Borger.

Enhver undtagen I, er enig om
vi bleve spottet. Ei han viste os
Fortienesternes sande Tegn og Mærke:
de Saar han fik i Fædrelandets Forsvar.

Sicinius.

Det giorde han dog vist?

Borgerne.

Nei, Ingen saae dem.

(Forskiellige tale paa eengang.)

Tredie Borger.

I Londom, sagde han, vi kunde see dem,
derpaa han svinged Huen med Foragt;
Jeg Consul være vil, han sagde, Vanen
kun giennem Eders Stemmer det tillader;
Giv derfor Stemmer; da vi gav ham dem,
Hav Tak for Stemmerne, hav Tak, han sagde,
de søde Stemmer — nu vi færdig ere
da I har stemt. — Var dette ei Foragt?

Sicinius.

I enten var saa dumme ei at see det,

og hvis I saae det, saa barnagtige,
at I dog Stemme gav.

Brutus.

Som I var lært
I burde have svart. Da uden Magt,
han endnu Statens ringe Tiener var,
han haded Edet alt, og talte stedse
mod Eders Frihed, og den Forret I,
som Statens Lemmer har. Nu han er steget
til Rang og Ære og til Statens Roer,
hvis han vedbliver ondskabsfuld Jer Fiende,
da har Jert Bifald kun Forbandelse
bragt over Eder selv. I burde sagt,
at som hans Daad hans Fordring vel fortiente,
saa burde han taknemlig af Natur,
jeg minde Eder, og for Eders Stemmer
omskifte fiendtligt Had til Kiærlighed,
og staae paa Eders Ret.

Sicinius.

En saadan Tale,
hans Hierte havde vært, og sat paa Prøve
hans Sindelag; I skulde ham aftvunget
et eller andet Løfte, hvilket siden
som Tiden bød, I kunde fordret opfyldt.
Medfødte Trods maaskee var bleven opvakt,
som lettelig Forpligtelse ei taaler,

der binder ham; da, naar han harmfuld var,
I kunde af hans Vrede draget Fordeel
og nægtet Eders Stemme.

Brutus.

Mærked I,
med hvilken aabenbar Foragt han bad,
da han behøved Jer, og troer nu ei,
at han vil trykke Jer, nu han kan knuse?
Hvad? Havde I i Livet ingen Hierter,
hvad eller ingen Tunger til at raabe
imod Fornuftens Undertrykkelse?

Sicinius.

Har I tilforn afslaaet den Sagende?
Og nu til ham som beder ei, men haaner,
I staae bejaende med Tungen rede?

Tredie Borger.

Lovformeligt det ei bekræftet er,
vi end kan afslaae ham.

Anden Borger.

Og vil ham afslaae;
til denne Lyd jeg har fem hundred Stemmer.

Første Borger.

Et tusind jeg, og endda Fleer i Kisbet.

Brutus.

Gaae strax paa Stand til dem, sig disse Venner:
de har en Consul valgt, som deres Frihed

vil røve dem, samt deres Stemmeret,
liig Hunden, der faaer Prygl fordi den giøer,
skiøndt det dens Embed er.

Sicinius.

Lad dem forsamles,
og efter nøie, modnere Beslutning,
det daarskabsfulde Valg tilbagekalde.
Mind om hans Stolthed og hans gamle Had;
glem ei med hvad Foragt han Kiortlen bar,
da han ansøgte; men, at I med Tillid
til hans Fortienester af Fædrelandet,
saae giennem Fingre med hans Overmod,
som spøgefuldt, dog spottende, udtalte
det stærkt indgroede Had han bær til Eder.

Brutus.

Giv os Tribuner Skylden, at vi trængte,
— ei Modstand hialp — med saadan Magt paa Eder,
at I ham maatte vælge.

Sicinius.

Siig, det skeedte
meer efter vor Befaling, end fremskyndet
ved egen Drift; at Eders Sindelag,
som lytted meer til Tvang end Pligtens Bud,
imod al Billighed forledte Jer,
at vælge ham. Læg Skylden kun paa os.

Brutus.

, skaan os ei. Sig at vi læste for Jer:
rledes han som Yngling Staten tiente,
i sin Manddom; af hvad Æt han udgik.
Marciers ædle Huus, hvorfra nedstammed
Ancus Marcius, Numas Datter Søn,
ved Hostilius's Død blev Konge her.
samme Slægt var Publius og Quintus,
konstig ledte Vandet hid til Rom,
Censorinus, Romerfolkets Yndling,
kaldt, da han blev Censor trende Gange,
blandt hans Stammefædre. (12.)

Sicinius.

Saadan Byrd,
mdeles selv erhvervet gyldig Fordring
høieſt Æresposſt, vi anbefaled
Eders Minde; men ved Sammenligning
hans nærværende og Fortids Daad,
fandt han var en uforsonlig Fiende,
angred derfor overilet Valg.

Brutus.

mdeles sig: I havde aldrig giort det,
slaae paa den Streng — hvis ei af os tilskyndet.
i øiebliklig, naar I samlet ere,
Capitoliet.

Adskillige Borgere.

Ja. — Mæsten Alle fortryde deres Bifald.

(Borgerne gaae.)

Brutus.

Lad dem gaae;
det bedre er at vove dette Oprør,
end tvivlende, at vente paa et større.
Hvis, efter sin Natur, han rase vil
ved deres Vægring, vi opmærksom være,
og nytte Vredens Udbrud.

Sicinius.

Nu med Iil,
til Capitoliet for Folkets Strøm;
og det skal synes, som tildeels er Sandhed,
at selv de stiftet det, skiondt vi dem ledte.

(De gaae.)

Tredie Act.

Første Scene.

Rom. En Gade.

Lyd af Horn. Coriolanus, Menenius, Cominius, Titus Lartius, Senatorer og Patricier komme.

Coriolanus.

Har da Aufidius en Hær forsamlet?

Lartius.

Ja, derfor trak vi os saa hurtig sammen.

Coriolanus.

Saa er da Volskerne endnu som før,
bestandig rede at anfalde os
ved første Leilighed.

Cominius.

De er saa matte

at, i vor Levetid, vi deres Banner
skal neppe see.

Coriolanus.

Saae I Aufidius?

Lartius.

Han kom med given Leide; han forbandte
de Volske, som saa feige overgav
Corioli; han drog til Antium.

Coriolanus.

Om mig han talte?

Lartius.

Ja.

Coriolanus.

Hvordan? Hvorledes?

Lartius.

Hvor ofte han Jer mødte, Sværd mod Sværd;
at han Jer hadede over alle Ting
paa denne Jord; at han sin Eiendom
pantsætte vilde uden Haab om Redning,
naar han kun Jer Bevinger kaldes kunde.

Coriolanus.

I Antium hán er?

Lartius.

Ja værdige Consul.

Coriolanus.

Jeg ønsker mig en Grund, at søge ham,

for at modsætte mig hans Had tilfulde. —
(til Cartius)
Velkommen hiem.

(Sicinius og Brutus komme.)

See hist Tribunerne,
som lede Folket, de er Tungerne
i den gemene Mund; jeg dem foragter;
utaaleligt med deres Magt de prunke.

Sicinius.

Ei videre I gaae.

Coriolanus.

Ha! hvad er det?

Brutus.

Det bliver farligt, gaaer I længere.

Coriolanus.

Hvi den Forandring nu?

Menenius.

Hvad er paa Færde?

Cominius.

Har han ei Adelens og Folkets Bifald?

Brutus.

Cominius, nei.

Coriolanus.

Har jeg havt Borne-Stemmer?

Første Senator.

Gior Plads, Tribuner, han til Torvet skal.

Brutus.

Nei, Folket er imod ham opbragt.

Sicinius.

Holdt;
hvis I vil undgaae Oprør.

Coriolanus.

Er det Hiorden?
Har Disse Stemmer, som kan gives nu,
og strax fornægtes? Hvad er Eders Embed?
Er Munden I og Tænderne ei styre? (13.)
Har I ei hidset dem?

Menenius.

Vær rolig! Rol

Coriolanus.

Det er en aftalt Sammensværgelse,
for Adelens Anseelse at krænke. —
Lev I med Slige som ei herske kan,
som ei beherskes vil.

Brutus.

Vogt paa Jert
thi Folket raaber, I har spottet dem;
at I fortrød at de fik Korn for intet;
udskiælte Folkets Sendinge; dem kaldte
grundfalske Hyklere og Adelens Fiender.

Coriolanus.

Det var bekiendt tilforn.

Brutus.

Nei, ei af Alle.

Coriolanus.

Har I det siden kundgiort?

Brutus.

Hvad! jeg kundgiort!—

Coriolanus.

Den Handling er Jer lig.

Brutus.

Ei ganske ulig;
i hvert Tilfælde bedre dog end Eders.

Coriolanus.

Hvi blev jeg Consul da? Ved Himlen hist,
giv mig det allerværste, og antag mig
til Eders Med-Tribun.

Sicinius.

Jert Overmod
har Folket bragt i Opror. Hvis I vil
Jer Hensigt naae, med blidere Gemyt,
I søge Veien, som I har forfeilet;
hvis ei, I bliver aldrig Folkets Consul,
ei heller dets Tribun.

Menenius.

O hold dog op.

Cominius.

Forfört er Folket. — Disse lave Rænker
ei somme Rommere; Coriolanus
har ei fortient vanærende Forhindring,
som paa Forræderviis henkastes lumsk
paa hans Bedrifters Vei.

Coriolanus.

Om Korn I tale! —
Det var mit Ord og jeg gientager det. —

Menenius.

Ei nu, ei nu.

Første Senator.

Nu ei i denne Hede

Coriolanus.

Saa vist jeg lever vil jeg, — ædle Venner,
tilgiver mig; —
men lad den verlende, uhumske Pøbel,
ved mig som smigrer ei, det Speil anskue,
hvori den seer sig selv; jeg igientager:
Ved den at smigre næres mod Senatet
kun Frækhed, Mytterie og Oprørs Klinte,
for hvilken vi har ploiet selv og saaet
ved dem at blande i vort ædle Tal,
der mangle kun de Kræfter og den Styrke
som Tiggerne blev givet.

Menenius.

Vel, ei meer.

Første Senator.

Hør os: ei flere Ord.

Coriolanus.

Hvordan! ei flere?
Som for mit Land jeg har udøst mit Blod,
ei frygtet fremmed Magt, saa skal min Lunge
fremmyndte Ord, til Fald for de Spedalske,
hvis Smitte vi foragte, men ei frygte,
at gribes af.

Brutus.

Om Folket taler I,
som om I var en Straffens Gud, og ei
et jordisk Menneske.

Sicinius.

Vi Underretning
til Folket give bør.

Menenius.

Hvorom? Hans Vrede?

Coriolanus.

Vrede!
Var jeg taalmodig selv som Midnats Søvnen,
det var min Mening dog.

Sicinius.

Det er en Mening,
som skal en Gift forblive hvor den er,
ei videre forgifte.

Coriolanus.

Skal forblive!
Lyt til Tritonen blandt sin Sildestimmel!
Har I ei hørt hans absolute Skal?

Cominius.

Ja det er uden for hans Skranke.

Coriolanus.

Skal!
Partricier, I Fromme, men Ukloge,
I vise, men sorgløse Senatorer,
I lod det Hydra vælge sig en Leder,
der med sit frækt bestemte Skal er baade
Uhyrets Muskelhorn (14) og Lyd; som dristig
tør Eders Ocean til Sump forvandle,
og røve Eders Flod! Har han den Magt,
da buk i Ydmyghed, hvis ei, da vaagn,
af farlig Mildheds Søvn. Har I Fornuft,
saa handler ei som Daarer; har I ingen,
viig Puderne for dem. I er Plebeier
naar de er Senatorer; de ei mindre,
naar alle Stemmer blandes, og Udfaldet
dem smage bedst. De vælge Øvrighed,

og slig en Karl som han, sit Skal tør byde,
sit Pøbel Skal, et saa ærværdigt Raad,
som Grækenland knap saae! Ved Jupiter,
Consulerne fornedres. — Dybt det smerter,
at tænke det: to Magter mod hinanden,
og ingen overst; hvor Forvirring hurtig
indtrænger mellem beggé, hvor den ene
den anden ødelægger.

Cominius.

Vel, — til Torvet.

Coriolanus.

Hvo der end gav det Raad, fra Forraadshuset
at give Kornet frit, som stundom skeede
tilforn i Grækenland —

Menenius.

Ei meer derom.

Coriolanus.

(Skiøndt Folkets Magt der mindre var indskrænket)
de nøred, siger jeg, Ulydighed,
som let har Statens Undergang til Følge.

Brutus.

Skal Folket give Stemme til en Mand,
som taler saadant Sprog?

Coriolanus.

Hør mine Grunde,
langt bedre end Jer Stemme. Vel de vidste,

at Kornet var ei Løn, — de var forsikkred
de ei fortiente det. Til Krigen opraabt,
da selve Statens Inderste blev rystet,
de gik til Porten knap; ei denne Handling
fortiente Korn for intet. Nu i Feldten,
ved Opstand deres Tapperhed de viste,
som neppe talæ for dem; og de Klager
som stedse uden Grund, de bragte frem
imod Senatet, ingen Aarsag var
til vor saa runde Gave. Hvorfor da?
Hvorledes kan den Yngel vel fordøie
Senatets Mildhed? Deres Daad, sandsynligt,
ved disse Ord udtrykkes: „Vi det fordred,
vi er det større Hoved, og af Frygt,
de gav hvad vi begierte." — Saa vores Rang
nedværdiges, i det vi lode Slenget
vor Omsorg kalde Frygt. Senatets Skranker,
de giennembryde snart, og da vil Krager
forkue Ørnene, —

Menenius.

Kom, kom, alt nok.

Brutus.

Ja nok, med Overmaal.

Coriolanus.

Nei hører mere:
Alt hvorved sværges kan, alt hvad er jordisk,

ja alt guddommeligt bekræfte kan
Hvad jeg tilsiger: Denne deelte Magt,
— hvor Een med Ret foragter, og den Anden
tør trodse uden Grund; hvor Raus og Klogskab
ei kan bestutte, uden Nei og Ja
af flau Uvidenhed — den delukker
de store Diemed, som vige maae
for Ting af ringest Værd, og ædelst Hensigt
bli'er hensigtsløs. — Derfor jeg beder Jer, —
I som er mindre frygtsom end forsigtig,
som elske Statens Grundvold høiere
end frygte dens Omstyrtning; I som skatte
et ædelt Liv langt mere end et langt;
som Lægedom ei Legemet vil give,
naar Døden er for Haand — Riv ud paa eengang
den Hydra-Tunge; lad dem aldrig slikke
den Sødme som er Gift. Ved Eders Svaghed
er Dommekraften slappet, Staten rovet
sit Smykke ved Selvstændighedens Tab,
og Kraften tabt at virke for det Godt,
da Ondskab den indskrænker.

Brutus.

Nok af dette.

Sicinius.

Som en Forræder talt; som en Forræder
han skal til Ansvar staae.

Coriolanus.

Elendige!
Foragt Dig overskygge! Hvad skal Folket
med disse Skaldepander til Tribuner?
Paa dem de stole; mod den større Domstoel
Ulydigheden hersker. I et Oprør,
hvor ei Retfærdighed, men Tvang var Lov,
de bleve valgte; i en bedre Stund,
lad Retfærd vorde sagt, og Retfærd fulgt,
og deres Magt i Røg og Støv forsvinde.

Brutus.

Uhørt Forræderie.

Sicinius.

Han Consul? nei.

Brutus.

Holla, Ædiler! — Lad ham blive greben.

Sicinius.

Kald Folket, (Brutus gaaer.) i hvis Navn jeg haf-
ter Dig,
som en forræder-giftig Stats Omstøber,
som Fiende af vor Velfærd. Lyd, jeg byder,
og til Dit Forsvar følg!

Coriolanus.

Bort, gamle Buk!

Senatorer og Patricier.

Vi ere Borgen for ham.

Cominius.

Rør ham ei.

Coriolanus.

raadne Skabning bort, hvis ei jeg ryster
g Knoklerne ud af Dit Kiædemon.

Sicinius.

elp Borgere.

rutus kommer tilbage med Ediler og en Flok Borgere.)

Menenius.

Paa begge Sider: Rolig!

Sicinius.

am er det som vil røve Eders Magt.

Brutus.

diler, griber ham.

Borgerne.

Ned, ned med ham.

Anden Senator.

aaben, Vaaben, Vaaben!

(De stimle Alle om Coriolanus.)

I Tribuner,

Borgere, Patricier, vær rolig!

icinius, Coriolanus, Brutus!

Borgerne.

ed, Stille dog, vær stille!

Menenius.

Hvad vil skee?
Forvirring overalt — Jeg, aandeløs,
Har mistet Maalets Brug — Hør, I Tribuner,
til Folket tael. — Coriolanus rolig, —
tael dog Sicinius.

Sicinius.

Folk, hører mig.

Borgerne.

Lyt! vor Tribun vil tale; Stille! — Tael!

Sicinius.

Med stærke Skrit Jer Friheds Tab sig nærmer;
fra Eder Marcius vil have alt,
ham I har nylig valgt til Consul.

Menenius.

Fy!
Det Maaden er at tænde, ei at slukke.

Første Senator.

At synke Rom, og styrte en i Gruus.

Sicinius.

Hvad er vel Staden mod dens Borgere?

Borgerne.

Sandt, Borgerne er Staten.

Brutus.

Alle Stemmer
har os erkiendt, som Folkets Øvrighed.

Borgerne.

I skal forblive det.

Menenius.

Ja høist sandsynligt.

Coriolanus.

Det Veien er i Gruus at styrte Rom
og bringe Taget til Grundstenen ned,
og jorde alt, hvad endnu opreist staaer,
i Ødelæggelse.

Sicinius.

De Ord fortiene Døden.

Brutus.

Vi enten maae vor Myndighed forsvare,
hvad eller tabe den: Vi her erklære
i Folkets Navn, bemyndiget af dem,
at Caius Marcius bør lide Døden,
i dette Nu.

Sicinius.

Thi lægger Haand paa ham,
og bringer ham til den tarpeiske Klippe,
hvorfra til Undergang han styrtes ned.

Brutus.

Grib ham, Ædiler.

Borgerne.

Marcius, giv efter.

Menenius.

Hør mig et Ord, Tribuner, kun et Ord.

Ædilerne.

Stille, stille!

Menenius.

Vær, hvad I synes, Fædrelandets Ven;
kun Maadehold, et nogen voldsom Idræt
Ulykken værger af.

Brutus.

Slig iiskold Vei,
som synes Klogskabs Bud, er ikkun Gift,
hvor Saaret voldsomt er. Læg Haand paa ham,
bring ham til Klippen.

Coriolanus.

Nei; her vil jeg dø.

(drager sit Sværd.)

Blandt Eder Nogle have seet mig fægte,
forsøg nu selv, hvad I af mig har skuet.

Menenius.

Ned med det Sværd; Tribuner, gaaer tilside.

Brutus.

Nei, hæfter, griber ham.

Menenius.

Hielp Marcius! hielp,
hielp ædle Romere, hielp Unge, Gamle!

Borgere.

Ned med ham, ned med ham!

(I dette Oprør forjages Tribunerne, Ædilerne, og Folket.)

Menenius.

Bort til Jert Huus, alt vil til Grunde gaae, dersom I bliver.

Anden Senator.

Bort, herfra!

Coriolanus.

Staa fast;
vort Venne-Tal er lige med vor Fiendes.

Menenius.

Kom det saa vidt?

Første Senator.

Forbyde Guderne!
Jeg beder, ædle Ven, forsøi Dig hiem
til os I overlade Saarets Pleie.

Menenius.

I kan ei lægge denne Vunde selv,
derfor, gaae bort.

Cominius.

Kom Ven, og følg med os

Coriolanus.

Gid de Barbarer vare, (saa de ere,
Fiendt Romas Yngel) og ei Romere,

(endskiondt i Capitolets Forgaard avlet.)

Menenius.

Gaar, bring ei over Tungen Eders Vrede;
vor Tid vil komme.

Coriolanus.

Jeg i aaben Mark
slaaer Fyrgetyve af dem.

Menenius.

Selv jeg kunde
et Par bekæmpe, helst de to Tribuner.

Cominius.

Men nu er Strid kun Daarekiste Værk,
og Mod kun Galskab, naar det stytte vil
det Huus, som falder alt. — Vil I ei bort
før de er her igien, hvis Raserie
igiennembryder liig et standser Hav;
de taale kun hvad de er vandt at taale.

Menenius.

Gaae bort; jeg prøve vil hvad Oldings Vid
mod Dumhed kan udrette. Saadant Brud
med Lapper flikkes maae af alle Farver.

Cominius.

Kom nu og følg.

(Coriolanus, Cominius og Flere gaae.)

Første Patricier.

Han har forspilt sin Lykke.

Menenius.

Hans Sind for ædelt er for denne Verden.
Han smigrer ei Neptunus for sin Trefork,
ei Jupiter for sine Tordenkiler.
Hans Hierte er hans Mund; hvad Tanken skaber
maae Tungen give Lyd; naar han er vred,
han ei engang af Navn sig minder Døden.
(Allarm uden for.)
Hvad nu? hvad nu?

Anden Patricier.

O, gid de var til Sengs!

Menenius.

Gid de i Tib'ren var! — Hvi kan han ei
dem tale høfligt til?
(Brutus, Sicinius og Folket komme tilbage.)

Sicinius.

Hvor er den Slange,
som vil forstyrre Byen, som vil være
stene Alt?

Menenius.

I værdige Tribuner, —

Sicinius.

Med Strenghedś Haand, fra den tarpeiske Klippe
han skal nedstyrtes; Lovens Bud han brød,
og derfor Loven fordrer ei Forhør,
kun Strenghed af den offentlige Magt,

ſom han for intet ændſer.

Første Borger.

Han ſkal vide,
at kun Tribunerne er Folkets Mund,
vi deres Hænder.

Borgerne.

Det ſkal han.

Menenius.

Hør —

Sicinius.

Stille!

Menenius.

Skrig ei paa Død, hvor Eftergivenhed
bør være, Løſenet?

Sicinius.

Hvor gaaer det til,
at I har ladet ham undſlippe?

Menenius.

Hør mig, —
Som jeg vor Conſuls ſtore Værd erkiender,
ſaa jeg hans Feil kan nævne —

Sicinius.

Hvilken Conſul?

Menenius.

Conſul Coriolanus.

Brutus.

Han en Consull

Borgerne.

Nei, nei, nei, nei.

Menenius.

Hvis I tillader Folk, og I Tribuner
at jeg maae høres; ikkun et par Ord,
som ei skal være Jer til større Harm
end netop Tidens Tab.

Sicinius.

Tael kuktig da;
thi denne giftige Forræders Ende
besluttet er; at landsforvise ham
er farefuldt, og hvis han bliver her,
vor visse Død; thi bliver det derved:
han dør i Aften.

Menenius.

Guderne forbyde,
at Romerstaten, hvis Taknemlighed
mod dens fortiente Børn, af Jupiter
i Rygtets Bog er tegnet, nu fortæred,
lig unaturlig Moder, egen Æt.

Sicinius.

Han er en Udvæxt, som maae skiæres bort.

Menenius.

Han er et Lem, som har en Udvært kun,
at skiære, dødelig; at lægge, let.
Hvad har han giort mod Rom, som Død fortie
Dræbt vore Fiender? Blodet han har mistet,
— vær vis derpaa, meer end han har tilbage
for Fædrelandet randt. Naar dette Land
udtapper Resten, var det for os Alle,
for den som giør det, den som taaler det,
et evigt Brændemærke.

Sicinius.

Lutter Snak.

Brutus.

Bestemt; thi hvis han elsked Fædrelandet,
det æred ham.

Menenius.

Siig: hvis den ene
af Kræft angribes, agtes den da ei
for hvad den var tilforn?

Brutus.

Ei flere Ord
forfølg ham, og udriv ham af sit Huus,
at Pesten ei, af smittende Natur,
sig spreder videre.

Menenius.

Hør, kun et Or

Naar Tiger-Raseriet indseer Følgen
af harmfuld Iil, vil det for sildig binde
Blylodder til sin Hæl. Gaaer frem forsigtig,
at ei Partier — da han elsket er —
skal reise sig og ødelægge Rom.

Brutus.

Hvis det var saa —

Sicinius.

Hvad staaer I der og taler?
Har vi ei paa hans Lydighed havt Prøve?
Ødilerne fordrevne? Vi vanæred?

Menenius.

Mind Jer, at han i Felten er opfostret
fra spædest Drengealder, og ei forfaren
i harpet Tungemaal; men Meel og Klid
iblandt hinanden kaster. Giv Jert Minde,
og jeg paatager mig at bringe ham
for Lovens Domstoel, hvor han skal besvare
selv strengest Klagepunct.

Første Senator.

Og Billigheden,
Tribuner, fordrer det; thi anden Fremfart
alt for blodgierrig er, og Enden bliver
Begyndelsen ei lig.

Sicinius.

Menenius,
i denne Sag I være Folkets Mægler;
Medlægger Vaaben, Folk.

Brutus.

Dog, gaaer ei hiem;
men mød paa Torvet. — (til Menenius.)
Dev vi Eder vente,
hvor, naar ei Marcius bringes, vi vil følge
vor første Plan.

Menenius.

Jeg bringer ham til Jer. —
(til Senatorerne.)
Jeg beder Eder, følg mig. Han maae komme,
hvis ei, det Værste skeer.

Første Senator.

Vi gaae til ham.
(De gaae.)

Anden Scene.

Et Værelse i Coriolans Huus.

Coriolanus og Patricier.

Coriolanus.

Lad dem nedstyrte alt om mine Øren;
ved vilde Hestes Hæl mig vise Døden,
ja paa en Steile, eller dynge op
paa den Tarpeiske Klippe hundred Bierge,
saa Dybet vorder længere fra Toppen
end Øiesynet naaer; dog, uforandret,
jeg bliver den jeg er.

Første Patricier.

Ja, stedse ædel.

(Volumnia kommer.)

Coriolanus.

Jeg undres, at min Moder
er utilfreds med mig; I stedse for
dem usle Trælle kaldte, skabte kun
til Kiøb og Salg, at staae barhovedet
ved Folkets Møder, gabe taus og undres,
naar Een af mine Stridsmænd talte kun
om Fred og Krig. Jeg taler til Jer, Moder,
hvi ønsker I mig from? hvi skal jeg skifte,

falsk min Natur; — nei, heller lad mig være
sandfærdig den jeg er.

Volumnia.

Ø Søn, min Søn,
jeg ønskte Dig befæstet i Din Vælde,
før Du forskiertsed den.

Coriolanus.

Lad Alting springe! —

Volumnia.

Du havde været end den Mand Du er,
med mindre Straben; og Din hese Idræt,
hos Folket, havde funden mindre Modstand,
hvis Du Dit Sindelag ei havde viist,
for Kraft til at modsætte sig dem mangled.

Coriolanus.

Gid de i Galgen hang!

Volumnia.

Ja, gid de brændte!

(Menenius og Senatorer komme.)

Menenius.

Kom, I var alt for hæftig, alt for barsk,
I maae tilbage for at mildne Sagen.

Første Senator.

Hvis I ei gior det, bli'er ei Steen paa Steen
af vores gode Stad.

Volumnia.

O, lad Dig raade;
it Hierte er ſom Dit, ei lét at boie,
en denne Hierne Vredens Brug benyttet
l muligſt Held.

Menenius.

Vel talt, min ædle Frue;
ar han for Poblen ſkulde boie ſig,
ar ei det var nødvendigt Lægemiddel
r Statens Vel, jeg drog min Ruſtning paa,
iendt den mig falder tung.

Coriolanus.

Hvad ſkal jeg giøre?

Menenius.

aae til Tribunerne.

Coriolanus.

Hvad ſaa? Hvad ſaa?

Menenius.

ienkalde Eders Ord for dem.

Coriolanus.

For dem? —
or Guderne jeg det ei angre kan,
al jeg for dem?

Volumnia.

I er alt for beſtemt,
i dette, ſkiendt en Dyd, kan overdrives,

naar Farens Stund er nær. I selv har sagt,
at Klygt og Ære, lig forbundne Venner,
i Krig gaae Haand i Haand. Forklar mig nu,
hvad de i Fred kan tabe ved hinanden,
hvi de ei der kan enes?

Coriolanus.

Stille, stille.

Menenius.

Er sindrigt Spørgsmaal.

Volumnia.

Passer det med Ære,
i Krig at synes hvad man ikke er,
— som Klygten hiemler, for at opnaae Maalet, —
hvorfor er det da mindre eller værre,
at den med Ærens Bud gior Fælleskab
i Freden som i Krig, naar Hiemedet
har Krav paa begge?

Coriolanus.

Hvortil disse Ord?

Volumnia.

Fordi en Tale nu er Pligt, til Folket,
ei hvad Dit eget Hierte byder Dig,
ei hvad Dig tykkes ret; men slige Ord
som paa Din Tunge kun har fæstet Rod,
kun Slegfred-Sprog og tomme Stavelser,
for Sandhed blottet, fremmed for Din Barm.

Nu, dette er ei meer vanærende,
end Stæder tage ind ved sladske Ord,
naar uden dem, I Lukken sat paa Spil
og voved meget Blods Udgydelse.
Jeg vil, mod min Natur, forstille mig,
naar mit, naar mine Venners Held det fordrer,
med Ære vil jeg det; og saa bør Du
for mig, for Viv og Søn, Senatet, Ad'len.
Og I vil heller vise Pøbel-Slænget
et rynket Bryn, end give dem et Smiil,
som vinder deres Tillid og beskytter
mod Undergang os alle.

Menenius.

Ædle Frue. — —
Følg os, tavs faieligt, og I afvender
ei ene Faren nu; men I opretter
hvad for er tabt.

Volumnia.

Jeg beder nu, min Søn,
gaae til dem med Din Hue i Din Haand
Naar Dine Knæe berøre Gadens Stene,
(thi Handling stundum er Veltalenhed,
og det ukloge Øie fatter bedre
end Ørets Hinde,) Du Dit Hoved bøie,
som om Dit Hierte følte sig strafskyldig,
og ydmyg, som et overmodent Moerbær,

der falder ved et Vindpust — eller sig dem,
at Du er Kriger, og i Leiren opfødt,
har ei de milde Udtryk, som Du tilstaaer,
nu somme sig, og som de billigt fordre
for deres Tillid, men at Du herefter
vil efter deres Ønske vanne Dig,
saavidt Din Ære naaer.

Menenius.

Kun disse Ord,
og Dit hvert Hjerte er; thi de tilgive
med samme Hurtighed, som tomme Ord
de gyde ud.

Volumnia.

Jeg beder Dig min Søn,
Dig raade lad, endskiønt jeg veed Du heller
Din Fiende følger i et Flamme-Svælg
end smigrer ham i Hal. — Cominius kommer.

(Cominius kommer.)

Cominius.

Jeg var paa Torvet, stærk Parti udfordres;
med Rolighed Du maae forsvare Dig;
hvis ei da blive borte. Alt er Oprør.

Menenius.

Kun favre Ord.

Cominius.

Maaskee tilstrækkeligt

hvis han kan bøie sig.

Volumnia.

Han maae og vil —
kom Caius, siig Du vil og gaae, og giør det.

Coriolanus.

Skal jeg da vise dem mit Hoved blottet?
Og skal min Tunge, nedrig, en Usandhed
paadigte dette Hierte? — Vel, det skee!
Men gialdt det kun min egen Jordiskhed,
kun Marci'i Muld, det skulde, knust til Støv,
før blæse hen for Vinden. Nu til Torvet.
I har en Rolle givet mig, som aldrig,
i dette Liv jeg lærer.

Cominius.

Vi vil hielpe.

Volumnia.

Mind Dig, min elskte Søn, som Du har sagt
at min Lovtale giorde Dig til Kriger,
saa mind den atter nu ved denne Rolle,
skiøndt den Dig fremmet er.

Coriolanus.

Vel, vel, jeg maae det.
Bort mine Haab, og lad mit Sind besmittes
med Skiøge-Tant! Min krigervandte Strube,
som stemte med min Tromme, ligne skal
en Gildings Piben, eller Møens Stemme,

som luller Barn i Søvn! Lad Riddings Smiil
paa mine Kinder boe, og Drenge-Taarer
mit Øie væde! Lad en Tiggers Tunge
fra mine Læber lyde! Lad mit Knæe,
som sig kun bøiet har for Hingst at spore,
sig krumme for at trygle! — — Nei dog, nei,
thi jeg for Æren ei vil offre Sandhed,
og lære ved mit Legems Daad, mit Hierte,
den skammeligste Lavhed.

Volumnia.

Som Du vil;
af Dig at tigge, mig vanærer meer,
end Dig at trygle dem. Styrt alt i Gruus;
Din Moder heller for Din Stolthed synker,
end lever angstfuld for Din Egensind.
Mit Hierte, stort som Dit, kan trodse Døden;
af dette Bryst Du diet har Dit Mod,
Din Stolthed er Din egen.

Coriolanus.

Vær tilfreds,
min Moder, skiænd ei meer, jeg gaaer til Torvet.
Som en Markskriger vil jeg dem anraabe,
ved Hyklerie mig vinde deres Hierter
og komme hiem høit elsket af hver Høker.
Jeg gaaer alt. Anbefael mig til min Hustrue.
Hvis I som Consul ei mig seer igien,

da fæster jeg ei Liid til denne Tunge,
paa Smigrens Vei, i Fremtid.

Volumnia.

Skee Din Villie.
(gaaer.)

Cominius.

Tribunerne Jer vente; Jil didhen,
og svar med Mildhed. De opfundet have
end værere Beskyldninger mod Eder,
end nogensinde før, saavidt jeg hørte.

Coriolanus.

Vel, Løsenet er Mildhed; kom, vi gaae,
ad dem mod mig Beskyldninger udfinde,
jeg svarer dem, som Æren mig indskyder.

Menenius.

Men venligt mildt.

Coriolanus.

Ja, kun med mildest Mildhed.
(Alle gaae.)

Tredie Scene.

Forum.

Sicinius og Brutus.

Brutus.

Træng haardt derpaa, at han tyranniſk Magt
anmaſſer ſig; hvis han os undgaaer her,
da I bebreide ham hans Had til Folket,
fremdeles at det Bytte ei er uddeelt,
ſom vunden blev fra Antiaterne.

(En Ædil kommer.)

Sjig, kommer han?

Ædilen.

Ja, ſtrax.

Brutus.

Hvem følger han

Ædilen.

Menenius og alle de Raadsherrer,
ſom ham hengivne ere.

Sicinius.

Har I ſkrevet
Fortegnelſen paa alle vore Stemmer,
og ordnet dem?

Ædilen.

Jeg har den færdig h

Sicinius.

Har I dem samlet Laugsviis.

Ædilen.

Ja, jeg har.

Sicinius.

Saa kalder siebliklig Folket hid,
og naar jeg siger høit: Det være saa,
i Kraft af Folkets Myndighed; og nævner
Død eller Bøder eller Landsforviisning,
lad dem gientage Ordet efter mig,
og paasthae deres gamle Stemmeret
for Stadens Vel.

Ædilen.

Jeg underretter dem.

Brutus.

Naar de saaledes har begyndt at raabe,
lad dem vedblive, med forstyrret Larm,
Udforelsen at fordre siebliklig,
naar Dommen falden er.

Ædilen.

Vel, meget vel.

Sicinius.

Med Styrke og med Kraft de være rede,
naar vi dem give Vink.

Brutus.

Gaae og udfør det.

(Ædilen gaaer.)

Bring ham i Harme, han var stedse vandt,
at seire, og det sidste Ord at have;
men kommer han i Hede, kan han ei
ved Maadeholdets Bidsel meer regieres,
da taler han fra Hiertet, og just dette
vil hielpe os hans Nakkeheen at bryde.

(Coriolanus, Menenius, Cominius, Senatorer og Patricier komme.)

Sicinius.

Han kommer.

Menenius.

Rolig, jeg anraaber Eder.

Coriolanus.

Ja, som en Staldkarl, der for ringest Penning
en Foliant af Skiældsord døie vil. —
De høie Guder vaage over Rom,
og Retfærds Stoel med ædle Mænd beklæde!
Lad Kiærligheden boe iblandt os alle!
Med Oliegrenen vore Templer smykkes,
og Krigen fiernes vidt fra vore Gader!

Første Senator.

Amen!

Menenius.

Et ædelt Ønske.

(Ædilen kommer tilbage med Folket.)

Sicinius.

Nærmer, Folk.

Ædilen.

til Tribunerne. Jeg byder: Stille.

Coriolanus.

ſt hør mig tale.

Begge Tribunerne.

Tael! — Vær ſtille dog.

Coriolanus.

her Anklagelſerne høre op?
alting ende her?

Sicinius.

Jeg ſpørger Eder:
I Jer underkaſte Folkets Stemme?
nde dets Tribuner? Vil I lide,
Taalmod, lovlig Dom for ſlige Feil
nu, beviſes ſkal?

Coriolanus.

Jeg er tilfreds.

Menenius.

, Borgere, hans Ord: Han er tilfreds.
d Eder hans Fortieneſter af Staten.

Tænk paa de dybe Saar hans Legem bærer,
liig. Grave paa den hellige Kirkegaard.

Coriolanus.

Til at opvække Latter, Maalerifter
og Skrammer kun.

Menenius.

Betænker videre,
at naar han ikke taler liig en Borger,
I finder ham en Kriger; tager ei
hans haarde Ord for Lyd af Had og Ondskab,
men som er sagt, de sømme en Soldat
der mener det ei ilde.

Cominius.

Vel, ei mere.

Coriolanus.

Siger Grunden,
— da jeg som Consul er eenstemmig valgt, —
hvi jeg vanæres saa, at samme Stund
den mig berøves atter?

Sicinius.

Os I svare.

Coriolanus.

Siig frem, hvis det er sandt jeg svare bør.

Sicinius.

Hør Klagen da: I Rom har villet røve
de Embeder, som Sæd og Skik har hævdet,

anmasse Eder en tyranniſk Magt,
derfor I er Forræder imod Folket.

Coriolanus.

Forræder! Jeg!

Menenius.

Sagtmodig: Eders Løfte!

Coriolanus.

Gid Hælveds Hvirvelflammer sluge Folket!
Forræder jeg! Sataniske Tribun!
Sat i Dit Øie Død tifusindfold,
saa mange Millioner i Din Haand,
og paa Din Løgner-Tunge begges Antal,
saa sagde jeg: Du løi, med Stemmen frie,
som naar jeg Guderne anraaber.

Sicinius.

Mærk det, Folk.

Borgerne.

Til Klippen med ham strax; til Klippen med ham!

Sicinius.

Stille!
Vi have ei Anklage meer behov.
Hvad I har seet af ham og hørt ham tale:
forhaanet Høvedsmænd, forbandet Eder,
Spydstagen brugt som Lov, og har bespottet
den Magt, som er hans Dommer, selve dette,

er, saa strafværdigt, at det vel forticner den smerteligste Død.

Brutus.

Men da han har giort Staten Gavn —

Coriolanus.

Hvad sludrer Du om Gavn?

Brutus.

Jeg tale vil derom, jeg veed det.

Coriolanus.

I?

Menenius.

Er dette, hvad I loved Eders Moder?

Cominius.

Viid blot —

Coriolanus.

Jeg vil ei mere: Lad dem fordømme mig til Død fra steileſt Klippe, Hudfletning, Landsforviisning, til indſperret, at tæres hen ved et Gran Føde daglig, jeg deres Gunſt for gode Ord ei kiøber, mit Mod ei tæmmer, for hvad de kan give, var Priſen blot: God Dag.

Sicinius.

Fordi han har, — saavidt det stod til ham — fra Tid til Tid

viſt Folkets Had og Ondſkab, Midler ſøgt
at rane bort dets Magt, og nu tilſidſt
ſig fiendtlig viſt ei blot mod Retfærds Domſtoel,
men ſelv imod Haandhæverne af den.
Derfor i Folkets Navn, og ved den Magt
dets Ledere er givet, dømme vi:
Fra dette Nu han er forviiſt vor Stad;
og ſtyrtes ſkal fra den tarpeiſke Klippe
hvis han igien ſig nærmer Romas Porte;
i Folkets Navn fremſagt: Saa være det.

Borgerne.

Saa være det, ſaaledes ſkal det være,
Bort bort, han er forviiſt, ſaa være det.

Cominius.

Et Ord kun, mine Venner —

Sicinius.

Han er dømt,
vi vil ei høre meer.

Cominius.

O lad mig tale;
Jeg Conſul været har, jeg kan fremviſe,
for Rom, dets Fienders Mærker paa mit Legem,
Mit Fødreland er helligt, jeg det elſker
end mere ømt og høit end dette Liv;
meer end min Huſtrue, meer end hendes Afkom
og mine Lænders Kraft; thi lad mig tale —

Sicinius.

Jert, Øiemed vi kiende. Tael, hvad vil I?

Brutus.

Ei meer at sige er. Han er forviist,
som Folkets og som Fædrelandets Fiende;
Saa være det.

Borgerne.

Saa være det, saa være det.

Coriolanus.

I Hundepak, hvis Aande jeg foragter,
lilg Dunst af giftig Pøl; hvis Gunst jeg skatter,
som Liget af ujordet Mand, der Luften
forpester fuult. Jeg landsforviser Eder.
Henskæber Eders Liv i dorsk Uvished!
Ved svageſt Rygte Eders Hierter skiælve!
Fortvivlet bæve I, naar Fiederbusken
i Fiendehielmen vifter! Hav I Magten
at jage dem Jer skiærmer, til omsider,
— ved Eders Daarskab blind for Fremtids Skiebne,
I ene her i Staden staae, og gnave
paa egen Undergang, lilg usle Trælle; —
da uden Sværdslag I bekiæmpet vorde!
Med dyb Foragt jeg vender Eder Ryggen;
jeg finder mig en Verden andensteds.

(Coriolanus, Cominius, Menenius, Senatorer og Patricier gaae.

Adilen.

Nu Folkets Fiende gik, han borte er!

Borgerne.

Vor Fiende er forviist, han gik, Ho! Ho!
(Folket juble og kaste Huerne i Veiret.)

Sicinius.

Ledsag ham ud af Porten, følger ham,
— som han forfulgte Jer — med al Foragt;
Haan ham, som han fortiener det. En Vagt
os lede giennem Staden.

Borgerne.

Kom, lader os ham ud af Porten see.
Gid Guderne Tribunerne beskytte!

Fierde Act.

Første Scene.

Ved en af Roms Porte.

Coriolanus. Volumnia. Virgilia. Menenius. Cominius og adskillige unge Patricier.

Coriolanus.

Stands Eders Taare; kom. Et kort Leevvel —
Hydra forskyder mig. — Min gode Moder,
hvor er Jert fordums Mod. I tidt har sagt,
at Lidelsær var Snillets Prøvesteen;
at smaae Uheld smaae Sixle kunde bære;
at alle Snekker, naar det Havblik var,
med lige Stolthed sted; men, at naar Skiebnen
slog haarde Slag, og dog ei omme sig,
var ædel Klogskab. Hvo som ikkun fatted

de Leveregler I mig ofte gav,
dens Hierte blev uovervindeligt.

Virgilia.

O Himmel! Himmel!

Coriolanus.

Hustrue, jeg Dig beder —

Volumnia.

O gid den røde Pest maae treffe Rom!
Gid hver Haandtering døe!

Coriolanus.

Hvorledes! Hvad!
Jeg savnet, elsket bliver. O min Moder,
Fat fordums Mod, I har mig ofte sagt:
Hvis Hercules var bleven Eders Husbond,
af hans Arbeider see I havde giort,
for ham at spare Møie — Hør, Cominius,
staae fast, Lev vel — Lev vel, min Viv, min Moder
Alt bliver godt. — Menenius Du Gamle,
Din Graad er saltere end Ynglingens,
og skadeligt Dit Øie. — General,
jeg har Dig skuet barsk, Du Optrin saae
som hærded Stalen; slig de Sorgens Qvinder
sin Skiebne at begræde, er saa daarligt
som at udlee den. O I vred, min Moder,
min Vovedaad var stedse Eders Fryd,
og tvde Jer Søn endskiondt jeg ene gaaer

en eensom Drage liig, hvis Smuthul frygtes,
som sielden sees, men ofte bliver omtalt —
vil over det Sædvanlige sig hæve,
hvad eller synke under Svig og Rænker.

Volumnia.

Hvorhen min Stoltheds Søn? Tag for en Stund
Cominius med Dig, fat en Beslutning,
og hold ved den, at ei Tilfældets Irlys
Dig leder vild paa Veien.

Coriolanus.

O, I Guder!

Cominius.

Jeg følger Dig en Maaned, og bestemmer
Dit Opholdsted med Dig, hvor vi giensidig
kan høre fra hinanden, hvis i Tiden
Du kaldes atter, at vi ei skal søge
en Verden rundt, for enkelt Mand at finde;
og tabe Øieblikkets Gunst, som kiøles
ved dens Fraværelse, som dertil trænger.

Coriolanus.

Lev Alle vel! — Du alderstegen er,
for fuld af Skrammer til at streife om
med kraftfuld Mand; følg mig blot ud af Porten. —
Kom, elskeligste Hustrue, kiære Moder —
og I udvalgte Venner, der, først der,
bed mig Lev vel og smiil. Jeg beder: Kom.

Mens jeg er over Jord I høre skal
fra Caius Martius, men aldrig ander,
end hvad der sømmer ham.

Menenius.

Saa værdigt talt
som Øre høre kan. — Kom, ingen Taare. —
Hvis jeg af disse Been og Arme kunde
syv Aar afryste, ved de evige Guder,
jeg fulgte Dig.

Coriolanus.

Giv mig Din Haand — Kom, følger.

(De gaae.)

Anden Scene.

En Gade i Nærheden af Porten.

Sicinius, Brutus og en Ædil.

Sicinius.

Bed dem gaae stille hiem; thi han er borte,
og Adelen, som holdt med ham, er krænket.

Brutus.

Vi have vist vor Magt, nu ville vi
meer følelige synes, end tilforn
da alt i Gjæring var.

Sicinius.

Lad dem gaae hiem;
ſig, borte Fienden er, de ſtande atter
i deres fordoms Styrke.

Brutus.

Skik dem hiem.

(Ædilen gaaer.)

(Volumnia, Virgilia og Menenius komme.)
Hans Moder, ſee!

Sicinius.

Vi vil ei møde hende.

Brutus.

Hvorfor?

Sicinius.

Man ſiger, at hun er affindig.

Brutus.

De have os bemærket. Gaae ei bort.

Volumnia.

Vel mødt, vel mødt; gid Guders Plagehær
Jer Kiærlighed bekiendt

Menenius.

Tys dog, ſtille.

Volumnia.

I ſkulde høre, hvis for Graad jeg kunde,

(til Brutus.)

dog ja, I noget høre ſkal. — I gaaer?

Virgilia (til Sicinius)

I ogsaa blive skal. — Gid til min Husbond
jeg sagde det.

Sicinius.

Er I af Mands Natur?

Volumnia.

Du Nar; er det en Skam? Mærk dette, Nar —
Var ei min Fader Mand? Med Ræves Natur,
har Du ei jaget ham, som slog for Rom
end flere Slag, end Du har udstødt Ord?

Sicinius.

O Himles Himmel!

Volumnia.

Flere Diærvheds Slag
end nogensinde Du fornuftigt Ord?
Og det for Rom! — jeg siger Dig — dog gaae —
nei, her Du blive skal. — O, gid min Søn
var i Arabien, med Sværd i Haand,
for ham Din Horde.

Sicinius.

Nu, hvad da?

Virgilia.

Hvad da?
Da blev der hurtig Ende paa Din Afkom.

Volumnia.

Ja, Slegfredbørn og Alle. — O, den Tappre,

Hvad Helteskrammer bær han ei for Rom!

Menenius.

Nok, stille, stille.

Sicinius.

Gid han vedblevet havde for sit Land,
som han begyndte, og ei selv opløst
de ædle Baand han knytted.

Brutus.

Gid han havde!

Volumnia.

I ønske det? I, som oprørte Slænget;
I Usle, som hans Værd saa lidt kan domme,
som jeg det Hemmelige, hvilket Himlen
vil have skiult for Jorden.

Brutus.

Lad os gaae.

Volumnia.

Ja gaae I kun. I værdig Daad har udført,
dog hør mig før I gaae: Som Capitolet
sig høiner over lavest Huus i Rom,
saa høit min Søn — den Ædles Husbond der —
som I forviste, overgaaer Jer Alle.

Brutus.

Kom, vi vil gaae.

Sicinius.

Hvi blive for at skiældes?

Hun er afsindig.

Volumnia.

Tag min Bøn med Eder:
Gid Guders Værk var ene at stadfæste
hver min Forbandelse! (Tribunerne gaae.) Gid
engang daglig
jeg mødte dem, det lindrede mit Hierte,
for hvad det trykker tungt.

Menenius.

I talte djærvt,
men I har Aarsag. Vil I spise hos mig.

Volumnia.

Mit Brød er Had; jeg tærer paa mig selv,
og dør af Næring Hungersdøden. — Kom,
lad af den svage Klynken; klag, som jeg,
i Vrede, Juno lig. Kom, kom.

Menenius.

O, fy.
(De gaae.)

Tredie Scene.

Landevei imellem Rom og Antium. En Romer og en Volsker møde hinanden.

Romer.

Jeg kiender Jer nok, og I kiender ogsaa mig; Eders Navn, troer jeg, er Adrian.

Volsker.

Saa er det; men jeg har, i Sandhed, forglemt Eder.

Romer.

Jeg er en Romer; men min Tieneste er, ligesom Eders, imod dem; kiender I mig nu?

Volsker.

Nicanor; ikke.

Romer.

Just ham.

Volsker.

Eders Skiæg var større da jeg saae Jer sidst; men Eders Maal røber Jer. Hvad Nyt i Rom? Jeg har Brevskab fra Volsker-Staten, I har sparet mig en Dags-Reise.

Romer.

Der har været en besynderlig Opstand i Rom; Folket imod Senatet, Patricierne og Adelen.

Volsker.

Har været! Er den da forbi? Vor Stat per ei det; de ruste til Krig, og haabe at anlde Eder midt i Uenigheden.

Romer.

Den ſtørſte Flamme er ſlukt; men en liden iniſt kan opluc den igien. Adelen tog ſig den erdige Coriolans Forviisning ſaa nær til Hierte, de ere rede til, ved første Leilighed at rive hele dagten fra Folket, og for stedse, at berøve dem ribunerne. Jeg kan fortælle Dig, at dette ulier, og er næsten moden til heftigen at udbryde.

Volsker.

Er Coriolanus landsforviist?

Romer.

Landsforvilst, ja.

Volsker.

I vil være velkommen med denne Efterretng, Nicanor.

Romer.

Det er nu den bedste Tid. Jeg har hørt ge, at det er letteſt at forføre en Mands Hurue, naar hun er uenig med ſin Husbond. Ederdle Tullus Auſidius vil viſe ſig med Ære i denne

Krig, da hans store Modstander Coriolanus ei agtes mere af sit Fædreland.

Volsker.

Sikkert. Det var meget lykkeligt for mig, at jeg hændelsesviis mødte Eder. I har endt min Forretning, og jeg vil, med muntert Sind, følge Eder hjem.

Romer.

Jeg skal imellem Nu og Madvertid fortælle Eder besynderlige Ting fra Rom, som alt sigter til dens Modstanderes Bedste. I have en Armee i Beredskab, siger I?

Volsker.

En særdeles kongelig Hær. Centuripnerne med deres Underhavende ere indskrevne i Rullen, de blive alt besoldede, og ere færdige efter en Times Varsel.

Romer.

Det glæder mig at høre, at de ere færdige, og jeg er Manden, haaber jeg, som snart skal bringe dem i Bevægelse. Vær mig saaledes hiertelig velkommen, jeg fryder mig ved Eders Selskab.

Volsker.

I tager mig Ordet af Munden; jeg har den største Aarsag til at glæde mig ved Eders.

Romer.

Vel, lad os følges ad.

Fierde Scene.

Antium. Uden for Aufidius's Huus.

Coriolanus, ukiendelig, indhyllet i meget slette Klæder.

Coriolanus.

En herlig Stad er dette Antium.
Jeg dine Enker skabte; mangen Arving
til disse skionne Borge, har jeg hørt,
i mine Feltslag, stønne, seet dem falde.
Hvis de mig kiende, Mødrene med Sped
og Drengene med Steen, mig byder Feide.
(En Borger kommer.)
God Dag.

Borgeren.

Velkommen.

Coriolanus.

Siig mig, hvis I vil,
hvor boer den mægtige Aufidius?
Er han i Antium?

Borgeren.

I denne Aften
han giver Statens Adelskab en Fest.

Coriolanus.

Hvor er hans Huus?

Borgeren.

Her, dette.

Coriolanus.

Tak, Farvel.

(Borgeren gaaer.)

O Verden, hvor ustadig. Svorne Venner,
hvis Barme synes kun een Siæl at eie,
hvis Tid, hvis Seng, hvis Maaltid og hvis Idræt
tilfælles var, og uadskillelige
som Tvillingsøstre, skal om føie Tid,
for ringe Ordstrid, mod hinanden staae
i bitterst Had. Saa grumme Avindsmænd,
hvis Lidenskaber og hvis trædske Planer
forstyrred deres Svon, ved Hændelse
ei værd et Æg, skal sværge Venskabs Pagt,
og stræbe til eet Maal. Saaledes jeg:
Mit Fødested jeg hader og min Hu
staaer kun til denne Stad — Jeg vil gaae ind, —
hvis han mig dræber, skeer jeg ingen Uret,
modtager han mig vel, hans Land jeg tiener.

(gaaer.)

Femte Scene.

En Sal i Aufidius's Huus.

Muſik indenfor. En Tiener kommer.

Tieneren.

Viin, Viin, Viin! En herlig Opvartning! jeg troer, de Krabater ere faldne i Søvn.

(gaaer. En anden Tiener kommer.)

Anden Tiener.

Hvor er Cotus? Herren kalder paa ham. Cotus!

(gaaer. Coriolanus kommer.)

Coriolanus (afſides.)

Et herligt Huus, og Maden lugter godt,
men jeg en Giæſt ei ligner.

(Første Tiener kommer ind igien.)

Første Tiener.

Hvad vil I, min Ven? Hvor kommer I fra? Her er ingen Plads for Jer; jeg beder, ſtrup Jer paa Døren.

Coriolanus (afſides.)

Jeg, ſom Coriolanus, ei fortiener
en bedre Velkomſt.

(Anden Tiener kommer ind igien.)

Anden Tiener.

Hvorfra kommer I, Ven? Har Portneren

Øine i Hovedet, at han lader saadan Karl komme ind? Pak jer bort.

Coriolanus.

Bort!

Anden Tiener.

Bort? Nei, bort med Jer.

Coriolanus.

Nu er Du kiedsommelig.

Anden Tiener.

Er Du saa frisk. Vi skal snart tale med Dig.

(Tredie Tiener kommer; den Første møder ham.)

Tredie Tiener.

Hvad er det for en Krabat?

Første Tiener.

Den besynderligste jeg nogensinde har seet. Jeg kan ikke faae ham ud af Huset. Hør, kald Herren ud.

Tredie Tiener.

Hvad har I her at giøre, Karl? Pak Jer.

Coriolanus.

Lad mig blot staae; jeg vil ikke skade Eders Skorsteen.

Tredie Tiener.

Hvo er I?

Coriolanus.

En Adelsmand.

Trædie Tiener.

En særdeles usel —

Coriolanus.

Sandt, det er jeg.

Trædie Tiener.

Jeg beder Jer, usle Adelsmand, søg Jer et andet Blivested, her er ingen Plads for Jer; gaae dog Jer Vei.

Coriolanus.

Gior Din Dont, gaae (støder ham fra sig) og fyld Dig med de kolde Levninger.

Trædie Tiener.

Hvad, vil I ei gaae? Skynd Eder og fortæl Herren hvilken sælsom Giest han har het.

Anden Tiener.

Det skal jeg.

Trædie Tiener.

Hvor boer Du?

Coriolanus.

Under Befæstningen.

Trædie Tiener.

Under Befæstningen?

Coriolanus.

Ja.

Trædie Tiener.

Hvad er det?

Coriolanus.

I Ravnes og Kragers Rige.

Tredie Tiener.

I Ravnes og Kragers Rige? Hvilket Aasen han er! Saa boer Du vel ogsaa med Alliker?

Coriolanus.

Nei, jeg tiener ikke Din Herre.

Tredie Tiener.

Hvad siger Du? Har Du noget at bestille med min Herre?

Coriolanus.

Det var dog bedre end om jeg havde at bestille med Din Frue. Du suddrer og suddrer; vak med Dit Fad. Bort!

(prygler ham bort. Aufidius og anden Tiener kommer.)

Aufidius.

Hvor er den Karl?

Anden Tiener.

Her, jeg havde prygset ham som en Hund, dersom det ei havde forstyrret Herrerne derinde.

Aufidius.

Hvad vil Du? hvorfra kommer Du? Dit Navn? Hvi tier Du? Tael dog; hvad er Dit Navn?

Coriolanus (blotter sit Ansigt.)

Hvis, Tullus, Du endnu ei kiender mig,

ved at see mig, ei antager mig
: den jeg er, Nødvendighed mig tvinger
it Navn at nævne Dig.

(Tienerne gaae tilside.)

Aufidius.

Hvad er Dit Navn?

Coriolanus.

: Navn, melodisk ei i Volsker-Øre;
en skurrende i Dit.

Aufidius.

Siig da Dit Navn.
it Ydre hæsligt er; men Herskerkraften
er i Dit Blik. Med reven Takkelas
ædelt Skib Du synes. Siig Dit Navn.

Coriolanus.

in Pande hold til rynket Bryn beredt;
u end ei kiender mig.

Aufidius.

Nei, nei, Dit Navn?

Coriolanus.

Rit Navn er Caius Marcius, som voldte
ig i Særdeleshed og alle Volsker
el megen Brøk og Meen, hvorpaa mit Tilnavn
: Dig Beviis. De store Tieneſter,
: Livsens Farer og de Draaber Blod,
g for et utaknemligt Fædreland.

har udøst, er betalt med dette Tilnavn,
et Mindetegn og Vidne paa det Had,
Du nære bør mod mig. Kun det er mit.
Thi Folkets Grusomhed og fule Nag,
tilladt ved Modløshed af Adelskabet,
som mig forlod, det Øvrige har opslugt,
og taalt at jeg ved Trælle Stemmer blev
af Rom udhujet. Denne Rædsels Tilstand
har bragt mig hid til Dig, ei i det Haab,
— Du misforstaae mig ei — mit Liv at redde;
hvis Død jeg frygted; Dig, i hele Verden,
jeg vilde undgaae meest — nei, blot af Trods,
for at betale Rom med lige Mynt
staaer jeg for Dig. Hvis Naget i Dit Hierte
er saa rodfæstet, at det hevne vil
hver Krænkelse, udøvet mod Dig selv
og mod Dit Fædreland, da hurtig, iil,
drag Fordeel af min Tilstand, nyt den saa,
at hver en hevnfuld Daad jeg øvet har,
vil baade Dig; thi jeg, med mere Harm
vil fægte mod mit syge Fædreland,
end Underverdnens Aander. Men hvis Du
ei dette vove vil, hvis det Dig kieder,
at friste Lykken meer, da hør mit Ord:
Og jeg er kied af Livet, her jeg blotter,
for Dig og for Dit gamle Had, mit Bryst;

hvis Du ei kammer det, Du er en Daare,
da jeg har stedse Dig forfulgt i Fiendskab,
og tappet Tusinder Blod af Anthums Barm;
jeg lever Dig til Skiændsel, naar jeg vier
ei Dig min Daad, mit Liv.

Aufidius.

O, Marcius, Marcius!
Hvert Ord Du har udtalt, rev fra mit Hierte
en Rod af fordums Had. Hvis Jupiter
fra hine Skyer nedraabte: Det er Sandhed,
det styrked ei min Tiltroe til Dit Ord.
Høimodige Marcius! — O, lad mig tvinde
min Arm omkring Dit Legem, hvorimod
de Landser hundred Gange sønderbrødes,
hvis Splinter skrækked Maanen. Her jeg favned
min Klinges Ambolt, (15) og saa ædelmodigt,
saa varmt, vil stride for Din Kiærlighed,
som nogensinde, med ærgierrig Hu,
jeg stred imod Din Manddom. Vidd, jeg elsked
den Moe jeg ægted har, og aldrig Nogen
drog meer oprigtigt Suk, men her at see Dig,
er større Fryd for mit hemrykte Hierte,
end da jeg første Gang min Hustrue saae
min Tærskel at betræde. Hør, Du Mars,
Vor Hærmagt rede staaer; det var min Hensigt,
at vippe Dig end engang Skiold fra Arm,

hvad eller miste min. Du mig til Jorden
tolv Gange slaget har; hver Nat jeg siden
har drømt om Tvekamp mellem Dig og mig.
I hver min Sovn, vi strede mod hinanden,
slog Hielm fra Tind, greb i hinandens Strube,
og jeg halvdød opvaagned. Store Marcius,
Var end Din Landsforviisning ene Grunden,
til Strid mod Rom, fra tolv til syvti Aar
vi samled alt; i det vi lede Krigen
i Hjertet af en uraknemlig Stad,
vi som en stridig Strøm den tømmer. Kom,
giv vort Senat, velsindet mod Dig, Haanden;
det er forsamlet her, til Afsked med mig;
Mod Eders Landemærker staaer min Hu,
Kiendt ei mod Roma selv.

Coriolanus.

Tak, høie Guder!

Aufidius.

Derfor, Du Ædleste, hvis Du vil være
Din egen Hevns Udøver, Du anføre
det halve af min Hær, og tage Veien,
som bedst Du synes, efter Din Erfaring,
bekiendt med Landets Styrke og dets Svaghed.
Maaskee Du banke vil paa Romas Porte,
maaskee besøge dem paa fierne Steder,
og skrække før Du hevner. Men, kom ind,

Du anbefales skal til dem, som sige til Dine Ønsker: Ja. Tusind Velkommen! Nu meer min Ven end Dit tilforn var Fiende, dog, Marcius, det var meget. Nu, Din Haand!

(Coriolanus og Aufidius gaae.)

Første Tiener

(i det han kommer frem.)

Det var en underlig Forandring.

Anden Tiener.

Jeg var nær ved at slaae ham med min Stok; men det syntes mig nok, at hans Klæder gav mig en falsk Beretning om ham.

Første Tiener.

Hvilken Arm han har, han dreiede mig rundt med sine to Fingre, saa let som man sætter en Top i Gang.

Anden Tiener.

Jeg saae strax af hans Ansigt, hvad der skal i ham; han havde et slags Ansigt — syntes mig — jeg veed ei hvad jeg skal kalde det.

Første Tiener.

Det havde han; han saae ud som — Gid jeg blive hængt, hvis jeg ikke troede at der boede meer i ham, end man kunde formode.

Anden Tiener.

Det gjorde jeg ogsaa, det bander jeg paa,

han er reent ud sagt, den fortreffeligste Mand i Verden.

Første Tiener.

Det troer jeg han er; men en større Krigerend han er, kiender Du dog.

Anden Tiener.

Hvem? min Herre?

Første Tiener.

Ja, derom er ingen Spørgsmaal.

Anden Tiener.

Han gielder for slige Ser.

Første Tiener.

Neppe; men jeg holder ham dog for en større Helt.

Anden Tiener.

Ja seer Du, det kan man ikke saa slet hen paastaae; men naar det gielder om, at forsvare en Bye er vor Feltherre fortreffelig.

Første Tiener.

Det troer jeg; men ogsaa til at storme den.

(Tredie Tiener kommer tilbage.)

Tredie Tiener.

I Traelle, jeg kan fortælle Jer Nyt; Nyt I Slyngler.

Første og anden Tiener.

Hvad er det? Fortæl.

Tredie Tiener.

Af alle Nationer vilde jeg allernødigst være en Romer, heller en Fordømt.

Første og anden Tiener.

Hvorfor? hvorfor?

Tredie Tiener.

Fordi han er her, som pleiede at kue vor Feltherre — Caius Marcius.

Første Tiener.

Hvorfor siger I: kue vor Feltherre?

Tredie Tiener.

Jeg siger ikke: kue vor Feltherre; men han var ham stedse en dygtig Modstander.

Anden Tiener.

Kom, vi ere Kammerater og Venner; han var ham dog altid for stiv, jeg har hørt ham selv sige det.

Første Tiener.

Ja, han var ham for stiv, naar man skal sige Sandhed; ved Corioli hakkede og maskede han ham som Bankekiød.

Anden Tiener.

Og havde han været kannibalsk sindet, kunde han have stegt og ædt ham ovenikjøbet.

Første Tiener.

Nu, flere af Dine Nyheder;

Tredie Tiener.

Man giør saameget af ham derinde, som om han var Mars's Søn og Arving; han sidder øverst ved Bordet; naar Raadsherrerne tale til ham staae de barhovedet. Vor General selv betragter ham som sin Elskerinde, er lykkelig ved at berøre hans Haand, og vender det Hvide ud af Øinene naar han taler. Men det Vigtigste er, at vor General er gjennemkaaren i Midten, og kun det Halve af det han var i Gaar, den anden Halvdeel tilhører Cains efter hele Selskabets Bøn og Bevilgning. Han vil gaae, siger han, og føle Roms Portner ved Ørene i Skarnet. Han vil meie alting ned foran sig og efterlade Veien bag sig ryddelig.

Anden Tiener.

Det ligner ham at udføre det, bedre end Nogen, jeg kiender.

Tredie Tiener.

Udføre det? Han vil udføre det; thi seer I, han har ligesaa mange Venner som Fiender; disse Venner — seer I — vovede ei — forstaaer I — at vise dem — som vi kalde det — som hans Venner, da han ei var i Velten.

Første Tiener.

Velten, hvad er det?

Tredie Tiener.

Men naar de see hans Hielmbusk, og Manden staaer i sin forrige Kraft igien, krybe de ud af deres Smuthuller, ligesom Kaniner efter Regn, og lever i Lystighed med ham.

Første Tiener.

Men, naar vil dette gaae for sig?

Tredie Tiener.

I Morgen; i Dag; strax. I skal høre Trommen gaae i Eftermiddag, det er ligesom en Biret til deres Giæstebud, og vil skee førend de aftørre Læberne.

Anden Tiener.

Saa faaer vi et lystigt Levnet igien. Freden nytter kun til at ruste Jernet, formere Skrædderes Antal og frembringe Ballade-Sangere.

Første Tiener.

Lad os faae Krig, siger jeg, den overgaaer Fred, ligesom Dagen Natten, den er munter og rørig, støiende og giver Anledning til Passiar. Freden er en sand Apoplexie, en Sovesyge; doven, døv, søvnig og følesløs; den avler flere Slegfredbørn end Krigen ødelægger Mennesker.

Anden Tiener.

Rigtigt; og ligesom man paa en Maade kan

ſige, at Krigen, tager med Vold, ſaa kan det ikke nægtes at Freden ſkaber mange Hanreier.

Forſte Tiener.

Ja, og den er Aarſag i, at Menneſkene hade hverandre.

Tredie Tiener.

Fornuftigt talt; fordi de behøve hverandre mindre. Jeg giver alle mine Penge for Krig; jeg haaber at en Romer ſkal blive ligeſaa godt Kiøb ſom en Volſker. — De reiſe ſig, de reiſe ſig.

Alle.

Ind, ind!

Siette Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Sicinius og Brutus.

Sicinius.

Vi høre ei fra ham, Frygt ei behøves;
hans Tapperhed er tam i denne Fred,
og Folket, ſom i vildeſt Oprør ſtod,
nu roligt er. Hvor maae hans Venner blues,
at alting gaaer ſaa vel, de ſkued heller,
ſkiøndt ſelv de derved led, at Oprørs Hobe
henſtormed gjennem Gaderne, end høre

hver Haandværksmand at synge i sit Værksted,
og roligen til vante Dont at gange.

Brutus.

Vi handled klogt. (Menenius kommer.)
Er det Menenius?

Sicinius.

Ja; han i seneſt Tid vel hoſtig er. —
Hil Eder!

Brutus.

En god Dag!

Menenius.

Hil Eder begge!

Sicinius.

Coriolanus synderligt ei savnes,
blot af hans Venner. Endnu Staden staaer,
og den vil staae, hvor harmfuld han end bliver.

Menenius.

Ja, alt er vel; det kunde været bedre,
hvis han sig efter Tiden havde skikket.

Sicinius.

Veed I ei hvor han er?

Menenius.

Jeg veed det ei,
haus Viv og Moder høre intet fra ham.

(Tre til fire Borgere komme.)

Borgerne.

Gid Guderne bevare Eder Begge!

Sicinius.

Gob Aften, Naboer.

Brutus.

God Aften, Alle!

— Første Borger.

Vi, vore Børn og Hustruer, paa Knæe,
nedbede Held for Eder!

Sicinius.

Lev og blomstre!

Brutus.

Farvel. O gid Coriolanus havde
saa elsket Jer som vi.

Borgerne.

De høie Guder
i Varetægt Jer tage!

Begge Tribunerne.

Tak, Farvel.

(Borgerne gaae.)

Sicinius.

Nu Tiden bedre er og mere rolig,
end dengang Disse løb omkring paa Gaden
og raabte: Oprør.

Brutus.

Caius Marcius var

en værdig Høvedsmand, i Kamp og Slag;
men overmodig, stolt og egenraadig,
høit over alle Grændser.

Sicinius.

Al hans Tragten
til Enevælden stod.

Menenius.

Det troer jeg ei.

Sicinius.

Vi skulde nu følt Lidelsernes Fylde,
hvis han var Consul end.

Brutus.

Det Guderne
i Naade har afværget. Rom er sikker
foruden ham.

(En Edil kommer.)

Ædilen.

I værdige Tribuner,
En Træl, vi nylig fanget har, beretter:
at Volskerne med to særskilte Hære,
alt Romas Landemærker har betraadt,
de fare frem med Krigens hele Strenghed,
og ødelægge alt paa deres Vei.

Menenius.

Det er Aufidius, som, da han hører,
at Marcius er forviist, nu sine Horn

igien fremstikker, de laae skiult i Skallen
med bange Frygt, da Marcius Rom beskyttet.

Sicinius.

Hvad taler I vel der om Marcius?

Brutus.

Den Rygtemager pidskes skal. Umuligt,
at de med os tor bryde.

Menenius.

Hvad? Umuligt!
Vi have seet, at meget let de kan det,
og tre Beviis derpaa har jeg oplevet.
Men tael dog med den Karl, før I ham revser,
hvor han har dette hørt, at det ei hændes,
at I afstraffer Eders egen Viisdom,
og pidsker ham, som Budskab bragte Jer
om det I bør befrygte.

Sicinius.

Tael ei saa,
Jeg veed det kan ei være.

Brutus.

Nei, umuligt.

(Et Bud kommer.)

Budet.

Til Raadets Huus heniler Adelen
i usædvanlig Hast. Nyt kommen er
hvorved de rynke Bryn.

Sicinius.

Det er den Træl; —

dſt ham for Folkets Øine. — Den Oprører!

ans Udſagn blot.

Budet.

Jo, værdige Tribun,

ans Udſagn er bekræftet, og langt mere,

eer frygtfuldt er fortalt.

Sicinius.

Hvad? Mere frygtfuldt?

Budet.

Kan ſiger høit — jeg veed ei hvor ſandſynligt —

: Marcius, med Aufidius forenet,

od Rom en Hærmagt leder, at han ſværger

k Hevn at ſtrække ud, ſaa vidt ſom Nutid

:a fierneſt Fortid er.

Sicinius.

Ei uſandſynligt.

Brutus.

ypſpundet for at Folket ønſke ſkal

en gode Marcius hiem.

Sicinius.

Ja det er Knebet.

Menenius.

Det er urimeligt;

an og Aufidius ſtaae mod hinanden

som allervoldsomste Modsigelser.

(Et andet Bud kommer.)

Budet.

Senatet har sendt Jilbud efter Eder;
en vældig Hærmagt under Caius Marcius
forbunden med Aufidius alt hærger
paa vore Landemærker; Ild og Sværd
dem baner Vei, og Luerne fortære
hvad Plyndring levnet har.

(Cominius kommer.)

Cominius.

Et herligt Værk
I har udrettet.

Menenius.

Nu, hvad Nyt? Hvad Nyt?

Cominius.

I hiulpet har, at kranke Eders Dottre,
at smelte Tagene ned over Eder, (16)
og Eders Hustruer, for Eders Næser,
vanæret see; — —

Menenius.

Fortæl, hvad Nyt? hvad Nyt?

Cominius.

At brænde Eders Templer ned til Grunden,
at Eders Rettigheder sammenpræsses
i mindste Fritboershul.

Menenius.

Siig dog, hvad Nyt? —
Jeg frygter I har herlig Daad udrettet
hvis Marcius er med Volskerne forenet.

Cominius.

Hvis!
Han derts Afgud er, han leder dem,
et Væsen ligt, som ei Naturen skabte,
men, som end ædlere, en anden Guddom
fremdannet har, og mod os svage Stakler
de nu ham følge, ei med mindre Tillid,
end Dreng forfølger spraglet Sommerfugl,
og Slagter dræber Fluer.

Menenius.

Herligt Værk
har I og Eders Skiødskins-Mænd udrettet.
I, som kun tragted efter Haandværks-Stemmer;
paa hver Løgæders Aande var I graadig.

Cominius.

Han vil nedryste Rom om Eders Øren.

Menenius.

Som Hercules nedrysted moden Frugt, (17)
jo, herlig var Jer Daad.

Brutus.

Men er det Sandhed?

Cominius.

Ja, I skal blegne før det findes usandt,
Med Smiil er hver Provinds til Opstand redes
den som modstaaer, for tapper Eenfold haanes,
og døer som trodsig Nar; hvi laste ham?
Hans Fiender selv og Eders maae ham agte.

Menenius.

Vi er fortabte, hvis den ædle Mand
ei naadig er.

Cominius.

Hvo skal bønfalde ham?
Tribunerne tør ei for Skam, og Folket
fortiener slig Medlidenhed af ham,
som Ulv af Hyrderne. Hans bedste Venner,
naar de udbryde: „O, vær Roma' naadig!"
ham haane just som de der har fortient
hans Had, og viste sig derved hans Fiender.

Menenius.

Sandt. — Hvis han kasted Branden i mit Huus,
som skulde det antænde, jeg ei voved
at sige „O, lad af!" I og Jert Slæng
et herligt Værk har udført.

Cominius.

I har bragt
det Vanheld over Rom; saa hielpeløse
vi aldrig var.

Tribunerne.

Siig ei, vi giorde det.

Menenius.

Var det da os? vi elsked ham, og dog
liig feige Dyr, gav efter for Jert Slæng,
som hujed ham af Byen.

Cominius.

Men jeg frygter,
de ind igien ham hyler; (18.) thi Aufidius
det andet Navn i Verden, ham adlyder,
som simpel Officier. — Fortvivlelse
er al den Krigerkunst og Kraft og Styrke,
som Rom kan nytte mod dem.

(En Mængde Borgere komme.)

Menenius.

Her er Slænget. —
Siig, er Aufidius med ham? — Eder er det,
som har forpested Luften, da I kasted
de stinkende de skidne Huer op,
og jubled ved Coriolans Forviisning.
Nu kommer han, hver Krigers Hovedhaar
en Svøbe vorder, og saa mange Skurke,
som I opkasted Huer, vil han styrte,
til Løn for Eders Stemmer. Ligemeget.
Løn som forskyldt, hvis til eet enkelt Kul
han kan os alle brænde.

Borgerne.

Rædsels Nyt!

Første Borger.

Hvad mig angaaer, da jeg sagde, Forviis ham, lagde jeg til, det var Skade.

Anden Borger.

Det giorde jeg ogsaa.

Tredie Borger.

Og jeg med; og naar jeg skal sige Sandhed, sagde Mange det samme. Hvad vi giorde, var i den bedste Hensigt; og omendskiøndt vi villigen samtykkede i hans Forviisning, var det dog imod vore Ønsker.

Cominius.

I ere vakkre Stemme-Væsner, I!

Menenius.

I og Jer Sæt, I have handlet herligt! — Skal vi til Capitolet?

Cominius.

Ja, hvad andet?

(Cominius og Menenius gaae.)

Sicinius.

Gaaer hiem, gaaer hiem og værer ei forsagte;
thi de som synes nu at frygte alt,
kun ønske det var Sandhed. Hafter hiem,
viis ingen Tegn paa Frygt:

Første Borger.

Guderne være os naadig! Kommer, Medborgere, lader os gaae hiem: Jeg har stedse sagt, at vi havde Uret, da vi forviste ham.

Anden Borger.

Det giorde vi Alle. Men kom, lader os gaae hiem.

(Borgerne gaae.)

Brutus.

Jeg lider ei det Nyt.

Sicinius.

Ei heller jeg.

Brutus.

Til Capitolium! Jeg gierne gav
min halve Eiendom, hvis det var usandt.

Sicinius.

Kom lad os gaae.

(De gaae.)

Syvende Scene.

En Leir, i Nærheden af Rom.

Aufidius og hans Lieutenant.

Aufidius.

De flokke sig endnu om denne Romer?

Lieutenanten.

Jeg ved ei hvilken Troldom ham behersker.
Han Gienstand for hver Krigers Tale er,
de før og efter Maaltid bruge ham
som Bønnebog, og selv af Eders Egne
I sees i ringe Lys.

Aufidius.

Det kun ved Midler
afhielpes kan, som svække vil vor Hensigt.
Han mere stolt sig teer, selv imod mig,
end jeg mig tænkte det, da første Gang
jeg favned ham. Dog, han ei sin Natur
fornægte kan, og hvad der ei kan ændres
undskyldes bør.

Lieutenanten.

Dog ønsked jeg, Aufidius,
—for Eders egen Skyld — at Magten ei
I havde deelt med ham; men enten ene
paataget Eder selv Hærførerskabet,
hvad eller overladt ham det aldeles.

Rufidius.

Din Mening fatter jeg; men vær forsikret,
naar han skal staae til Regnskab, veed han ei
hvad jeg kan sætte mod ham. Skiøndt det synes
saa tænker han, og Folket selv ei tvivler,
at hver hans Daad jo bærer Retfærds Præg
til Volskerstatens Vel, og at han kæmper
en Drage liig, og seirer naar kun Sværdet
han viser blankt, har han dog det forsømt,
som skal hans Nakke bryde eller min,
naar vi engang opgive skal vort Regnskab.

Lieutenanten.

Troer I, at han vil undertvinge Rom.

Rufidius.

Hver Stad gaaer over, naar han viser sig,
og Romas Adelskab hans Vink adlyder;
Raadsherrer og Patricier elske ham,
Tribunerne ei fægte kan, og Folket,
med samme Iil, ham vil tilbagekalde,
som de forviste ham. Han er for Rom
hvad Havets Ørn (19) for Fiskevrimlen er,
Naturen skiænked den en sielden Evne.
Først, som en ædel Mand, han tiente Staten;
men kunde ei betvinge Stigelysten.
Hvis det var Stolthed som i Medgang pletter
den Lykkelige eller Klogskabs Mangel,

hvorved han lod de Hændelser unytted,
som sig frembøde, eller hans Natur
lod ham see alle Ting fra samme Synspunct,
saavel i Harnisk som i Raadets Samling,
saa at han bød, med lige Magt og Strenghed,
i Fred som Krig; men een af disse Feil,
— skiønt med et Gran af hver, jeg dog ei Alle
tillægger ham — har giort ham frygtet, hadet,
tilsidst forviist. Ved Pralerie han qvæler
sit eget Held. Saaledes vore Dyder
afhænger blot af Tidernes Fortolkning;
thi Magt og Styrke, som sig selv kun hylder,
sin sikkre Grav skal finde paa det Sted
hvorfra den egen Daad vil udbasune.
En Flamme driver frem en anden Flamme.
Som Naglen viger Naglen i sin Gang,
saa viger Magt for Magt og Rang for Rang
Kom, kom. — Naar, Cains, Romas Stad er Din,
Du fattigst er, og snarlig er Du min.

(De gaae.)

Femte Act.

Første Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Menenius, Cominius, Sicinius, Brutus og Flere.

Menenius.

Jeg vil ei gaae; hans fordums General
I have hørt, som stedse ham udmærked
med høieſt Venſkab. Han mig kaldte Fader;
hvad nytter det? Gaae, I ſom ham forviſte,
nedknæl en Miil før I hans Telt har naaet,
og bed om Naade. Naar Cominius
han ei vil høre, bliver jeg heſt hiemme.

Cominius.

Han vilde mig ei kiende.

Menenius.

Høre I?

Cominius.

Dog nævnte han mig engang ved mit Navn;
da jeg om Fortids Venskab minded ham,
om de Blodsdraaber vi tilsammen udgiød.
Han til Coriolanus svared ei,
frabad sig Navne, tittelløs sig sagde,
til han i Flammen af det brændte Rom
sig havde smeddet en.

Menenius.

En herlig Idræt!
Et par Tribuner har — Glorværdigt Minde! —
forskaffet Romerne godt Kiøb paa Kul.

Cominius.

Jeg minded ham, hvor kongeligt det var
at eftergive naar det uentes mindst.
Han svared, at det var kun tomme Bønner,
fra Staten, til en Mand de havde straffet.

Menenius.

Vel; kunde han vel sige mindre?

Cominius.

Jeg prøved da at vække Følelsen
for hans særdeles Venner; han mig svared,
at han ei kunde rode i en Hob
af raadne Aaner, at det vaarligt vor

et par usle Korn, at lade Dyngen
uopbrændt og saare med sin Lugt.

Menenius.

et par usle Korn? Jeg er blandt disse,
Moder, Viv og Barn og denne Brave,
:ornet er, og I de raadne Avner,
Stank til Maanen naaer. For Jer vi brændes.

Sicinius.

stille dog. Om end i denne Nød
xgter Eders Hielp, bør I dog ei
:ide os Ulykken. Hvis I vilde
Fædrelandet tale, Eders Tunge
neer end en Haastværks-Hær udrette kan —
Landsmand standsed.

Menenius.

Nei, jeg gier det ei.

Sicinius.

beder, gaae til ham.

Menenius.

Hvad skal jeg der?

Sicinius.

ige hvad Jer Kiærlighed til Roma
aaer hos Marcius.

Menenius.

Vel, fær at han

mig, som Cominius, tilbagesender,
uhørt, hvad da? — Naar modløs, sønderknust,
ved hans Uvenlighed, I atter see mig. —
Hvad da? hvad da?

Sicinius.

Da Eders gode Villie
Roms Tak modtage skal, i samme Forhold,
som Meningen var god.

Menenius.

Jeg vover det,
jeg troer han hører mig. Dog bide Læben
og knurre ad Cominius mig mistrøster.
Det var i uret Tid, han var ei mæt,
koldt Blodet er i end ei fyldte Aarer;
om Morgenen man, vranten, ei er stemt til,
at give og tilgive. Derimod
er Sielen mere mild, naar hver Kanal
og Aare opfyldt er med Mad og Føde,
end paa en Fastedag. Derfor jeg venter
til fuldendt Maaltid gior ham føielig,
og saa forsøger det.

Brutus.

I til hans Godhed veed den lige Vei;
og Sporet taber ei.

Menenius.

Jeg det forsøger,

ſkee hvad der vil. I ſnart ſkal have Kuhdſkab
om Sagens Gang. (gaaer)

Cominius.

Han bli'er ei hørt.

Sicinius.

Ei hørt?

Cominius.

Jeg ſiger Jer, han ſidder trindt i Guld, (20)
hans Øie funkler, ſom en Brand for Rom;
hans Hevnlyſt er hans Medynks Fangevogter.
Han ſagde koldt: Staae op, da jeg nedknæled,
og med et maalloſt Vink bød mig at gaae,
han ſin Beſlutning vilde ſkriftlig ſende,
ſaaledes ſom hans Eed ham haydte bød.
Forgiæves altſaa er alt Haab om Frelſe,
naar ei haus ædle Moder og hans Huſtrue,
ſom vil anraabe ham for Fædrelandet,
kan røre ham. Derfor vi haſte did,
og ved vor Bøn fremſkynde deres Forſæt.

(De gaae.)

Anden Scene.

En Forpost af Volskernes Leir, uden for Rom. Skildvagter paa Post.

Menenius kommer.

Første Skildvagt.

Staa! hvem der?

Anden Skildvagt.

Ei fremad, viig tilbage.

Menenius.

Vel passet Eders Vagt; men med Forlov,
jeg er en Høvedsmand, og kommer for
at tale med Coriolanus.

Første Skildvagt.

Hvorfra?

Menenius.

Fra Rom.

Første Skildvagt.

I ei passere maae,
vend om igien, thi vores General
ei mere høre vil fra Eder.

Anden Skildvagt.

For Luerne omspænde vil Jert Rom,
før I kan tale med Coriolanus.

Menenius.

Hvis I har hørt Jer General omtale

Rom og hans Venner der, jeg vædde tør;
mit Navn har Eders Ørehinde vørt,
det er Menenius.

Første Skildvagt.

Kan være, gaae.
Værdien af Jert Navn ei skaffer Adgang.

Menenius.

Jeg siger Dig, Din General mig ynder;
jeg for hans Idræt var den Bog hvori
hans Nygte skrevet var inovertruffen,
maaskee forstørret; thi jeg stedse har
ophøiet mine Venner, — han stod øverst —
naar kun jeg Sandhed traadte ei for nær.
Endog — en Kugle lig paa speilblank Flade —
jeg Maalet løb forbi, og i hans Roes
gik stundom lidt for vidt. Derfor, min Ven,
I Adgang maae tillade mig til ham.

Første Skildvagt.

I Sandhed, om I end havde fortalt ligesaa mange Løgne til hans Fordeel, som I har udkrammet Ord til Jer egen, saa kom I dog ikke igiennem; nei, om end Løgn var ligesaa stor Dyd som Kydskhed. Gaae derfor tilbage.

Menenius.

Jeg beder, min Ven, erindre Dig at mit Navn

er Menenius, som altid har været paa Jer Felts herres Parti.

Anden Skildvagt.

Hvo meget I end har været hans Løgner — som I selv siger — er jeg dog En som, i hans Tieneste holder mig ved Sandheden, og siger Jer, at I ei kommer igiennem. Derfor tilbage.

Menenius.

Kan Du sige mig om han har spist; thi jeg vil kun tale med ham efter Middagsmaaltidet.

Første Skildvagt.

I er en Romer, ikke sandt?

Menenius.

Jo, ligesom Din General.

Første Skildvagt.

Saa burde I ogsaa hade Rom ligesom han gior. Kan I, naar I har udstødt af Eders Porte Eders Beskytter, og i voldsom, eenfoldig Uvidenhed givet Eders Fiende Jert Skiold, kan I da troe, at modstaae hans Hevn ved gamle Qvinders Hyl, ved Eders Døttres jomfrueligen foldede Hænder, eller ved en apoplektisk Forbon af en saadan visnet Olding, som I synes at være? Kan I troe at udslukke den Ild, hvorved Eders Stad snart skal staae i Lue ved en saadan svag Aande? Nei, I tager Feil, I er fordømt, gak derfor tilbage til

Rom, og bered Jer til Eders Endeligt, vor General har svoret Eders Undergang.

Menenius.

Krabat, dersom Din Høvedsmand vidste jeg var her, vilde han behandle mig med mere Agtelse.

Anden Skildvagt.

Min Høvedsmand kiender Jer ikke.

Menenius.

Jeg mener Din General.

Første Skildvagt.

Min General bryder sig ikke om Eder. Tilbage, siger jeg, gaae forend jeg tapper Jer en halv Pot Blod af Livet, det er vel det meste I har. Tilbage.

Menenius.

Hør mig Karl, dersom —

(Coriolanus og Aufidius komme.)

Coriolanus.

Hvad er paa Færde?

Menenius.

Nu, Kammerat, skal I høre Besked, nu skal I faae at vide om jeg holdes i Agtelse, nu skal I see om en Hans Qvast af en Skildvagt, kan jage mig fra min Søn Coriolanus. Nu kan Du slutte af vor Sammenkomst, hvor nær Du er ved Galgen eller nogen anden Død, mere moersom for

Tilskyerne og pinligere for Dig. Læg Mærke til hvad skeer og fald i Afmagt ved det, Følgerne vil bringe over Dig. Gid de høie Guder i høitidelig Forsamling beslutte Din særdeles Lykkalighed, og ikke elske Dig mindre end Din gamle Fader Menenius! O, min Søn! Du tilbereder Ild for os, see, her er Vand til at slukke den. Jeg vilde nødig gaae til Dig; men overbeviist om, at ingen uden jeg kunde bevæge Dig, blæste man mig med Sukke ud af Porten, for at besværge Dig at tilgive Rom og Dine bønfaldende Landsmænd. De gode Guder formilde Din Vrede og vende deres sidste Funke mod denne Knegt, der, lig en Klods, vil nægte mig Adgang til Dig.

Coriolanus.

Bort!

Menenius.

Hvorledes? Bort!

Coriolanus.

Jeg kiender Moder ei, ei Viv, ei Barn
jeg tiener Rom ei meer. Skiøndt jeg paa Hevn
har Fordring stor, Tilgivelsen dog ligger
i Volsker Folkets Barm. At vi var Venner,
uskiønsom Glemsomhed forgifte skal,
og Medynk ei betegne. — Derfor gaae,
Mit Øre mod Jer Bøn er stærkere

end Rom imod min Magt. Jeg har Dig elsket,
tag derfor dette, kun for Din Skyld skrevet.

(giver ham et Brev.)

Jeg vilde have sendt det; agt, Menenius,
jeg vil ei høre Dig. — Aufidius,
i Rom var denne Mand min bedste Ven,
dog seer I. —

Aufidius.

Jer selv I stedse ligner.

(Coriolanus og Aufidius gaae.)

Første Skildvagt.

Nu, Ven, er Jert Navn Menenius.

Anden Skjldvagt.

Det er et Hexeord, seer I, af megen Kraft.
I veed Veien hiem.

Første Vagt.

Hørte I hvorledes vi bleve tiltalte, for at holde Eders Høihed tilbage?

Anden Skildvagt.

Hvad Grund, troer I, jeg har til at falde i Afmagt?

Menenius.

Jeg bryder mig hverken om Verden, eller om Eders General; hvad Jer angaaer, kan jeg neppe tænke paa slige ubetydelige Væsner. Den som har Villie til at dø ved egen Haand, frygter dem ikke

ved Andres. Lad Eders General giøre sit Værste. Og I, gid I længe blive det I ere, og gid Jer Elendighed tiltage med Jer Alder! Jeg taler til Jer, som jeg blev tiltalt; nu bort!

(gaaer.)

Første Skildvagt.

En herlig Mand, jeg vover ham.

Anden Skildvagt.

Den værdigste er vor General, han er den Klippe og den Eeg som ingen Storm kan tyste.

(gaar.)

Tredie Scene.

Coriolans Telt.

Coriolanus, Aufidius og Flere.

Coriolanus.

Vor Hær i Morgen skal for Roma staae. —
I som er halv med mig i denne Idræt,
I maae berette Volskernes Senat,
hvor aabent jeg har handlet.

Aufidius.

Deres Vel
var ikkun Eders Maal; I lukked Øre
for hver en Bøn fra Rom, og aldrig tillod

afsides Hvisken; nei, end ei med Slige,
som sikkre tænkte sig ved fordums Venskab.

Coriolanus.

Hiin gamle Mand, som, med et saaret Hierte,
jeg sendte bort, mig elsked meer end Fader,
ja, han forguded mig. At sende ham
var deres sidste Haab. Af Fortids Venskab
tilskyndt — skiondt jeg var barsk mod ham — end engang
de forrige Betingelser jeg tilbød,
som de afslog og kan ei meer modtage.
Kun for at soie ham, som større Held
sig tiltroet har, jeg lidet eftergav.
Nu Bud og Bøn fra Stat, fra fordums Venner
jeg vil ei høre meer. Hvad Larm er dette?

(Støi uden for.)

Skal jeg nu fristes til at bryde Løftet
i samme Stund jeg giør det? — Nei, jeg vil ei.

(I Sorgedragt indtræde Virgilia, Volumnia, som leder den unge Marcius, Valeria og Følge.)

Først gaaer min Viv, dernæst det ædle Muld
hvoraf jeg dannet blev, ved Haand hun leder
Søn af sin baarne Søn. Bort Følelse!
Fald sønder hver Naturens Baand og Forret!

(Qvinderne bøie sig for Coriolanus.)

Vor Haardhed Dyd! — Hvad Værd har denne Bøi-
ning?
Hvad Værd tiltroer Du disse Duesine,
som Guder selv til Meeneed kan forføre?
Jeg smelter — jeg er skabt af Leer som Andre. —
Min Moder bukker sig, som om Olymp
sig bøied ydmyg for et Muldvarpskud.
I Blikket af min Søn staaer Forbøn malet,
Naturen raaber høit: Forsag ham ei. —
Lad Volsker pløie Rom, Italien harve!
Barnagtig jeg Naturens Drift ei lyder,
men staaer, som var en Mand sin egen Skaber,
og kiender ingen Slægt.

Virgilia.

Min Herre, Husbond!

Coriolanus.

Jeg har ei samme Øine, som i Rom.

Virgilia.

Den Sorg som os forandred, leder Jer
paa denne Troe. (21)

Coriolanus.

Som usselst Skuespiller,
hvert Ord jeg af min Rolle har forglemt.
Virgilia, mit Væsens bedre Deel,
tilgiv mit Tyrannie, men bed mig ei,
tilgive Romerne. O, o, et Kys,

som min Forviisning langt, sødt som min Hevn! —
Troe mig, ved Himmelens skinsyge Dronning, (22)
Dit sidste Kys, min Elskte, denne Læbe
jomfrueligen kydsk bevaret har. —
I Guder! jeg den ædleste blandt Mødre
ei hilset har; synk mine Knæe i Jorden;
(knæler.)
det største Indsegl præg af sønlig Pligt,
en Moder ydet blev.

Volumnia.

Reis Dig velsignet!
imedens jeg paa Flintens Steen som Pude
for Dig nedknæler, og upassende,
Dig viser Hylding hidtil misforstaaet
imellem Søn og Moder. (knæler.)

Coriolanus.

Hvad er dette?
paa Knæe for mig? for en afstraffet Søn?
Før sultne Strandbred kaste Kiselstene
mod Stiernerne! Før Stormorkaner slynge
de stolte Cedre mod den hede Soel!
Før dræb Umulighed, at sværest Daad
bli'er lettest Barneværk!

Volumnia.

Du er min Helt,

jeg hialp at danne Dig. Du kiender hende?

(pegende paa Valeria.)

Coriolanus.

Den ædle Søster af Publicola,
Roms Maane; reen og kydsk som Isens Tap,
— af den nyfaldne Snee ved Frosten formet —
der hænger fra Dianas Tempeltag:
Valeria!

Volumnia.

(i det hun peger paa Marcius.)

See her Dit mindre Billed;
i Tidens Fylde han Dig selv skal vorde.

Coriolanus.

Gid Krigens Gud, med Jupiters Samtykke,
uddanne vil Dit Sind til Ædelmod,
at Du for Skiændsel blive maae usaarlig,
og staae i Kamp — som paa et Field Sværmærket
der trodser Stormens Magt — og frelse hver
som fæster Øiet paa Dig!

Volumnia.

Knæl, mit Barn.

Coriolanus.

Det er min Marcius, min brave Søn.

Volumnia.

Din Viv, Din Moder, han, Valeria
bønfalde Dig.

Coriolanus.

Tael ei derom, forskaan mig;
vis I vil bede, mindes dette først:
Ting jeg har forsvoren, ei at tilstaae,
maae ei Afslag kalde. Bed mig ei,
fierne Høren eller slutte Forbund
d Romas Haandværksfolk. Fortæl mig ei
ori min Idræt synes unaturlig.
it Had, min Hevn I søge ei at mildne
) koldere Fornuft.

Volumnia.

Alt nok, alt nok!
sagde jo, I vil os intet tilstaae;
have ingen anden Bøn end den
i alt har nægtet, og dog bede vi,
hvis Du afslaaer den, da falder Skammen
i paa Din egen Haarhed, derfor hør os.

Coriolanus.

ſidius og I Volsker, lytter Alle,
intet hemmeligt fra Rom vil høre. —
m, Jer Begiæring!

Volumnia.

Taug vi end, vor Dragt,
Tilstand viste Dig hvorledes
siden Din Forviisning levet har.

Tænk Dig hvorledes vi, af alle Qvinder
de ineest ulykkelige, komme hid
nu da Dit Blik, som burde i vort Hie
frembringe Glædestgare, I vort Hierte
Henrykkelse, os noder til at græde,
at zittre ængstkeligt af Frygt og Sorg:
da Moder, Viv og Barn nu lære maae,
at Sønnen, Ægtefællen, Faderen
sit Fædrelands Indvolde sønderslider.
Mod os Elendige, Dit Had er størst;
Selv Bøn til Guderne Du nægter os,
en Trøst som Alle, uden vi kan nyde.
Hvor kan vi bede for vort Fædreland,
hvortil vi bunden er, og for Din Seier,
som ogsaa angaaer os. Ak, vi maae tabe
vort Fædreland, vor Amme, eller Dig,
vort Haab i Fædrelandet. Hvo end seirer,
hvad Bøn end Skiebnen hører, rædsom Jammer
maae blive os til Deel; thi enten Du,
som en Forbryder, giennem vore Gader
i Lænker føres, eller i Triumph
Du paa Dit Fædrelands Ruin vil træde,
og bære Palmen, for at have udøst
Din Vivs, Din Afkoms Blod. Hvad mig angaaer,
min Søn, da bli'er min Skiebne ei afhængig
af denne Krig. Kan Du ei overtales,

at vise begge Parter ædel Skaanſel,
men, vil den enes Undergang, da ſkal Du,
ei før Dit Fædreland bekrige — troe mig —
før Du ſkal træde paa Din Moders Bug,
ſom bragte Dig til Verden.

Virgilia.

Og paa min,
der gav Dig denne Søn, ſom ellers ſkulde
Dit Navn forplante i den fierne Fremtid.

Drengen.

Han ei paa mig ſkal træde, bort jeg løber
til jeg bli'er ſtørre, da jeg fægte vil.

Coriolanus,

For ei med Qvinde-Ømhed ſig at tee,
man Qvinde-Anſigt ei og Barn maae ſee,
jeg ſat for længe. (reiſer ſig.)

Volumnia.

O, forlad os ei.
Hvis vor Begiæring vår at frelſe Rom,
ved Ødelæggelſe af Volſkerne,
— Dit Herſkab nu — Du kunde os fordømme,
ſom Mordere af Din Ære. Nei, vor Bøn
er, at forlige dem; Lad Volſker ſige:
Den Naade viſte vi; og Romerne:
Vi modtog den; og Begge juble vil

med Bifalds Raab: Du Fredens ædle Stif-
ter,
velsignet være Du! — Min Søn, uvist
er Krigens Udfald; men Du sikkert veed,
at alt det Held Du herved høste kan,
hvis Du erobrer Rom, er saadant Navn,
hvis Gienlyd, af Forbandelser ledsaget,
i Kroniken saaledes skal nedtegnes:
Den Mand var stor, men ved sin sidste
Idræt,
han vaskede Glandsen bort, og ødelagte
sit Fædreland, hvorfor til fierneste Dag
hans Navn skal vorde afskyet. Tael,
min Søn;
Med ypperst Blomst Du prydede Ærens Krands,
og efterligned Guder selv i Mildhed;
Skiondt Du med Torden fyldte Luftens Hvælving,
med svovlet Kile Du en Eeg kun spalted. (23)
Du svarer ei? Troer Du det hæderværdigt,
naar ei den ædle Mand Fornærmelser
forglemme kan? — Min Datter, tael til ham,
Din Graad han agter ei. — Tael, Dreng, maaskee
Din Barnlighed ham snarere bevæger
end vore Grunde. — Ingen Mand i Verden
sin Moder skylder meer, dog lader han
mig tale hen i Veiret. Aldrig Du

har været fiendtlig imod Din Moder;
som — Hønen lig — ei heget anden Yngel,
men klukket Dig til Seir i Krigen hen
og Laurbærkronr tilbage. Hvis ubillig
min Fordring er, da stød mig bort, hvis ikke,
Du ei retfærdig er, og Guders Straf
Dig ramme vil, fordi Du Lydighed
Din Moder nægter. — Han sig vender bort;
knæl Qvinder ned, beskiærm ham ved Jert Knæfald.
Coriolan, hans Tilnavn, gior ham stolt,
han hører ei vor Bøn. Knæl ned, — Igien! —
Nu sidste Gang. — Saa gaaer vi hiem til Rom
og døer blandt vore Fiender. — See dog paa os,
den Dreng, som ei sit Ønske kan fremsige,
men knæler og oplofter sine Hænder
han lægger mere Styrke i vor Bøn
end Du har, til at afslaae. — Lad os gaae;
en Volskerinde har ham født til Verden,
hans Viv boer i Corioli, hans Søn
ved Hændelse ham ligner. Nu forjag os;
jeg bliver stum til Roma staaer i Brand,
saa vil jeg tale lidt.

Coriolanus.

O Moder, Moder!

(tager Volumnia ved Haanden. Kort Tausheb.)

Hvad har I giort? See, Himlen aabner sig,

og Guderne haansmilende beskue
sligt unaturligt Optrin. Moder, Moder!
I har for Rom en herlig Seier vundet;
men for Jer Søn — o, troe det Moder, troe det,
den farligste I har tilkæmpet ham,
ja maaskee dræbende — Skee, hvad der vil. —
Skiøndt jeg, Aufidius, kan ei længer stride,
kan jeg dog stifte fordeelagtig Fred.
Aufidius, siig mig, om en saadan Moder
I havde mindre hørt og mindre tilstaaet?

Aufidius.

Ja, jeg var rørt.

Coriolanus.

Jeg sværge tør, I var det;
Det sieldent er, min Ven, at disse Øine,
af Medynk løbe over. Nu, Aufidius,
bestem I Fredens Puncter; hvad mig angaaer,
jeg drager ei til Rom, men følger Eder;
I raade mig, og staae mig trolig bi
i denne Sag. — O Moder! o min Hustrue!

Aufidius.

Jeg seer at Æren og Medlidenheden
staae fiendtlig mod hinanden;
(afsides) Denne Idræt
til fordums Høide skal mig løfte.

(Qvinderne vinke ad Coriolanus.)

Strax.

Først det affattes skal, og I skal bringe
til Rom, et bedre Vidnesbyrd end Ord;
det skal af begge Parterne besegles.
Kom ind med os. O Qvinder, I fortiene
et vældigt Tempel bygt til Eders Ære.
Italiens Sværde og dets Bundsforvante
ei kunde skaffe Jer en saadan Fred.

(Alle gaae.)

Fierde Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Menenius og Sicinius.

Menenius.

Seer i hiin Udkant hist paa Capitolet, hiin Hiørnesteen?

Sicinius.

Hvorfor det?

Menenius.

Dersom det var Jer muligt at flytte den med Eders sidste Fliger, var der endnu noget Haab om, de romerske Qvinder, og især hans Moder, kunde udrette noget hos ham. Men nu siger jeg,

der er intet Haab; vore Struber ere domte, de vepte kun Kniven.

Sicinius.

Er det muligt, at et Menneske kan, i saa kort Tid, forandres.

Menenius.

Der er Forskiel paa en Regnorm og en Sommerfugl, og dog har Eders Sommerfugl været en Regnorm. Denne Marcius er fra et Menneske bleven en Drage, han har Vinger; han er mere end et krybende Væsen.

Sicinius.

Han elskede sin Moder inderlig.

Menenius.

Han elskede ogsaa mig; men nu erindrer han hende ikke meer end en aatte Aars Høst erindrer Sin. Barskheden i hans Aasyn kan giøre modne Druer sure. Naar han gaaer bevæger han sig som et Taarn, og Jorden krymper sig ved hans Fodtrin. Han er istand, til at giennembryde et Harnisk med sit Øie, Han taler som en Kirkeklokke, og hans Hm er en Orkan. Han sidder i sit Pragtsæde, som var det en Alexander. Hvad han byder, er fuldendt med Befalingen. For at være en Gud mangler han kun Evigheden, og en Himmel at throne i.

Sicinius.

Jo, Medlidenheden, dersom Eders Fortælling er sandfærdig.

Menenius.

Jeg maler ham som han er. Pas paa hvad Medlidenhed hans Moder bringer hiem fra ham; der er ikke meer Medlidenhed i ham end der er Melk i en Hantiger; det vil vores arme Stad komme til at føle, og alt dette er Eders Værk.

Sicinius.

Guderne være os naadige!

Menenius.

Nei, i slige Tilfælde vil Guderne ikke være os naadige. Da vi forviste ham agtede vi ikke dem; nu han vender tilbage for at bryde vore Halse, agte de ikke os.

(Et Bud kommer.)

Budet (til Sicinius.)

Flygt hurtig hiem, hvis I vil redde Livet,
Plebeierne Jer Medtribun har greben,
han hales op og ned; de sværge høit
hvis Qvinderne ei bringe Trøst tilbage,
da skal han lide Døden tommevilis.

(Et andet Bud kommer.)

Sicinius.

Hvad Budskab? —

Budet.

Herligt; Qvinderne har seiret,
og Volskerne samt Marcius drage bort;
-en saadan Dag end aldrig hilste Rom,
selv ei den Gang Tarqvinerne forjoges.

Sicinius.

Vey, er det vist, er det fuldkommen vist?

Budet.

Saa sikkert som jeg veed at Solen brænder.
Hvor har I luret, da I tvivler end?
Ei stridigst Flod igiennem Broens Bue
sig styrter som de Glade giennem Porten.
Hør!

(Trompeter, Oboer og Trommer lyde imellem hverandre, alle paa engang. Raab og Larm uden for.)

Trompeter, Sækkepiber, Hakkebrætter,
Cymbaler, Trommer, Folkets Jubelraab
faaer Solen til at dandse. Hører I?

(Gientaget Glædesraab.)

Menenius.

Godt Nyt. Jeg møder dem. Volumnia
opveier heelt en Stad af Senatorer,
Patricier og Consulen; af Tribuner,
af Eders Slags, et Hav, et Rige fuldt.
I blev bønhørt i Dag; og dog, i Morges

jeg for ti tusinde af Ebers Stryber
en Hvid ei vilde give. — Hør, de juble!
(Frydeskrig og Musik.)

Sicinius.

Først Guder for Dit Budskab signe Dig,
dernæst modtag min Tak.

Budet.

Høist mægtig Aarsag
vi have Alle til Taknemlighed.

Sicinius.

Hvor ere de?

Budet.

Nu nærme de sig Porten.

Sicinius.

Kom, vi vil deres Fryderaab istemme.
(vil gaae.)

(De romerske Qvinder, ledsaget af Senatorer, Patricier og Folket gaae over Skuepladsen.)

Første Senator.

See vor Beskytterinde, Romas Frelse;
Kald Folket sammen, lover Guderne,
tænd Gkædesild, for deres Fod strøer Blomster.
Dæmp ned den Lyd, som Marcius forviste,
Kald, ved hans Moder, ham igien tilbage;
Raab: Romerinder, vær, o vær velkommen! —

Alle.

Hil Eder, Romerinder, vær velkommen!

(Lyd af Trommer og Trompeter. Alle gaae.)

Femte Scene.

Antium. En offentlig Plads.

Tullus Aufidius med Følge.

Aufidius.

Stig Statens Senatorer, jeg er her,
giv til dem det Papir, naar de har læst det,
bed dem til Torvet gaae; dets klare Sandhed,
for deres og for hele Folkets Øre,
jeg der bevise vil. Ham jeg beskylder,
som nu betræder Staden, som vil vove,
at vise sig for Folket, i det Haab
at rense sig ved Ord. Gaaer!

(Følget gaaer. Tre til fire Sammensvorne med Aufidius komme.)

Vær velkommen.

Første Sammensvorne.

Hvor gaaer det vor Feltherre?

Aufidius.

Som en Mand,
der Gift nedsvælger ved sin egen Skiænk,
og dræbes ved sin Godhed.

Anden Sammensvorne.

Ædle Herre,
Hvis I end holder ved det Forsæt fast
hvori vi deeltog, vi befrier Jer
fra Eders Avindsmand.

Aufidius.

Jeg veed det el;
vi maae forfare, som vi finde Folket.

Tredie Sammensvorne.

Det bliver ubestemt, naar der er Strid
imellem Eder; men den Enes Fald
den Levende til Arving gior af Alt.

Aufidius.

Jeg veed det, og min Grund for ham at styrte
er fattelig. Jeg løfted ham i Veiret,
jeg for hans Troskab har min Ære pantsat;
men da han steg, sin nye Blomst han vanded
med Smigers Dug, forførte mine Venner,
og til sit Maal forstilte sin Natur,
tilforn saa raae og vild og uregierlig.

Tredie Sammensvorne.

Hans Stolthed, da om Consulværdigheden
han bad, som han dog misted strax af Mangel
paa Mildhed mod —

Aufidius.

Dersom jeg vilde tale;

da han forvistes, kom han til min Arne,
han stilte blottet for, min Dolk sit Bryst,
jeg modtog ham, jeg giorde ham min Lige,
opfyldte hvert hans Ønske, lod ham vælge
de mest forsøgte Stridsmænd af min Hær
til sine Planers Fremme, stod ham bi
med Raad og Daad, hialp ham at høste Rygte
paa min Bekostning, sat min Stolthed i
mig selv at giøre Uret, til omsider
han mig behandled som sin Undermand,
ei som sin Lige, og med Blik mig lonned
som stod jeg i hans Sold.

Første Sammensvorne.

Saa giorde han;
og Hæren undred sig; men nu tilsidst
da Rom var i hans Magt, og hver Mands Hu
til Bytte stod og Ære —

Aufidius.

Just for dette
skal mine Sener vride sig imod ham. (24)
For et Par Draaber Qvinde-Taarer, billig
i Priis som Løgn, han Hæren's Blod og Arbeid
til Rom har solgt, og derfor skal han døe;
jeg ved hans Fald mig hæver. Hør, hvad Larm!

(Trommer og Trompeter lyde, Folket jubler.)

Første Sammensvorne.

Et Postbud ligt, i Eders Fødeby
I uden Velkomst drager ind; mens Jubel
for ham, opfylder Luften.

Anden Sammensvorne.

O de Daarer,
hvis Børn han slog, af nedertrægtig Strube
hans Lov forkynde.

Tredie Sammensvorne.

Derfor er det bedst,
før han har talt, før han har Folket vørt
ved sine Ord, han Eders Sværdsod smager;
Vi staae Jer bi, og naar han ligger strakt,
naar I hans Daad har fremsagt, vi hans Grunde
vil, jorde med hans Legem.

Aufidius.

Tael ei meer,
Senatet kommer.

(Senatorerne komme.)

Senatorerne.

Vær os velkommen!

Aufidius.

Jeg har ei fortient det.
I værdige Fædre, have I med Alvor
læst hvad jeg skrev.

Senatorerne.

Ja.

Første Senator.

Det bedrøver os.

De Feiltrin han begik for denne Sidste,
mig synes let at straffe, men at ende
hvor han begynde skulde, og bortgive
Udbyttet af vor Rustning, hvorved Udgift
vor Vinding bliver, og et Forbund slutte,
med vunden Stad; Nei, det kan ei undskyldes.

Aufidius.

Han nærmer sig, I skal nu høre ham.

(Coriolanus kommer med Trommer og Fa-
ner, en Mængde Borgere følge ham.)

Coriolanus.

Hil Eder Fædre! Jeg som Eders Krigr
er vendt tilbage, og ei meer anstukken
af Kiærlighed til Rom, mit Fædreland,
end da jeg gik; men stedse undergiven
Jert høie Bud. Viid da, at jeg med Held
har ledet Krigerne og banet dem
en blodig Landevei til Romas Porte.
Medbragte Bytte rigelig opveier
en tredie Deel af Krigs Omkostningen.
Vi slutted Fred, ei mindre ærefuld
for Antium, end haanende for Rom.

Her vi hidbringe Jer — med Underſkrift
af Roms Conſuler og Patricier,
forſynet med Senatets Segl — de Vilkaar
vi have afgiort.

Aufidius.

Læs ei Senatorer;
ſlig den Forræder han i høieſt Grad
har misbrugt Eders Magt.

Coriolanus.

Forræder! Hvem?

Aufidius.

Forræder, Marcius.

Coriolanus.

Marcius!

Aufidius.

Ja, ret Marcius;
Caius Marcius, troer Du jeg bœrer
Dig med Din Tyvekoſt, Dit ſtiaalne Navn
Coriolanus i Corioli? —
I Statens Hoveder og Fædre! troloſt
han har forraadt Jert Bedſte og bortgivet
for et par Taarer, Roma, Eders Stad,
— jeg ſiger Eders — til ſin Viv og Moder;

Som raaden Silkesnor han brød sin Ed
og sin Beslutning, kaldte aldrig Krigsraad;
men for sin Ammes' Taarer han borthyled
og flæbed bort Jer Seir, saa Drenge rødmed
og Mænd med Hierter skued til hinanden
forundringsfuld.

Coriolanus.

Du hører det, o Mars?

Aufidius.

Nævn ei den Gud, Du Flæbedreng, —

Coriolanus.

Ha!

Første Senator.

Stille!

Coriolanus.

Topmaalte Løgner, Du har giort mit Hierte
for stort, for hvad det føler. Dreng! O Træl!
Tilgiv mig, Fædre, det er første Gang
jeg tvungen blev til Skiældsord. Eders Indsigt
har sagt Jer, Hunden løi; hans Selvbevidsthed
og Hver, som bær mit Mærke, som skal bære
det til sin Grav — kan give Vidnesbyrd
at han har løiet.

Første Senator.

Stille, hør mig tale.

Coriolanus.

Hug mig i Stykker, Volsker, Børn og Mænd,
Farv Spyde i mit Blod. — Dreng! Falske Hund!
Hvis I skrev Sandhed i Aarbogen, stod der
at jeg — lig Ørnen i et Dueslag
Jer Volsker i Corioli har rystet.
Og jeg var ene — Dreng!

Aufidius.

Hør, Senatorer,
vil I erindres om hans blinde Lykke?
Skal den forvorpne Praler, for Jert Vie
og for Jert Øre, stille op Jer Skiændsel?

Sammensvorne.

Lad ham dø derfor.

(Flere tale paa eengang.)

Borgerne (tale i Munden paa hinanden)

Sønderriver ham, gior det strax. — Han dræbte min Søn, — min Datter, — Han dræbte min Fætter Marcus: — Han dræbte min Fader. —

Anden Senator.

Vær rolig; — ingen Forurettelse; —
Han ædel er, — hans Rygte vidt sig strækker

om Jordens Kreds. For den Forbrydelse
han nys begik mod os, han staae til Regnskab.
Aufidius rolig dog! — Forstyr ei Freden.

Coriolanus.

O, gid jeg ham og ser Aufidiusser
her havde, ja end flere af hans Slags,
at jeg med Retfærds Sværd dem kunde tugte!

Aufidius.

Fordømte Nidding!

Sammensvorne.

Dræb ham, dræb ham, dræb ham.
(Aufidius og de Sammensvorne drage Sværdene, og dræbe Coriolanus; han falder, Aufidius træder paa ham.)

Senatorerne.

Holdt, holdt.

Aufidius.

I ædle Fædre, hør mit Ord.

Første Senator.

— O, Tullus, —

Anden Senator.

Selv Tapperhed ved denne Daad vil græde.

Tredie Senator.

Træd ei paa ham. — Vær rolige, jeg siger,

ſtik Sværdene i Skeden.

Aufidius.

Senatorer.

Naar I faae Kundſkab om den ſtore Fare,
hvormed hans Liv Jer trued, (Vreden nu,
fremſkyndt ved ham det nægter,) vil I glædes,
at han er ryddet bort. Kald mig for Raadet,
hvis Eder ſynes ſaa, jeg vil beviſe
at jeg var Eder tro, hvis ei, da lide
ſelv ſtrengeſt Dom og Straf.

Første Senator.

Bær bort hans Legem;
Ifør Jer Sorgeklæder; Ei Herold (25)
har nogentid et mere ædelt Liig
til Urnen bragt.

Anden Senator.

Hans egen Utaalmod
undſkylder for en Deel Aufidius;
Tilgiver, hvis vi kan!

Aufidius.

Min Harm er ſvunden,
Sorgen griber mig. — Kom, bær ham bort;
Tre brave Krigsmænd, hielp — jeg er den Fierde. —
Ror Trommen ſvagt, lad ſørgeligt den lyde.

Vend Spydene mod Jord. Skiøndt i vor Stad
heel mange Enker, mange Faderløse
i denne Stund begræde hans Idrætter,
vil vi dog reise ham et værdigt Minde.
Kom, hielper.

(Coriola'ns Legeme bortbæres under en Sorge-March.)

Om Coriolanus.

Malone formoder at dette Stykke er skrevet i Aaret 1609. Det indeholder en Periode af fire Aar, og begynder ved Udvandringen til Mons Sacer (det hellige Bjerg,) Aar 262 efter Roms Fundation, og ender ved Coriolans Død, Aar 266, f. T. R.

Pope anmærker at Historien er meget noie fulgt, og at mange af de vigtigste Taler ere lige udtagne af North's Oversættelse af Plutarchs Beskrivelse over Coriolanus.

Commentatorernes Domme over dette Stykke ere i Korthed affattede; Johnson udtrykker sig saaledes:

„Tragoedien Coriolanus er en af de meest underholdende af vor Autors Frembringelser. Den gamle Mands Munterhed i Menenius; den høihiertede Qvindes Værdighed i Volumnia; den ægteskabelige Beskedenhed i Virgilia; den patriciske

og krigerdiærve Stolthed i Coriolanus; den plebeiske Ondskab og tribunske Uforskammenhed i Brutus og Sicinius, fremstille en meget behagelig og morende Afvexling; og de forskiellige Omvæltninger i Heltens Skiebne fylde Sindet med ængstende Nysgierrighed. Der er maaskee formegen Tummel i den første, og for lidt i den sidste Act."

A. W. Schlegel skriver:

„I Coriolanus findes de fleste comiske Indblandinger, (sammenlignet med Shakspeares øvrige Tragoedier) fordi den forskiellige Mængde spiller her en betydelig Rolle; og hvor Shakspeare skildrer Folket i sine blinde Bevægelser, overlader han sig næsten altid til sit lystige Lune. Ved Siden af Plebeierne, som allerede selv bære deres Taabelighed nok til Skue, er til Overflod sat den originale gamle Satiriker Menenius. Herved fremkommer Scener af et gandske eget Slags, som kun ere mulige i et saadant poltrisk Skuespil. Til Exempel: hvorledes Coriolanus tilvender sig Consulværdigheden ved de simple Borgere, som han, formedelst deres Feighed i Krigen, foragter, og, inderlig opbragt over, ikke at kunde undgaae den sædvanlige Nedladenhed, alligevel aftrodser dem deres Stemmer."

Noter til Coriolanus.

(1) Pag. 257.

— — — Du Kriger var
som Cato foreskrev — —

Plutarch siger i Coriolans Levnetsbeskrivelse, at det var den ældre Catos Mening, at en Soldat skulde kunde forførde med sin Mine og Stemme ꝛc. men Poeten er, ved at lægge Catos Ord i Lartius's Mund, falden i en chronologisk Urigtighed.

Theobald.

(2) Pag. 265.

Og underveis skal Frygten pege ud
de mindst Behiertede.

Texten er her meget mørk; jeg har paa dette Sted brugt Johnsons Læsemaade, som den jeg nærmest kunde finde nogen Mening i.

Overs.

(3) Pag. 268.

Den som har sat sin Villie heelt igiennem,
har mere giort end jeg.

Det er: har, i det mindste, udrettet ligesaa meget som jeg, forsaavidt min Iver for at tiene Staten, er saaledes, at jeg aldrig har været istand til at fuldbringe alt det jeg ønskede.

Malone.

(4) Pag. 271.

De Ypperste.

De fornemste Mænd i Corioli.

Johnson.

(5) Pag. 277.

— — — i Sækkene paa Eders Nakker.

Alluſion paa den bekiendte Fabel, ſom ſiger at hver Mand har en Poſe hængende for paa ſig hvori han putter ſin Næſtes Feil, og een bag ſig til ſine egne.

Johnſon.

(6) Pag. 278.

Een, ſam bedre lider Aftenens Nakke end Morgenens Pande.

En, ſom heller lægger ſig ſildig end ſtaaer tidlig op.

Johnſon.

(7) Pag. 279.

I ſætter Jeres Ære i Uſſelrygges Huer og Fødder.

Det er: I ſætge Huerne og ſkrabe med Fødderne, af Ærbødighed for Eder.

Målone.

(8) Pag. 281.

en Recept af Galenus.

En Anachronisme af næſten 650 Aar. Menenius levede omtrent 492 Aar for Chriſti Fødſel. Galenus blev født i Aaret 130 og døde Anno 200 efter Chriſti Fødſel.

Grey.

(9) Pag. 297.

Da Qvinde han paa Scenen kunde ſpille.

Det er før bemærket, at Fruentimmer-Roller bleve, i Shakſpeares Tid, givne af de yngſte Skuespillere.

Steevens.

(10) Pag. 308.

Skal jeg i Ulv-drag ꝛc.

Jeg formoder Meningen er: Hvorfor ſkal jeg ſtaae i denne ydmyge Dragt, ſom kun ſlet ud-

trykker mine Følelser mod Folket; og er ligesaa langt fra, at være et Billede paa min virkelige Caracteer, som Faareklæder paa en Ulv udtrykker dens Sindelag.

Malone.

(11) Pag. 308.

Per og Poul.

I Originalen staaer Hob and Dick, der netop klinge ligesaa fremmede i en romersk Krigers Mund, som Per og Poul; jeg formoder at Digteren valgte disse Navne for at giøre det tydeligt, at han ei meente to særdeles Personer, men den almindelige Mængde.

Overs.

(12) Pag. 315.

Var blandt hans Stammefædre.

Dette Sted lyder saaledes i North's Oversættelse af Plutarch: „De Marciers Huus i Rom var blandt Patricierne, hvorfra udsprang saa mange ædle Personer, hvoraf Ancus Marcius, Kong Numas Datter-Søn var en, som var Konge i Rom efter Tullus Hostilius. Af det samme Huus var Publius og Qvintus, som bragte det bedste Vand til Rom ved Aquedukter. Censorinus var ogsaa af denne Slægt, som blev kaldet saaledes, fordi Folket havde to Gange valgt ham til Consul." — — Publius og Qvintus og Censorinus vare ikke Coriolans Forfædre, men nedstammede fra ham. Caius Marcius Rutilius fik ikke Navn af Censorinus, før i Roms 487de Aar, og det Marciske Vand blev ikke bragt til Byen ved Vandledninger før Aaret 613, f. T. R., henved 350 Aar efter Coriolans Død.

Malone.

(13) Pag. 320.

Er Munden I og Tænderne ei styre?

Warburton siger: „Denne Metaphor er fra Folk som hidser en Slagterhund paa Nogen." Jeg troer dette vidt feilet, og at Coriolanus mener ved Munden Tribunerne, og ved Tænderne Folket, og at, ligesom Munden er det vigtigste Organ hvorved Ord eller Lyd frembringes, og Tænderne ꝛc. den undervorbnet, saaledes burde Tribunerne byde over Folket.

Overs.

(14) Pag. 324.

Muskelhorn.

Har Hensyn til, at han nylig har kaldt ham Triton.

Warburton.

(15) Pag. 379.

Min Klinges Ambolt.

Aufidius kalder Coriolanus sin Klinges Ambolt, fordi han tilforn har slaget ligesaa vældige Drag paa ham, som en Smed paa sin Ambolt.

Steevens.

Saaledes i Hamlet:

„Og aldrig faldt Cyklopens Hammerstag
„paa Martis Skiold, — — —
„med mindre Harm, end Pyri hi røde Sværd
„nu faldt paa Priapus.

Forsoms Overs.

(16) Pag. 392.

At smelte Tagene ned over Eder.

Tagene paa endeel af Husene, i den Tid, vare af Blye.

Steevens.

(17) Pag. 393.
Som Hercules nedrysted moden Frugt.
Alluſion til Æblerne i Hesperidernes Hauger.
Steevens.

(18) Pag. 395.
— — Jeg frygter,
de ind igien ham hyle. — —
Ligeſom de hujede ved hans Bortgang, vil de hyle ved hans Tilbagekomſt; i lige ſaa høi Grad ſom de haanede ham da han gik, vil de jamre ſig naar han kommer igien.
Johnſon.

(19) Pag. 399.
Havets Ørn.
I Originalen: Osprey; efter Pope: Ossifraga.
Overſ.
Saaledes i the battle of Alcazar 1594:
„En Konge-Ørn jeg vil forære Dig,
ſom, naar den over Fiſkevrimlen ſvæver,
de vende deres Sølver-Buge op,
og Du ſkal have frieſt Valg blandt Alle."
Saaledes er Fabelen om denne Fugl. Jeg ſeer imidlertiid i Lambe's Noter til den gamle metriſke Legende af the battle of Floddon, at den er en ſielden, ſtor, ſortagtig Rovfugl med et langt Næb og blaae Been. Dens Rov er Fiſk, og ſees ſtundom ſvæve over Floden Tweed.
Steevens.

(20) Pag. 405.
Han ſidder trindt i Guld.
Han er omgivet af keiſerlig Pragt og Glands.
Johnſon.

(21 Pag. 414.
Den Sorg ſom os forandred', leder Jer paa denne Troe.
Virgilia misforſtaaer med Forſæt ſin Husbonds

Ord. Han siger at han saae Tingene med andre Øine. Hun griber Ordet Øine, for at henvende hans Opmærksomhed paa deres nærværende Udseende.

Johnson.

(22) Pag. 415.

Ved Himmelens skinsyge Dronning.

Det er, ved Juno, Ægteskabets Beskytterinde, og følgelig ægteskabelig Troløsheds Hevnerinde.

Johnson.

(23) Pag. 420.

Skiøndt Du med Torden fyldte Luftens Hvælving,
med svovlet Kile Du en Eeg kun spalted.

Meningen af dette Sted er: At true meget, og dog være eftergivende.

Warburton.

(24) Pag. 430.

— — For dette, — — —
skal mine Sener vride sig imod ham.

Dette er den Punct, hvorfor jeg vil anfalde ham af yderste Evne.

Johnson.

(25) Pag. 437.

Ei Herold ꝛc.

Denne Hentydning er til en, saavidt jeg veed, nu ubekiendt Sædvane, hos de Gamle; men endnu iagttaget ved offentlige Liigfølger af engelske Prindser.
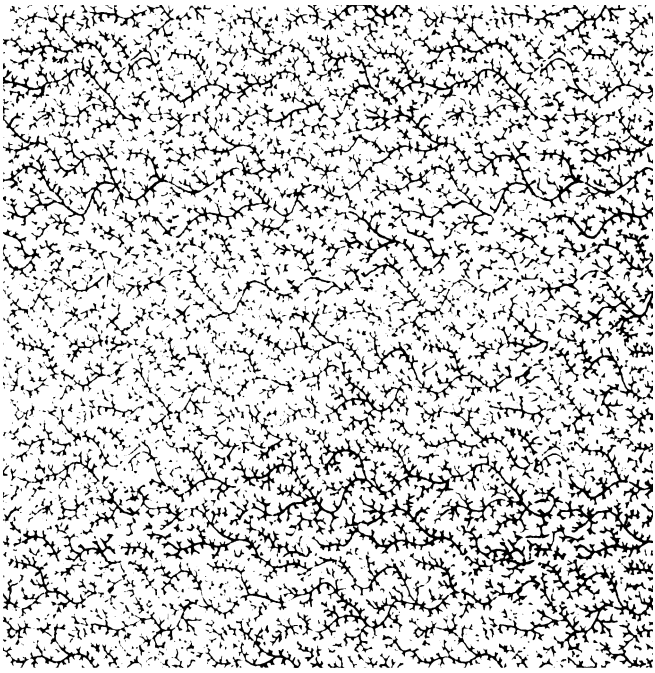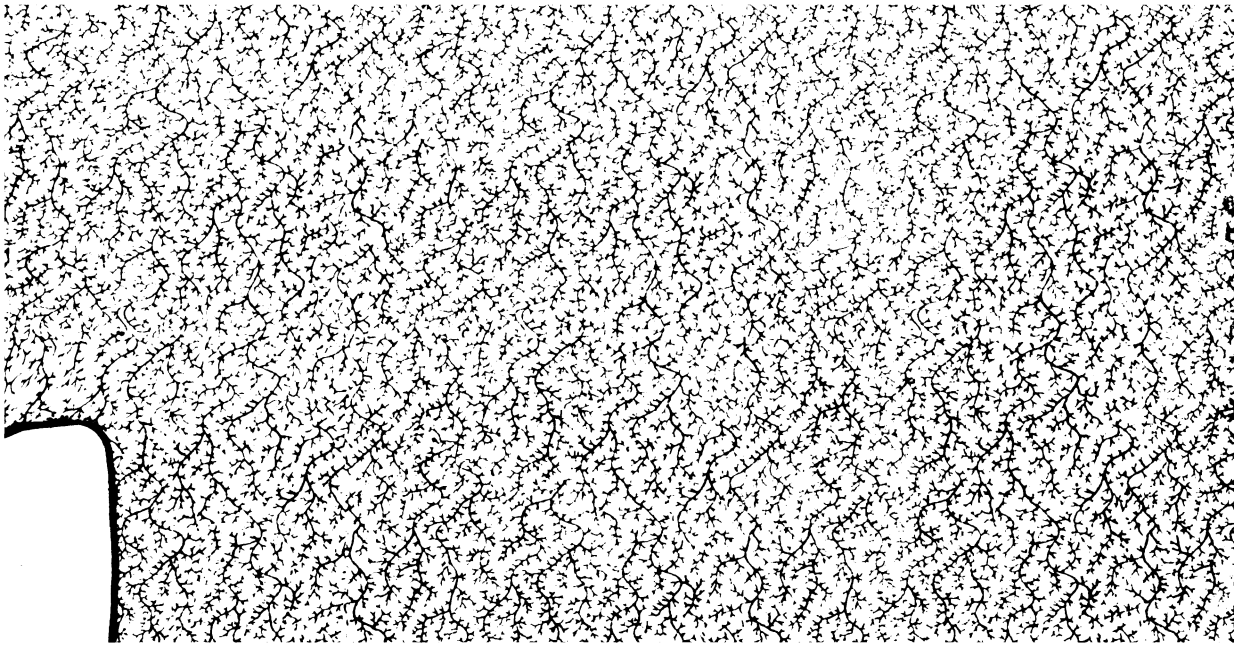
Steevens.